I SSN·2229-547X·VI DEHA

વિ઼દેહ·૩૬૦·મ·શ્રંક·૧૫·દિસમ્વ1·૨૦૨૨·(વ઼1 ૪·૧૫·માસ·૧૮૦·શ્રંક·૩ ૬૦)

(વિ઼દેહ·www. vi deha. co. i n·)

વિ઼દેહ·મૈથિઠી·સાહિત્ય઼·શ્રાન્દોઠનઃ ·માનુષીમિહ·સંસ્ક્રિતામ્

વિ઼દેહ--પ્રથમ·મૈથિઠી·પાક્ષિક·ઈ-પત્રિકા

સમ્પાદક: ·ગળેન્દ્1·ઙાકુ1ા·

ऐ·पोथीक·सर्वाधिकार·सुरक्षित·अछि·का ीरा¤ट·(©)·धारकक·लिखित·अनुमतिक·विना·पोथीक·कोनो·अंशक·छाया·प्रति·एवं·रिकार्डिंग·सहित·इलेक्ट्रानिक·अथवा·यं ंत्रिक,·कोनो·माध्यमसँ,·अथवा·ज्ञानक·संग्रहण·वा·पुनर्प्रयो क·प्रणाली·द्वारा·कोनो·रूपमे ·पुनरुत्पादन·अथवा·संचारण-प्रसारण·नै·कएल·जा·सकैत·अछि।

(c) ·२०००-
·२०२२.·सर्वाधिकार·सुरक्षित।·माहसरिक·गाह·जे·सन·२०००·सँ·याहूसिटीजपर· ह··, ·http://www.geocities.com/ggajendra·आदि·लिंकपर·आ·अखनो·५·जुलाइ·२००४·क·पोस्ट··केर·रूपमे·इन्टरनेटपर··मैथिल क·प्राचीनतम·उपस्थितक·रूपमे·विद्यमान·अछि·(*किछु·दिन·ले··लिंकपर, ·स्रोत·wayback·machine·of·https://web.archive.org/web/*/videha·258·capture(s)·from·2004·to·2016-·http://videha.com/·माहसरिक·गाह-प्रथम·मैथिली·ब्लाग·/ ·मैथिली·ब्लागक·एग्रीगेटर)* ।
ई·मैथिलीक·पहिल·इंटरनेट·पत्रिका·थिक·ज र·नाम·वादमे·१·जनवरी·२००८·सँ·'विदेह'·पड़लै·इंटरनेटपर·मैथिलीक·प्रथम·उपस्थितिक·यात्रा·विदेह-
·प्रथम·मैथिली·पाक्षिक·ई·पत्रिका·धरि·पहुँचल·अछि, ·जे··पर·ई·प्रकाशित·होइत·अछि।·आब·" माहसरिक·गाह"·जालवृत्त·' विदेह' ·ई-
पत्रिकाक·प्रवक्ताक·संग·मैथिली·भाषाक·जालवृत्तक·एग्रीगेटरक·रूपमे·प्रयुक्त·भऽ·रहल·अछि।
·

(c) २०००-·२०२२.·विदेह: ·प्रथम·मैथिली·पाक्षिक·ई-पत्रिका·ISSN·2229-547X·VIDEHA·(since·2004). ·सम्पादक: ·गजेन्द्र·ठाकुर·Editor: ·Gajendra·Thakur. ·In·respect·of·materials·e-published·in·Videha, ·the·Editor, ·Videha·holds·the·right·to·create·the·web·archives/ ·theme-based·web·archives, ·right·to·translate/ ·transliterate·those·archives·and·create·translated/ ·transliterated·web-archives; ·and·the·right·to·e-publish/ ·print-publish·all·these·archives. ··रचनाकार/ ·संग्रहकर्त्ता·अपन·मौलिक·आ·अप्रकाशित·रचना/ ·संग्रह·(संपूर्ण·उत्तरदायित्व·रचनाकार/ ·संग्रहकर्त्ता·मध्य) ·editorial.staff.videha@gmail.com·कँ·मेल·अटैचमेण्टक·रूपमेँ·पठा·सकैत·छथि, ·संगमे·अपन·संक्षिप्त·परिचय·आ·अपन·स्कैन·कएल·गेल·फोटो·सेहो·पठाबथि।·एतऽ· प्रकाशित·रचना/ ·संग्रह·सभक·कापीराइट·रचनाकार/ ·संग्रहकर्त्ताक·लगमे·छन्हि·आ·जतऽ·रचनाकार/ ·

સંગ્રહકર્ત્તાક·નામ·નૈ·શ્રછિ·તતડ·ई·સંપાદકાયીન·શ્રછિ।·સમ્પાદક: ·વ઼િદેહ·ई-
પ્રકાશિત·૧યનાક·વ઼ેવ-શ્રાર્કાइવ઼/ ·થીમ-શ્રાયાિત·વ઼ેવ-
શ્રાર્કાइવ઼ક·નિર્માાક·શ્રયિકા૧, ·ऐ·સમ·શ્રાર્કાइ ક·શ્રનુવ઼ાદ·શ્રા·ઠિપ્યં઼ત૧·શ્રા·તકા૧·વ઼ેવ-
શ્રાર્કાइવ઼ક·નિર્માાક·શ્રયિકા૧; ·શ્રા·ऐ·સમ·શ્રાર્ક इવ઼ક·ई-પ્રકાશન/ ·પ્રિંટ-
પ્રકાશનક·શ્રયિકા૧·૧ૌત·છથિ।·ऐ·સમ·ઠઠ·કો ો·૧ાય઼ઠ્ટી/ ·પાિશ્ાિકક·પ્રાવ઼યાન·નૈ·છૈ,
·સે·૧ાય઼ઠ્ટી/ ·પાિશ્ાિકક·इच्छુક·૧યનાકા૧/ ·સંગ્રહકર્ત્તા·વ઼િદેહસઁ·નૈ·ળુડ઼થુ·વ઼િદેહ·ई·પત્રિ
કાક·ાસમે·દૂ·ટા·શ્રંક·નિકઠૈત·શ્રછિ·ળે·ાસક·૦૧·શ્રા·૧૫·તિથિકેઁ··પ૧·ई·પ્રકાશિત·કय઼ઠ·
ળાइત·શ્રછિ।·

Videha·e-Journal : ·Issue·No. ·360·at ·www.videha.co.in··

સમાનાન્તર·પરમ્પરાક·વિદ્યાપતિ-
▪*ચિત્ર·વિદેહ·સમ્માનસઁ·સમ્માનિત·શ્રી·પનકલાલ·મણ્ડલ·द्वारा*

मैथिली·भाषा·जगज्जननी·सीताया ·भाषा·श्रासीत्·हनुमन् ः·उक्तवा
न--भानुषीमिह·संस्क्रिताम्

<u>श्रक्षर·ब्रह्मा·(श्रार्षर·ब्राह्म)</u>

तिहुअन·ख्येत्ताहि·कान्चि·तसु·कित तिवलिल·पसरेइ·श्रक् र·ब्रह्मारम्भ·
लउ·मञ्यो·वन्धि·न·देइ॥·(*कीर्ति ता·प्रथमः·पल्लवः·पहिल·दोहा)*

माने·श्रार्षर·रूपी·ब्राह्म·निर्माण·कड·श्रोइपर·(*गद्य-*
पद्य·रूपी) ▪मंच·ओँ·नै·वान्हल·जाय·तँ·ऐ·त्रिभुवनरूपी·क्षेत्रमे·श्रोकर·की
र्तिरूपी·लत्ती·केना·पसरत।

શ્રનુક્રમ

२. ७. 1વીન્દ્1·નાIાયણ·મિશ્ર--·માત્રિમૂમિ·(૩પન્યાસ) --·૧૭મ·પ્પેપ

२. ८. નિર્મળ·કર્ણ--·શ્રગ્નિ·શિખા·(ભાગ--·૧૧)

२. ९. ડા·વિપિન·કુમા1·દ્દા-
·મહાકવિ·ભાસ·પ્રણીત·કર્ણભા1મ્·મૈથિળી·શ્રનુવાદ·(૭મ·ભાગ)

२. १०. શ્રાચાર્ય·1ામાનન્દ·મણ્ડળક·પ·ટા·કથા--·કથા-
૧·ળઙ્પ1·સમ્પાદકીય·સમીક્ષા·શ્રંગ્રેળીમે·સમ્પાદકીય·પ્રિષ્ઠ·પ1

२. ११. શ્રાચાર્ય·1ામાનન્દ·મણ્ડળ·પ·ટા·કથા--·કથા-
૨·ળઙ્પ1·સમ્પાદકીય·સમીક્ષા·શ્રંગ્રેળીમે·સમ્પાદકીય·પ્રિષ્ઠ·પ1

२. १२. શ્રાચાર્ય·1ામાનન્દ·મણ્ડળક·પ·ટા·કથા--·કથા-
૩·ળઙ્પ1·સમ્પાદકીય·સમીક્ષા·શ્રંગ્રેળીમે·સમ્પાદકીય·પ્રિષ્ઠ·પ1

२. १३. શ્રાચાર્ય·1ામાનન્દ·મણ્ડળક·પ·ટા·કથા--·કથા-
૪·ળઙ્પ1·સમ્પાદકીય·સમીક્ષા·શ્રંગ્રેળીમે·સમ્પાદકીય·પ્રિષ્ઠ·પ1

२. १४. શ્રાચાર્ય·1ામાનન્દ·મણ્ડળક·પ·ટા·કથા--·કથા-
૫·ળઙ્પ1·સમ્પાદકીય·સમીક્ષા·શ્રંગ્રેળીમે·સમ્પાદકીય·પ્રિષ્ઠ·પ1

२. १५. કુમા1·મનોળ·કશ્યપ--·૧·ટા·ળઘુકથા--·સમાનાન્ત1·ગેપ્પ

૨. ૧૬. શ્રાયાર્ય઼·૧ામાનંદ·મંડઠ-·૧ાળનીતિ·શ્રા·શ્રપ૧ાય

૨. ૧૭. ળગદાનન્દ·હ્રા·' મનુ' -
·શ્રનમોઠ·હ્રા·ળીક·પોથી·' ટેકનોઠળી' ક·સમીક્ષા

૩.પદ્ય઼·ખ્યાHઙ

૩. ૧. ૧ાળ·કિશ્નો૧·મિશ્૧-·નવ઼-વસાત

૪.સંસ્ક્રિત·ખ્યાHઙ

૪. ૧. ડા. ·દીપિકા-·યમ્પૂસાહિત્ય઼ય઼શ્નો·વિ઼ઠાસઃ·(સપ્તમોય્છવ઼ાસઃ)

𑓑𑓑.𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- 𑒢𑒴𑒞𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨
𑓑𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓕𑓘 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

૧૧ગજેન્દ્ર ઠાકુર- નૂતન અંક સમ્પાદકીય
૧

શ્વાથ્થ્થ ડ઼તિનાતુને નિ માતિહથિ ાનદ વ઼દિહ માતિહથિ ડ઼તિનાતુને મોવ઼મેનત

થહે મનદિઃ થહે માતિહથિ છથાસસયિ પ્યાનયાદાન વય઼ હાનમિોહાન જ્હા (૧૯૦૮-૧૯૮૪) તનાનસથાતેદ નિતો એનગાથસિહ વય઼ ડ઼ાથતિ ખુમાન (શ્સસસિતાનત શ્વનોડેસસોન, ધેપાનતમેનત ોડ એનગાથસિહ, ધેન ધાયાથ ઉપાદહ્યાયા છોથ્થેગે, ઉનિવ઼ેનસિતિય઼ ોડ ધેથહિ)- હાનપેન શ્વેનેનનાિથ (હાનપેન છોથ્થિનિસ શુવથિસિહેનસ)

૨ હાદ પને-ોનદેનેદ તહે વોોક, ોહિયિહોાસ સયહેદુથેદ તો વે દેથિવ઼ેનેદ તો મય઼ કનિદથ ાયયુોનતોન તહે ૧સત ોડ ધેયેમવેન ૨૦૨૨, વુત તહે દેથિવ઼ેનય઼ દાતોાસ પોસતપોનેદ ાનદ િતોાસ ુથતિમિાતેથય઼ દેથિવ઼ેનેદ તો મય઼ ાયયુોનતોન તહે ૧૪તહ ોડ ધેયેમવેન ૨૦૨૨઼

શ્ૌહેન માતિહથિોાસ નેયોગાનસિેદ વય઼ તહે ષાહતિયા શ્કાદેમિ (ાાતોિનાથ શ્યાદેમય઼ ોડ ડ઼ેતતેનસ- ોડ ઽનદાિ) ોાય઼ વાયક નિ ૧૯૬૫, ડ઼ાતે ઢ઼ામાનાતહ જ્હા સતાતેદ તહાત હસિ માતિહથિ થાનગુાગે સિ સાવ઼ેદ નૌ (માતિહથિકિ વ઼ાનતમાન ષામાસયા઼, ઢ઼ામાનાતહ જ્હા઼)

થહે સામે મસિતાકે હાસ વેન યોમમાતિતેદ વય઼ ષહ઼ હાનસિહ થનાવ઼િદ઼ ઽન હસિ ડેગૌનદ હાનસિહ થનાવ઼િદ ોનાતિસ- "ઽન હનિદિ, તહે થાનગુાગે તો ોહિયિહ માતિહથિ સિ તહે યથોસેસત (ાનદ ોડ ોહિયિહ િતોાસ નિદેદ ાન નિતેગાનાથ

પાનાનુ નાનિ ાિ ીાસ ગાનાનેદ ગેયોગાનાિાિ ાસ । સેપાનાને િાનુગાગે વયં નહે યોનસનાનિુનાિ ાિ ૧૯૯૩)".

હાનસિહ થનાવિદિ ગેઙાનાસ નો નહે નિયઉસાિ ાઙ માનિહિ ાિ નહે ૮નહ સયહેદુિ ાઙ નહે યોનસનાનિુનાિ ાઙ ૨નદાિ હેગે નહે યોન મેનનોનિદ સહુિદ વે ૨૦૦૩ નિસનેદ ાઙ ૧૯૯૩ મોમોવેના, માનિહિ ાિાસ । સેપાનાને િાનુગાગે નિ ૨૦૦૩, ૧૯૯૩, ાનદ ૧૯૬૫ ાનદ ાિસો દુનાનિગા નહે નમિ ાઙ પને- હુયોનાિસિહિાના વદિયાપાનાિ થિહે સનાનુસ ગાનાનેદ નો માનિહિ વિયં ષાહિનિયા શ્રકાદેમાિ ાનદ નહે છોનસનાનિુનાિ ાઙ ૨નદાિ, ાિ નહે ાનહેના હાનદ, સનાનેનગાનહેનેદ નહે હાનદસાઙ નહોવસયુનાનનાસિને િમેનનાસ િકિ ઢામાનાનહ હુહા, ષહાનદાનાનદા હુહા (હે સિ નાન । ઙામુોસ પેનાસોન વુનાહ્ય ૨ હાવે નાકેન હસિ નામે, ૨ાિહિ શપિાિ નિ િાનેના) ાનદ ાનહેનાસ ાહે ગાસિગાહિનેદ હાનમિોહાન હુહા હાનમિોહાન હુહા' સ પ્યહાનનાન પ્યાકાક થાનાનગા, શ્વાનાનામયા યેવાનાં, ઢાનગાસહાિ ાનદ છહાનયહાનાિ ાિિ નહેસે વોકસાિને િગાવિિ ઙાના નહે ષાહિનિયા શ્રકાદેમાિ શ્રીાનદ નિનિાિદ નિ ૧૯૬૬ ઙાના માનિહિ (ાસ । નેસુિન ાઙ નેયોગાનાિાિ ગાવિન નો માનિહિ વિયં ષાહિનિયા શ્રકાદેમાિ નિ ૧૯૬૫ જુન । પહિિસોપહ્ય નગાનસિાિાસ ાિાનદેદ નહે પનાઙિ નિ ૧૯૬૬, નહસિ પહિિસોપહ્ય વોક નિસેિઙ સિ । હોનાનાઙિયિ ાને, ાનદ ઙિ ાને હાસ ગાદ નહે વોક નાુ નદેનાસનાનદ નહે ગુાનયેસ ાઙ ૨નદાિ શ્વહિિસોપહ્ય, નહેન હે ાિહિ હાવે નાુ નિાના ઙિસન નો વે ાવિ નો ગાનાસપ નહે પહિિસોપહિયાિ યોનયેપનાસ ઙામ । નો વોક ાન ૨નદાિ શ્વહિિસોપહ્ય ૨ન ૧૯૬૭ નો ાિાનદાસ ગાવિન ઙાના નહે માનિહિ ઙાનુગાગે

ઢામાનાનહ હુહા' સ ાવસયુનાનનાસિમ વસિ- ા- વસિ શ્વાનળાિ સિ વદિનાન ઙામ ાિ શામપિ (વેયુાસે ઙાિનિ પ્યુમાના ાિસો સેમસ નો હાવે ઙાિિોદ નિ હસિ ઙાિનસનેપ, નહુગાહ હે ગાવિસ યગેદનિ ઙાના હસિ ગિાનાનયે નો સોમે ાનહેના ાનાનિનાસ) હે ાસ યાસનેસિન, યોનસેનાવાનિ ાનદ યોનઙુસેદ થહે નિનેના- યાસને માનાનાિગે નિ શ્વાનળાિાસાિિ કનોન નો હમિ (વુન હે યહોસે નો કેપ નહે

યૌસહાન શ્ઠાનળિ સેયમેન- ૈહિયિહ હાસ વેન મેઊસેદ વયુ સ ૈન ગૌ઼ગઊ વૌકસ િન ૨૦૦૮), ।નદ િ ૈાસ ।પપામેનન નહાન નહે ગમોન નાવ઼યા- નયાયા પહિઊસોપહેન ઘાનગેસહ ઉપાદહ્યાયા માનનીદિ । "છહાનમકાનનિ" ।નદ ૈાસ વોનન ઙવિ઼ યોનસ ।ઙોન નહે દોનહ ૈઙ હસિ ઙાનહેન (સે઼ુન શ્ઠાનળિ જૌકસ વ઼ોઊ ૨ & ૨૨ ।વ઼ાઊિવઊ ।ન હાનપ઼:વ઼દિહ઼ાયૌનિ઼પોનહ઼િનમ) ષહ઼ યનિસહ છહાનદના જહાનનાયહાનયા ૈનાનિસ િન નહે "હસિનોનય ૈઙ ઞાવ઼યા- ઞયાયા િન મનિહિઊ"-

"થહે ઙામઊિય઼ ૈહિયિહ ૈાસ િનઙોનિ િન સોયાઊ સનાુસ સિ નૌ શનનિયન િન મનિહિઊ- ઘાનગેસહ઼' સ ઙામઊિય઼ સિ યોમપઊેનઊય઼ િગનેમેદ ।નદ ૈ ।મે નોન શપેયનેદ નો કનૌ વ઼ેન હસિ ઙાનહેન' સ નામે઼", ૈહિયિહ સિ । નોનાઊ ઙાઊસેહોદ઼ હે ૈનાનિસ ઙુનાનહેન નહાન ।ઊઊ નહસિ િનઙોનમાનીિન ૈાસ ગવિ઼ન નો હમિ વય઼ શ્ઠનોઙ઼ ઢ઼ હ્ઇ઼ા ષો હૌ ુઊદ નહસિ યાસનેસિન- યોનસેનવ઼ાનવિ઼- યોનઙુસેદ ।ઊઊૌ નહે ૈાનદ નો વે ગવિ઼ન નો ષહ હાનમિોહાન હ્ઇ઼ા? ષો નહે ષાહનિયા શ્રકાદેમિ સાવ઼ેદ નહે માનિહિઊિ ઙ઼ાનગુાગે વય઼ મેયોગનાઙિનિગ િન, ।સ ।સસેનાનેદ વય઼ શ્ઠનોઙ઼ ઢ઼ હ્ઇ઼ા, સિ ૈનોનગ ।નદ સો સિ નહે ।સસેનાીિન માદે વય઼ ષહ઼ હાનસિહ થનવિ઼દ઼િ

મન ઙ઼ાઊિ ષ્પુમાન સિ । યુોનગ પેનસોન, વુન હે સિ વેનિગ મસિુસેદ વય઼ સોમે ૈવસયુનાનનસિન ઊમેનનસ, ૈહે ગાસઊગિહોદ હાનમિોહાન હ્ઇ઼ા હાનમિોહાન હ્ઇ઼ા સનોપપેદ ૈનાનિનગ િન માનિહિઊિ ઙેઊઊૌનિગ નહે મેયોગનાીિન ૈઙ િન વય઼ ષાહનિયા શ્રકાદેમિ ।નદ ૈાસ ૈાનદેદ નહે ષાહનિયા શ્રકાદેમિ પનાઙિ ઙોન હસિ ુનોવીગિનાપહય઼ િન ૧૯૮૫, ।ઙોન હસિ દોનહ, ૈહિયિહ મોનસ નોનહનિગ઼

મન ઙ઼ાઊિ ષ્પુમાન ૈનાનિસ- "ૈગાનાનદ હ્ઇ઼ા' સ જહાઊમાનુસહા (૧૯૪૪) ।નદ ષહાનદાનાનદા હ્ઇ઼ા' સ હાયાવાના (૧૯૪૬) ।નનાયક સુયહ સોયાઊ દવિ઼સિીનિસ નહાન પઊયે઼દ । દેયસિવિ઼ નોઊ િન માનનાગિેસ઼"ૈગાનાનદ હ્ઇ઼ા' સ જહાઊમાનુસહા (૧૯૪૪) ૈાસ િનદેદ । પાનહવનોકનિગ નોવ઼ેઊ વુન ષહાનદાનાનદા

झा' क नोबेल [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]- [illegible] झा' क '[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नोबेल, [illegible] झा [illegible] [illegible]- [illegible] नोबेल '[illegible]', [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मैथिली विकिपीडिया)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] म.म. परमेश्वर झा' क ''मिथिला तत्त्व-विमर्श'' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]- "म.म. परमेश्वर झा' क 'मिथिला तत्त्व-विमर्श' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मिथिला [illegible] मैथिली [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] म.म. मुकुन्द झा 'बक्शी' क 'मिथिलाभाषामय इतिहास' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मैथिली [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मैथिली विकिपीडिया)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ((पाठ २४६२) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible]:-

महाराज हरसिंहदेव- मिथिलाक कर्णाट वंशक। ज्योतिरीश्वर ठाकुरक वर्णरत्नाकरमे हरसिंहदेव नायक आकि राजा छथि। १२८४ ई मे जन्म आ १३०७ ई मे राजसिंहासन। घियासुद्दीन तुगलकसँ १३२४-२५ ई मे हारिक बाद नेपाल पलायन। मिथिलाक पञ्जी-प्रबन्धक ब्राह्मण, कायस्थ आ क्षत्रियमे मध्य आधिकारिक स्थापक, मैथिल ब्राह्मणक हेतु गुणाकर झा, कर्ण कायस्थक लेल शंकरदत्त, आ क्षत्रियक हेतु विजयदत्त एहि हेतु

પ્રાથમાતયા નયિુક્ત્ત ભેલાહ। હરસહિદેવક પ્રેરણાસઁ- શ્રી ઈ હરસહિદેવ નાન્યદેવક વંશજ છલાહ, જે નાન્યદેવ કાર્ણાટ વંશક ૧૦૦૮ શાકેમે સ્થાપના કેને રહથિ- નન્દૈદ શુન્યં શશી શાક વર્ષે (૧૦૧૯ શાકે) મથિલિાક પાઞ્ડતિ લોકનિ શાકે ૧૨૪૮ તદનુસાર ૧૩૨૬ ઈ મે પઞ્જી-પ્રવર્યક વર્તમાન સ્વરૂપક પ્રારમ્ભક નર્ણિય કએલન્હિ। પુન: વર્તમાન સ્વરૂપમે થોડે વૃદ્ધિ વલિાસી લોકનિ મથિલિશ મહારાજ માધવ સહિસઁ ૧૭૬૦ ઈ મે આદેશ કરવાએ પઞ્જીકારસઁ શાખા પુસ્તકક પ્રણયન કરવઓલન્હિ। ઓકર બાદ પાઁજમિ (કપ્પનો કાલ વર્ણાતિ ૧૬૦૦ શાકે માને ૧૬૭૮ ઈ વાસ્તવમે માધવ સહિક બાદમે ૧૮૦૦ ઈક આસપાસ) શ્રોત્રયિ નામક એકટા નવ બ્રાહ્મણ ઉપજાતકિ મથિલિામે ઉત્પત્તિ ભેલ।

ષો તહે ષરોતરયિાસ ાસ ા સુવ- યાસતે ાોસે ાુણદ ૧૮૦૦ છએ ાસ પેર ાતહેણતયિ પાણળિ ડલિસ્

<u>ષ્હ અનસુહમાન શ્રાનદેય</u> [ઘાળેનદરા થહાકુર ાેડ મ્મૌ ધેલહિ પરોવદિદ મે ાૈતિહ દગિાતિઉદ યોપેસિ ાેડ તહે ગેનાોલગાયાલ નેયોરદસ ાેડ તહે માતિહલિ મરાહમનિસ્ થહે પાણળકારા- સ ાૈહોસે ડામલિસિ હાવ માનિતાનિદ તહેસે નેયોરદસ ડોર ગેનેરાતાનિસ ાેાેડતેન નેલ્યતાણત તો ાૈલૌ ાતહેરસ તો પુરસુ તહેિ નેયોરદસ્ ફત સિ ા માતતેર ાેડ ' નિતેલલ્યતુાલ પરોપેરતય' તો તહેમ્ ઈ ાૈસ ડોરતુણાતે ાણુગહ તો નેયોવિ ા યોમપલેતે દગિાતિઉદ સેત ાેડ પાણળા નેયોરદસ ડરોમ ઘાળેનદરા થહાકુર ાેડ મ્મૌ ધેલહિ નિ ૨૦૦૭ [ઢ્યાસતનિગા તહે મરાહમનિ નિ મેદીવાલ માતિહલિ: શ્રોરગિનિસ ાેડ છાસતે ફ્દેણતાતિય ાોણગા તહે માતિહલિ મરાહમનિસ ાેડ મ્મોરતહ મહિર વય અનસુહમાન શ્રાનદેય, શ્ર દસિસેરતાતાનિ સુવમાતિતેદ નિ પારતાલિ ડુલડલિમેણત ાેડ તહે નેટુરિમેણતાસ ડોર તહે દેગરે ાેડ ધોયતોર ાેડ શ્રહલિોસોપહ્ય (હસિતોરય) નિ તહે ઉનવિરસતિય ાેડ મયિહગાિન ૨૦૧૪] ડાતેર તહેસે શ્રાણળા માનુસયરપિતાસ ાૈમુ પલાદેદ તો ગૌગલ વીકસ નિ ૨૦૦૮)

થહે સો- યાઙઙદ માહાનાળાસ ોડ યાનવહાનગા ૈપે પેનમાનેનગ સેગગઙમેનગ ડામનિદાનસ ોડ છોનનૌાઙઙસિ, ાનદ ગહેપૈપે સો માનય઼ નિ જનાગિસિહ રનદાિ, વુગ નિ ઋપાઙ ગહેપૈપે નોને઼ રન ગહે ાનનેસુપે ોડ઼ુન વીક (શ્રાનળા શ્રુનાવાનદહ વ઼ોઙ ર૪ર૨), ૈ હાવ઼ે ાગગાયહેદ યોપેસિ ોડ ગેનોઙેગાય઼- વાસેદ઼ુ પગાનાદાગીનિ ોનદેનસ (પનૌડ ોડ઼ુ પગાનાદાગીનિ ડોન યાસહ) ષો વેડોપે ૧૮૦૦ છઙ, ગહેપે ૈાસ નો સનોગનાયિ઼ા સુવ- યાસગે નિ જનાગિસિહ રનદાિ ાનદ ગહેપે સિ નો સુયહ સુવ- યાસગે ૈાગિહનિ માગિહઙિ જનાહમનિસ નિ ઋપાઙ પાનગ ોડ મગિહઙિ વ઼ેન ગોદાય઼ ષનોગનાયિ઼ા વેડોપે ગહાગ પેડેનપેદ ગો ડોઙઙૌાનિગા સોમૈ દુ઼યાગીનિ સગપોમ નિ જનાગિસિહ રનદાિ, નિ ઋપાઙ ગિ સગઙઙ હાસ ગહાગ મોનનિગ઼ા

મન ડ઼ાઙગિ પ્પુમાન ડુનગહેન ગનૈસિ ગો પુગ હસિ ાગેનદા વય઼ ૈનગિનિગ- " હાનમિોહાન યહૌસે । મદિદઙ ગનુોનદ નિ હસિ પેડોનમસિગ ાગેનદા઼" હે ગવિ઼સ ઙુગહાવઙ પોસોનસ ડોન હસિ યોનગેનગીનિ વ઼ડિ઼ "હે ેસપુોસેસ ગહે સગિનડિયિાનયે ોડ ઙેયાઙ ગનાદગિીનિસ, ઙાનગુાગેસ, સયનાપિગસ, ેદુ઼યાગીનિ સય઼સગેમ, ાનદ મોનાઙ વ઼ાઙુસ" ગહેપેવય઼ મોાનનિગા ગહાગ ગહેસે ાપે યોનસેનવ઼ાગવિ઼ વ઼ાઙુસ!

(શ્રઙઙ ગહે પેડેનપેદ વીકસ ાપે ાવ઼ાઙાિવઙ ડોન ડપે પદડ દૌનઙોદ ડનોમ ગહે ઙનિક હાગપ઼્:વ઼દિહ઼ાયો઼નિ્પોગહ઼િાિમ)

(ગો વે યોનગનિુદ)

૨

શ્રાયાન્ય઼ નમાનન્દ મામ્ડઙક પ ટા ઙઘુકથાપન હમન ટપ્પિામી

ઢવિ઼ સહોનગ સગોપેસિ વય઼ શ્રયહાનયા઼ ઢ઼ામાનાનદ માનદાઙ

શ્રયહાનયા ઢામાનાનદ માનદાઊ હાસ ।દળુદગેદ તહે ડોઊઊોનિગ ડવિ સહોનત સતોનેસિ ।સ હસિ વેસત:

૧ મુનહડાતપાન (થહે શ્રોતસપોકેન)

૨ ષહાનાવ ॥ ષહાવાવ (થહેૌનિ ।નદ તહે ડઊેસહ)

૩માહાયાળના (થહે ગનોત નતિાઊ)

૪ હાનવાહ (થહે પઊુગાહમાન) ।નદ

૫ દ્દહાપાન (થહે વેઊિ)

શ્રયહાનયા ઢામાનાનદ માનદાઊ સિ । નેતનિદ હોદમાસતેન ।નદ । સોયાિઊ તહનિકેન હે ૈનાતિસ નિ પુને માતિહઊિ સપોકેન નિ તહે વનિતહપઊાયે ોડ ઘોદદેસસ ષતિા (ષતિામાનહિ)

થહે ડનિસત સતોનય દાઊસૌતિહ । સતનાયિત ોડડયિન, ૈહે સિ પનાસિદ વય સોમે ।નદ હાતેદ વય ોતહેનસ ડોન હસિુાતસપોકેનનેસસ શ્રસ । નેસુઊત ોડ હસિ ુાતસપોકેનનેસસ, હે સિ ૈનોનગાઊય તનાપપેદ થહે વગાિઊિનયે દેપાનતમેનત માકેસ । ડાઊસે યાસે ।નદ તહેૌતિનેસસેસ ।ને માદે તા સગિન તહે પનાયેદનિગાસ શ્ર દેયાદે ઊાતેન, ૈહેન તહે યાસે યોમેસુ પ ડોન હોનનિગ તહેૌતિનેસસેસ તુનન હોસતાિ થહે ોડડયિન ગોતસ યઊાન યહતિ વુત હસિ ઊડિ સિ નુિદ શ્ત સિ । યોમમેનત નોત ોનઊય નેગાનદનિગ તહે પનાયેદનિગાસ ોડ તહે ઊૌ નડોનયેમેનત ાગેનયેસિ વુત તિ સિ ।ઊસો । યોમમેનત ોનુાન ઊતહાનગાયિ ળુદયિાિઊ સયસતેમ

થહે સેયોનદ સહોનન સનોનય દેસયનવિસ નહે મોનાબ નુનપનુિદે ાડ । વાનક સનાડડ, ાહે સિ નિનિાબબય નોન ાનબય । ગોદ પેનસોન વુન ાબસો । ગોદ માનહેમાનયિનિ

થહે નહમિદ સહોનન સનોનય દોબસ ાનિહ ઘાયાનન માહાયાળના, નહે યાસે ડાયનોન યોમેસ નિનો પબાય વુન નાયસ ાડ હોપે ામે ડુનદ વેનયૌહેન ાનદ ાનિહનિ વેનયોને

થહે ડુનનહ સહોનન સનોનય સિ નહે વેસનુાન ાડ નહેસે ડવિ સહોનન સનોનસિ થહે વોનદેદ બાવુોેન સયસનેમ ાાસ વેનિગા પેનપેનુાનેદ નિ નહે નામે ાડ । નનાદનિોનિ, ાહયિહ નહે સનોનયનેબબેન હાસુ નડોબદેદ ચનાાસ યહાબબનગોદ વય નહે યુોનગોન ગોનેનાનોનિ નોાાનદસ નહે નદ ાડ નહે સનોનય થહે નોબ ાડ દુયાનોનિ હાસ વેન મપહાસસિદ ાહયિહ વેયામે નહે નાવબનિગા ડાયનોન થહે નનાદનિોનિ ાાસ નેવેન દસિયુસસેદ નિ માનિહનિ બનિનાનુને નો દાને

થહે ડડનિહ સહોનન સનોનય દસિયુસસેસ માનય નહનિગાસ, ડનોમુ નમાનયહેદ માનનાગિ નો નહે બડિ ાડ ાદિો થહસિ સહોનન સનોનય નેદસ મિપનોવેમેનન

શ્રયહાનયા ઢાનાનાનદ માનદાબ' સ સનનેનગાનહ બેસિ નિ હસિ વોયાવુબાનય ાનદ દેપ નિનેનાયનોનિ ાનિહ નહે ગોદ ાનદ વાદ નનાદનિોનિસ ાડ સોયોનિય હે નેદસ નો મપહાસસિ નહાન પાનન હસિ ાવનુપને નદનિગા ાડ નહે સનોનસિ દોસ નોન સાનસિડય નહે નોદેનસ ડુબબય ચન સિે શપેયનેદ ડનોમ હમિ નહાન હે ાબબ દેસયનવિે વેનય ાસપેયન નિ નિસ નોનાબનિયુ સનિગા હસિ સનનોનગા પોનિનસ ાનદ નહાન સિ ાનબય પોસસવિબ ાહેન હે ગાવિસ નમિ ડોન હસિ યહાનાયનેનસ

ળૌ વ઼ોઊવ઼ે

- ઘાળેણદ઼ના થહાકુન, ૅદાિોન, વ઼દિહ઼ા (જો પાનાળ ોડ વ઼દિહ઼ા ૌાૈિવ઼દિહ઼ાયોિણ - સેણદ પ઼ુોન શ્રૌહાળસશ્રપપ ણો ળો +૮૧૯૮પ૬૦૮૬૦૭૨૧ સો ળહાળ િળ યાણ વે ાદદેદ ળો ળહે વ઼દિહ઼ા શ્રૌહાળસશ્રપપ જનોાદયાસળ ઊસિળ઼)

શ્રપણ મંળવ઼્ય઼ે દાિોનાિઊસળાડડવ઼દિહ઼ા઼ાામાિઊયોમ પન પડાઉ।

઼૧઼૨શ્રંક ૩પ૮ પન ટપ્િપામ્રી

કઊ્પણા હ્ા, પટણા

ણાિ ણવ઼ઊ સુજાષ યણ્દ્ન ય઼ાદવ઼- જાગા૧ ક સમ્વણ્યમે- વહુળ ણીક ઊપ્િઊ, સળ્ય઼ કહ્ઊ,મૈથાિઊ વ્નાહ્મણ઼ શ્રા કન્ાણ કાય઼સ્થ ળઁ માળ્ન પાઠક વણાિ નહિએ ણહ઼િ સકૈળ છથ઼ાસિુજાષ યણ્દ્ન ય઼ાદવ઼ ળીક વ઼્ય઼ક્ળાિ્વ઼ શ્રો કૃળાિ્વ઼ક વ઼ષિય઼મે વૂહ્ઊ ણહ઼િ છઊ।

आचार्य रामानंद मंडल सामाजिक चिंतक सह साहित्यकार सीतामढ़ी

विदेहक नवि नवल सुभाष चन्द्र यादव -भाग□१ विशेषांक पर मंतव्य- कनिका दिन पहिले हिंदी के प्रसिद्ध लेखक गीतांजलिश्री के उपन्यास रेत समाधि के अंग्रेजी अनुवाद टूंब आफ सैंड के लेल अंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार भेटल त कहल गेल कि अंग्रेजी साहित्य के समानान्तर साहित्य भो गेल हय। तहिना मैथिलीक समानान्तर धारक लेखक -सुभाष चंद्र यादव साहित्यिक संदर्भ मे ई-विदेह पत्रिका के संपादक गजेन्द्र ठाकुर टिप्पणी पर मंतव्य कि सुभाष चन्द्र यादव हांसिया के समाज अर्थात पचपनिया समाज के मैथिली जे पहिले रार आ वैद्यनाथ मिश्र यात्री के शब्द मे शूद्र के मैथिली हय।जेइ मैथिली के मानक मैथिली माने शोषक वर्ग के मैथिली से निकृष्ट मानल गेल।जौ कि इ वहुजन मैथिली के मैथिली हय।अइ मैथिली मेयो साहित्य रचना भेल हय। परंतु एकरा उपेक्षा कैल गेल हय।इहा तक कि महाकवि विद्यापति अहि मैथिली मे रचना कैल रहलन। परंतु आइ मानक मैथिली में संशोधन कैल गेल हय। वरिष्ठ साहित्यकार सुभाष चन्द्र यादव गुजे उपन्यास के रचना क के पचपनिया मैथिली के मानक मैथिली के समानान्तर मैथिली रुप प्रदान क के समानान्तर मैथिली साहित्य के आगा बढौलन।आइ के समय मे ई-विदेह पत्रिका समानान्तर मैथिली साहित्य के पल्लवित पुष्पित करै ल जे गाछी रोप रहल हान।जेइ पर रंग -बिरंगा के चिड़िया अप्पन रंग -बिरंगा के शैली मे मैथिली साहित्य के समृद्ध क रहल हय।अइ दिशा मे पंगु के उपन्यासकार जगदीश प्रसाद मंडल, उमेश मंडल,राजदेव मंडल, संदीप कुमार साफी, उमेश पासवान,वेचन ठाकुर,कपिलेश्वर राउत, रामविलास साहु, नंदविलास राय,ललन कुमार कामत,शिव कुमार प्रसाद, योगेन्द्र कुमार, रामदेव प्रसाद मंडल झारुदार, नारायण यादव, मुन्नी कामत आ आचार्य रामानंद मंडल के समानान्तर मैथिली साहित्य मैथिली साहित्य मे मील के पाथर बनल। कनिका दिन पहिले समानान्तर मैथिली साहित्य के जगदीश प्रसाद मंडल कृत उपन्यास पंगु के २०२१साल के साहित्य अकादमी के मूल पुरस्कार से

पुरस्कृत कएल गेल। एहि सँ मैथिली समानान्तर साहित्य के एक आजादी के अमृतकाल के समान समानान्तर मैथिली साहित्य अमृत काल मानल जायत। आबि कऽ सुभाष चन्द्र यादव के मैथिली समानान्तर साहित्य गुरु,रमण झा,मन्त्र आ नोट के गैस लाइटिंग आ स्टोरी साइंस बदल न सकैए अछि। मैथिली समानान्तर धारा वा शैली के विकास मे २-विदेह पत्रिका आ संपादक गजेन्द्र ठाकुर के अविस्मरणीय योगदान के बिसरल न सकैए अछि। धन्यवाद।

प्रणव झा

विदेह पत्रिका पाक्षिक पत्रिका त निकलैत रहैत अछि जै मे नव-पुरान सब तरहक लेखक सब के रचना छपैत अछि संगहि संपादकीय टीम बीच बीच मे मैथिली आ मिथिला संबंधी साहित्य के सोझा क पाठक तक पहुंचावे के काज सेहो करैत रहैत छैथ। एहि क्रम मे दू टा प्रयास के चर्चा करब चाहब- विदेह के माध्यम स गजेन्द्र ठाकुर एकटा प्रयास केलनि अछि किछु अङ्ग्रेजी श्रेणी स्टोरी के सचित्र मैथिली अनुवाद के द्वारा बच्चा सब के मैथिली से अङ्ग्रेजी वा अङ्ग्रेजी से मैथिली सीखेबाक। किछु कहानी हम पढलहुं - अनुवाद सब बहुत नीक भेल अछि। हमरा लगैए अछि जे ई प्रयोग बिशिष्ट-पूर्ण लेल बेस उपयोगी भ सकैए अछि। अधिकांशतः बच्चा सब मैथिली से अङ्ग्रेजी वा अङ्ग्रेजी से मैथिली के यात्रा हिंदी के माध्यम से होइत करै छैथ, ए तरहक पुस्तक गाम-घर के छोट बच्चा के मैथिली से सीधे अङ्ग्रेजी आ विदेश मे वा अङ्ग्रेजी समाज मे पैघ होइत बच्चा के अङ्ग्रेजी से सीधे मैथिली सीखेवा मे सहायक भ सके अछि। विदेह अपन आर्काइव के माध्यम से मैथिली साहित्य आ मिथिला क्षेत्र से जुड़ल अनेको पोथी के एलेक्ट्रोनिक माध्यम से सब के लेल उपलब्ध करेलक अछि। एहि क्रम मे हाल-फिलहाल विदेह द्वारा श्री दिनेश कुमार मिश्र के किछु कृति सब उपलब्ध कराओल गेल अछि। श्री दिनेश कुमार मिश्र बिहार के नदी सब के विषय मे चलत-फिरत एनसाइक्लोपीडिया छैथ आ बिहार के नदी सब पर बहुत काज केने छैथ।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒠𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒢𑒠𑒲 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒰 𑒮𑒹 𑒮𑒯𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒼 𑒮𑒰𑒪 𑒮𑒹 𑒥𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒮𑒥 𑒧𑒹 𑒌 𑒢𑒠𑒲 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒦𑒾𑒑𑒼𑒪𑒱𑒏, 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏, 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒏𑒹 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒢𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒖𑒲 𑒏𑒹 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒏𑒹 𑒢𑒻 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒢𑒠𑒲 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒧𑒹 𑒩𑒼𑒔𑒏 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒏𑒩𑒰𑒫𑒻 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒱𑒞𑒳 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒦𑒴𑒑𑒼𑒪, 𑒖𑒪𑒮𑓂𑒩𑒼𑒞 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒰𑒫 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒩𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒖𑒲 𑒏𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒱 𑒏𑒼𑒮𑒲 𑒂 𑒥𑒪𑒰𑒢 𑒢𑒠𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒧𑒹। 𑒏𑒧𑒪𑒰 𑒢𑒠𑒲 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒧𑒹 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒏𑒹 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧 𑒮𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒫𑒰𑒏 𑒁𑒫𑒮𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒙𑒲𑒧 𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒡𑒳𑒫𑒰𑒠।

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩

𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒁𑓀𑒏𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒩𑒼𑒬𑒢 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒲𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒕𑒲। 𑒄 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒅𑒣𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒯𑒋𑒞 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒢𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒩 𑒗𑒪𑒏 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒼𑒬𑒢𑒖𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰-𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒚𑒰𑒫𑒟𑒱। 𑒄 𑒂𑒩𑒼 𑒢𑒲𑒏 𑒩𑒯𑒞।

𑒮𑒔𑓂𑒔𑒱𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒮𑒩𑒮',𑒑𑒰𑒿𑒡𑒲

𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩, 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒿 𑒏𑒻𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒂𑒧𑒢𑒹-𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒲,𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒕𑒲। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 "𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 "𑒄 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒧𑒹 𑒋𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒩𑒰𑒮 𑒢𑒠𑒲-𑒞𑒲𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒧 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒏𑒩𑒰𑒋𑒥 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒟𑒱𑒏, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒾𑒩𑒫-𑒥𑒼𑒡 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒣𑒰𑒩𑒐𑒲 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒩𑒼𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒁𑒦𑓂𑒨𑒩𑓂𑒟𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒮𑒰𑒡𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒍 𑒬𑒳𑒦𑒰𑒬𑒲𑒭। 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒏𑒨 𑒤𑒹𑒩 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒥। 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒣𑒰𑒚𑒏

𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒂 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒋𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒧𑒹। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒋𑒢𑒰 𑒅𑒠𑒰𑒩𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩 𑒮𑒓𑓂𑒏𑒪𑒢

𑒄𑓄 𑒮𑒏𑒟𑒱 𑒂 𑒥𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒩 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒨 𑒞𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒩𑒯𑒞।
𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞

𑒣𑒩𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒯𑒩𑒲
𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒥𑒰𑒥𑒴, 𑒥𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒚𑒰𑒨𑒥। 𑒋𑒯𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒮𑓂𑒞 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒑𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒂𑒢𑓀𑒠 𑒪𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒮𑒰𑒡𑒳𑒥𑒰𑒠।

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒋𑒠𑒱𑒞𑒼𑒩𑒱𑒁𑒪.𑒮𑓂𑒞𑒰𑒤.𑒥𑒱𑒠𑒹𑒯@𑒑𑓂𑒧𑒰𑒱𑒪.𑒏𑒼𑒧 **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒. 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒐𑒝𑓂𑒛

२१२.आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा- कथा-३ ऊपर सम्पादकीय समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर

२१३.आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा- कथा-४ ऊपर सम्पादकीय समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर

२१४.आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा- कथा-५ ऊपर सम्पादकीय समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर

२१५.कुमार मनोज कश्यप- १ टा लघुकथा- समानान्तर रेखा

२१६.आचार्य रामानंद मंडल- राजनीति आ अपराध

२१७.जगदानन्द झा 'मनु' - अनमोल झा जीक पोथी 'टेकनोलजी' क समीक्षा

२१८.नवल सुभाष चन्द्र यादव- भाग-२ (गजेन्द्र ठाकुर)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫- 𑒦𑒰𑒑- 𑓒

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫- 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂 𑒍𑒃𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒦𑒰𑒑- 𑓒

𑒦𑒰𑒑-𑓑 𑒧𑒹 𑓘 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒴𑒢𑒏 𑒂𑒧𑒳𑒐 ' 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰' 𑒖𑒹 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒯𑒼𑒥𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒧𑒴𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒹𑒩 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒄 𑒏𑒯𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒄 𑒂𑒧𑒳𑒐 𑒑𑒳𑒪𑒼𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒡𑒰𑒢 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒮𑒿 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑒵 𑒮𑓀𑓑𑓗 𑒮𑒿 𑒮𑒼𑒗𑒹 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒰𑒃 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒩𑒴। 𑒋𑒏 𑒢𑒱𑒮𑒰𑒿𑒮𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒖𑒰𑒅। 𑒬𑒹𑒭 𑒒𑒳𑒩𑒱 𑒏𑓄 𑒄 𑒂𑒧𑒳𑒐 𑒫𑒰 𑒏𑒝𑓂𑒝𑒰𑒢𑒼𑒯𑒙 𑒯𑒰𑒮𑓂𑒨 𑒂𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒴। 𑒑𑒳𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒴𑒢𑒏 𑒂𑒧𑒳𑒐 ' 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰' 𑒏𑒹𑒩 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒞𑒃 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑒾𑒩𑒲𑒢𑒰𑒟 𑒡𑒢𑓂𑒨𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒟𑒱।

𑒖𑒳𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒮𑓂𑒞𑒹𑒫𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒠𑒻𑒩𑓂𑒒𑓂𑒨 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨 𑒥𑒪𑒰 𑒡𑒳𑒩𑒲, 𑒖𑒳𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒮𑓂𑒞𑒹𑒫𑒰𑒏 𑒅𑒩𑓂𑒡𑓂𑒫𑒰𑒡𑒩 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨 𑒥𑒪𑒰 𑒡𑒳𑒩𑒲

𑒖𑒳𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒮𑓂𑒞𑒹𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 "𑒫𑒩𑓂𑒛, 𑒛𑒰𑒨𑒪ॉ𑒑 𑒋𑒝𑓂𑒛 𑒢𑒼𑒫𑒪"𑒧𑒹 𑒃𑒝𑓂𑒙𑒩-𑒙𑒹𑒏𑓂𑒮𑓂𑒙𑒳𑒁𑒪𑒱𑒙𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩-𑒣𑒰𑒚𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒰𑒚 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒥𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒮𑒹 𑒍 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱।

𑒂𑒥 𑒑𑒳𑒪𑒼𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒴, 𑒩𑓀𑒖𑒲𑒞𑒰 𑒩𑓀𑒖𑒢𑒮𑒿 𑒕𑒯 𑒫𑒼𑒙𑒏 𑒋𑒏 𑒯𑒖𑒰𑒩 𑒙𑒏𑒰 𑒢𑒩𑒹𑒬𑒫𑒰 𑒠𑒱𑒨𑒻𑒞𑒻। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒢𑒣𑒱𑒞𑒢𑒰 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒮𑒳𑒪𑒫𑒰 𑒧𑒼𑒠𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒱𑒞𑒻𑒞𑒻। 𑒋𑒧𑓂𑒣𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒋𑒪𑒏𑓂𑒬𑒢 𑒕𑒱𑒋।

से सुभाष चन्द्र यादव टेक्स्टक कन्टेक्स्ट ताकि लेने छला २०१५ मे। से हुनका बीतल युगाधिकार हेतन्हि आ से विस्तृत रूपमे बहार भेल "भोट"मे एमएलए केर भेल एलेक्शनक संग २०२२ मे। से अन्तर-पाठ स्थापित करैत अछि अन्तर-विषयक विषय-वस्तु। ई सभटा पाठ आ विषय एक दोसरासँ रगड़ा लैत रहैए आ एक दोसराक प्रभावकेँ ग्रहण करैत रहैए, कखनो कोनो पाठ आगाँ तँ कखनो दोसर। आ ऐ पाठकेँ अहाँ समाज आ संस्कृतिक आधारसँ अलग नै कऽ सकै छिऐ। ई समाज-संस्कृतिक पाठ आ साहित्यिक पाठ मध्य भऽ जाइत अछि।

पाठ अभ्यास आ उत्पादनक विषय अछि। ई पहिनेसँ समाज-संस्कृतिक पाठ आ साहित्यिक पाठ दू तरहक स्वर निकालैत अछि।

विचारधाराक संघर्ष आ तनावकेँ पाठ समाहित करैत अछि।

जुलिया क्रिस्टेवाक अनुदैर्घ्य समन्वय वला धूरीमे सोझे लेखक आ पाठकक बीच वार्ता होइ छै। माने लेखकक वस्तु आ लेखकपर लिखल पत्र केर बीच सोझे वार्ता होइ छै। मुदा जुलिया क्रिस्टेवाक उर्ध्वाधर समन्वय वला धूरीमे "पाठ" भूतकालक साहित्य आ एकटा छोट कालावधिमे भेल घटनाक बीच वार्ता करैत अछि। माने पाठ आ ओकर सन्दर्भक बीच वार्ता होइ छै, एक लेखकक पाठ दोसर लेखकक पाठ संग वार्ता करैए।

ई दुनू धूरी जखन एक दोसराकेँ काटैए तखन शब्द वा पाठ उत्पन्न होइए जइमे कमसँ कम एकटा आन पाठ पढ़ल जा सकैए।

जुलिया क्रिस्टेवा बोली-बानीकेँ यथावत राखबाक आ किछु पाठ, जे मनुक्खसँ अलग अछि, केर रूपमे लेखकक अधिकार आ कर्तव्यक वर्णन करैत छथि।

𑒖𑒴𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒮𑓂𑒙𑒹𑒫𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 "𑒫𑒩𑓂𑒛, 𑒛𑒰𑒨𑒪ॉ𑒑 𑒋𑒝𑓂𑒛 𑒢𑒼𑒫𑒪"𑒧𑒱𑒐𑒰𑒃𑒪 𑒥𑒰𑒐𑓂𑒞𑒱𑒢𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒖𑒳𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒮𑓂𑒙𑒹𑒫𑒰 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹, 𑒪𑒨𑒮𑒿 𑒑𑒣 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒍𑒃𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻, 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒐𑒢 𑒍 𑒣𑒻𑒒 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒞𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒂 𑒂𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃 𑒕𑒻, 𑒍 𑒥𑒰𑒖𑓄 𑒪𑒑𑒻𑒋 𑒂 𑒌𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒩𑒰𑒃𑒋। 𑒂 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒰𑒠 𑒍 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒋। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒝𑒱𑒏 𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒠𑒧𑓂𑒧𑒹 𑒠𑒴𑒩 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒥𑒩𑒢𑓂 𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒝𑒱𑒏 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏𑒹𑒏 𑒥𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒗𑒳𑒪𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒝𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒑𑒳𑒝, 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒧𑒨, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒪𑒨 𑒮𑒿 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞; 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒑𑒳𑒝, 𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒂 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒹 𑒔𑒪𑒔𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂𑒠𑒱𑒧 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒬𑒩𑒲𑒩𑒏 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒏𑒱𑒩𑒠𑒰𑒩𑒏 𑒖𑒹 𑒁𑒫𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒢 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒧𑒰𑒨𑒏 𑒬𑒩𑒲𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒍𑒏𑒩 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒐𑒞𑒩𑒰𑒏 𑒛𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒹𑒥𑒲 𑒔𑒰𑒃𑒪𑓂𑒛 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒪𑒑 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒍 𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒝𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒑𑒳𑒝, 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒧𑒨, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒪𑒨 𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒹 𑒍 𑒧𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒞𑒿 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒏𑒩𑒹𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒦𑒰𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒖𑒹𑒏𑓂𑒮 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰- 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒰𑒠 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒫𑒱𑒐𑒝𑓂𑒛𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞

𑒖𑒹𑒏𑓂𑒮 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒨𑒼𑒢𑒱 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒫𑒱𑒐𑒝𑓂𑒛𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞𑒮𑒿 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒡𑒰𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒩𑓂𑒢𑒹𑒪 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒑𑒰𑒨𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒮𑓂𑒣𑒲𑒫𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒰𑒩𑓂𑒬𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒡𑒰𑒩𑒰 𑒖𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒨𑒼𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒠𑒃𑒋 𑒞𑒞𑓄 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒨𑒼𑒢𑒱-𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒠ृ𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢𑒰𑒏𑒩𑓂𑒭𑒝 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑒏 𑒒𑒙𑒏𑒏 𑒜𑒹𑒩𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒑𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒠𑒹𑒥 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒂𑒣𑒮𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒥𑒪𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒑𑒳𑒝𑒢𑒱𑒐𑒝𑓂𑒛𑒏 𑒁𑒮𑒧𑓂𑒦𑒰𑒫𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒩𑒪 𑒢𑒻 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒮𑒹 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒰𑒢 𑒂 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏

𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒮𑒰𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒫𑒩𑒢 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒪𑒑𑒹 𑒧𑒼𑒯𑒰𑒥𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒐𑒑𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱।

𑒮𑒹 𑒣𑒰𑒚, 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒧𑒼𑒙𑒰𑒧𑒼𑒙𑒲 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒻𑒞𑒱𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱- 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒫𑒰 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒦𑒰𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒩𑒼𑒣 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒁𑒥𑒰𑒖𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒁𑒡𑒱𑒑𑒵𑒯𑒲𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒥𑒨 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒋𑒼𑒏 𑒨𑒞𑓂𑒢𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒥𑒏𑒰𑒩 𑒮𑓂𑒤𑒳𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒖𑒹 𑒍 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒰𑒖𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑒹 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒍𑒏𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒕𑒲𑒢𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒠𑒱𑒢-𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒂 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒯𑒲𑒢𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒢𑒻 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒫𑒱𑒐𑒝𑓂𑒛𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒣𑒠𑓂𑒡𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒂 𑒔𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒪𑒃 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒧𑒲𑒧𑒰𑓀𑒮𑒰𑒏 𑒞𑒩𑓂𑒏𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒻𑒡𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲।

𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒣𑒰𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞𑓂𑒨 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒏 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒧𑒼𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒒𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒳𑒮𑒱𑒨𑒼𑒏 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒱𑒞 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒰𑒠 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒹𑒫𑒲 𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩ॉ𑒮𑒏 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒫 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒮𑒋𑒯 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒅𑒒𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒰𑒠 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝 𑒪𑒹𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒚𑒼𑒮 𑒂𑒡𑒰𑒩 𑒞𑒰𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒍 𑒋𑒏𑒩 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒨, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒰𑒩𑓂𑒬𑒢𑒱𑒏𑒏 𑒂𑒦𑒰𑒮 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒨𑒲 𑒫𑒰 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒮𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒍 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒫𑒰 𑒍 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩, 𑒖𑒏𑒩 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒋𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝 𑒏𑒩𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲, 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒩𑓄 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰- 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒁𑒕𑒱, 𑒄𑓀𑒙 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲-𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒰𑒨𑒥। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒁𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒼𑒔𑒢𑒹 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒗𑒫𑒹 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒂 𑒮𑒹 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒨𑒰𑒫𑒞 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪

एकटा स्वयंसिद्ध अर्थ नै ताकि लैत छी ओकर संरचनाक अहाँ नै ताकि सकै छी, कारण अर्थ माने अन्त ओकर संरचनाकेँ निर्धारित करैत अछि। से संरचनावादीकेँ अर्थ पहिनहियेसँ पता रहै छै आ तखने ओ ओकर विभिन्न अंग आ तकर आपसी सम्बन्धकेँ विश्लेषित कऽ सकैए। आ एहि विश्लेषणसँ पहिल ज्ञात स्वयंसिद्ध अर्थ अछि देरीडाक केन्द्र। आ देरीडा कहै छथि जे एहि निर्धारित करैत अछि जे पाठक संरचना केना बनत, कोन अंगकेँ लेल जायत आ कोन अंगकेँ छोड़ल जायत। से जखन हम साहित्यिक संरचनाक विश्लेषण करैत छी तँ ओकर अर्थ आ ओकर प्रभावक गप करैत छी तँ हम ओहि संरचनासँ ओहि तत्त्व सभकेँ चिन्हबाक, अलगाक करबाक प्रयास करैत छी जे ओहि प्रभाव लेल उत्तरदायी अछि, से ओहि सम्भावित पैटर्नकेँ हम छोड़ि दैत छी जे ओ प्रभाव नै आनत। से ई केन्द्र आरम्भिक स्थल अछि संरचनाकेँ बुझबाक हेतु। मुदा ई विश्लेषणकेँ सीमित सेहो करैत अछि। कारण केन्द्र अपनाकेँ स्थिर रखबाक लेल स्तरीकरणक निर्माण करैत अछि, आ ओकरा पर नियन्त्रण करैत अछि। आ ई अर्थक पूर्व ज्ञान पाठकक पूर्व इतिहास आ समकालीन आलोचना सिद्धान्त आ विचारधारापर निर्भर सेहो करैत अछि, ईहो सभ तँ संस्कृतिक अंग अछि तखन केना एकरा सभकेँ संरचनासँ दूर राखल जाइए जे एकरा सभकेँ सीमित करैए मुदा अपने एकरा सभसँ सीमित नै होइए? से अपन विश्लेषणक आधार कोनो स्थायी केन्द्रकेँ बनायब एकटा नुस्खा देब सन अछि आ ई प्रतिक्रियावादी वा यथास्थितिवादी स्थिति अछि। आ ऐ सँ मानक आ गैर-तुलनात्मक स्वतन्त्र अर्थ निकालबाक मात्र इच्छा सिद्ध होइए। से ई भ्रम जे हम संरचना ताकि रहल छी भ्रमे अछि, वास्तवमे अहाँ पाठ्य सामग्रीसँ संरचनाक निर्माण कऽ रहल छी।

से देरीडाक उत्तर संरचनावादमे सेहो केन्द्रक बिना प्रारम्भ नै भऽ सकैत अछि मुदा ओ ऐ सिद्ध नै भेल स्वयंसिद्धक विखण्डनात्मक विश्लेषणक

आधारपर ओर केन्द्रकेँ दोसर केन्द्र द्वारा स्थानापन्न कएल अछि मुदा ई नव केन्द्र सेहो स्थायी नै रहत।

तहिना सुसियो (सॉस्यूर) अपन प्रतीक सिद्धान्तमे प्रतीकक विश्लेषण कएल छथि जे कोनो शब्द जेना बिलाड़ि, बिलाड़ि बिलाड़ि अछि कारण ओ कछिु आन नै अछि। से शब्द अछि प्रतीक चिन्ह आ जकरा ओ दर्शाबैत अछि से अछि वस्तु प्रतीक। मुदा डेरीडा कहै छथि जे अहू सँ पहिने एकटा संकल्पना आनए पड़ैत अछि। आ जँ अहाँ प्रतीक चिन्हकेँ निरपेक्ष बना देब जे ओकर कोनो प्रतीकसँ सम्बन्ध नै छै, जे स्वयंमे एकटा स्वतंत्र संकल्पना अछि आ कोनो प्रतीक वस्तुसँ ओकर कोनो प्रत्यक्ष सम्बन्ध नै छै, मुदा तखन ई संकल्पना सभ प्रतीक चिन्हकेँ पार कऽ जाएत आ कछिुओ सूचित नै करत। आ जँ हम प्रतीक आ प्रतीक चिन्हकेँ एक्के मानी तँ प्रतीक चिन्हक जड़ियेपर चोट पहुँचत।

से सुसियोक सिद्धान्त तर्काधारित विपक्षमे अछि जखन ओ कहैत अछि जे प्रतीक चिन्हमे अहाँ प्रतीकक कोनो लक्षण नै देखू। मुदा जखन ओ कहैत छथि जे प्रतीक चिन्ह प्रतीककेँ लक्षित करबा लेल मात्र प्रयुक्त होइत अछि आ तेँ ओकर अधीन अछि ओ तर्क आधारित सिद्धान्तक पक्षमे बुझाइत छथि। से डेरीडाक कहैत छथि जे प्रतीक आ प्रतीक चिन्हक ई स्पष्ट भेद मान्य नै अछि, आ प्रतीककेँ प्रतीक चिन्हक ऊपर देल वरीयता सेहो उनटबाक खगता अछि।

प्रतीक चिन्हमे अर्थ पहिनहियेसँ विद्यमान नै रहै छै। आ पूर्ण अर्थ कोनो एकटा प्रतीक चिन्हमे नै भेटत। से पाठकेँ अहाँकेँ घोर-मट्ठा करए पड़त, आ ई अनन्त खोज दिस अहाँकेँ धकेलत। से ई प्रतीक चिन्ह दोसर प्रतीक चिन्हसँ अपन अन्तर आधारपर प्रतीक निर्धारण कएल अछि, जतेक बेसी अन्तर ततेक लग अहाँ प्रतीकसँ होइ छी। मुदा ई कहियो नै हएत जे अहाँ सभटा अन्तर ताकि सकब। मुदा प्रतीक चिन्हमे वारम्बारता हेबाक

चाहि, तखनो जखन एक प्रतीक चिन्ह भिन्न प्रतीकक निर्माणमे करैत अछि। आ ऐ बड ओर प्रतीक चिन्हक उत्पत्ति इतिहास जानब आवश्यक। से प्रतीक चिन्ह विभिन्न अर्थ आ कखनो काल उनटा अर्थ सेहो दैत।

देरीडा मानै छथि जे प्लेटोसँ रूसो (सॉसुरे) आ लेवी स्ट्राउस धरि सेहो बजबाकेँ लिखबाकेँ ऊपर राखै छथि, कारण बजब एकटा माध्यम अछि, अस्थिर चीज नै बाजी अछि। रूसो उत्पत्ति रूपमे उच्चारणमे त्रुटिपूर्ण ध्यान देलिऐत छथि। मुदा देरीडा कहै छथि जे ओ सभ विशेषता जे बाजीमे छै से लिखनमे सेहो छै। आगाँ ओ कहै छथि, प्रतीकक वृद्धि बाजीमे विचारक प्रत्यक्ष भ्रमक जन्म उत्पन्न करैए। मुदा जँ बजब बाजीकेँ हम नेकर्स्ट कs कय सुनी तँ ओहो लिखल अक्षर सन प्रतीकक शृंखला अछि, जकरा विभिन्न प्रतीककेँ ओकर एक-दोसराक अन्तर सँ चिन्हल जा सकैए। आ लिखन सेहो सामान्य लिखन आ चित्रसँ बढ़ा कs कहल लिखन, ऐ दू तरहेँ भs सकैए। ' उपर अवस्थितिक तत्त्वमीमांसा' एकर सभक पाछाँ अछि।

पाश्चात्य दर्शनक ' उपर अवस्थितिक तत्त्वमीमांसा' मे जे मुख्य अछि से अछि सद्यः अनुभव- मुदा विखण्डनवाद कहैत अछि जे एहेन कोनो अनुभव पूर्व- भाषा स्तरपर नै होइत अछि, कारण ई अनुभव भाषाक माध्यमेसँ चिन्हल जाइत अछि। जेना ई जे दैवीय चेतनासँ हम परम सत्यकेँ बुझैत छी मुदा विखण्डनवाद कहैत अछि जे ई मात्र सतहक संजन अछि। जेना ईहो जे कोनो वौस्तुक पाछाँ सत्य नुकायल अछि, मुदा विखण्डनवाद कहैत अछि जे तेहन कोनो स्वतंत्र अस्तित्व नै होइ छै, सभटा निर्माण आ पुनर्निर्माण व्यवस्था द्वारा होइ छै। से सुसंगीक स्वतः उपस्थिति किछु नै अछि कारण सभटा व्यवस्थाक अन्तर्गत निर्मित अछि।

देरीडा कहैत छथि जे तर्क ऐ सभटा दार्शनिक चिन्तनक आधार अछि, से कोनो अन्तिम सत्य आ विश्वात्मक परिकल्पना देल जाइत अछि जे

સત્ર્વળ્ઞાની અછી। મુદા ઉમીઙા કહૈ છથિ ળે ઓ સદ્દિય ગૈ બેઊ કેન્દ્રકેં કપ્પનો ગાૅઙ, કપ્પનો વ઼યિાન આ કપ્પનો વ઼શ્વિાત્મા કહ્ઊ ગેઊ આ ઓ અપનાસેં નીયાઁ વ઼જિન્નિ સ્તરક નત્નિાામ કેઊક। સે યત્ર્મ ગાૅઙકેં પરમ સત્ય માનઊક આ મનુક્પ્ય આ આન નયનાકેં ઓ અપૂર્ામ, વ઼ગિીયી આ ૬ સળટા કેન્દ્ર વનઊ ળે અપના હસિાવે વ઼યિાર-વ઼્યવ઼સ્થા વનેવાક દાવ઼ા કેઊક। મુદા એકના સળકેં વ઼્યવ઼સ્થાસેં ઊપર હેવાક યાહિ। સે ગાૅઙક સ્વ઼તંત્ર નૂપસેં યત્ર્મક વાહર ઉપસ્થતિ હિવાક યાહિ। ઉત્તર સંરયનાવ઼ાદી વ઼ખ્ગિામ્ઙનવ઼ાદ એહેન કોનો પરાસત્યક ઉપસ્થતિકિં આળાસી માનૈત અછિ ઉત્તર સંરયનાવ઼ાદી ળાષાક સદ્દિયાંતક પરિણામ માનૈત અછિ। સે એ પ્રતીક યન્હિ સળક આપસી ખેઊમે કછિુ અર્થ કોનો વ઼યિારયારાક હસ્તક્ષેપસેં ઉચ્ચ સ્થાન પ્રાપ્ત કરૈત અછિ આ ઓકર દોસર અર્થ તકર પાછાઁ ળેવા ઊઊ યકેઊ દેઊ ળાઈત અછિ। સ્વ઼તંત્રતા, ગણતંત્ર, ન્યાય આદિ સન વ઼યિારયારા હ્મના સળક ળનિગીક ળાગ છી મુદા ઊગૈએ ળે ઓર સળસેં હ્મના સળક ળનિગીક વ઼હુત નાસ અર્થ નકિઊઊ મુદા અન્વ઼ેષણક ઉપરાન્ત ઓ સળ દોસર વ઼યિારસેં વ઼હાર બેઊ વ઼ુહાયત। કોનો સંકઊપના એહેન ગૈ અછિ ળકરમે દોસર વ઼યિારક અવ઼શેષ ગૈ બેટય।

રામતા ળોગી

યાત્રા વ઼વ઼િરણી, ઙાયરી નૂપમે। ઊપ્પક ઊખ્પૈ છથિ૦૫૦૩૨૦૧૮ "મૈથિઊીમે અપ્પનયરા ળે યાત્રા સાહત્યિ ઊખ્પિઊ ગેઊ અછિ, તાહમિ અયકિાંશ નીરસ આ વેળાન અછી। અનાવ઼શ્યક વ઼વ઼િરણ આ મહત્વ઼હીન સૂયનાક ળણ્ઙાર અછી। ઓહમિ રાવિૃત્તાત્મકતા વેસી આ આખ્યાનપરકતા કમ છૈક। ઙાયરી શૈઊીમે ઊખ્પિઊ એહિ વ઼ૃત્તાંતમે રાહિાસ આ પુરાતત્વ઼ક વારીક આ વ઼્યૌરેવ઼ાર અન્વ઼ેષણ નહિ અછી। વ઼જિન્નિ દેશક ળીવ઼ન-શૈઊી આ સંસ્કૃતકિં આઊોકતિ કરડવ઼ઊ રોયક માનવ઼ીય પ્રસંગ અછી।"

ઉપ્યક આસ્ટ્રેલિયાસઁ પ્રભાવી છથિ- 'આસ્ટ્રેલિયા વિકસિત, સમૃદ્ધ, સ્વચ્છ, શુદ્ધ આવોહવા આ ઉન્નત જીવન સ્તર વલ દેશ અછિ। ગરીબી, અશિક્ષા આ સામાજિક ભેદભાવ નહિ રહલાક કારણે ઓતૌકા જીવનમે વહુત શાન્તિ છૈક।'

હમરા મોન પડૈએ જે એકટા હમર સંગી કોનો પરીક્ષા દઃવે દરભંગા ગેલ આ યૂનિવર્સિટી એરિયા ઘૂમિ કિડ ચલિ આયલ, કહલક જે દરભંગાસઁ નીક શહર તઁ પૂરા વિહારમે કોનો નૈ છૈ। ઓના તઁ ઉપ્યક કહૈ છથિ જે હુનકર એ યાત્રાવૃત્તાન્તમે ઇતિહાસ આ પુરાતત્વક વારીક આ વ્યૌરેવાર અન્વેષણ નહિ અછિ, મુદા ઉપરકા અનુચ્છેદક આલોકમે હમ એપર ધ્યાન દિઆવડ ચાહવ જે જખન સન્ ૧૭૭૮ મે બ્રિટિન અમેરિકાક કૉલોનીસઁ હાથ ધો લેલક તઁ અપરાધી સભકેઁ પઠેવા લેલ બ્રાજીનયા આવ ઓકરા લગ નૈ રહૈ। સે કૈપ્ટન આર્થર ફિલિપ તીન જહાજમે પશુ, ઘોડા, ભેડા□ હર આ દ ટા છોટ જહાજ આ ૧૪૦૦ મહિલા પુરુષ જરમે સઁ અદહા અપરાધી રહથિ, લડ કડ ર૬ જનવરી ૧૭૮૮ કેઁ વર્તમાન સિડનીક તટપર પહુઁચલ, આ આસ્ટ્રેલિયાક ચારૂ કાત સમુદ્ર તટસઁ મૂલ આદિવાસીકેઁ ભીતર પરતી દિસ ધકેલ દેલનિ, ઓકર વાટરહોલ (જલસ્રોત) પર કબ્જા કડ લેલન્હિ, આ આઇયો જખન ર૬ જનવરી ઓતડ ઑસ્ટ્રેલિયા દિવસ મનાઓલ જાઇए, મૂલ આદિવાસી ઓઇ દિન શોક દિવસ મનવૈત છથિ, આવ ઓ રિજર્વેશન (આરક્ષિત વોન) મે રહૈત છથિ। મુદા જેમ્સ કુક જખન ન્યૂજીલૈણ્ડ ગેલ તઁ ઓતુક્કા મૂલ નિવાસી માઓરી સભક સંગ નીક વ્યવહાર કેલન્હિ।

આવ આઉ રમતા જોગી પર-

□૩.૦૦૮.૨૦૧૮□ અપન પુત્ર કુમાર સૌમ્ય સંગે વર્જિનેસ ક્લાસમે ઓ મેલવૉર્ન વિદા ભેલહુ।

𑒣𑒻𑒒 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒍𑒙𑒼 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒮𑒲𑒋 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒂 𑒣𑒳𑒞𑒼𑒯𑒳 𑒧𑒡𑒳𑒧𑒱𑒞𑒰 (𑒧𑒡𑒳) 𑒮𑒰ॅ𑒤𑓂𑒙𑒫𑒹𑒨𑒩 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩, 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒨𑒹𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒢𑒱𑒧𑓂𑒢 𑒫𑒰𑒏𑓂𑒨𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱- "𑒦𑒰𑒙𑒰-𑒁𑒠𑒾𑒩𑒲𑒏 𑒞𑒲𑒧𑒢 𑒥𑒢𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒁𑒠𑒾𑒩𑒲 𑒧𑒡𑒳𑒧𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒧𑓂𑒧𑒲 𑒖𑒨𑒧𑒰𑒪𑒰 𑒨𑒰𑒠𑒫" ।

𑒮𑒻𑒏𑓂𑒨𑒳𑒁𑒩𑒲 𑒪𑒹𑒏𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨𑒏 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒣𑓀𑒖𑒰𑒥𑒲 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼। 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒮𑒮𑒿 𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒏𑒻𑓀𑒮𑒩 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒨𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒼𑒣𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒂𑒥 𑒣𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓀𑒑 𑒁𑒢𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭𑒏𑒹𑒿 𑒂ॅ𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒂ॅ𑒩𑒹𑒢𑓂𑒖 𑒢𑒻 𑒧𑒻𑒛𑒩𑒱𑒢 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒣𑓂𑒫𑒰𑒃𑓀𑒙 𑒏𑒳𑒏 𑒧𑒹𑒪𑒥𑒩𑓂𑒢𑒏 𑒣𑒕𑒥𑒰𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒰𑒑 𑒕𑒻𑒏। 𑒋𑒞𑒨 𑒃𑓀𑒛𑒱𑒨𑒢 𑒂 𑒁𑒤𑓂𑒩𑒲𑒏𑒢 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑓂𑒩𑒰𑒃𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 (𑒞𑒹𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏- 𑒮𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒢𑒻 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।)

𑒮𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰 𑒑𑒼𑒨𑒢𑒏𑒰 (𑒮𑒲𑒋) 𑒂 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒑𑒼𑒨𑒢𑒏𑒰 (𑒮𑒰ॅ𑒤𑓂𑒙𑒫𑒹𑒨𑒩 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩)𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 '𑒮𑒳𑒃𑒡𑒰𑒑𑒰' 𑒂ॅ𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒻। 𑒛𑒼𑒮𑒰 𑒯𑒙𑒧𑒹 𑒮𑒥 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒨𑒳𑒫𑒞𑒲 𑒫𑒹𑒙𑓂𑒩𑒹𑒮 𑒕𑒻। 𑒋𑒏𑒙𑒰𑒏 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒲 𑒪𑒧𑓂𑒥𑒰 𑒕𑒪𑒻। 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑒼𑒔𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱- 𑒍 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒰𑒨𑒪? 𑒖𑒹 𑒯𑒼, 𑒮𑒳𑒐𑒰𑒨𑒪 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒞𑒩𑒪 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑓂𑒭𑒝𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒳𑒐 𑒠𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒦𑒰𑒩𑒞𑒮𑒿 𑒮𑒳𑒐𑒠 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒋𑒪𑒢𑒱, 𑒨𑒴𑒢𑒱𑒫𑒩𑓂𑒮𑒱𑒙𑒲 𑒣𑒹𑓀𑒬𑒢𑒏 𑒥𑒏𑒰𑒨𑒰 𑒩𑒰𑒬𑒱 𑒦𑒳𑒑𑒞𑒰𑒢 𑒪𑒹𑒪 𑒞𑒞𑓂𑒣𑒩 𑒦𑒹𑒪। 𑒠𑒴𑒩-𑒠𑒴𑒩 𑒖𑒰𑒃𑒥𑒪𑒰 𑒙𑓂𑒩𑒹𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒞𑓄 𑒫𑒲𑒪𑒰𑒃𑒢 𑒙𑓂𑒩𑒹𑒢 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏, 𑒞𑒰𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒒𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒮𑒱𑒙𑒲𑒧𑒹 𑒙𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏, 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒹 𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒙𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒢𑒻 𑒕𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒞𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒙𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒢𑒲𑒏 𑒕𑒻।

𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢𑒏 𑒦𑒰𑒞𑒱𑒖𑒱 𑒩𑒰𑒯𑒳𑒪 𑒫𑒞𑓂𑒮𑒮𑒿 𑒑𑒣 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒂 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒁𑒬𑓂𑒫𑒱𑒢𑒲, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒧𑒹𑒪𑒥𑒩𑓂𑒢𑒧𑒹 𑒢𑒼𑒏𑒩𑒲 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒁𑒨𑒮𑓂𑒏𑒰। 𑒏𑒬𑒱𑒢𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒁𑒯𑒧𑒠 𑒢𑒼𑒧𑒰𑒢𑒲𑒮𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒑𑒣 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱।

દૂ ટા હ્વસી શ્રા મહિળક યયિયિયવ સુનળન્હી। નગ્રિો શ્રા હ્વસી શ્રપમાનળનક શવ્દ છરિ ળેના મયુવનીક સમિનાક ગદિનમાડ઼ા, શ્રોકના વંળાના કહયિૌ, ળેના પાકસ્તિાનમે પશ્તૂનકેં શ્રપમાનતિ કનૈળળ પડાન કહૈ છૈ, મુદા ભાનત મે ળક પડાન ટાસ્ટળ સેહો નાખૈઇ। શ્રાગાઁ ળા કડ ળખ્ક મુદા હ્વશી શવ્દક કહળસઁ શ્રપનાકેં દૂન કનૈ છથિ।

સસુન પુતોહુક (સાસુ-પુતોહુ નૈ) કેન સમ્વન્ય શ્વનછિાયળ શ્રછિ। "કતેક ગાન્ળન યયિાપૂતા ળગ ગેળ તડ શ્રોહિ દિશક મુદ્ના પહિનિ્હ કીનિ ળળક। શ્રહૂઁ ળઁ શ્રોહિના કનતિહુઁ તડ હમના વડ્ડ ખ્નાવ ળગૈત। મયુ થોડ઼ે શ્રાઉટ સ્પોકેન છથિ।"

મેળવન્નક નૉકવૈડક દુન્ગાપૂળા। -એહિઠામ હિસાક કોનો સ્થાન નહિ છૈક। યાનિ સાળ પહિનિ કેદાન કાનન, સુસ્મતિા, ટુસ્સી શ્રા નમામ કુમાન સહિ સંગે તાનાનન્દ વ્રિયોગી ળગ મહિષી મહાશ્રષ્ટમી મે ગેળ નહથિ, માઁ તાનાક દન્શન, વળિ પ્નદાન, શ્વેન કાન્ૂથાન , ળક દૂય યઢ઼વૈત શ્રછિ। વ્રિયોગી કહૈત છથિ- તાનાથાનમે નક્ત વહૈત છૈક શ્રા કાન્ૂથાનમે દૂય વહૈત છૈક!

કાન ડ્નાઇવન વેસી મહિળ।

" ઑસ્ટ્રેલિયન શનાવ પાન્ટી, મયુ હૈગાશ્રોવ્નમે છળીહ। "

સૌમ્ય ઑસ્ટ્નેળયિામે વસય યાહૈત છથિ તીન સાળ ભેળ છન્હિ, યાનિ સાળ પૂના હેતન્હિ તઁ નાગનકિતા ળળ શ્રપળાઇ કનતાહ।

એક્કેટા યદ્દનામિ એક દોસનસઁ સટળ દૂ ટા સ્ત્ની સડ઼કપન યળળ ળાઇત છળિ। વહુત સમ્ભવ ળે ળસ્વયિન હો।"

𑒬𑒬𑒱 𑒏𑒣𑒴𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒬𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫𑒧𑒹 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒠𑒼𑒮𑓂𑒞 𑒮𑒦 𑒋𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒕𑒴𑒥𑒱 𑒏𑓄 𑒯𑒿𑒮𑒲 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒍𑒞𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒍 𑒮𑒦 𑒑𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒚𑒲𑒏𑒹 𑒦𑒖𑒨𑒱𑒢𑒹 𑒯𑒹𑒞𑒰𑒯।

𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒍𑒞𑓄 𑒥𑒮𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒹𑒿 𑒛𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 𑒮𑒿 𑒑𑒣 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱, 𑒖𑒴𑒢-𑒖𑒳𑒪𑒰𑒃𑒏 𑒣𑒹𑓀𑒬𑒢 𑒂𑒨𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒍 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩, 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒰, 𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰, 𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒍𑒞𑓄 𑒐𑒴𑒥 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒪𑒱𑒐𑒟𑒱। 𑒧𑒛𑒩 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒁𑓀𑒬 𑒁𑓀𑒞𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 २०१६ 𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪, 𑒬𑒹𑒭 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒨𑒪। २४.१०.२०१८ 𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒫 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒢𑒰𑒨𑒪 𑒢𑒻 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑒔𑓂𑒔𑒱𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒔𑓂𑒔𑒴𑒏𑒹𑒿 '𑒧𑒛𑒩' 𑒏𑒹 𑒁𑓀𑒬 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒻𑒮𑒹𑒖 𑒣𑒚𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯।

𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒫𑒰𑒮 (𑒮𑒳𑒣𑒾𑒪) 𑒫𑒪𑒰 𑒐𑒹𑒞𑒏 𑒡𑒰𑒢 𑒏𑒙𑒰 𑒖𑒹𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒥𑒙𑒰𑒃 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒦𑒩𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒖𑒿 𑒥𑒙𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒬𑒹𑒭 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒰𑒅𑒑 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒬𑒹𑒭 𑒏𑒋 𑒧𑒰𑒮 𑒪𑒙𑒏𑒰 𑒖𑒹𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒠𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹𑒮𑒿 𑒑𑒣 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒣𑒰𑒃 𑒙𑒰𑒢𑒱 𑒏𑓄 𑒚𑒏𑒱 𑒪𑒹𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒏𑒩𑒼 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒧𑒡𑒳 𑒞𑒲𑒢 𑒑𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒯𑓂𑒫𑒰𑒃𑒙 𑒫𑒰𑒃𑒢 (𑒠𑒹𑒮𑒲 𑒬𑒩𑒰𑒥) 𑒏 ऑ𑒩𑓂𑒛𑒩 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯, 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒠𑒼 𑒞𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒕𑒻𑒏।

𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒖𑒰𑒣𑒰𑒢𑒲 𑒫𑓂𑒨𑓀𑒖𑒢 𑒮𑒳𑒮𑒲 (𑒥𑒮𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒰𑒞 𑒂 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰𑒏 𑒥𑒢𑒪) ऑ𑒩𑓂𑒛𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩𑒲 𑒧𑒰𑒿𑒕 𑒥𑒰𑒩𑒰𑒧𑒳𑓀𑒛𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒼𑒐𑒩𑒱, 𑒔𑒰𑒿𑒣 𑒂 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒰𑒕 𑒮𑒢 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒠 𑒢𑒻। 𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯𑒏𑒹𑒿 '𑒬𑒹𑒭𑒮𑒿 𑒯𑒰𑒩𑒱𑒨𑒩' 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒣𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 (𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒢𑒻 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒕𑒻), 𑒍 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒏𑒹𑒩 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 (२९.१०.२०१८)।

२८.१०.२०१८- चार पेज लिखलन्हि एतबो रोज लिखि लेताह जे एक मासमे उपन्यास तैयार (जापानी उपन्यासकार हारुकी मुराकामी प्रतिदिन बिनु नागा केर १० जापानी पन्ना लिखैत छथि- मोटामोटी १६०० शब्द)।

नगर परिषदकेँ ऐडाम बनिढम कहैत छै। अफ्रीकी अभिवादन- मुट्ठीपर मुट्ठी टकरेलक। माइकी कार्डसँ अहाँ मेट्रो, बस आ ट्राममे सफर कऽ सकैत छी। एकटा स्टेशनक अजीब नाम- एयरक्राफ्ट।

डिब्बामे एकटा मांगैवाली चढ़ल, सौम्यकेँ लगलनि जे ओ ड्रग्स केर खातिर मंगैत होयत। फेर नीचाँमे ओकरा देखलनि, सिगरेट मुँहमे दबेने अबैत, छातीकेँ मललक जेना लाइटर ताकि रहल हो मानसिक कामुक इशारा।

लेखककेँ हेमोग्लोबिनक स्तर सामान्य राखक लेल मासमे एक बेर एनफो इंजेक्शन लेबऽ पड़ैत छनि।

आइ नोत अछि। बिकास, प्रियंका, अभिषेक, नचि आ अश्विनी। बिकास आ अश्विनीक नोकरीपर खतरा छैक। टाटासँ नचिकि मायक फोन आयल छैक।

नौआक दोकान एकटा महगा दोकानक हिसाब-किताबमे लागल अछि। तकलक बुझैल जे हम पहिनहिसँ देखा रहल छिऐ! ओ हमरा दिस तकलक। हम ओकरा दिस तकलिऐ। हमरा डर भेल। ओकरा की भेलै?

अफ्रीकनकेँ जँ हब्सी या ब्लैक कहबै तऽ ओ नाराज भऽ जायत। सब अफ्रीकन कारी आ लंबा होइत अछि। बहुत कम्मे एहन होइत अछि जकर गढ़नि नीक होइत अछि। ई संयोगे छिऐ जे रेस्त्राँमे मौजूद अफ्रीकी युवती सुन्दर छलि।

सौम्यक मित्र जसवंत सिंह, बियाह ईसाइ एंजेलिनासँ। धर्म परिवर्तन केर कोनो चक्कर नै, यज्ञो हौ आ चर्चमे प्रार्थना सेहो।

સૌમ્ય આ મધુ સ્નોવકેઠગિ્સ્કૂવા દુનૂમે જાગ ઉ છથિ। ગીશ્ઠક દ્રશન, વોટક પેનીમે શીસા ઠાગઠ છે।

ળેસ ટયિ઼ા આ વેકી વૉઠડૉક્ એક દોસવસઁ ગઠ મઠિ઼ત છી। આવમ્જા ળેસ ટયિ઼ા કરૈત અછિ। વેકી કે આઠગિનમે એકટા યુમ્વકીય તવંગ છૈક।

સ્ત્રૉગ્સ ગેસ્ત્ગાઁમે ઘડ઼યિ઼ાઠ કે માઉસ પ્પા સકૈત છી। કંગાનૂ કે પ્પાઠ કીનિ સકૈત છી। આસ્ટ્રેઠયિ઼ાઈ આદિવિ઼ાસીકેઁ પ્રાચીન ડળિવડિ વાદ્ય વળવૈત સુનિ સકૈત છી।

એતડ અપનેસઁ પેટ્રોઠ જાય પડૈત છૈક।

આર પહઠિ દનિ પોર્ક (સુગ્ગાવક માઉસ) પ્પા વહઠ છી।

પૈગ્વનિ પૈગેડ઼

જોગે કેદાવ કે મૈસેળ દેપ્પઠહું। ડી એમ સાહેવ ગપ્પ કવડ યાહૈત છહ। હુનકા પ્પાઠી ળળિ્ગાસા વહનિ ળે મેઠવ્નમે કોના છી। હમહૂઁ નશ્ચિયત્િ જોઠહું।

દેપ્પઠિ દૂટા ઠડ઼કી એક દોસવકેઁ કસકિડ પકડ઼ને યુમ્મા-યાટી ઠડ વહઠ અછિ। વુહાર-૯ ઉસ્વયિ઼ન અછિ। આસ્ટ્રેઠયિ઼ામે સમઉગકિતા વૈધ છે। ગે ગે સંગે આ ઉસ્વયિ઼ન ઉસ્વયિ઼ન સંગે વિ઼વાહો કડ સકૈત અછિ।

અંકુવ આયઠ છથિ। ઓ મધુ સંગે પઢ઼ૈ છઠાહ।

દૂટા ળનાની ડવ્િવામે યઢ઼ઠિ। મધુ વનેઠથિ કિ સબ ગેજાઠ્સ અછિ। નશિાં વ઼ઠ સુરયા઼ ઠડ કડ મસ્તી કરૈત વહૈત અછિ।

𑒠𑒴 𑒥𑒲𑒞 𑒏𑒹 𑒑𑒼𑒪𑒧𑒙𑒼𑒪 𑒯𑓂𑒫𑒩𑒰 𑒏𑒼𑒂𑒪𑒰 𑒉𑒑𑒼 𑒛𑒰𑒜𑓃𑒣𑒱𑒩 𑒑𑒥𑒠𑒲 𑒧𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂𑒪𑒮𑒲 𑒖𑒲𑒫।

𑒏𑓀𑒑𑒰𑒩𑒴 𑒮𑒯𑒧𑒰𑒪𑒴

𑒉𑒧𑒴 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒅𑒖𑓂𑒖𑒩 𑒣𑒹𑒪𑒏𑒱𑒢𑓂𑒪𑒰𑒨𑒩 𑒥𑒩𑓂𑒛 𑒞𑒮𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒛𑒹𑒫𑒱𑒪𑓂𑒮 (𑒪𑒳𑒣𑓂𑒞𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨) ।

𑒋𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒳𑒂𑒪𑒰𑒪𑒧𑓂𑒣𑒳𑒩 𑒤𑒹𑒩 𑒯𑒼𑒔𑒲 𑒧𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒮𑒱𑒙𑒲। 𑒉𑒏 𑒏𑒩𑒼𑒛𑓃 𑒖𑒢𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒫𑒪𑒰 𑒬𑒯𑒩𑒧𑒹 𑓗𑓐 𑒪𑒰𑒐 𑒠𑒳𑒣𑒯𑒱𑒨𑒰।

𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒫𑒱𑒨𑒞𑒢𑒰𑒧, 𑒧𑒻𑒏𑒼𑒑 𑒢𑒠𑒲। 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒥𑒹𑒩 𑒡𑒰𑒢𑒏 𑒏𑒙𑒢𑒲 𑒧𑒬𑒲𑒢𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒱𑒊। 𑒫𑒱𑒨𑒞𑒢𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒿𑒣𑒼, 𑒏𑒳𑒏𑒳𑒛𑓃𑒼 𑒐𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒳𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒅𑓀𑒮 𑒣𑒳𑓀𑒮𑒞𑓂𑒫 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒋𑒞𑓄 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒕𑒻।

𑒫𑒱𑒨𑒞𑒢𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒰𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱

𑒮𑒱𑒙𑒲 𑒙𑒴𑒩, 𑒔𑒲𑒢𑒲 𑒣𑒑𑒼𑒛𑒰, 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒰𑒪 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒏𑒲𑒢𑒱 𑒏𑓄 𑒅𑒛𑓃𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒧𑒡𑒳 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒏𑒲𑒢𑒱 𑒏𑓄 𑒅𑒛𑓃𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒯𑒼𑒔𑒲 𑒧𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒮𑒱𑒙𑒲𑒮𑒿 𑒯𑒢𑒼𑒃, 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒨𑒞𑒢𑒰𑒧। 𑒋𑒞𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒢𑒠𑒲 𑒩𑒹𑒛 𑒩𑒲𑒫𑒩।

𑒧𑒡𑒳 𑒏𑒹 𑒮𑒐𑒲 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒂 𑒣𑒞𑒱 𑒑𑒾𑒩𑒫 𑒋𑒞𑓄 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑒫𑒪𑒰 𑒢𑒼𑒙𑒥𑒳𑒏 𑒯𑒹𑒩𑒰 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒤𑒹𑒩 𑒦𑒹𑒙 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒕𑒟𑒱 𑒂𑒃𑒉𑒉𑒮 𑒋𑒤𑒱𑒮𑒩𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒲, 𑒑𑒾𑒩𑒫 𑒩𑒰𑒖𑒣𑒴𑒞। 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒩𑒳𑒔𑒱𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒉 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯𑒏 𑒒𑒼𑒩 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒏𑒹𑒪𑒢𑒱।

𑒏𑒚𑒣𑒳𑒞𑒪𑒲, 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒮𑒼𑒮𑒱 𑒞𑓄 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒥𑒼𑒔 𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒥𑒱𑒠𑒰𑒃 𑒏𑒹 𑒂𑒪𑒱𑒑𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒧𑓂𑒥𑒼𑒛𑒱𑒨𑒰 𑒀𑓀𑒑𑒏𑒼𑒩 𑒫𑒰𑒙 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴 𑒁 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒝 𑒁𑒕𑒱। 𑒛𑒰 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒀𑓀𑒑𑒏𑒼𑒩 𑒫𑒰𑒙𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑒴𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧 𑒁 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞ृ𑒞 𑒀𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝 𑒏𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒣𑒥 𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒙 𑒏𑒹 𑒔𑒾𑒩𑒰𑒯𑒰 𑒣𑒻𑒞𑒲𑒮 𑒮𑒰𑒪𑒏 𑒁𑒠𑒧𑒲 𑒫𑒰𑓀𑒙 𑒑𑒩𑓂𑒪 𑒮𑒩? 𑒟𑒩𑓂𑒙𑒲 𑒛𑒰𑒪𑒩 𑒬ॉ𑒩 𑒫𑒢 𑒁𑒫𑒩। 𑒮𑒱𑒏𑓂𑒮𑒙𑒲 𑒛𑒰𑒪𑒩 𑒬ॉ𑒩 𑒫𑒢 𑒢𑒰𑒃𑒙! 𑒢𑒼 𑒁𑒃 𑒛𑒼𑒙 𑒫𑒰𑓀𑒙।𑒮𑓂𑒣𑒹𑒢𑒱𑒬 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒄𑒢𑒼𑒮, 𑒠𑒼𑒮, 𑒞𑓂𑒩𑒹𑒮 (𑒊𑒏 𑒠𑒴 𑒞𑒲𑒢)

𑒣𑒳𑒕𑒪𑒱𑒋- 𑒠𑒼𑒠𑒹 𑒖𑒱𑒖𑒰 𑒄𑒮𑓂𑒞𑒹𑒠 (𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒞𑒨 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲?)

𑒏𑒯𑒪𑒏- 𑒊𑒮𑒣𑒰𑒢𑓂𑒨𑒰 (𑒮𑓂𑒣𑒹𑒢) ।

𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒞𑒩𑒪 𑒫𑒹𑒑 𑒔𑒣𑒻𑒞 𑒕𑒲।

𑒥𑓀𑒏𑒰𑒏, 𑒮𑒳𑒫𑒩𑓂𑒝𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒊𑒨𑒩𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒥𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩 𑒧𑓀𑒟𑒢 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒬𑒰𑒪 𑒚𑒰𑒜 𑒏𑒻𑒞 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒁𑒧𑒹 𑒔𑒹𑒞𑒰𑒫𑒢𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒕𑒻 𑒏𑒼𑒃 𑒙𑒔𑒱𑒮 𑒢𑒯𑒱। 𑒥𑒻𑓀𑒏𑒰𑒏𑒏 𑒪𑒧𑓂𑒥𑒰 𑒥𑒰𑒙 𑒁𑒢𑒳𑒣𑒧 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩।

𑒣𑒙𑒰𑒨𑒰 𑒏ृ𑒬𑒏𑒰𑒨 𑒖𑒩𑓂𑒖𑒩 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒊𑒯𑒹𑒢 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒱𑒋𑒏। 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒊𑒏 𑒥𑒖𑒹 𑒧𑒳𑒧𑓂𑒥𑒃 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒥। 𑒮𑒧𑓂𑒩𑒰𑒙 𑒩𑒱𑒮𑒲𑒫 𑒏𑒩𑒞𑒰𑒯। [𑓐𑓔.𑓐𑓑.𑓒𑓐𑓑𑓙]

𑒣𑒩𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙- 𑒀𑓀𑒛𑒧𑒰𑒢 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲

𑒮𑒱𑒞𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓒- 𑒧𑒰𑒪𑓂𑒠𑒱𑒫 𑒫𑒰𑒪𑒏 𑒮𑓀𑒖𑒨 𑒮𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒥𑓂𑒪𑒹𑒨𑒩 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱, 𑒥𑒖𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒯𑒧 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰𑒮𑒿 𑒁 𑒧𑒳𑒧𑓂𑒥𑒃𑒮𑒿, 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒥𑓂𑒪𑒹𑒨𑒩 𑒊𑒨𑒩𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒣𑒩 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒯𑒼𑒨𑒞।

ટૈસ્કી ϴS કS શ્રન્નાદુન્મૈ ડાઢ઼ શ્રછિ, શ્રો યેન્નૈમે ϴS કS ઘન વના નહϴ શ્રછિ, શ્રોકના હોર છૈ શ્રંડમાન કહિયો સમુદ્રનમે ડૂવી ળેતૈ। શ્રોકન નાઁયીક ડ્નારવન વાદમે શ્રવૈ છૈ ૩દય। પોન્ટવ્ϴયનમે નાઁયી નામ્ના એકટા મોહ્ϴϴ છૈ। શ્રંડમાનમે સજાસઁ વેશી વંગાϴી શ્રછિ સ્થેન તમહિ।

નૉન્થ વે, વસિટકહી નોટ પન ળે શ્રોટો છપૈત છૈક સે શ્રહી ટાપૂક પહાડ઼ શ્રા ળંગϴ કે। એતS સ્નોનકેϴિંગ, સ્કૂવા ડારવિંગ, સ્પીડ વોટ સજા છૈ। કોનϴ નીસ્થ છૈ। ગ્ϴાસવોટ (પૈનીમે ગ્ϴાસ) વૈસϴ-વૈસϴ સાગનક ળીવન દેખ્યિ સકૈ છી।

ળૉϴિ વ્વાયમે પ્ϴાસ્ટકિ પ્નતવિન્યતિ છૈ।

વનટંગા ળાનવા શ્રદવિાસી। મતિ્ન ϴϴϴન (વિનય કુમાન દા, શ્રાર્એસ્) વહુત ળોન દેને નહથિ, ળાનવાકઁ ળનૂન દેખહિઁ।

હૈવϴૉક શ્રારહૈડ।

નોટ

નોટમે ϴખ્યક- પ્નોટૈગોનસ્ટિ (સૂત્નધાન) કઁ નાતળિ (શ્રો પ્નોટૈગોનસ્ટિક નાતળિ છથિન્હિ તકન ખુϴાસા વાદમે હોએ) યદુવંશ, ળે વહુત પહિને એમϴ એક વેન નોϴ નહય (એકનો યનયા વાદમે છૈ) કઁ ϴીક વિધિાયકળી કહૈ છૈ, કેન શ્રોન શ્રવૈત છન્હિ। પ્નોટૈગોનસ્ટિ સુનાષ ળી ક નીક ϴકમે ગનિતી છન્હિ સે શ્રો હનિકાસઁ સહાયતા માંગૈત છન્હિ। કનહિ પહુઁચૈ છથિ। નાળદ નેતા નાળનિદન કહૈ છન્હિ ળે સવહક એડામ એક-એક કપ યાહ પીવિ ϴિતા તહીમે વેડ઼ા પાન।

એમϴ યુનાવમે નાળદ, ળદયૂ શ્રા કાંગ્નેસ પાટી કે ગડવંધન છૈ। યદુવંશ કુમાન યાદવ પપિના વિધાન સજાસઁ ૩મ્મેદવાન છથિ, ઈ નાળદ કે હસ્સિામે પડ઼ϴ છૈ।

કનહિ પહનિ સુપૌઉમે પડૈત નહર। શ્રર વેન કાસ્ટ કએ પપિના વ્રયિાન સજામે દાએ દેઉકરએ, વ્રળેનદેન યાદવ એતS સS ળતિત નહર, તૈ એતૌકા વેસી જોટન ળદયૂ કે છૈ। નાળનિદેન યાદવ એતS સS મુખ્યિા કે એઉક્શન ઉઙઉ નહ્ય। ળીત તૈ સકઉ, મુદા યોગ્ય શ્રાદમી છૈ, ગએન સનકાની કૌઉળમે નામ છૈ, મારામે દૂ-યાનિ દિનિ કૌઉળ ળાસ્ટ શ્રા હાળની વના કS ચૈઉ શ્રાવસ્ટ। ળહિયા કહિયો શ્રનુદાન શ્રાવે છૈ તએ થોડે શ્રામદની જાએ ળાર છૈ। ઉાટ વના કS સજ ઘૂમૈએ। પ્નોટૈગોનસ્ટિ સેહો સડમે ઘૂમૈ છથિ। હ્નદી કે પનોગ્નામ વનત તS પ્નોટૈગોનસ્ટિ કામના (ળદયૂ) સંગે નકિઉ ળેના, મુદા તે દીના પાડક (ળદયૂ)કેં કછુિ પતા છૈ તે એકટા શ્રાન કાંગ્રેસીયે કેં। પ્નોટૈગોનસ્ટિ કામનાકેં કહે છથિ ળે એ તનહેં સોયઉસેં નાળદ, ળદયૂ શ્રા કાંગ્રેસક ગઠવન્ધન કમળોન જS ળેતૈ। કામના હ્નદી ળાસ્ટેઉ તૈયાન જS ળાસ્ટ। સ્ટેન હ્નદાસેં કનહિ। એઉક્શનક પનયાનક પ્નોટૈગોનસ્ટિક ઇ પહિઉ શ્રનુભવ છન્હિ। યદુવંશ કહે છન્હિ ળે પૈસા નર શ્રય। પ્નોટૈગોનસ્ટિકેં ઇ યન્તિતિ કરૈ છન્હિ। વનુિ પાસ્ક યુનાવ કેના ઉઙત? પ્નોટૈગોનસ્ટિ કતેક યન્દા દS સકતન્હિ પ૦-૧૦ હળાન, શ્રોસ્ટસેં તેં નીક ળે પનયાનમે શ્રોન્તેક ખન્ચ કS દેથિ, યાહ-પાનમે કી કોનો કમ ખન્ચ હોર છૈ! સોચૈ છથિ ળે કનહિક ખન્ચાક જાન ઉઠા ઉથિ, મુદા સ્ટેન હોર છન્હિ ળે તૈ ળાનિ કન્તિ ખન્ચ હેતર। પ્નોટૈગોનસ્ટિ શ્રા કામના સુપૌઉમે પઢૈત નહથિ શ્રા યદુવંશ નસ્ટોગળમે, તકન એકટા ખ્રિસ્સા પ્નોટૈગોનસ્ટિ સુનવૈ છથિ, કામનાક સાસ્કઉસેં પ્નોટૈગોનસ્ટિ શ્રા યદુવંશ એકડાના ગેઉથિ શ્રોન્તS સાસ્કઉ યોનિ જS ગેઉ, કામના યદુવંશકેં મોન પાડૈત શ્રછિ, યદુવંશ શ્રાવ શ્રોકને કુષેન્નક એમેઉ વનતૈ, એક દોસન કે વેગાનના પડતૈ। મુદા પાઠી ઉાએ કએ દૂની છૈ, શીન્ષ નેતા સજ સમહૌતા કS ઉઉકે મુદા એોક દનિક કટુતા તુનન્તિ જાસ્ટ ળકાં કેના ઉડ઼ ળેતૈ? વનિ્દુઉાઉ દાસ મખ્યૌઉયિા શ્રય। ખ્રિસ્સા સુનવૈ છૈ, યાહ દોકાનવઉાક નામ વોડિયો છૈ, ઘૂસ ળે ઉઉકે, સે સસપેન જાએ ગેઉ। તહિયા સએ યાહ વેચર છૈ। સજ જના નો હૅસઉ, વોડયિો મહિઉ પાસ નર- એ। વોડયિોસેં પ્નોટૈગોનસ્ટિ પૂછૈ છથિ, શ્રો કકના જોટ દેત, મુદા શ્રો ટેઢ઼ ળવાવ દર છન્હિ- કકના દેવૈ શ્રા કકના તૈ દેવૈ, સે તોના કહિ કિએ! વોળેપી કે કંડીડેટ વ્રશિ્વમોહન છથિ, એક વેન એમપો

જાએલ ૧હર, દોસ૧ વે૧ા હા૧િ ગેલૈ, એતુક્ક એમેલ ઓક૧ કનયિાઁ સુળાના છથિ। વશ્વિમોહન કોયટ છથિ। એક વે૧ દબિસ૧ કામના ળીતલ ૧હૈ, ઓહો કોયટે ૧હર। ઓના સોશલસ્ટિ પાટી કે નેતા વનિાયક યાદવક ળમાર દીનવન્ધુ યાદવ સેહો એક વે૧ ળીતલ છૈ। પપિ૧ામે કોયટ કે ળનસંખ્યા વેશી છૈ। દોસ૧ નમ્વ૧પ૧ યાતુક ઓ તેસ૧ નમ્વ૧પ૧ ળાદવ છૈ। યાતુક ળાતકિ ઓપન કોનો કંડીડેટ નૈ છૈ, સે ઓક૧ જોટ વઁટતૈ, યૌય૧ી જેલૈ વનયિાઁ ઓ વીળેપી જેલૈ વનયિાં પાટી, ઊ વીળેપી છોડ઼િ કતય ળેતૈ? હઁ પાર પ૧ કયિો ઢૂરલ ળાર ત઼ઁ સમાળવાદી પાટી કે કંડીડેટ સત્યનાનાયામ ગુપ્તા, ઊ તેલી છથિ, તેલી કે વેસી જોટ ઓક૧ે ળેતૈ। વામપંથી કે ઉમેદવા૧ નાગેસ૧ યાદવક કોનો ય૧યા નૈ છૈ। મુસલમાન વીળેપી સએ જાડ઼કૈ છૈ, ઊ સવ છેહા ગઠવંયન કે જોટ૧ છથિ। તહનિા વાજાન ગઠવંયન સએ જાડ઼કૈ છૈ। સુખ્દેવ વીળેપી મે છૈ, ઓના ઓક૧ ઉમેદવા૧ સએ ળનતા નાાળ છૈ। શવિળીક યાહક દોકાન છૈ, નૈ નીક યાહ વનવૈ છૈ, નશિાંમે ૧હૈ છૈ, પ૧યાનમંત૧ી તક કે ગા૧િ દૈ છૈ, પ્૧ોટૈગોનસ્ટિકેઁ કહૈ છન્હિ ખ્૧યા કનૈ લ-તોમે કોન કમી છહ! ઓક૧ વેટી લછમી ળીન્સ ઓ ટ◌ૉપ પન્હિર છૈ। લટ્ટિી યાહ વનવર ઓ ગૈહકી સમ્હા૧રમે ઓસ્તાળ જાએ ગેલ છૈ। પ્૧ોટૈગોનસ્ટિકેઁ શવિળી લછમીસઁ પઢ઼ારક ટેસ્ટ ક૧વૈત ઓછથિ, પ્૧ોટૈગોનસ્ટિ પૂછૈ છથનિ્હ પુષ્પ માને કી? ઉત્ત૧- ફૂલ। શવિળી, વેટી પઢ઼ૈમે તેળ છૌ! પ્૧ોટૈગોનસ્ટિ કંડીડેટ સંગે ઓપન સમ્વન્ય સજાકેઁ વતા દેનહિ છથિ, તા વાત પસ૧ર છૈ, દસ દનિુકા વાદ ફે૧ એતા। ઘ૧ની કહૈ છથનિ્હ- ઘુયઘુય ળાય કએ કી હેતૈ। ઓહઁ કે કહને લોગ જોટ દાએ દેતૈ? દાર સકરએ। સૌ-પયાસ જોટ કે ફ૧ક પડ઼તૈ। તએ ફૈદા હેતૈ યદુવંશ કએ। ઓહઁ કએ યદુવંશ કી દેત? ઓપન કામ ક૧તૈ તએ દૂ ગો પૈસો હેતૈ। પ૧યા૧ કેને સએ પેટ જ૧તૈ? સવ કુરછ પૈસે નૈ ને છથિ। નૈ છથિ તએ ળાઉ। ઓનહિ વૈઠલ ૧હવ! ઓર હમ નૈ કામ દેવૈ તએ કારલ્હ ઊ હમ૧ા કામ દેતૈ? ળે મન હોર-એ સએહ ક૧ૂ- ઘ૧ની ઓાળખિ જેલ કહરએ।

યદુવંશ નામાંકન દાખ્લિ કેલક। પ્૧જાસ પ્૧જાની છથિ। ચુનાવ લગાયિા ગેલૈ, પ્૧ોટૈગોનસ્ટિ ક૧ાહિ પહુઁચૈ છથિ। કામના મંત્૧ીળી કે પ૧યા૧ ક૧ાય ગેલ ઓય,

ઓ ઓકન પાટી ળદ્દૂ કે ઉમેદવાન છથિ, ક્ષેત્ન વદૈલ ગેલૈ, ઉકનિ પાટી તઇ નૈ વદલૈલૈ। વિન્દૂ માસ્ટની કનરઇ। પનારવાટિ! પચાસ ટકે મેહીના! કોય દર છર, કોય નર દર છર! ળૈહ જોટલ, સૈહ લાઇ લેલક। યાઉને દેવે, દૂયે દેવે, ળનને દેવે। એક વેન ઊ પંચાયત સમાતિ કિ સદસ્ય જોલ। મુખ્યિયા કઇ કહિ કઇ પવલિ કે કોતો-કોતો કામ રનના આવાસ તઇ કકનો વનિયા પલિસનિ। કામ જાઇ ગેલા પન કોય દસ, કોય વીસ! ઉકનિ અગાલિ ચુનાવ ળાતીય ગોલવન્દી કે ઓળહ સઇ હારન ગેલ।

મન્નૂ માલળાલ કે પૈકાની કનર- ઇ। ખ્યાલી ખ્યનચા-પાર્ત કે રંગળામ કેને ળાહક મન્નૂ હમના મુલ્હા તઇ ને વૂરહ્ નહલ અય। મન્નૂ જાય, પહિ ચુનાવ કને યક્રિકત આ શાન્ત હેરત નહર! આવ સ્વાન્થ કે ઉડા પટક છૈ।

આર સળક ટાનગેટ મુસહની આ ડોમનાહિ નહે। કનાહિમે મુસહન કે દૂટા ઘનગાન ટોલ છૈ! સટલ ડોમનાહિયો છૈ! સવ જોટન કે દુઆન પન ળાઉ! હમનો જેલૂ દેલક। હમનો પુછલક। કનાહિ કે દુન્નૂ ટોલ આ વગાહિઓ કે મુસહની યાંગલઇ! સૉંહ પૈડ઼ ગેલૈ! યંદેસની યાહ-પાત કે પૈસા તઇ હમના સઇ લેવે કેલક; મુસહની કે એગો નેતા ખ્યાતિ સૌ ટકા ઓન લેલક! નીતીશ કુમાન જોટન કે નામ ળે અપીલ કેને છૈ સે, સાત નશ્ચિયય વલ ઘોષણા-પત્ન, વૈલટ પેપન કે નમૂના આ કલેડન લાઇ કઇ નકિલૈ છી! જારળી ગાડ્ડી કે ગાડ્ડી આતને છહ! હમ અપત આટા ગીલ કાઇ નહલ છી! મહિલા કઇ ડીક સઇ વુદ્દાવહક। કહહિક નીતીશ આ લૂલૂ મલિ ગેલૈ। દુન્નૂ એક જાઇ ગેલૈ। અર વેન ઓય તીન કે નશાત નૈ નહૌ। લાલટેમ નહૌ! અર વેન લાલટેમો મે દેવહક તઇ નીતીશે ળાતિતે। પુછલક- નીતીશ મુખ્યમંતની વનૌ ને? મહિલા ખ્યાતિ વહુત કુરછ કેલકરઇ। ળનીળાતિ નીતીશ કે કટ્ટન સમન્થક છૈ।

સસ્થીતા આયલ હર! - ળમીલ સુતવરઇ। સસ્થીતા કેહત-કેહત કે આઁડ઼ ગલાય દર છૈ। સ્વેન સસ્થીતાક એકટા ખ્યિસ્સા! મુખ્યિયોમે ડાઢ઼ જોલ। લીક યન્હિલકૈ। યંદેસની સસ્થીતા કે જાક્ત નહય, સંગે ઘૂમરમે યંદેસની કઇ ખૂવ મન લાગર।

𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒦𑒼𑒙 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒞𑒻! 𑒔𑓀𑒠𑒹𑒮𑒩𑒲 𑒮𑒼𑒔𑒃𑒋 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒰𑒧 𑒣𑒩 𑒦𑒼𑒙 𑒠𑒹𑒞𑒻? 𑒮𑒮𑓂𑒚𑒲𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒣𑒜𑓃𑒪 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒢𑒻 𑒕𑒻, 𑒮𑓂𑒚𑒼𑒏𑒰𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒣𑒰𑒮 𑒕𑒻, ।

𑒬𑒱𑒫𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒏𑒹 𑒒𑒩 𑒏𑒙𑒻𑒨𑒹 𑒕𑒻। 𑒍𑒞𑒨 𑒣𑒰𑒢 𑒮𑒨 𑒙𑒏𑒰 𑒦𑒼𑒙𑒻 𑒕𑒻। 𑒮𑓀𑒖𑒨 𑒂 𑒖𑒨𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒥𑒲𑒖𑒹𑒣𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒼𑒖 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒑𑒛𑓂𑒛𑒲 𑒏𑒹 𑒢𑒼𑒙 𑒂 𑒬𑒩𑒰𑒥 𑒏𑒹 𑒥𑒼𑒞𑒪 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒑𑒑𑒢𑒰- 𑒠𑒰𑒩𑒴 𑒂 𑒧𑒰𑒿𑒮 𑒔𑒪𑒻 𑒕𑒻। 𑒥𑒲𑒖𑒹𑒣𑒲 𑒖𑒱𑒞𑒪 𑒕𑒻।

𑒮𑒣𑒾𑒪 𑒩𑒰𑒯𑒳𑒪 𑒑𑒰𑒿𑒡𑒲 𑒏𑒹 𑒦𑒰𑒭𑒝 𑒩𑒯𑒻। 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒑𑒰𑓀𑒡𑒲 𑒧𑒻𑒠𑒰𑒢 𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒃 𑒧𑒼𑒠𑒲 𑒔𑒼𑒩 𑒕𑒃 𑒠𑓀𑒑𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒻 𑒕𑒻, 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴-𑒧𑒳𑒮𑒪𑒧𑒰𑒢 𑒏𑒋 𑒪𑒛𑓃𑒥𑒻 𑒕𑒻। 𑒑𑒚𑒥𑓀𑒡𑒢 𑒖𑒱𑒞𑒻। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒣𑒰𑒙𑒲 𑒮𑒞𑓂𑒨𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒮𑒰𑒯 𑒏𑒰𑒧𑒞 𑒔𑒾𑒯𑒰𑒩𑒋 𑒦𑒼𑒙𑒏𑒙𑒳𑒂 𑒬𑒱𑒫𑒧𑒼𑒯𑒢𑒼 𑒏𑒹 𑒯𑒰𑒛𑓃𑒪𑒏 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒰 𑒖𑒠𑒨𑒴 𑒮𑓂𑒚𑒹𑒩 𑒩𑒰𑒖𑒠 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒥𑒲𑒖𑒹𑒣𑒲 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒥𑓀𑒑𑒪𑒰 𑒕𑒰𑒣 𑒢𑒲𑒞𑒲𑒬 𑒧𑒯𑒟𑒱 𑒪𑒋 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒹𑒪𑒏𑒻, 𑒮𑒾 𑒧𑒹 𑒞𑒻𑒞𑒲𑒮 𑒙𑒰 𑒮𑒲𑒙, 𑒮𑒰𑒩𑒏𑒟𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻।

𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒙𑒼𑒪 𑒏𑒹 𑒕𑒻 𑒣𑒩𑒔𑒰 𑒒𑒳𑒩𑒰𑒨 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒪𑒰𑒪𑒙𑒹𑒢 𑒢𑒻, 𑒏𑒧𑒪। 𑒯𑒧- 𑒪𑒰𑒪𑒙𑒹𑒧। 𑒆-
𑒏𑒧𑒪।𑒏𑒧𑒪।

𑒧𑒼𑒠𑒲 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒃। 𑒪𑒰𑒪𑒴 𑒏𑒋 𑒥𑒠𑒢𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒃 𑒫𑒪𑒰 𑒥𑒰𑒞। 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝, 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒯𑒞𑓂𑒨𑒰 𑒮𑒰𑒿𑒗 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒪𑒼𑒑 𑒒𑒩 𑒧𑒹 𑒥𑒢𑓂𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒼𑒠𑒲 𑒂 𑒪𑒰𑒪𑒴 𑒏𑒹 𑒢𑒏𑒪 𑒏𑒩𑒃 𑒕𑒻।

𑒥𑒲𑒖𑒹𑒣𑒲 𑒖𑒱𑒞𑒻 𑒞𑒋 𑒩𑒱𑒖𑒩𑓂𑒫𑒹𑒬𑒢 𑒐𑒞𑒧 𑒏𑒰𑒋 𑒠𑒹𑒞𑒻। 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒮𑒹 𑒑𑒣 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒦𑒰𑒑𑒫𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪𑒃𑒋। 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒏𑒹 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒹 𑒏𑒧𑓀𑒛𑒪।

𑒋𑒧𑒪𑒮𑒲 𑒯𑒰𑒩𑒳𑒢 𑒩𑒬𑒲𑒠- 𑒥𑒰𑒦𑒢 𑒏𑒹 𑒖𑒢𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒞𑒹? 𑒠𑒴𑒃𑒋-𑒁𑒜𑓃𑒰𑒩 𑒣𑒩𑒮𑒹𑓀𑒙 𑒢𑒹? 𑒂 𑒢𑒾𑒏𑒩𑒲 𑒧𑒹 𑒮𑒑𑒩𑒹 𑒞𑒋 𑒥𑒋𑒯 𑒕𑒻!

𑒔𑓀𑒠𑒹𑒮𑒩𑒲 𑒮𑒮𑓂𑒚𑒲𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒑𑒼𑒩 𑒦𑒰𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻 𑒮𑒥 𑒣𑒰𑒙𑒲 𑒣𑒻𑒮𑒰 𑒪𑒻 𑒕𑒻, 𑒞𑒥 𑒙𑒱𑒏𑒙 𑒠𑒻 𑒕𑒻। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒙 𑒦𑒰𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒻। 𑒞𑒰𑒫𑒻𑒞 𑒙𑒱𑒏𑒙 𑒥𑒱𑒏 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻। 𑒔𑓀𑒠𑒹𑒮𑒩𑒲 𑒮𑒮𑓂𑒚𑒲𑒢𑒰 𑒏𑒹 𑒁𑓀𑒑-𑒁𑓀𑒑 𑒢𑒯𑒱𑒩𑒰𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒥𑒲𑒖𑒹𑒣𑒲 𑒧𑒳𑒮𑒪𑒧𑒰𑒢 𑒏𑒋 𑒦𑒑𑒰𑒥𑒨 𑒔𑒰𑒯𑒨 𑒕𑒻। 𑒧𑒳𑒮𑒪𑒧𑒰𑒢 𑒛𑒩𑒪

છૈ- સશ્રીના ક૯૭કર્। ળેના ૯ટિ૭૧ પ઼૯ુદ્દી ક૯ ક૧ં૭ કે૭કૈ, ૧૯ળિ મોદિયો મયિઁ ક૯ કાર્ટ દૈ૧઼। શ્રર દેસ મે ગાદ્દિય ૩ડ઼૧ૈ।

વીળેપી શ્રન્ગુન પ્પ૧યા કાએ ૧૯૭રએ઼।ળમીઉ઼ મોદી ૧૯ એક નમ્મ૧ કે હુટ્ટા છૈ! ૧ામયન વા૧ ૭ોકર છૈ।

શ્રાર પ૧ાસ શ્રાય૭ ૧૯ર। વૂથ-પ્પ૧યા કે સા૧ ૯ળા૧ ટકા દાએ ગે૭ર। દૂટા વૂથ છૈ।

૧ામ મન્દિ૧ ૧૯ વીળેપીએ વનૈ૧઼। યુન૭કે સે મંદિર વનૈ ૭એ? ૯મ મોદિ૯ ક૯ ળોટ દૈવૈ઼। પકિયા શ્રંયળક્૧઼

સૂત્યનાાયામ કૌમનસ્ટિ઼ નીતીશ ગન્ગુશ્રાર૧ છિ૯ એગો મુઁ૯ ળાળપા઼ દોસ૧ ૧ાળદ।

કમ૭ દાસ વીળેપી સમ૧્થક છિ૯।઼ છપ્પન ઇંચ કે છા૧ી઼ પાકિસ્ત૧ાન કનૈ ળા૧ા૧ મે ડડ૭રએ! યીન કે ૭ાહી ળાએ ળૈ૧઼ ૧ામદેવ઼ કે ગાપ પ૧ સવ હઁસરએ।

ળોટ પ્પા૧ર મોદી પાકિસ્ત૧ાન પ૧ ૯મ૭ી કાએ સકરએ।઼ વીળેપી ૭ડ઼ાર કિ૯ ક૧ા૧ર? ૯િન્દુએ પ્પા૧િ ને ક૧ૈ૧઼? મુસ૭માન કે પાકિસ્ત૧ાન ળેળ૭ ળાએ। ૭ા૭ પાઠક વ઼સિશ્રોટ કે૭કૈ઼। ૧ાષ્ટ્૧વાદી ૭ા૭ ૧૯ શ્રાર્વિ ગે૭઼! શ્રાવ મનુવાદિ૯ ટા કે કમી છૈ। દીના પાઠક઼ મોદી પ૧ ળ્૧ષ્ટાયા૧ કે શ્રાળોપ નૈ ૭ાગ઼ા૭ મોદી ૧૯ મહાળ્૧ષ્ટાયાની છૈ। સુયી૧ યા૯ દ૯ક- કામ૧ા કે ૬ ૩દા૧ા૧ા મા૯ૈ૭ ક૯ એકદમ વદૈ૭ દે૭કૈ।

પ૧યા૧ પ્પ૧મ ળાએ ગે૭ર। શાન્૧઼ સવ યીળ ળુમ્હૂ૧ ળકઁા ૧ોળ૧ સુનગૈ છૈ।

ઊગ એક ઘામ્ટા પહનિ ઊર્ન મે ઊગય઼ ઊગઊ। વેયના કકહી દાએ કએ મહિઊ મોટન પટયિ઼ાવૈત નહર, સપિઊ વળાન મે પોઊગિ કમ મોએ નહઊરએ। ૬ સમાયાન વીળેપી સમન્થક કએ યનિ્તિ કેઊકર। શહનમે કમઊ કે મોટન વેસી છૈ।

સસ્ત્રીના મોટ ગનિવૈ ઊએ શ્રાયઊ છૈ। કારઊહ એવહ- કહિ કએ યંદેસની નકિૈઊ ગેઊ। સસ્ત્રીના મુસ્કુનાય઼ઊ। વહિાન મને યંદેસની નવ઼ટેઊ ગેઊ। સસ્ત્રીના સંગે યુનાવ઼ કે ગપ હોર્ત નહઊ! મોળપા કહે છૈ હમ ળતિવૈ। ગડવંયન કહે છૈ હમ ળતિવૈ। શ્રાવ ળે હોર।સસ્ત્રીના દૂ-તીન દનિ મે દિ્ઊિ યેઊ ળાય઼ત। યંદેસની પુછઊકે- એવહક કહયિ઼ા? સસ્ત્રીના વાળઊ- મોળપાર નોળ નય઼ા-નય઼ા કામ્ડ કરૈ છૈ। યંદેસની- એના હિય઼ા હાનને ળનિગી યઊતહ? સસ્ત્રીના છગુનૈત નહ઼ઊ ઊઙૈત-ઊઙૈત મૈન ગેનાર નીક છૈ! મનનારએ, ળનિાર છઇિ।

ગુઊ, નમતા ળોગી શ્રા મોટ

પાડ શુરૂ હોર્ત શ્રછિ તિઊિ સકનાંતિ સઁ, શ્રાડન નીપ નિહઊ શ્રછિ ગુઊક છોટકી વેટી નનિયિ઼ાં।

ગુઊ ઉપન્ય઼ાસક શ્રાનમ્ન નનિયિ઼ાઁ સઁ કઇિ મેઊ, ગુઊક વેટાસઁ કઇિ નૈ મેઊ। કાનામ ળુઊયિ઼ા કનાસ્ટિોવ઼ાક શ્રનુસારે વેટા શ્રપનાકેઁ માય઼સઁ દૂન કરૈત શ્રછિ, મુદા વેટીમે શ્રો ઊય઼, શ્રો ગુમ નહિ છૈ સે શ્રો દૂન હોર્તો માય઼સઁ, સંસ્કૃતિસઁ ઊગ નહૈત શ્રછિ। કોનો શ્રાન પ્નકારસઁ એ ઉપન્ય઼ાસક એોક નીક શ્રાનમ્ન નૈ મોડ સકૈત છઊ। ગીત ગાવિ નિહઊ શ્રછિ નનિયિ઼ાઁ, શ્વેન પાનકિ શ્રાહ઼ ળકાઁ શ્રોસ, પછયિ઼ા હ્વા શ્રા માય઼ક યનિ્તિ હએવ। "ગે યદ્દની શ્રોઢ઼િને ઊ।" વાદીમે વેટી શ્રા વેટામે શ્રન્તન છૈહે- છૌડ઼ી શ્રસકરે કપ્પૂન ઘન તડ કપ્પૂ ગાછી દૌઙૈત નહર છર। છૌડ઼ા શ્રાડ વળે યનિ સુિતઊ નહૈ છૈ।

શ્રા સ્ત્ર શ્રવૈએ ળુઉયિા ક્નાસ્િટોવાક પુનુપ્ય, શ્રોકન ऐઠો।"ને યત્નિ્હે છત્હિ ηS યીન્હ ઉ।"

કી ३ હૈઠી શ્રહઁ ઉટયિન્સ ળોનમે નૈ દેખૈ છત્િ, સગમે ३ હૈઠી બેટન। માનવ સમાળમે, ખ્યાસ કS પુનુપ્ય પાત્નમે।

ઘૂન-ધુઁશ્રા, છઉ પ્નપંચ, શ્રા ગુઉકેઁ સનકાની ળમીનપન વસS પડ઼ૈઉ। શ્રોકન વાપ મુનીઉઉક છોડ઼ઉ વપૌતી સમ્પત્તિ નહિ છોટ-પૈઘ ખુનપી, કોદાનિ, ખંતી, દવિયા, કુડ઼હ્નિ, બાઉ, વનછી।

શ્રાર કાઉહિ વાઉકિાકેઁ પઢ઼વૈમે સનકાન ઉગઉ છૈ, નનિયિાંકેઁ સ્કૂઉમે પાઁચ સય ટાકા બેટઉ નહૂર, પોશાક નાશિ। મુદા ગુઉ યાટિ ગેઉ। ગુઉક વેટી શ્રા ગુઉક છોટકા વેટાક ઘનક કાળક પ્નતિ દૃષ્ટિકોણક દ્વન્દ્વ। મુદા સ્ત્ર ળખ્ન વાઁસ યોના કS ૫૦૦ ટાકામે ગુઉ વેચૈએ ηખ્ન શ્રોર પાર્સઁ નનિયિાઁ પાઠિ કીનૈએ।

ગુઉક વડ઼કા વેટાક નોળગાન ઉઉ પનળિાવ પઉાયન। પૂના વળાન નાળનિદન ડીઉનક સમદાહિ રનના ગાનહિ શ્રા શ્રોકન યાનટિ વેટા।

સ્ત્ર વળાનસઁ વાહ્ન શ્રાઉ, વેઉ, વીના શ્રા સોનક। શ્રા ηખ્ન ગુઉ કેઁ દૂટા સુપાની દૂટા નોત મે શ્રાયઉ છૈ- એકટા ઉાઉ પાઘ્ડતિ કે પોતી કે વયિાહ , દોસન સાનિ કે ળૈયી કે વયિાહ। ગુઉક સસુનાનિ છૈ વેઉ શ્રા શ્રોકન પત્નીક નામ છૈ વેઉાવાઉી। પહિનિ ગુઉકેઁ ગાળા પીએન-પીએન દમ્મા ઉખ્યડ઼િ ગેઉ। યાનૂ કાત માને ગાળાક નશાક વ્યાપાન હોરત હૈો। બાગાનિક વયિાહક નોત પુનવાક ક્નમ, સાડ઼ી, સાયા, વળિાઉળ શ્રા દૂ સય એકાવન ટાકા દશ્રિ પડ઼ૌ। શ્રો સોનક ળારૂએ, છોટુશ્રા શ્રા નનિયિાં સંગ છૈ। ગુઉક વડ઼કી વેટી નુનયિાઁ વીનામે વયિાહઉ છૈ। નુનયિાઁ સેહો સોહે વીનાસઁ શ્રાયઉ છૈ, વહીન નનિયિાઁકેઁ શ્રપન સાસુન ઉS ળાય યાહૈ છૈ। મુદા શ્રો મના કS દેઉકૈ, ઉક કહૌ ળે વાપ નોગાહ બS ગેઉ, દનિ ટગા ગેઉ તૈં પેટ પોસૈ ઉએ શ્રાયઉ છૈ। શ્રો વડ઼ડ કાનઉ, ગુઉ કેઁ છગુન્તા હોર છૈ, છૌડ઼ી ३ સવ

𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻। 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒞𑒰 𑒔𑒪𑒪𑒻 𑒖𑒹 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒧𑒢 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒕𑒻। 𑒍 𑒍𑒞𑒻 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒨 𑒢𑒹𑒢𑒳𑒏𑒰 𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒠𑒱𑒂 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒏𑒻। 𑒍𑒞𑒾𑒏𑒰 𑒯𑒰𑒪 𑒮𑒳𑒢𑒥𑒩 𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒏𑒋 𑒧𑒢 𑒢𑒻 𑒪𑒰𑒑𑒪𑒻। 𑒧𑒰𑒋 𑒏𑒋 𑒏𑒯𑒪𑒏- '𑒧𑒰𑒨, 𑒣𑒻𑒮𑒰 𑒠𑒯𑒲 𑒢𑒹। 𑒥𑒥𑒰 𑒏𑒋 𑒑𑒼𑒪𑒲 𑒪𑒰𑒥𑒱 𑒠𑒱𑒁 𑒕𑒱𑒨𑒻।'

𑒏𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒠𑒥 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒔𑒪𑒞𑒲 𑒕𑒻 𑒍𑒞𑓄 𑒍𑒏𑒩 𑒥ॉ𑒛𑒲 𑒥𑒻𑒑𑒳𑒝𑓂𑒚 𑒥𑒜𑓃𑒪𑒪 𑒕𑒻।

𑒏𑒼𑒢 𑒏𑒼𑒢 𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒥𑒻𑒪𑒹 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏𑒰𑒩 𑒣𑒳𑒞𑒼𑒯𑒳 𑒏𑓀𑒠𑒰𑒯𑒰𑒫𑒰𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒪𑒯𑒠𑒏 𑒔𑒰𑒿𑒣𑒧𑒹 𑒧𑒐𑒰𑒢𑒏 𑒏𑒧𑒾𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒫-𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒪𑒩- 𑒋, 𑒍𑒞𑓄 𑒪𑓄 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒟𑒱। 𑒕𑒼𑒙𑒳𑒂 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒋𑒋 𑒠𑒬𑒩𑒟 𑒧𑒰𑒧𑒳𑒪𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒪𑒱𑒧𑒹। 𑒧𑒴𑓀𑒑𑒏 𑒥𑒲𑒨𑒰 𑒥𑒰𑒅𑒑𑒰 𑒯𑒻𑒞, 𑒯𑒩𑒥𑒪𑒲 𑒔𑒰𑒮, 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒂 𑒔𑒾𑒏𑒲 𑒠𑒩 𑒏𑒹 𑒁𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒮𑒨 𑒧𑒰𑓀𑒑𑒻 𑒕𑒻। 𑒍𑒢𑒰 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒧𑒢𑒳𑒣𑒳𑒏 𑒣𑒩𑒰𑒧𑓂𑒪 𑒋𑒢𑒰 𑒏𑒌 𑒕𑒟𑒱 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒼𑒐𑒲 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻, 𑒠𑒴 𑒮𑒨 𑒙𑒰𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒴 𑒏𑒙𑓂𑒚𑒰 𑒟𑒼𑒏𑒛𑓃𑒰 𑒍𑒪𑒩 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒹𑒪𑒻।

𑒮𑒳𑒐𑒥𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒋 𑒒𑒩 𑒮𑒋 𑒢𑒏𑒱𑒪𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏, 𑒍𑒢𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒢𑒰𑒧𑒲 𑒥𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒣𑒮 𑒪𑓄 𑒑𑒹𑒪।। 𑒍 𑒕𑒻 𑒩𑒢𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒯𑒲𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒰𑒮𑒳।

𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻𑒪𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒫𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰, 𑒖𑒑𑒻𑒞, 𑒬𑒳𑒪𑒯𑒰𑒮𑒲। 𑒂𑒥 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒰𑒠 𑒏𑒳𑒬𑒏 𑒏𑒪𑒹𑒣𑒲 𑒢𑒻 𑒪𑒰𑒑𑒻।

𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒧𑒰𑒕𑒏𑒱𑒮𑒿 𑒙𑒼𑒢𑓂𑒨 𑒧𑒰𑓀𑒑𑒞, 𑒍 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒞 𑒞𑓄 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒼 𑒑𑒼 𑒂𑒧 𑒏𑒙𑒱𑒨𑒔𑒲 𑒥𑒹𑒑𑒰 𑒢𑒻 𑒯𑒳𑒁𑒨 𑒠𑒹𑒞। 𑒑𑒧𑒱𑒯𑒪 𑒙𑒼𑒢𑓂𑒨 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻, 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒙𑒏𑒰 𑒪𑒑𑒰 𑒏𑒋 𑒏𑒢𑒱𑒪𑒏। 𑒥𑒰𑒿𑒮 𑒛𑒹𑒜𑓃 𑒮𑒨 𑒮𑒋 𑒏𑒧 𑒧𑒹 𑒢𑒻 𑒥𑒹𑒙𑒻 𑒕𑒻, 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒔𑒼𑒢𑒰 𑒏𑒋 𑒥𑒹𑒔𑒞 𑒞𑒻 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒮𑒨 𑒧𑒹 𑒠𑒱𑒁𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒞𑒻। 𑒣𑒰𑒨 𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒿𑒮𑒏 𑒣𑒰𑒃 𑒥𑒹𑒙𑒪𑒻, 𑒣𑒰𑒢 𑒮𑒨 𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒣𑒰𑒛𑒲 𑒏𑒢𑒱𑒪𑒏। 𑒒𑒛𑓃𑒱𑒋 𑒒𑓀𑒙𑒰 𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒛𑒲 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒏𑒋 𑒔𑒲𑒢𑓂𑒯 𑒑𑒹𑒪𑒻।

𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒑𑒰𑒕𑒣𑒏𑓂𑒏𑒴 𑒂𑒧 𑒪𑒰𑒋 𑒏𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒞𑓄 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒑𑒼 𑒙𑒰𑒏𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻। 𑒧𑒪𑒱𑒏𑒰𑒃𑒢𑒱 𑒣𑓂𑒨𑒰𑒩 𑒪𑒋 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻। 𑒔𑒼𑒩𑒫𑒰 𑒮𑒾𑓀𑒮𑒹 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒅𑒔𑒩𑒲 𑒮𑒱𑒮𑒼𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒏𑒻। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒛𑒏𑒳𑒩𑒫𑒰 𑒮𑒹𑒢𑒨𑒱𑒪 𑒔𑒼𑒩 𑒕𑒻। 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀, 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒂 𑒥𑒩𑒮𑓂𑒮𑒹𑒩𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒅𑒔𑒩𑒲 𑒔𑒼𑒩𑒫𑒻𑒋। '𑒆 𑒥𑒖𑒢𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒞?' (𑒥𑒩𑒮𑓂𑒮𑒹𑒩𑒫𑒰𑒪𑒲)

𑒮𑒹 𑒮𑒥𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒕𑒲 𑒥𑒖𑒢𑒰 𑒪𑒑𑒪 𑒕𑒻।

𑒢𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒠𑒲𑒨𑒢 𑒥𑒹𑒢𑒯𑒴 𑒋𑒪𑒻, 𑒂 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒩-𑒋 𑒂 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒲 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒩-𑒋। 𑒠𑒬𑒩𑒟 𑒧𑒰𑒧𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒮𑒰𑒜𑒴𑒏 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒕𑒻, 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒥𑒻 𑒕𑒻। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒑𑒳𑒪𑒹 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒮𑒏 𑒙𑒹𑒧 𑒧𑓀𑒑𑒻𑒋, 𑒁𑒢𑒑𑒳𑒢𑒧𑒰 𑒝𑒰𑒪𑒰𑒨𑒏 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒼 𑒓𑒏𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒕𑒾।

𑒮𑒹 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒞𑓄 𑒪𑒑𑒪 𑒕𑒻𑒯𑒹 𑒑𑒳𑒪𑒹𑒏, 𑒣𑒳𑒞𑒼𑒯𑒳 𑒖𑒹 𑒯𑒑𑒰𑒛𑓃𑒰 𑒏𑓄 𑒏𑒨 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒋𑒏𑒠𑒧𑓂𑒧𑒹 𑒠𑒴𑒩 𑒢𑒻 𑒕𑒻, 𑒠𑒹𑒐𑒴 𑒋𑒞𑓄- 𑒏𑓀𑒠𑒰𑒯𑒰𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔 𑒑𑒹𑒪𑒃। '𑒣𑒣𑒰, 𑒏𑒪 𑒫𑒪𑒰 𑒧𑒮𑒱𑒞𑒢𑒲 𑒏𑒋 𑒫𑒪𑒰 𑒂𑒢𑒟𑒢𑒱। 𑒚𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒋 𑒠𑒹𑒞𑒾। 𑒖𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒞𑒻 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒥𑒻।' 𑒂 𑒤𑒹𑒩 𑒁𑒢𑒑𑒳𑒢𑒧𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑒳𑒪𑒹𑒏 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒢- 𑒁𑒢𑒑𑒳𑒢𑒧𑒰 𑒝𑒰𑒪𑒰𑒨𑒏 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒼 𑒓𑒏𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒕𑒾।

𑒪𑒣𑒏 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑓀𑒠𑒴𑒩 𑒂 𑒪𑒑𑒪 𑒮𑒥 𑒚𑒰𑒧 𑒪𑓄 𑒖𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑒴𑒩 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒑𑒳𑒪𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒋, 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒢𑒹𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒂 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒏𑒢𑓂𑒠𑒰𑒯𑒰𑒫𑒰𑒪𑒲। 𑒠𑒬𑒩𑒟 𑒧𑒰𑒧𑓂𑒛𑒪 𑒣𑒰𑒩𑒥𑒪 𑒕𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒥𑒹𑒩𑒧𑒹 𑒑𑒳𑒪𑒹 𑒯𑒿 𑒢𑒻 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒻, 𑒁𑒢𑒑𑒳𑒢𑒧𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒕𑒾।

(𑒖𑒰𑒩𑒲)

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒋𑒛𑒲𑒙𑒼𑒩𑒱𑒨𑒪@𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰.𑒏𑒼𑒧 𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।

𑓒𑓒.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪- 𑒮𑒰𑒧𑒩𑒟 𑒏𑒹 𑒠𑒳𑒐 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒼𑒮𑒰𑒄𑓀

𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪

𑒮𑒰𑒧𑒩𑒟 𑒏𑒹 𑒠𑒳𑒐 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒼𑒮𑒰𑒄𑓀

𑒩𑒰𑒧𑒐𑒹𑒪𑒰𑒫𑒢 𑒧𑒯𑒞𑒼 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒑𑒰𑓀𑒫 𑒏𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒖𑒧𑒲𑓀𑒠𑒰𑒩 𑒕𑒼𑒙𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒏𑒹 𑒐𑒹𑒞𑒲 𑒑𑒵𑒯𑒮𑓂𑒟𑒲 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒠𑒹𑒐𑒞 𑒩𑒯𑒹।𑒕𑒼𑒙𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑒮𑒾 𑒥𑒲𑒒𑒰 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒩𑒯𑒹। 𑒯𑒫𑒹𑒪𑒲 𑒂 𑒏𑒧𑓂𑒣𑒰𑒅𑒝𑓂𑒛 𑒧𑒱𑒪𑒱 𑒏𑒻 𑒠𑒴𑓀 𑒥𑒲𑒒𑒰 𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒹। 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑒁𑒚𑒰𑒩 𑒥𑒲𑒒𑒰 𑒧𑒹 𑒥𑒑𑒲𑒔𑒰 𑒩𑒯𑒻,𑒖𑒻𑒨 𑒧𑒹 𑒞𑒩𑒯 𑒞𑒩𑒯 𑒏𑒹 𑒂𑒧,𑒖𑒰𑒧𑒴𑒢 𑒂 𑒪𑒲𑒔𑒲 𑒏𑒹 𑒑𑒰𑒕𑒲 𑒩𑒯𑒹। 𑒙𑒰𑒃𑒧 𑒣𑒩 𑒂𑒧, 𑒖𑒰𑒧𑒴𑒢 𑒪𑒲𑒔𑒲 𑒐𑒴𑒥 𑒤𑒩𑒹।𑒬𑒹𑒭 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒣𑒩 𑒡𑒰𑒢 𑒑𑒹𑒯𑒴𑓀,𑒞𑒹𑒪𑒯𑒢 𑒂 𑒠𑒪𑒯𑒢 𑒏𑒹 𑒐𑒹𑒞𑒲 𑒯𑒼𑒨। 𑒐𑒹𑒞𑒲 𑒑𑒵𑒯𑒮𑓂𑒟𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑒥 𑒏𑒰𑒖 𑒩𑒰𑒧 𑒐𑒹𑒪𑒰𑒫𑒢 𑒏𑒩𑒰𑒫𑒻।𑒖𑒢 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒏𑒹 𑒥𑒼𑒃𑒢 𑒦𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒐𑒹𑒪𑒰𑒫𑒢 𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒫।

𑒕𑒼𑒙𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒣𑓀𑒔𑒰𑒨𑒞 𑒏𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒹। 𑒯𑒰𑒪𑒰𑓀𑒏𑒱 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒫𑒼 𑒧𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒹 𑒢 𑒖𑒲𑒞 𑒪𑒢। 𑒏𑒼𑒄 𑒏𑒼𑒄 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒪𑒑𑒳𑒂 𑒦𑒑𑒳𑒂 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒛 𑒧𑒹𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒧𑒹 𑒖𑒩𑒴𑒩 𑒖𑒲𑒞 𑒖𑒰𑒨।

શ્રા વોર વાન્ડ મેમ્વર કે માધ્યમ સે વાન્ડ મેં પરે વાળા સ્કૂલ કે હેડમાસ્ટર કે ખૂવ પરેશાન કરે।સ્કૂલ સે ચલે વાળા મધ્યાહ્ન ભોજન , છાત્રવૃત્તિ શ્રા પોશાક યોજના સભ મેં જવરદસ્તી કમીશન લેવે।

છોટન વાવૂ,રામ ખેલાવન કે ખેતી ગૃહસ્થી કરાવે કે વદલે દરમાહા ન દેવે।વોકરા વદલા મેં પાંચ વીઘા જમીન દેલે રહે।જૈમે દૂ વીઘા જમીન કે પૂરા ઉપજા રામખેલાવન કે હોય શ્રા તીન વીઘા વટાઈ પર। મતલવ કિ શ્રાધા ઉપજ છોટન વાવૂ કે।રામ ખેલાવન જી શ્રર શ્રામદની સે છોટન વાવૂ સે હી દૂ વીઘા જમીન ખરીદ લે લે રહે।રામ ખેલાવન જી સુખાતિ ગર હો ગેલ રહે।

છોટન વાવૂ કે છોટકે પરિવાર રહૈ। શ્રપને, ઘરવાળી સુલેચના શ્રા એગો ખૂવ સુંદર ગોર વેટી પરિયિા।તહિના રામખેલાવન કે જી પરિવાર મેં શ્રપને, ઘરવાળી પારવતી શ્રા એગો ખૂવ સુંદર શ્યામલ રંગ કે વેટા પરેમ।

પરિયિા શ્રા પરેમ ગાંવ કે સ્કૂલ મેં પઢ઼ે।પરેમ પઢ઼ૈ મે વડ઼ા તેજ રહે।ઉ ક્લાસ મેં ફર્સ્ટ કરે ।પરિયિા પઢ઼ે મે મધ્યમ રહે।પરેમ, પરિયિા કે પઢ઼ે મેં ખૂવ મદદ કરે।પરિયિા જી પરેમ કે કાપી, કતિાવ, પેંસલિ સે મદદ કરે।દૂનૂ સાથે સાથે ખેલવો કરે।ચોર સપાહિ,લુકા છપિી,જગાડલિી જગાડલિી, રાજા રાની। રાજા રાની મે ત પરેમ રાજા શ્રા પરિયિા રાની વને।

મડિલિ તક ત દૂનૂ શ્રપના ગાંવ મેં પઢલક। હાયર સેકંડરી સ્કૂલ ગાંવ સે દો કલિોમીટર દૂર રહે।દૂનૂ પૈદલે સ્કૂલ જાય। પરેમ ક્લાસ ટેન શ્રા પ્લસ ટૂ મેં જી ફર્સ્ટ શ્રાયલ।શ્રા પરિયિા સેકેંડ ડવિીજન સે પાસ ભેલ।

શ્રવ ડગ્રિી મે પરેમ સીતામઢ઼ી કે ગોયનકા કાલેજ મેં નામ લખિેલક।પરંચ નમ્વર કમ હોય કે કારણ પરિયિા કે એડમશિન ગોયનકા કાલેજ મેં ન હો સકલ।પરિયિા કે એડમશિન રામ સકલ સહિ મહલિા કાલેજ, ડુમરા મે ભે

गेल।प्रिया कॉलेज के गर्ल्स होस्टल में रहे लागल।आ प्रेम गोयनका कॉलेज के हास्टल में रह के पढ़ै लागल।

बीच बीच में दूनू के भेंट सीतामढ़ी मार्केट में होइत रहै।

प्रेम बीए राजनीति शास्त्र आनर्स में बिहार यूनिवर्सिटी में टाप रहल आ प्रिया समाजशास्त्र आनर्स फर्स्ट क्लास में पास केलक।

प्रिया अब पटना में जाके वीमेन्स कॉलेज में एम ए में नाम लिखेलक।प्रेम एम ए में नाम न लिखा के यूपीएससी के तैयारी करे लागल। पटना के आइ ए एस तैयारी कराबे वाला कोचिंग सुपर थर्टी में नाम लिखा देलक।

जैह दिन प्रिया के एम ए फाइनल के रिजल्ट निकलल।वैहे दिन प्रेम के यूपीएससी के फाइनल रिजल्ट निकलल।जहां प्रिया फर्स्ट क्लास से पास केलक।

प्रेम आइएस में पांचवा स्थान पर रहै। एक दोसर के समाचार सुनि के दूनू खुश रहै।दूनू परिवार भी खूश रहै।

अब प्रिया घर पर रहै लागल।आ प्रेम ट्रेनिंग में चल गेल।छोटन बाबू आ हुनकर घरवाली सुलोचना के प्रिया के शादी के चिंता सताबे लागल। एक रात दूनू गोरे पलंग पर लेटल रहै। सुलोचना बोललन-न सुनै छी।सुत रहली की!छोटन बाबू आंख मूंद के कहलन-अब हमरा नींद कहां आबै हए।जेकरा घर में पढ़ल लिखल जवान बेटी होबै।ओकरा बाप के आंख में नींद कहां से आबै। सुलोचना बोललक-हां यौ।हमरो नींद न आबैय। दूहे के आंख मुंदल रहै छी। अहां के नजर में प्रिया के लेल लड़िका न हए ।

छोटन बाबू कहलन-अब जन जमींदार के चचिया पुरा पढ़बे कहां करै छैय। इंटर बीए केले रहत।पंच योग्यता न रहै छैय। जमींदारी त हैय न।गुमाने टेढ रहैत

હ્૨।અવ અપના ળાિા મે ત ન હ્૨। મુળશ્ર્સ્રનપુન, મોતહિની મે પતા ઊગવૈ છી।કુછ દોસ્ત મુળશ્ર્સ્રનપુન આ કુછ મોતહિની મે જી હ્૨।વહિન હોય દૂ। ડાયની મે મોવાર૭ નં પ્પોળવ। સુ૭ોયના અપન હાથ છોટન વાવૂ કે છાતી પન નપ્પૈત વો૭૭ન-આવલ સુત નહુ। કોનો યતિા ન કનુ। મહાદેવ પન ઘ્યાન નપ્પૂ। મહાદેવ ળે કનથનિ નકિ કનથનિ।છોટન વાવૂ કહ્૭થનિ-અંહુ સો ળાઉ।

પતિયિા અપના નૂમ મે ળગ૭ પ૭ગ પન પન૭ નહે।અપન વાવૂ માય કે પ્પુસુન શ્રુસુન સૂતૈત નહે।અપના વશ્રિાહ કે ૭૭ વાવૂ માય કે યતિા સે યતિતિ હો ગૈ૭।પતિયિા કે પનેમ કે યાદ આવે ૭ગ૭।વોકના સંગ વતિાય૭ એક એક ક્ષાહ્મ યાદ આવે ૭ગ૭।આર તક પનેમ કે એક સાથી કે નૂપ મે દેપ્પ૭ નહે।આર પનેમ,પનેમી ૭ગે ૭ગ૭।ળીવન સાથી ૭ગે ૭ગ૭।પતિયિા કે નીદ ઉડ઼ ગે૭। કેના ર વાત વાવૂ માય કે કહ્વ। વાવૂ માય કો સોયત।સ્રેન પતિયિા સોયે ૭ગ૭,ર કેના હ્મ સોય ૭૭યૈ।પનેમ હ્મના યાહ્વો કનૈ કનિ।કનકિો હ્મના સે પનેમ કનવો કનૈ કનિ।હ્મન યાદ અયવો કનૈ છૈય કનિ।પતિયિા અવ સોયે ૭ગ૭ કનિ વો એસડીએમ વનતા એસડીએમીન કે યાહ્તા।વોકને સે વશ્રિાહ કનતા।આર કે ળમાના મે કપૂ૭ નૌકની યાહૈત હ્૨।સેમ નૌકની ત સોના મે સુગંય હોય છૈય।અર સોયે મે પતિયિા ર જૂ૭ા ગે૭ કહિમ દૂનૂ દૂ ળાતકિે છી।

વોહુ મે હ્મને પ્પેતી ગૃહસ્થી દેપ્પેવા૭ કનપનદાળ કે વેટા ।માય વાવૂ પનેમ કે સ્વીકાનત કો ન।ર સોયતે સોયતે પતિયિા કે આંપ્પ િગ ગે૭।

ઘડ઼ી કે સૂઈ સુવહ કે આઠ વળા નહ૭ નહે। સુ૭ોયના વો૭૭ક-પતિયિા।પતિયિા।ઉઠે ન।આઠ વળ ગૈ૭।કેવાની કે ઠક ઠકાવે ૭ગ૭। પતિયિા આંપ્પ મળૈત વો૭૭-હાં।મમ્મી।ઉઠ ગે૭ી। સુ૭ોયના વો૭૭-ઠીક।

પનેમ કે ટ્નેનગિ પ્પતમ ભે ગે૭ નહે।અવ વો નોહ્તાસ સવડવિીળન કે એસડીએમ પદ પન ળ્વાર્ન કૈ ૭૭ક।આર નાત મે પનેમ કે પતિયિા કે પ્પૂવ યાદ આ નહ૭ હ્૨।પનેમ અર વીય મે ટ્નેનગિ કે યળતે એૌ ન વોળી ભે ગૈ૭ નહે કે પતિયિા કે

યાદ કરે કે શ્રૂ૧સન ન રહે। ઊકનિ શ્રાર વહુત યાદ શ્રા રહલ હય। વચપન સે ઊકર પઢાઈ લિખાઈ તક કે હર ક્ષણ યાદ શ્રાવે લાગલ।એગો સાથી કે રૂપ મે।પરંચ શ્રાર પવિત્રા હૃદય કે ધડકન લાગૈ લાગલ।શ્રૈર દૂનૂ દૂ જાતિ કે છી।હમર વાવૂ પવિત્રા કે વાવૂ કે યહાં ખેતી ગૃહસ્થી દેખ્વેલાલ કરપરદાજ।કેના હમ દૂનૂ ગોરે એક હો સકૈ છી।શ્રાર હમ એક એસડીએમ છી।નયિમ કાનૂન જનૈ છી। કાનૂની રૂપ સે હમ શ્રા પવિત્રા શાદી કર સકૈ છી। હમર વાવૂ માય,પવિત્રા કે વાવૂ માય શ્રા સમાજ કી કહતૈ।

૨ સોચતે સોચતે પ્રેમ કે નીદ પડ઼ ગેલ। ચપરાસી કે સાહેવ સાહેવ કે શ્રાવાજ સે નીદ ખુલલ।

શ્રાર રાત મે શ્રચાનક પ્રેમ કે મોવાઇલ ઘનઘનાયલ।દેખૈ ત પવિત્રા કે કાલ હૈય।પ્રેમ વોલલ-હેલો!પવિત્રા।ઉધર સે શ્રાવાજ શ્રાયલ।હેલો-પ્રેમ।પ્રેમ તૂ વહુત યાદ શ્રા રહલ છા।જ્વાર્ન ત કૈ ઊલ।તોહર વાવૂ જી હમરા વાવૂ જી કૈ વતૈયવ રહલન રહે।

પ્રેમ વોલલ-હં।કાલ્હે તોહરાસ સવડિવીજન કે એસડીએમ પદ પર જ્વાર્ન કૈલ હય।

પવિત્રા વોલલન-શ્રાવ તૂ ત વડ઼કા શ્રાદમી હો ગેલ। એગો સવડિવીજન કે માલિક વન ગેલ। હમરા તૂ શ્રવ કેના યાદ કરવા।પરંચ તૂ ત હમરા વડ઼ા યાદ શ્રાવૈછા। હમારા રાત મે નીંદો ન શ્રાવૈય હય ।તૂ વડ઼ા યાદ શ્રાવૈછા ।

પ્રેમ વોલલ-એના ના કહૂ પવિત્રા।કાલ્હિ રાત મે હમરો નીદ ન શ્રાયલ।તોરે વારે મે સોચૈત રહૈ છી। હમરા ૨ ન માલૂમ કિ હમરા કી હો રહલ હય।

પવિત્રા વોલલ-શ્રર મનમ કે મન્દ ન જાન સકૈ છૈય। ૨ એગો સ્ત્રી જાનૈ છૈય।પ્રેમ ૨ પ્રેમ છૈય।

अब अहाँक मोबाइल पर बात होयत लागल प्रेम परेशान भऽ लागल।

तीन महीना बीत गेल।प्रियंका के माय बाबू, प्रियंका के विवाह लेल परेशान रहे।दूनू दोस्त से बात कैलक। लेकिन दूनू कहलक,प्रियंका के लायक लड़का न मिलत हए।

ई बात जान के प्रियंका मने मने खूब खुश होय।प्रियंका मन में सोचलक कि आइ प्रेम से विवाह के बारे में बात करब।आ मोबाइल पर प्रेम के नम्बर पर रिंग कैलक।

प्रेम बोलल-हेलो।प्रियंका।प्रियंका बोलल-हैलो!प्रेम। आइ एगो खास बात करब। हमरा पूरा विश्वास है कि तूँ मान जायब।प्रेम बोलल-कहा न कि बात हए!प्रियंका बोलल-पहिले ई कहा कि तू हमरा से प्रेम करै छा कि न।प्रेम बोललक-कहा न।हम तोरा से बहुत प्रेम करै छी।

प्रियंका बोलल-पहिले आइ लव यू बोल।तब कहब।

प्रेम बोललक-तू कहै छा त हम बोलै छी।आइ लव यू। अब बोल।

प्रियंका खुश होके बोलल-आइ लव यू।आइ लव यू। हम तोरा से विवाह करै के चाहै छी। तूँ अब एगो सवर्णविहीन के मालिक त हैयबे करा।हमरो दृष्टि के मालिक बन जा।

प्रेम बोलल-प्रियंका तू पागल त न गेल हए।ई केना होतै। तोहर बाबू माय मानतो।समाज की कहतैय।

प्रियंका बोलल-हाँ।हम तोरा प्रेम में पागल भे गेल छी। देखा बाबू माय के हमरा पर छोड़ दा।एगो बात और सुन ला। बाबू माय नै यो मानतै,तैयो हम विवाह तोरे से करबो।हम दूनू जोरे बालिग छी।कानून हमरा साथ हए।

प्रेम बोलल-कानून हमरा साथ हइ।इ बात हमहु जनै छी।इ त अंतमि बात हए।परंच तू अपना बाबू माय के गारी करा।हमरा बाबू माय त जे हम कहबै वोकरा मान लेथनि।

प्रिया बोललक-ठीक हए।हम अपना बाबू माय के मना लेब। अच्छा।आइ लव यू।आ लाइन काट देलक।

प्रेम बड़ा खुश रहे।सोये लागल प्रिया के बाबू माय प्रिया के खुब मानै हए।प्रिया अकेली बेटी जे रहे।

प्रिया के बाबू माय प्रिया के शादी के बारे में बात करैत रहे। लेकनि लड़का न मलि के कारण चतिति रहे। एक दनि सांझ में छोटन बाबू एगो पंचैती में लागल रहे।माय के अकेला पाय के प्रिया माय के घर में गेल। माय पलंग पर परल रहे।प्रिया बोलल-माय माथा दुखाय छौ की। माय बोलल-हल्का हल्का।ला जांति देउ छीयो।प्रिया बोलल।माय एगो बात कहियो।माय कहलक-कहे न।

प्रिया बोललक-हम प्रेम से प्रेम करै छी।प्रेम हमरो से प्रेम करै छैय।

सुलोचना बोललक-इ तू की कहै छहि।अब प्रेम बड़का आदमी भे गेल हए।वो अब एसडीएम हए वो तोरा से विआह करतौ।

प्रिया कहलक-हं।माय।वो हमरा से प्रेम करै हए।वो हमरा से विआह करतैय।हम बतिआ ले ली छी।माय कहलक-ठीक आइ रात में तोरा बाबू जी से बतियाब।

परंच माय के बात सुनके प्रिया के बड़ा आश्चर्य लागल।

माय आइ जाति पाति कि नाम न लेलक।आब बाबू जी की करथिन्ह।

ખાત મેં સુઊેયના,છોટન વાવૂ સે વોલલન-કિ મેલ કોનો લડ઼કા કે પતા ચલલ।છોટન વાવૂ કહલન-કંહા પતા ચલલ। સુઊેયના વોલલક- એગો વાત કહુ। વગિ઼વ ત ન। છોટન વાવૂ કહલન-સુઊેયના। શ્રાર તક હમ ન ત઼ોના પર વગિ઼ડઊ હએ ન તોહર કોનો વાત કટ ઊ હએ।

સુઊેયના વોલલક- હમ પત્રિયા કે ઊેલ લડ઼કા ઢૂંઢ ઊે ઊ હએ।લડ઼કા એસડીએમ હએ।

છોટન વાવૂ હંસૈત કહલન-હં।હં।શ્રપન પરેમ ન।શ્રરે વો વડ઼કા શ્રાદમી વન ગૈલ હએ। એસડીએમ હએ।

સુઊેયના વોલલક-ત કિ ભે ગૈઊ।શ્રપન પત્રિયા પરેમ કે પરેમ કરૈ છૈય।પરેમ મી પત્રિયા સે પરેમ કરૈ છૈય। ર વાત પત્રિયા હમના વતૈલક હએ વો દૂનૂ વશ્રાહ કરૈ ઊેલ ખાળી હએ।

છોટન વાવૂ વોલલન-ત હમહુ તૈયાર છી।

ર વાત સૂન કે સુઊેયના વોલલક-હમના શ્રાશ્ચર્ય ઊૌય શ્ર કિ શ્રંહા ળાતિ પાંતિ કે માને વાલા વશ્રાહ કે ઊેલ કેના તૈયાર ભે ગૈઊેઅ।

છોટન વાવૂ વોલલન-દેખૂ। વડ઼કા શ્રાદમી મેં ળાતિ પાતિ નિ હોય છૈય। પહિલ હમ વડ઼કા શ્રાદમી નહિ।શ્રવ પરેમ મી વડ઼કા શ્રાદમી ભે ગૈઊ। શ્રવ વ઼ એસડીએમ હએ। નામપ્પેલાવ઼ન મી એસડીએમ કે વાપ વન ગૈઊેય હએ।શ્રવ હમ દૂનૂ પરિવાર સમાન છી। શ્રવ શાદી વ્યાહ મેં કોઈ વાયા ન હએ।કાલ્હિ પ્પુનમી નામપ્પેલાવ઼ન વાવૂ સે વાત કરવ।

ર સભ વાત પત્રિયા સુન ઊેકર શ્રા નાતે મેં મોવારલ સે પરેમ સે વતિશ્રા ઊે ઊેલક।દૂનૂ પ્પુશ નહેં।

ર સભ વાત નાતે મેં સુઊેયના પત્રિયા કે વતા દેલક।

काल्हि दोसरा में मौका देख के छोटका बाबू सभ बाप रामप्रवेशक बाबू के कहलक। रामप्रवेशक बाबू कहलक कि परेम जे चाहैत छथि वैह होतै।ओकर बात हम न काटब।

तय समय पर पटना के मौर्या होटल में परेम,पतिया के मांग में सिंदूर भर देलक।पतिया आ परेम एक भ गेल। पूरा समाज ऐ क्षण के गवाह भेल।सभ कहै-सामरथ के दुष नाहि गोसाईं।

-आचार्य रामानंद मंडल सामाजिक चिंतक सीतामढ़ी।

अपन मंतव्य editorial.staff@videha.com **पर पठाउ।**

२३आशीष चमन- आदि नदी- कथा कहैत स्त्री

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒨𑒧𑒢

𑒂𑒠𑒱 𑒢𑒠𑒲-𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒯𑒺𑒞 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲

(1)

आदिनदी-कथा कहैत आजुक स्त्री — आशीष चमन

अभिव्यक्तिक आजादी एक्कैसम शताब्दीक अनुपम धरोहर अछि तकर शनैः शनैः उपयोग करैत एहि समाज आ विश्वमंचक नागरिक सुश्री रिंकी झा 'ऋषिका' अपन ग्राम समाजक संग वैश्विक इतिहास मे जतऽ अपन जाति पर भेल नाइंसाफी पर प्रकाश देलनि अछि ओतहि स्त्री वर्गक सोझाँ वर्तमान युग मे की सभ चुनौती छैक वा नवयुग मे ओकर कतेक स्थान होयबाक चाही ताहि पर अपन तर्क प्रस्तुत कयलनि अछि।

ऋषिका इतिहासक अध्येता छथि, अध्ययनशीलता, जिज्ञासा सँ जुड़ल रहल जाहि बात कें शाश्वत आ कालातीत मानि लेल गेल छैक स्वभावतः ओहि पर प्रश्न उठौलनि अछि आ सुदूर प्राचीन करीब तीनि हजार वर्ष पूर्व व्यवस्थाक पूर्व पक्ष ध्यान देलनि अछि आ सुदूर प्राचीन व्यवस्था जे तर्क आ समानता पर आधारित छैक तकरा उद्घाटित कयलनि अछि। स्त्री विमर्श के केन्द्र मे राखि, अपन गप्प कहबाक जे साहस छैक ओकरा पाछाँ अन्तहीन खतरा एहि सत्यक अनुसंधानकर्ता पर रहैत अछि।

जातीय वैमनस्यता होइ वा स्त्री विरोधी मानसिकता एकरा सभकें देखी लोक, बिनु कोनो गंभीरता सँ मध्ययुगीन मानसिकता घोषित कऽ दैत छथि। एहि गप्पक पाछाँ जतऽ इतिहास बोध सँ हीन होयब अछि ओतहि पूँजीवाद, साम्यवाद सामन्तवाद आ साम्राज्यवाद आदि किछु शब्द रादक कोनो प्रकारक आदिकालीन समस्या कें तकरा संग जोड़ि बिनु कोनो दरद बेधाक बुद्धिजीवी चिन्तक बनि जयबाक चेष्टा रहैत अछि। स्त्री आ दलित समस्या मुख्य रूपसँ नागर सभ्यताक देन अछि। आर्य सभ्यता ग्रामीण आ कृषि प्रधान सभ्यता छलैक, एतहु दलित वर्ग छैक मुदा आ दास के रूप मे छैक जे प्रायः युद्धबन्दी होइत छलैक, ओकर स्थिति भयाओन नहि छलैक। नागर सभ्यता जेना मेसोपोटामिया, रोमन, यूनानी, मिस्रक सभ्यता मे स्त्री आ दलितक स्थिति विषम छलैक।

ऋग्वैदिक सभ्यता मे स्वतंत्र स्त्री सभक उल्लेख बहुतायत मे भेटैत अछि मुदा उत्तर वैदिककाल सँ लऽ कऽ सूत्र एवं महाकाव्यकाल एवं अद्यावधि स्त्री-स्वतंत्रता तिरोहित भऽ गेलैक। ओकर दैन्य स्थिति कें तर्कपूर्ण आ गरिमामय बनैबा लेल मिथकीय अवधारणाक गठन भेलैक।

एहने किन्तु परन्तु कें हल हदम जाहि मे स्त्री सदैव पद्धआपरहि आ वंचनाक कें स्थिति मे रहल अछि तकरा नीक जेकाँ जनैत कोषित पुरुषवादी मानसिकता कें विद्रोहात कवियत्री कहैत छथि- नहि, आब नहि। हम नीक सँ जनैत छी। जे ठकैत रहैत छी। नाविक बनि हमरा, आ। फेर हमरे नाह डुबाबैत लेल। सतत साकांक्ष रहैं छी मझधार-। 'ई पाती 'हम समय छी' कविता सँ लेल गेल अछि। एहि कविता मे आधुनिक स्त्रीक स्वरकें, राग प्रदान कयलनि अछि, जाहि मे पुरुषवादी मानसिकता कें चीन्हि जयबाक दावा कयल गेल अछि।

मानव, विकासयात्राक क्लान्त रहित पथिक अछि मुदा ई यात्रा एक-भगाह सन लगैत अछि जखनि एहि विकासयात्राक आधा पथिक पद्धआपहि भेल नहि रहैत अछि बरु ओकरा सभकें यत्नपूर्वक जतऽ सँ यात्रा आरम्भ भेल छल तहू सँ हाँकल देल देखना जाइछ। ई आधा पथिक, स्त्रीयोक मोन मे रहैक उजास के कामना छैक। ओकरो मे उल्लास, उजास हैत। एहने उल्लास उजास कें प्रस्तुत कविता नदी बाटी सभ्यता: दू' मे एहि तरहें व्यक्त कयल गेल अछि-
'हमरा नीक लागैत अछि। हँसैत-खेलाइत गाछ पात। पंछीक कलरव। माल-जालक गड़रक घंटी-ध्वनि। पोखरिक कहेर। फूलल आकास बनजारा सन जिनगी--।'

ई-चीज सभ, ई प्राकृतिक उपादान आ एहि सभ सँ जुड़ाव, एकर मोहकताक
अनुभूति वएह कऽ सकैत छथि जे एहि सभसँ वंचित रहल छथि। आगाँ एहि
अनुभूति कें अपन संगी संग बाँटबाक सेहन्ता आ नदी घाटीक प्राचीन व्यवस्था कें
जाहि मे एहि सृष्टिक व्यवस्था कें पहिल अंकुरण भेल छलैक ओहि अंकुरी कें
सामी जिम्मेदारी आ समान फल कें कामना कयनिहार मनु-शतरूपा कें
अकृत्रिम प्रेमक पुनर्जीवनक कामना एहि पाँती मे कयल गेल अछि सुनू ने।

②

आदू बनि जाउ ने एहने। जाहि सँ आरम्भ करी हम। ओहने जीवन, जेहने। कयने
छोड़ताह मनु आ शतरूपा। सृष्टिक विकास क्रम मे। प्रकृतिक प्रांगण मे बान्हि
तारक द्वार। जतऽ सँ अंकुरल होयत। मानव-सभ्यताक पहिल निशान। मुक्त-
चिन्तनक संग स्वतन्त्र जीवन, । ओहि नदी-घाटी सभ्यताक भावुक ओर मे---।

'नदी घाटी सभ्यता' इतिहासक बोल नहि बल्कि इतिहासक
गाथा गबैत अछि। सभ्यता की थिकैक, आ तँ मानव-विकासक एकठाम कें
पड़ाव थिकैक, ई क्षण-भंगुर होइछ। कहिं बिलार पासवान, विहंगम के शब्द मे-
'बालुक करेज पर बसाओल गाम' अछि, जेकर नाओं आँगुर सँ लिखल जाइत
रहल अछि। कवयित्री एहि क्षणभंगुरता कें अभिव्यक्त करैत छथि- सभ्यता
जन्म लैत छै। बढ़ैत छै। फेर होबऽ लगैत छै विलुप्त--।
जेकरा हम आ अहाँ सभ्यता कहैत छियैक ओहि मे क्रमिक तौर-तरीका छैक, ज्ञान-
विज्ञान कें नव-नव आयाम भेटैत अछि। नागर आ ग्रामीण संस्कृति अपन-
अपन खास विशिष्टताक संग उपस्थित छैक। मुदा आजुक सांस्कृतिक कट्टरता
बेमारी जे प्रायः 'ओवरसीज' भ' गेलैक अछि, एहि मे अपन सभ्यता कें दोसर
सँ बेसी जीवन्त आ सुव्यवस्थित बतएबाक फेर मे एक दोसराक आग्नेय-
पक्ष कें देखार कऽ रहलैक अछि। ई आक्रामकता, मानव जाति कें विभिन्न
सभ्यता सभ सँ जे रचनात्मक वस्तु भेटलैक जे व्यवस्थित नागरिक आ
ग्रामीण जीवन तकरा बिसारि देलकैक अछि। तकरा इतिहास बोधक संग युक्त
कवयित्री नदी-घाटी सभ्यताक एहि बेरल पक्ष कें उजागर करैत करैत छथि-
ताहि भेटल रहै मनुक्ख कें। एकटा नवीन जीवन। आ तकरा जीबाक नव ढंग।
एतहि भेल रहै--। आगाँ एहि सभ्यताक महनीय उपादान पर हुनक वक्तव्य-
जखन नहि बुझैत छलय। आ खयबा-पीबाक ठीक-ठाक तरीका आ पहिरबा वस्त्र।
तखनहु ओकर हृदय मे जरैत छलय प्रेमक दीप।
ई तौर-तरीका जे मनुक्ख कें संसारक सभ सँ अकिलमन्द प्राणी बनौलकैक।
ओहि सँ आगाँक बाट की भ' सकैछ, ई मानव सँ महामानव वा दानव? निश्चित
रूप सँ हमरा सभ कें मानवे रहबाक अछि ई मानव बनबाक कामना तेहन तीव्र छनि
जे आ बाटक अगिला पड़ाव कें खारिज एहि शब्द मे करैत छथि-जतऽ बाट
खतम होबऽ लगैत अछि। ओतऽ भेटैछ हमरा एकटा अन्हार मोड़--।
नदी वा समुद्र जे मनुक्खकेर प्राकृतिक रास्ता थिकैक से सदति गतिमान रहल
अछि। संसारक जे सातो-आठ गोट सभ्यता छैक तकर आन-आन अस्थिपंजर
कें नदी घाटी अपना मे विलीन कऽ देने अछि आ एकर जे एकमात्र महनीय प्रयास
अछि मानव कें अधिकाधिक मानव बनाएब, ताहि मे बहुतो हद धरि सफल
भेल अछि। मनुष्यता जाहि मे सौमनस्यता उदारता आ समाशतः प्रेम छैक ई
आजुक युग मे करोड़ भेलाक बादो चिरंजीवी अछि। आ एहि उपेक्षित पक्ष कें
सभ्यताक सभ सँ कीमती वस्तु मानि कवयित्री आह्लादित छथि। कविताक
अन्तिम भिनपहि एहि पाँती सँ उजागर होइछ- हमधुमि लैत छी अपन ओर सँ। नदीक
टोप-टोप पानि कें आ। झुकबैत छी ओकरा लग अपन माथ।
कविता अपेक्षा सँ नीक अछि, रचनाकारक कलम सशक्त छनि।

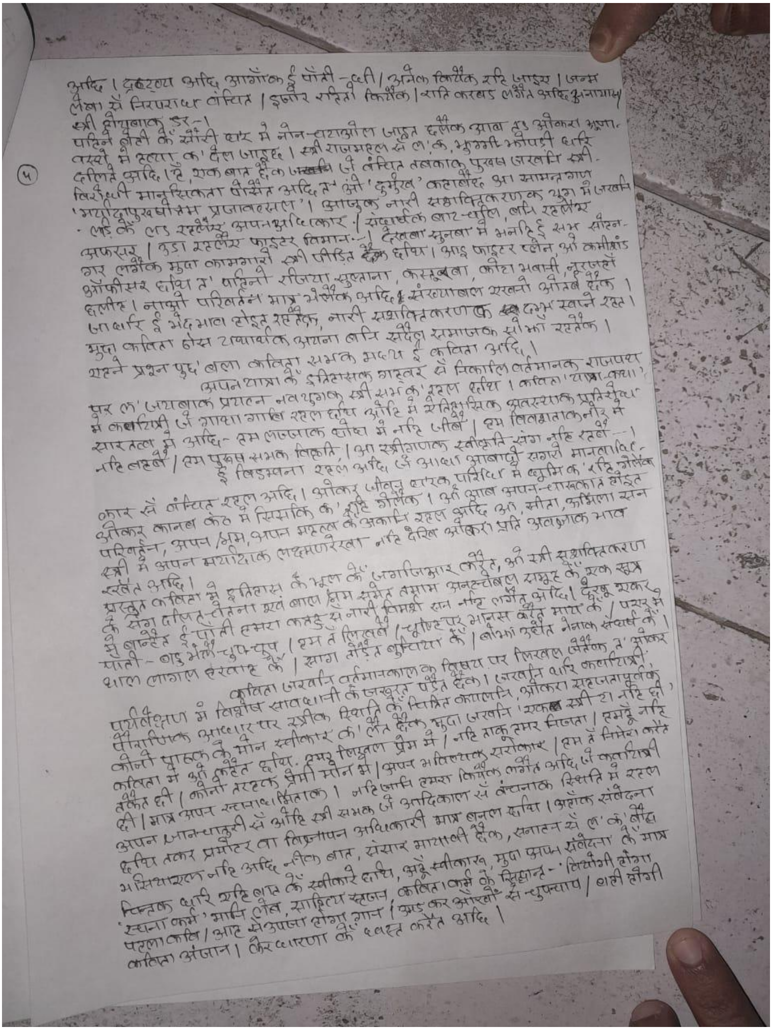
इतिहासक व्याख्या के कर' पुरातत्व वा लिखित ग्रन्थ? अलग-अलग रहि कें निश्चित रूपें दुनू मे सँ केओ नहि क' सकैत अछि। एकर व्याख्या तखने क' सकैछ जँ स्वयं मे लिखित ग्रन्थ आ पुरातत्वक सम्यक मिश्रण होइक। माने टूटल-फूटल ड्रमपत्र, भग्न मृदभांड, मूर्ति, भित्ति आ स्तम्भ समेत ओहि पुराकालिन पुराकालीन अवशेषक ओरिजनल कथानिहार लिखित सामग्री के रूप मे समाजक सोझाँ आबए। प्रस्तुत संग्रह के रचयिता वएह पुरातत्व आ लिखित इतिहासक जीवन्त दस्तावेज बनि हमरा समक्ष सोझाँ आएल छथि। इतिहासक सभ दौर मे शोषक वर्ग रहलैक अछि। एहि वर्गक संख्या अल्प छैक, मुदा तथापि ताकततर छलैक, ओकरा संग व्यवस्था केर तरफदारी रहैक तें, पीड़ित वर्गक अपील खारिज होइत रहलैक अछि। 'अहिल्या' मे एहने पीड़ित वर्गक चित्रण छैक।

अहिल्या स्त्री छथि, मात्र स्त्री होयबाक कारणे आ एक सँ बेसी बेर छलनाक स्थिति मे आयलीह, पहिने पिता समान गौतम द्वारा जबरन विवाह के द्वारा, पुनः कथित प्रेमी इन्द्र कें द्वारा। पत्नीक अधिकार आ प्रेम मे वंचना सँ दग्ध अहिल्या आइ धरि चरित्रहीन घोषित छथि। गौतम ऋषि नैयायिक रहथि मुदा पुरुषवादी अहम सँ ग्रस्त भ' पत्नी कें अपमानित करैत छथि। 'अहिल्या' कविता मे स्त्रीक सर्वकालीन विपर्यय जे कि अधिकारहीनता आ पराधीनता सँ उत्पन्न छैक तकर चित्रण भेल अछि 'गौतम तमसा गेलाह। अहिल्या भेलीह अभिशप्त। आ चरित्रहीनक आरोपी आ। भइ गेलीह पाथर, निष्प्राण सन। एतहु कारण-मे-कारण वएह जे। नहि छलनि भेटल। प्रश्न करबाक कोनो हो अधिकार।' अद्भुत स्थिति छैक जे मानव अपना कें कोना सभ्य कहैत अछि, ई तं दैहिक सामर्थ्यक अधिकता सँ अपना सँ कमजोर स्त्री कें दबबैत अछि, अपन व्यवस्थाक अनुकूल नहि पाबि चरित्रहीन घोषित करैत अछि। इंग्लैंड मे हेनरी अष्टम के बाद अराजकता भ' गेलैक आ कैथलिक पद्धति हुनक बेटी 'एलिजाबेथ' गद्दी पर आयलि। देशक आंतरिक आ बाहरी दुश्मन कें परास्त कर' लेल आ आजन्म कुमारि रहि पुरुष मनोविज्ञानक अध्ययन क' देश मे सुव्यवस्था आनलनि मुदा हुनक चरित्र पर कादो फेकल गेल जाहि लेल ओ अपन फुरान नाओं 'वर्जिन' केर चिप्पी अपना संग सटने रहलीह।

अहिल्या कविता मे रचनाकार एहि निष्पत्ति पर अबैत छथि जे अहिल्याक स्त्री उद्धार ताला' तक नहि भ' सकैछ जाबे धरि एहि 'द्वैध मानसिकता' जाहि मे स्त्री आ पुरुष लेल अलग-अलग व्यवस्थाक खात्मा नहि होयतैक। एहि उद्धार वा कलंक-मुक्तिक कथित आख्यान पर सन्देह करैत कहैत छथिन- कहल जाइत छै/ राम आबि/ देलखिन प्राण/ मुदा सेहो अपन पएरक स्पर्श क'/ आकि/ गप हमर बहीन-बी/ सभ/ हुनका लागल छलनि ठेस आ/ पथराएलि अहिल्या कें भेल छलनि अभिमान-।

'शान्ता' कविताक माध्यम सँ कवयित्री इतिहासक ओहि पन्ना कें उनटयबाक प्रयास कयलनि अछि जाहि मे, स्त्रीक वंचना कें, ओकर शौर्यगाथा बुझा ओकरा बढ़ाएल गेल अछि। स्त्री कें अधिकार सँ हीन बना केवल अपन अहं जाहि मे 'मर्यादापुरुषोत्तम' बनबाक ब्योरा प्रबल छैक ओहि पर प्रश्न कयल गेल अछि, जे राम अपन पत्नी कें किएक त्यागलनि जखनि की हुनका आ पुत्र मे पिताक वचन लेल वनवास ग्रहण क' चुकल छथि की हुनका राज्य-लिप्सा जागि गेल छलनि? ई सभ प्रश्न एहि पाँतीक माध्यम सँ कयल गेल अछि- भौजी!/ कोना कs भाइ हमर/ एक धोबिक कनफुसकी पर/ पठबा देलनि प्राणप्रिया कें जंगल/ ओहो तं आसन छोड़ि/ लागि सकैत/ रहितथि अहींक संग-।

एहि कविता मे स्त्री-चाहे ओ पुत्री होइक वा पत्नी ओकर पराभवक अवस्था के चित्रण कयल गेल अछि। आब त' 'चिकित्सा विज्ञानो' स्त्री-विरोधी भ' गेलैक

(५)

अछि। द्रष्टव्य अछि आगाँक ई पाँती – "..."। अनेक किरीक रहि जाइय। जन्म लेबा सँ निरपराध वंचित। इजोर रहितो किरीक। राति करबाड लगैत अछि अनायास स्त्री होयबाक डर–।

पहिने होती के सौरी घर मे नोन–चटाओल जाइत छलैक आब ढ़ओकरा भ्रूण–वस्थे मे हत्या क' देल जाइछ। स्त्री राजमहल सँ ल' क, झुग्गी झोपड़ी धरि दलिते अछि। ई, एक बात छैक जे वंचित तबकाक पुरुष जखनि स्त्री-विरोधी मानसिकता पोसैत अछि तँ ओ 'दुर्योधन' कहाबैछ आ सामन्त गण जखनि 'मर्यादापुरुषोत्तम प्रजावत्सल'। आजुक नारी सशक्तिकरणक युग मे जखनि लोड के लड़ स्त्रीक अपन अधिकार। संघर्षक बात-चलि, बनि रहलीह अफसर। उड़ा रहलीह फाइटर विमान...। देखबा सुनबा मे भनहि ई सभ सोहनगर लगैक मुदा कामगारो स्त्री पीड़ित छैक छथि। आइ फाइटर प्लेन, ओ कमीशंड ऑफीसर छथि तँ पहिनो रजिया सुल्तान, कस्तूरबा, कीहा भवानी, नूरजहाँ छलीह। नाको परिवर्तन मात्र भेलैक अछि संख्याबल रखनो औतबे छैक। जाधरि ई भेदभाव होइत रहतैक, नारी सशक्तिकरणक दम्भ खाली रहत। मुदा कविता ठोस यथार्थक अपना बनि सदैव समाजक सोंझा रहतैक।

रहने प्रश्न पुछ' बला कविता सभक मध्य ई कविता अछि।

अपन यात्रा कें इतिहासक गह्वर सँ निकालि वर्तमानक राजपथ पर ल' जयबाक प्रयत्न नवयुगक स्त्री सभ क' रहल छथि। कविता 'यात्रा-कथा' मे कवयित्री जे गाथा गाबि रहल छथि ओहि मे ऐतिहासिक अवस्थाक प्रतिरूप सारतत्व मे अछि– हम लज्जाक घोघ मे नहि जीबै। हम विलग्नताक नोर मे नहि बहबै। हम पुरुष सभक विकृति। आ स्त्रीगणक स्वीकृति संग नहि रहबै...।

ई विडम्बना रहल अछि जे आधा आबादी सगरो मानवाधिकार सँ वंचित रहल अछि। ओकर जीवन धारक परिधि मे भूमिक 'रहि गेलैक ओकर कानब कंठ मे सिसकि क' रहि गेलैक। ओ आब अपन-धारकात होइत परिवर्तन, अपन श्रम, अपन महत्व के अकानि रहल अछि आ, सीता, उर्मिला सन स्त्री मे अपन मर्यादाक लक्ष्मणरेखा नहि देखि ओकरा प्रति अवज्ञाक भाव रखैत अछि। ई स्त्री सशक्तिकरण के जगजिआर करैत, ओ स्त्री सशक्तिकरण के भूल के जगजिआर करैत, ओ समूह के एक सूत्र प्रस्तुत कविता मे इतिहास के भूल के जगजिआर करैत, आ स्त्री समूह के एक सूत्र के संग दलित-चेतना एवं बाल श्रम समेत तमाम अनन्चीन्हल समूह के एक सूत्र मे बान्हैत ई पाँती हमरा कतहु सँ नारी विमर्श सन नहि लगैत अछि। देखू एकर पाँती – घाड़ भेलो चुप-चुप। हम तँ लिखबै। चूल्हि पर भनस करैत माय कें। पसरू मे धान लोगाल हेरवाह कें। साग तोड़ैत बुच्चिया कें। बोझा उघैत नेनाक संघर्ष कें।

कविता जखनि वर्तमानकालक विषय पर लिखल जैतैक तँ ओकर पर्यवेक्षण मे विशेष सावधानी के जरूरत पड़ैत छैक। जखनि धरि कवयित्री पौराणिक आधार पर स्त्रीक स्थिति के चित्रित करैत छथि, ओकरा सहजतापूर्वक कोनो पाठक के मौन स्वीकार क' लैत छैक मुदा जखनि 'एकटा स्त्री छी नहि छी' कविता मे ओ कहैत छथि. हमरू लिखल प्रेम मे। नहि ताकू हमर निजता। हमरू नहि तकैत छी। कोनो तरहक प्रेमी मौन भ। अपन भविष्यक सरोकार। हम तँ निमेरा करैत छी। मात्र अपन स्वाभिमानक। नहि जानि हमरा कियैक लगैत अछि जे कवयित्री अपन भावनात्मकता सँ ओहि स्त्री सभक जे आदिकाल सँ वंचनाक स्थिति मे रहल छथि तकर प्रमोटर वा विज्ञापन अधिकारी मात्र बनल छथि। अहाँक संवेदना भविष्यत्त नहि अछि नीक बात, संसार मायावी छैक, सनातन सँ ल' क' बौद्ध चिन्तक धरि एहि बात कें स्वीकारै छथि, अहूँ स्वीकारब, मुदा अपन संवेदना कें मात्र 'रचना कर्म' मानि लैब, साहित्य सृजन, कविता कर्म के सिद्धान्त – 'वियोगी होगा पहला कवि। आह से उपजा होगा गान। उमड़ कर आँखों से चुपचाप। बही होगी कविता अंजान। केर धारणा कें ध्वस्त करैत अछि।

⑤

'पीरियड' कविता स्वानुभूतिक श्रेष्ठ उदाहरण लगैत अछि। एहि मे काव्यकर्मीक सिद्धान्त 'लियोनी होगा पहला कवि' फिट बैसैत अछि। प्रस्तुत कविता मे कवयित्री जे प्रश्न उठौलनि अछि, ओ आजुको छानहि अछि। ई पुरान अछि, एकर पुरातनता एतेक छैक जे स्त्री एतहि सँ दोयम स्थिति, जाहि मे शिक्षा, संस्कार, इहलौकिक, पारलौकिक कार्य छैक ताहि सभ सँ वंचित भ' जाइत छैक, स्त्रीक लेल एहि बहुश्रुत वा लोकश्रुत निषेधक स्त्री पर केहन मानसिक आघात होइत अछि तकर बानगी देखू- 'लोक कहैत अछि। नहि एखन पूजा, कि भनसाघर नहि। तेँ सुनिकए आँखि मे नोर भरि लैत छी--।'

ऋग्वेदक एक ऋचाक भावार्थ एना अछि- 'हम तेजवान बनी, हम वीर्यवान बनी, हम पुत्रवान बनी।'

आब तेजवान, पुत्रवान, वीर्यवान बनी त' ककरो कोनो परहेज नहि, मुदा स्त्री जैं 'रजस्वला' होइत छथि तऽ ओकरा लेल इहलौकिक आ पारलौकिक कुन्नु मार्ग सीमिते दिन लेल सही मुदा अवरुद्ध भ' जाइछ। जाहि दिन रजस्वला स्त्री लेल एहन व्यवस्था भेलैक तहियो ओ दलित भ' गेलैक। संभवतः इएह ओ अवस्था छलैक जाहि मे पीरियड लज्जास्पद भ' गेलैक।

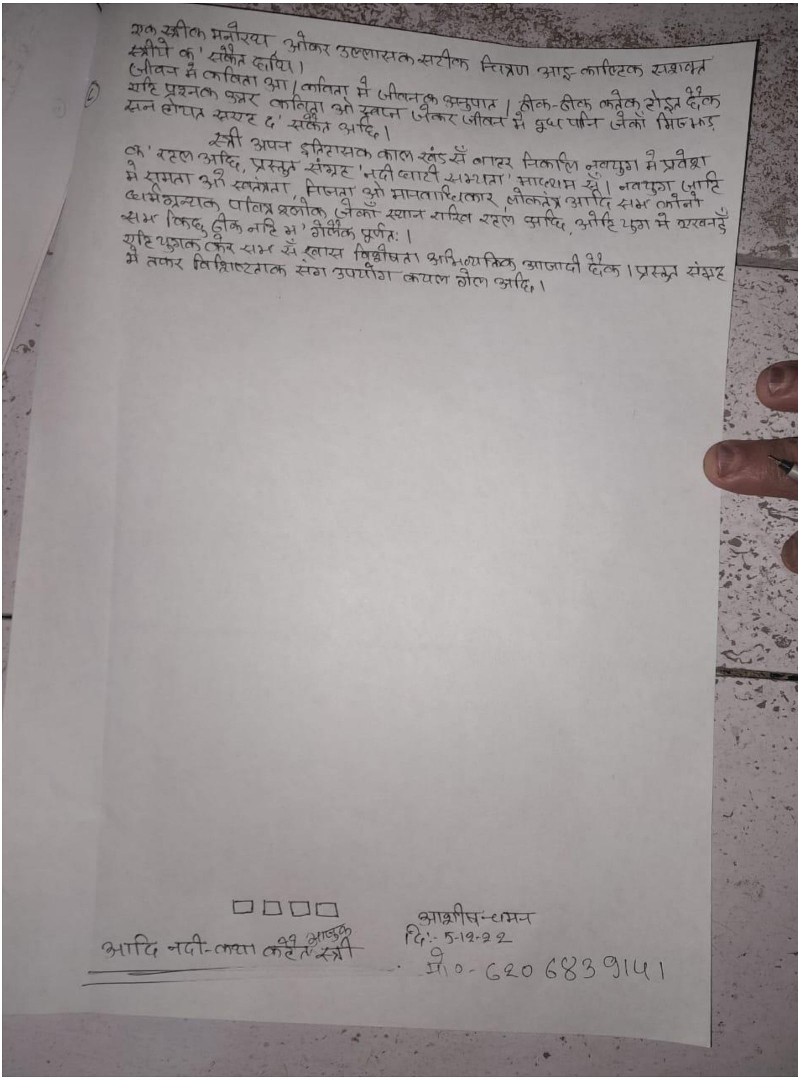
एक नजरि मैथिली कविताक विकासयात्रा पर, ई कविता स्त्री विषयक छैक, आ एक स्त्री द्वारा लिखल गेल छैक। ओ जमाना गेलैक जे स्त्री अपन पीड़ाक अभिव्यक्ति, मांगलिक कार्यसभ मे लोढा ताहि 'डहकन' के रूप मे करैत छलीह, जत' पुरुषक प्रवेश निषेध, बूढि सासु, लालकाकी सभक वर्जना सेहो बेसी कड़गड़ होइत छलैक। आब जखनि शिक्षा, पाश्चात्य दर्शनक प्रभाव, नारीवादी समूहक उदय भेलैक त' स्त्रीक पीड़ा सुनब पुरुखो लेल अनिवार्य छैक, एहन पीड़ाक अभिव्यक्ति कवयित्री एहि शब्दे कयलनि अछि ———

मासक चारि दिन। पेटक आँत जेना क्यो खखोरि लैत अछि। पीठ आ जाँघक हड्डी तोड़ि दैत अछि जेना। खूनक अविरल धार बहैत अछि आ। हम चुपचाप समटा दर्द सहैत रहैत छी।'

ई एहन विषय अछि जे कतहु सँ पुरातनात्मक नहि लगैत अछि। स्त्री विषयक कविता समूह मे एकर विशिष्ट उपस्थिति रहतैक।

कविता 'मनोरथ'। एहि जागल आँखि मे देखैत स्वप्नक परिचय करबैत अछि कविता 'मनोरथ'। एहि मे नवयुगक नायिकाक आँखि मे नवस्वप्न छैक से कतहु सँ पुरान स्वप्न ओ आदर्श सँ मेल नहि खाइत छैक। पहिने सीताराम आ राधाकृष्णक आदर्श छलैक त' मीराक सगुन प्रेमक परम्परा छलैक। मुदा आजुक स्वप्नक कतेक भिन्न अछि तकर बानगी देखू- 'हम बैसलि रही। शीशाबाला खिड़कीसभ। आ गढैत रही मोने-मोन किछु नव सपना। हम नहि चाहैत छी। हमर सपना मे कोनो सुन्दर सनक राजकुमार आबथि। हम चाहैत छी। ओहन एक विरल व्यक्ति जे जीवन जीबाक बाटक संगी बनथि। जे मानथि जे। पर जीवनक बदला। एक जीवन जीबाक बाटक संगी बनथि सेहो सिखाबथि--।'

छार छानहि। हमरा कार पर चलब सेहो सिखाबथि-। मुदा ओकर सपना सपना पहिने मैथिल स्त्री (दुलहि) देखैत छलीह। मुदा ओकर सपना मे ओकर माए बापक दबाव ततेक बढ़ि जाइक जे ओ स्वप्नक कविता लिखब छोड़ि दैत रहैं। कवि रमण कुमार सिंह के शब्द मे—'किछु दिनक बाद ओ कविता लिखब छोड़ि। कारण लागल छली तरकारी। ठीके छैक जे स्त्रीकेँ बिआहु लेल स्तनपान कराएब गीरबौआक संग कहियो छैक, भानस करब सेहो संस्कार मे छैक मुदा आब ओ ओतबहि मे खुरैसल नहि रह' चाहैत छथि। ओकर सपना मे रंगीनी तबीयते छानहि छैक यथार्थता सँ भरल जिनगी छैक। कविताक उत्तर पक्ष द्रष्टव्य अछि- हमरा नहि चाही। नीक कपड़ा, नीक भोजन। हमरा चाही छानबस। हमरा सिरमा मे राखल रहए। अपना प्रिय लेखक सभक किताब आ। हम जिनगीक सत्य सँ साक्षात्कार करैत रही--।

एक स्त्रीक मनोरथा ओकर उल्लासक सटीक चित्रण आइ-काल्हिक सशक्त
स्त्रीये क' संकेत देथि।
जीवन मे कविता आ / कविता मे जीवनक अनुपात। ठीक-ठीक कतेक होएत छैक
यदि प्रश्नक ऊपर कविता ओ स्वप्न जेकर जीवन मे दूध पानि जेकाँ मिज्झड़
सन होएत स्पष्ट द' संकेत अछि।

स्त्री अपन इतिहासक काल खंड सँ बाहर निकालि नवयुग मे प्रवेश
क' रहल अछि, प्रस्तुत संग्रह 'नदी घाटी सभ्यता' माध्यम सँ। नवयुग जाहि
मे समता और स्वतंत्रता, निजता ओ मानवाधिकार, लोकतंत्र आदि सभ कोनो
धर्मग्रन्थक पवित्र श्लोक जेकाँ स्थान राखि रहल अछि, ओहि युग मे स्त्रवनहुँ
सभ किछु ठीक नहि भ' गेलैक पूर्णतः।
एहि युगक केर सभ सँ खास विशेषता अभिव्यक्तिक आजादी छैक। प्रस्तुत संग्रह
मे तकर विशिष्टताक संग उपयोग कयल गेल अछि।

□□□□

आदि नदी-कथा कहैत आजुक स्त्री

आशीष-चमन
दि:- 5-12-22
मो0- 6206839141

શ્રપન મંતવ્ય દિતૌનાઙિસનાડવ્ઢદિહાગ્માઙિયોન પન પઙાઉ।

𑓒𑓔𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩- 𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒳

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩

𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒳

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕𑓐𑒧 𑒁𑓀𑒏, 𑓑𑓕 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 𑓒𑓐𑓑𑓔𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪 𑒂 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒄 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒧𑒴𑒪 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒠𑒱𑒮 𑒃𑓀𑒑𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒉 𑒞𑒿𑒃 𑒄 𑒯𑒩𑒹𑒏 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒮𑓀𑒑𑒱𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒿𑒃 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒏𑒹𑒩 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒄 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒠𑒴-𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒹𑒩 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒂𑒃 𑒁𑓀𑒏𑒧𑒹 𑒠𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 (𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒏)।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰-𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒲 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒕𑒻 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒮𑒿 𑒄 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒕𑒪𑒻 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒯𑒧 𑒮𑒰𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒉𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒹𑒐𑒏-𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒉𑒯𑒢 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒥𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒣𑒞𑒰 𑒔𑒪𑒪 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒩𑒠 𑒏𑒹𑒩 𑒢𑒹𑒞𑒰 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒗𑒰𑒖𑒲 𑓒𑓐𑓑𑓘 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒏𑒞𑒯𑒳𑒿 𑒢𑒹 𑒏𑒞𑒯𑒳𑒿 𑒯𑒧𑒩 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒞 𑒕𑒻। 𑒄𑒯𑒼 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒦𑒢𑒹 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑓂𑒩𑒹𑒛𑒱𑒙 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒻𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒯𑒲 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒣𑒮𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒂𑒥 𑒞𑒿 𑒄𑒯𑒼 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲

𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒑𑒞 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒩𑓂𑒭𑒮𑒿 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒨𑒞𑓂𑒩-𑒞𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰-𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒙𑒴𑒙𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒄𑒯𑒼 𑒮𑒦 𑒧𑒴𑒪 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒫𑒰 𑒯𑒧𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒢𑒻 𑒪𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒐𑒋𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒯𑒼 𑒫𑒰 𑒏𑒱 𑒢𑒻 𑒯𑒼 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒣𑒮𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒞𑒿 𑒂𑒅 𑒣𑒜𑓃𑒴 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒄 𑒣𑒳𑒩𑒢𑒹 𑒂𑒪𑒹𑒐 (𑒪𑒹𑒐𑒏)

𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒦𑒰𑒑-𑓑

𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒻 𑒖𑒹 "𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒟𑒱𑒏" 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒍𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒥𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒑𑒰𑒩𑒱 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒻 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒫𑒰 𑒐𑒙𑒑𑒩 𑒫𑒰 𑒢𑒳𑒢𑒑𑒩 𑒏𑒲 𑒞𑒪𑒑𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒼 𑒢𑒻 𑒕𑒻। 𑒂 𑒖𑒿 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒞𑒿 𑒏𑒱𑒋𑒏?

𑒌 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢𑒣𑒩 𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒛𑓃 𑒮𑒰𑒯𑒮 𑒔𑒰𑒯𑒲।

𑒧𑒡𑓂𑒨𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒰𑒧𑓀𑒞𑒲 𑒕𑒪। 𑒮𑒰𑒧𑓀𑒞 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒏𑒲 𑒔𑒧𑒔𑒰 𑒮𑒦 𑒒𑒹𑒩𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒮𑒳𑒢𑒥𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒂 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒹𑒏𑒩𑒼 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒮𑒳𑒢𑒹𑒥𑒻 𑒫𑒰 𑒏𑒲 𑒏𑒹𑒏𑒩𑒼 𑒔𑒧𑒔𑒃 𑒏𑒩𑒥𑒻 𑒞𑒐𑒢 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒞𑒿 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒩𑒰𑒐𑒯𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒢𑒻𑒞 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒟𑒱𑒏। 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒔𑒧𑒔𑒃 𑒏𑒩' 𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒰𑒠𑒳𑒩 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒥𑒼𑒪 𑒞𑒿 𑒩𑒰𑒐𑒯𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒚𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒣𑒩𑒲𑒞 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒂 𑒑𑒻𑒩-𑒮𑒫𑒩𑓂𑒝𑒏 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒔𑒧𑒔𑒃 𑒢𑒻 𑒕𑒻 𑒞𑒿𑒋 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒙𑒰𑒿𑒮 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒻 𑒂 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒧𑓂𑒯𑒝-𑒏𑒰𑒨𑒮𑓂𑒟 𑒮𑒦 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒩𑒛𑓃𑒥𑒼𑒪𑒲 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒢𑒻𑒞 𑒄 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒑𑒞 𑒦𑒹𑒠 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒿𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒕𑒻 𑒍𑒏𑒩 𑒥𑒼𑒪𑒲 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒙𑒰𑒿𑒮 𑒩𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞𑒻--𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲।𑒂 𑒖𑒹 𑒔𑒧𑒔𑒃𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒞 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒼𑒪𑒲 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒳𑒩𑒞𑒰 𑒩𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞𑒻--𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒧𑓂𑒯𑒝 𑒂 𑒏𑒰𑒨𑒮𑓂𑒟 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲।

भाषा केर मनोविज्ञान भाग-२

ई हम दू मिनट लेल मानि लै छी जे ब्राह्मण-कायस्थ महातेजस्वी होइ छथि तँ हुनके टा पुरस्कार भेटबाक चाही। मुदा की ब्राह्मण-कायस्थ दरभंगा-मधुबनी-सहरसामे छै वा मिथिला भरि की दरभंगा-मधुबनी-सहरसा छै। ऐ समस्यापर जखन हम दृष्टिपात करै छी एना उदाहरण----

१) जेना-जेना दरभंगा-मधुबनी-सहरसाक क्षेत्र खतम होइत जाइए तेना-तेना ब्राह्मण-कायस्थ ओ आन छोट जातिक भाषाक बीच अंतर खतम होइत जाइए (१००मे ८७टा केसमे)। चाहे ओ सीतामढ़ी हो की मुजफ्फरपुर हो की पूर्णिया हो की भागलपुर हो की समस्तीपुर हो की बेगूसराय हो की चंपारणक किछु क्षेत्र (झारखंडक क्षेत्र सभ लेल एहने बूझू, राजनैतिक बाध्यताकेँ देखैत नेपालीय मैथिलीक उल्लेख नै क' रहल छी)।

२) जेना-जेना ब्राह्मण-कायस्थओ छोट जातिक भाषाक बीच अंतर खतम होइत गेलै ब्राह्मणवादी सभ ओकरा मैथिली मानबासँ अस्वीकार क' देलक। ऐ कट्टर ब्राह्मणवादी सभहँक नजरिमे ई छलै जे भाषाक भेदसँ ब्राह्मण वा छोट जातिमे भेद छै। आजुक समयमे अंगिका ओ बज्जिका भाषाक जन्म ब्राह्मणवादक एही प्रवृत्तिसँ भेल अछि। किछु दिन पहिने नरेन्द्र मोदी द्वारा मुजफ्फरपुरमे भोजपुरीमे भाषण देब एही ब्राह्मणवादक विरोध अछि आ हम एकर स्वागत करै छी तथा ओहि दिनक बाट जोहि रहल छी जहिया ओ दरभंगा-मधुबनीमे भोजपुरी बजता। तँ ठोस विचारक रूपमे आबी तँ निश्चित रूपे कहि सकै छी जे मैथिलीकेँ तोड़बामे ई ब्राह्मणवादी सभ १०० प्रतिशत भूमिका निमाहलक। तँ कदाचित् ई ब्राह्मणवादी सभ दरभंगा-मधुबनी-सहरसासँ हटि क' सीतामढ़ी, मुजफ्फरपुर, पूर्णिया, भागलपुरक, चंपारण आदि

ब्राह्मण-कायस्थकेँ पुरस्कार देने रहितथि तँ कमसँ कम मैथिली टुटबासँ बचि गेल रहैत। ई अकारण नै अछि जे रामदेव झा, चन्द्रनाथ मिश्र अमर, सुरेश्वर झा आदि एहन महान ब्राह्मणवादीक कारणे दरभंगा रेडियो स्टेशनसँ बज्जिकामे कार्यक्रम शुरू भेल।

३) आ जँ मैथिली टुटबासँ बचि गेल रहितै तखन मिथिला राज्य लेल एकर मेहनति नै कर' पड़ितै। कारण चंपारणसँ गोड्डा धरि सभ अपन भाषाकेँ मैथिली बुझितै। ए ठाम हम ई जोर द' क' कहब चाहब जे पुरान होथि की नव राज्य आंदोलनी सभ सेहो ब्राह्मणवादी छथि। अन्यथा ओ सभ सेहो रामदेव झा चन्द्रनाथ मिश्र अमर, सुरेश्वर झा आकी आन-आन मैथिली विघटनकारी सभहँक विरोध करितथि।

आखिर की कारण छै जे धनाकर ठाकुर अपन मानचित्रमे चंपारण वा गोड्डाकेँ तँ लै छथि मुदा ओहि क्षेत्रक साहित्यकार सभ पुरस्कारक माँग नै करै छथि। ई प्रश्न मात्र धनाकरे ठाकुरसँ नै आन सभ राज्य आंदोलनीसँ अछि।

ऐठाम ई विसरि जाउ जे पुरस्कार कोनो छोट जातिकेँ देबाक छै। जँ ब्राह्मणे-कायस्थकेँ देबाक छल तखन शेर सीतामढ़ी, मुजफ्फरपुर, पूर्णियाँ, भागलपुर, चंपारण, बेगूसराय आदिक ब्राह्मण-कायस्थकेँ किएक नै ?

तँ आब ई देखबाक अछि जे के-के मिथिला राज्य आंदोलनी ब्राह्मणवादी छथि आ के-के साँच मोनसँ मिथिला राज्यकेँ चाहै छथि।

भाषा केर मनोविज्ञान भाग-३

एक शब्दे ब्राह्मणवादक नाम सुनै छथि हुनका बुझाइत छनि जे सभ ब्राह्मणकेँ कहल जाइत छै। मुदा हमरा एकरा विषय पहिनेसँ कहैत आबि रहल छी जे ब्राह्मण आ ब्राह्मणवादक कोनो सम्बन्ध नै। कोनो चमार सेहो ब्राह्मणवादी भ' सकै छथि। ब्राह्मणवाद जाति विशेष नै भेल ई मात्र मानसिकता भेल जे कोनो जातिमे भ' सकैए। ब्राह्मणवादक प्रमुख तत्व वा लक्षण एना अछि---

१) केकरो आगू नै बढ़' देब------ एकटा छोटाह सन रमानाथ मिश्र "मिहिर"। ई नीक हास्य-व्यंग केर कविता लिखै छलाह। मुदा ई मैथिली साहित्यमे आगू नै बढ़ि सकल। कारण? कारण हुनक दोष छल जे ई चंद्रनाथ मिश्र "अमर" जीक भातिज छलखिन्ह। दोसर आ दयाद जते गलत तते नीक। साहित्यक स्तरसँ ल' क' पारिवारिक स्तरपर रमानाथ मिश्रजीकेँ पददलित होम' पड़लनि।

ब्राह्मणवाद मात्र दलित भेल नै छै। बहुत रास ब्राह्मण अपनो जातिकेर लोककेँ आगू नै बढ़' दैत छै।

२) मात्र अपने टाकेँ नीक बुझब--- जँ साहित्य अकादेमीक लिस्ट बला हो-हो सभ प्रतिभावान छथि तँ फेर मैथिली साहित्य विश्वक छोड़ू भारतीय साहित्य केर समकक्ष कहियो नै अछि। आ जँ प्रतिभा छै तखन तँ श्री विलट पासवान "विहंगम" भारतीय राजनीतिसँ ल' क' मैथिली साहित्य धरि योगदान देने छथि। की विहंगम जी प्रतिभाहीन छथि। विहंगम जी सन-सन आर बहुत बेसी नाम अछि।

३) परिवारवाद---- रामदेव झा जखन रिटायर भेलाह तँ साहित्य अकादेमीमे ओ अपन ससुर चंद्रनाथ मिश्र अमरकेँ बैसा देलाह। तकर बाद अमर जी

अपन समय विद्यानाथ झा विदितकेँ बैसेलाह। आब विदितजीक निकट संबंधी (ऐलारन) छथि।

कामना-- ब्राह्मणवादक एकमात्र कामना हीन भावना अछि।

अपन मंतव्य editorial.staff@videha.com **पर पठाउ।**

२५.जगदीश प्रसाद मण्डल- विश्वासहीन

जगदीश प्रसाद मण्डल

विश्वासहीन

किसान परिवारमे जन्मो भेल आ अप्पन जीवनो किसानी छीहे। जेठक अन्तिम समय, मडुआ रोपकिड बाद बलेमे घरपर आबि रहलौं, चोलौं, खेलौं आ ओछाइनपर जा पड़ि रहलौं। जेना थाकल रही तेना नीन जल्दी अबैत, से नइ भेल। धानक धनजि धुननिहार जहिना पाथर तोड़ल पछातियो आँखिक नीनकेँ रोकैत नशा-पान करैए तहिना किसानो परिवारमे अछिए। जइ परिवारमे माल-जालक पोस नइ अछि, ओइ परिवार ल बेरुका उखड़ाहा माने दुपहरक पछातिक समय, छुट्टीक पहर होइते अछि जे अपनो अछिए।

ओछाइनपर पड़ल-पड़ल नीन दिस ताकी जे केतए नुका गेल अछि जे बाद बले तक टहटहौआ रौदमे मडुआ रोपकिड एलौं हेन आ नीन पड़ाएल अछि। उगेल मनमे उठल जे मडुए ने रोपकिड एलौं हेन। जइ मडुआक गनिती अन्नमे अछिए नहि। मुदा दू साउसँ सुनबे करै छी जे मडुआक गनिती मोटका अन्नमे भड गेल। बियाने बियानमे मन घुमा गेल। घुमा ई गेल जे चानमे तँ मोटका-महीका, नमका-छोटका सभ रंगक होइए मुदा कहबैत तँ अछि परारके माने महीक्के अन्न। एक अन्न रहितो मोट-मेही वा नमहर-बौना भेल। मुदा मडुआ केना मोटका अन्न भड गेल से बुझिमे ऐबे ने करैए। चान दिस नजैर दौड़ाबी तँ मोट-मेही बुझि पड़ए, मुदा मडुआ दिस देखी तँ देख पड़ए जे जँ मडुआ मोटका अन्न भेल तँ मोटाएल कहि ने अछि। मडुआक बिपरीत महीका महीका अन्न कोन भेल? मुदा अपने मन कहलक, घोड़ाक दाना बदामो एकरा मानैत तैयार थोड़े

હ્રળ, ળે હ્મ મડુશ્રાકેં મેહિ શ્રન્ન વનવૈઊ નૈયાન છી।
મન નઁ કછમછાશ્રો નહર મુદા દેહક થાકૈન દેહકૈં ળઁનને છઊ નઁર પડ઼ઊ નહિ।
કછમછાશ્રા- કછમછાશ્રા નીન વળેક સમય પાન જેઊ। શ્રોના, યનમાગાની પુછી
નઁ સ્કૂઊ-કૌઊળ શ્રપને નર દેખ્યને છી। નઁર કહ્વ ળે ચૌપટ્ટેનાથ છી સેહો વાન
નહિઁ શ્રછિ। ખેની કનૈક ઊન શ્રછિરિ, ખાર-પીવૈક ગ઼ૌસ ૩પળાશ્યે ઊર છી, ઈ
સભ કનૈ છી જનિસુનકા પહનમે, માને દુપહનસઁ પહિનિ, નઁર દુપહનક પછાનકિ
સમય ખઊયિ઼ા ળાશ્રર, શ્રોકના પુનવૈઊ વેનુપહન કયિ઼ો ગાંળા-જાંગ, નાશ-
સનાંળ ગ઼ા ળુશ્રાપન વૈસૈ છૈથ મુદા શ્રપને સે નર કનૈ છી। શ્રપને ય઼રહ કનૈ છી
ળે પઁચકોસીમે કેનૌ ળઁ નાચ-નમાશા હોશ્રર નઁ નર પાછૂ જાન-જાન નાનિ ગામા દર
છી। નહિના, મહિનાક મહિના દિનિ જાગવ઼ન કથાસઁ નામઊઊ, નાસઊઊ દેખૈ-
સુનૈમે સેહો ઊગૈવને છી। પનોપટ્ટામે ળેનર-કેનૌ કવીન પંથીક સન્સંગ-જાળન
હોશ્રર નઁ નહૂમે શ્રનવૈય કડ઼ ળાશ્રો છી। ય઼રહ ને શ્રપના સભક કસિાન પનવિ઼ાનક
ળીવ઼ન શ્રછિ। શ્રોના, પન્નાઊઊક નૌટંકી શ્રા ૩માકાન્નક નાટકસઁ ઊડ઼ કડ઼
જખ્યાની દાસક નાચ દેખૈમે સેહો મન ઊગાનિ શ્રછિ।
ગામમે સોમેશ્વ઼ન કાકા છૈથ। શ્રપન નૂટગિ વના નેને છી ળે ળઁ કેનૌ કોનો નનહક
નાચ-નમાશા સન્સંગ-જાળનમે ળઁ નર ળા જેઊ નઁ સોમેશ્વ઼ન કાકા રેગામ ળા કડ઼
વેનુકા સમય વનિવૈ છી।
હઁ, શ્રાર દુપહનમે મડુશ્રાક યાસ ઊગાકડ઼ શ્રારઊ નહિ, ળશ્રસઁ મનમે વેસી ખુશી
નહર નઁર નીન પડ઼ારઊ નહર શ્રાકિ દિહ શ્રપન થાકૈનકૈં દેહમે પચા નીન નોકને
છઊ, સે વુહ્મિ રેવે ને કનર। કિછુ છી નઁ દોસનાક સખ્યૌઊ ને શ્રપ્પન વુયિ છી।
ળખ્યન શ્રપના સખ્યૈ-સખ્યૈક ઊન જાડ઼ ળાશ્રન નખ્યન ને સે હોશ્રા। મુદા સે નઁ
હોશ્રા સ્કૂઊ-કૌઊળ ગેને, સે નઁ જેઊ નહિ। એકઊવ્ય ળહિના શ્રક્ષન વોચક શ્રભાવ઼
નહિનો યનુનયન વ઼ોચ સોખ્ય ઊઊક, નહિના શ્રપને છી। યાનક વોશ્રા કહયિ઼ા ખેનમે
પાડ઼ઊ ળાશ્રર, સે નઁ નર વુહે છી મુદા વોશ્રા પાડ઼ૈક ઊન નર શ્રછિ, મન સે કરિ
માનન। ઈ સભ ઊન શ્રછિરિ। સોમેશ્વ઼ન કક્કાક શ્રનાશ્રસ્થઊી પેવ ળરહ ળીવ઼ન
શ્રછિ, નહિમે મસ્નીસઁ નહયિ઼ નહઊ છી।
શ્રોછાશ્રનપન પડ઼ઊ ૩ૈક વ઼યિાન કશ્યે નહઊ છેઊી કિ પન્ની ઊગામે શ્રાવિ ડપૈટ

कऽ बजली-

"कतेकाल सँ चाह राखल अछि आ अहाँकेँ ओछाओन छोड़ल ने जाइए, जेना लगैए देहमे सटि गेल अछि।"

झकुआएल त नइ रही मुदा अकुआएल जरूर रही, तइ मुहकेँ बन्ने राखब नीक बुझलौं। ओना, ओछाओनपर सँ उठैक मन नइ हुअए, कहि त बुझल अछि जे जीवनमे सभकियो सुख चाहैए। सुखसँ रहबे ने जीवन भेल। सुखो तँ सुखे छी, केतए सुख जाइत आ केतए पड़ैत जाइत तेकर ठेकान नहि अछि। आलसकेँ जैठाम जीवनक दुश्मन बुझै छी, तैठाम मन अलसा सुख नइ पबैए, सेहो बात नहियेँ अछि। ई दीगर जे दिव्य सुखक अपन उच्च महत्व अछि।

ओछाओनपर सँ उठि चापाकलपर नइ गेलौं, कहि त पत्नी गिलासमे चाह आ लोटामे पानि लइये कऽ आएल छेली। मुँह-हाथ धोए, लोटाक बाँकी पानि पीब चाह पीबए लगलौं। जहिना मुहमे चाह गेल तहिना मनमे चाह उठल जे आन दिनसँ भिन्न पत्नीक रूप किए छैन? किए उपैट कऽ बजली जे 'चाह राखल अछि आ अहाँक देह ओछाओनमे सटि गेल अछि?' रंग-बिरंगक विचार मनमे उठए लगल। मडुआक चास लगा आएल रहि तँए मनमे खुशी रहबे करए। होइतो अहिना छै जे मन खुशी रहल तँ खुशी-खुशी काज केलौं आ खुशियालियो पबलौं। मनमे स्वतः बुझि पड़ल जे पत्नीक उपटमे आनन्द अछि। सभ पत्नी कमासुत पति चाहै छैथ। ई दीगर जे हिप्पीबला बर आ कोठाबला घर चाहैवाली सेहो बहुत छैथ। चाहबो किए ने करती? विवाह पद्धति सामाजिक एकरारनामा नइ ने छी, जातिगोक एकरारनामा छी किने। की पति-पत्नीक बीचक प्रेमकेँ बाँटल जा सकैए। ओना, सख-सन्तान आ पत्नियोँकेँ लाड़-हाड़ करैक अधिकार नइ छैन, सेहो बात नहियेँ अछि। अपनोपर तँ सेवाक भार अछिए। तखन जँ ओ उपैट कऽ बाजबे केली तँ ओहो अपनाकेँ आन बुझि थोड़े बजली।

अखन तक पत्नी आगूमे ओहिना ठाढ़ छेली, जेना किछु अढ़एबे कऽ जेती। जाय अढ़एओमे अढ़ार त होइते अछि किने। चाह पीबैत-पीबैत मन खनहन भइये गेल छल। अगुआ कऽ बजलौं- "अनेरे कतेकाल रोकने रहब। सोमेश्वर काका एकठाम जाइमे अबेर भऽ जाइत। हब-दे पान लगौने आउ।"

जहिना बजलौं तहिना पत्नी पान आनए गेली। जाबे अपने तैयार होइ-होइ तइ बिचियेमे पत्नी पान लेने आबि बजली- "केतौ अनतए नइ ने जाएब।"
पान खेला पश्चात मनक सूलक पाँखुर सलकयि गेल छल। बजलौं- "कहुना छी तँ पुरुख छी कनि। गाममे रही कि बाहर जाइ, मुदा घर तँ अहीक ने छी। घरनीए घर कनि।"
पत्नीक मनक गहवरमे जे सिनेह नुकाएल छेलैन ओ प्रस्फुटित हुअ चाहलैन मुदा तेकरा ओ मनेमे दाबि कऽ रखने छेली। ओ सिनेह छेलैन पारिवारिक जीवनक उपार्जनक। अन्न कोनो कि ने हुअए मुदा अन्न तँ जीवनक सभसँ पैघ प्राणदाता छी हे। जखने जीवनदाताक उपार्जनकर्ता मनुक्ख स्वयं बनि जाइए तखने जीवन चक्रक गतिसँ चलए लगैए। चड़फड़ाएल बजलौं- "आब नइ रूकब। खेती-पथारीक बहुत बात-विचार सोमेश्वर काकासँ करब अछि।"
पत्नी बजली किछु नहि, मुदा हुनक नजैरिक अंदाजसँ बुझि पड़ल जे जेबाक आदेश दऽ रहली अछि। उठि कऽ ओतएसँ विदा भेलौं।
जहिना सोमेश्वर काकासँ भेँट करए घरसँ विदा भेलौं तहिना एक्के सुरकुनियेमे ओइठाम माने सोमेश्वर काका-ऐठाम पहुँच गेलौं। कनी हटलेसँ कक्काक नजैर दिसि तकलौं तँ बुझि पड़ल जे मनमे कोनो विचार घुरिया रहल छैन, जे केकरो कहैले ताकि रहला अछि। कनी हटलेसँ बजलौं- "काका, गोड़ लगौ छी।"
अन्तर्यामी जकाँ सोमेश्वर काका बुझि गेला जे रघुनाथ भरिसक कोनो नव चास लगा आएल अछि तँए मनमे बासक विश्वास उपकल छै। ओना, अपनो मनमे सोमेश्वर काकाकेँ रहबे करैन जे कमसँ कम एको गोरेकेँ अप्पन जीवनक हिसाब दइये दिऐन। जखन जनिगीक कोनो ठेकान नइ अछि तखन जँ मनक विचार मनेमे रहि जाए, सेहो नीक नहि। बुझल बात अछि जे रावण सनकेँ सेहो सेहन्ता लगले रहि गेलैन जे जीवनक काज अधूरा रहि गेल जे मने संग जा रहल अछि। जखन रावण सनकेँ मन नइ भरल तखन अपने कोन खेतक मुरै छी।
जहिना साल भरिक बच्चा, जे उठि कऽ ठाढ़ होइक अवस्थामे रहैए, ठेहुनक बलेँ

अंगना-घर घुमि-फिरि टहैल-बुलि करए, तेहेन बच्चाकेँ जहिना माए खेबाकाल अप्पन आँगुरसँ धरतीपर रखला कैत बैसैल कहैए तहिना सोमेश्वर काका आगुएक धरतीपर माने चौकीपर लगमे बैसैल कहलैन। दुनू हाथ जोड़नहि रहि जे सोमेश्वर काका आसिर्वाद देता तखन ने छातीपर सँ दुनू हाथ हटाएब। मुदा से भेल नहि, तैबीच सुचिता काकी चाह लेने दरबज्जापर पहुँच गेलि।
पत्नीकेँ आगूमे चाह लेने ठाढ़ देख सोमेश्वर काका कहलखिन-
"जहिना अहाँकेँ कालक चाह अछि तहिना अपनो कालेक चाह अछि, तँए अहूँ अपन चाह एतऽ लेने आउ। संगे-संग दुनू गोटे चाहो पीब आ गपो-सप्प करब।"
सुचिता काकी नाकर-नुकर नइ केलि। पतिक सोझमे आन स्त्रीगण जकाँ चाह पीबैसँ नहि चकमकाइ छैथ। ओना, अपना मनमे ई होइत रहए जे सभसँ पहिने काकाकेँ अप्पन बात कहबिन, मुदा लगले ईहो हुअए जे जखन सोमेश्वर कक्काक आगूमे बैसल छी तखन हुनका मनमन्त केनहि बिना केना किछु बाजब। तँए मुँह बन्ने राखब नीक बुझि। ओना, मनमे ईहो होइत रहए जे अनेरे की पुछबैन। केता दिन मड़ुआ खेतीक विषयमे कहनहि छैथ। ईहो तँ वएह कहने छैथ जे मड़ुआ बीआ उपजाबैमे पनरह दिन पानिक पटौनी साँझ-भोर होइए। पटौनी ओ खेतमे वा सुखाएल-पोखैर-डाँखैरमे कूप खुनै छल, जइमे पनरह-बीस घैल पानि प्रतिदिन होइ छेलैन। ओहन खेती, तूमे बनि खेतबला लल जे उपजाक आधा-आधीपर बटाइ करै छल। उपजा की तँ मड़ुआ, जे अन्नक श्रेणीमे अछिए नहि। अपना सभ ओहि पूर्वजक ने सन्तान छी। जे गबै छल जे 'मड़ुआमे जब ढेंसर भेल, सभ परिवार परमेसर गेल।'
बिचेमे सोमेश्वर कक्काक मन बजैले छटपटा रहल छेलैन। हुनकर छटपटी देख नइ रहल गेल। बजली- "काका, पहिने अपने मुँहक परसादी बाँटि दिऔ। पछातिक नम्बर हमर रहत।"
जहिना छनाकेँ माने मक्खनकेँ नव बस्त्रमे लपेट पानिकेँ नचोड़-गाड़ मथ-मथ रूप सजैत, तहिना सोमेश्वर काका बजला- "रघु, अपन वैकतीगत जीवन हुअए कि पारिवारिक आकि सामाजिक, कखनो हीन विचार वा विश्वासकेँ लग

નહિ શ્રાવए દરિ।"

- ળગદીશ પ્૧સાદ મામ્ડ૭ળીક ળન્મ મધુવની ળિલિક વે૧મા ગામમે પ ળુલાઈ ૧૯૪૭ ઈસ્વીમે ભેલૈન। મામ્ડ૭ળી હિન્દી એવં ૧ાળનીતિ શાસ્ત્૧મે એમ.એક શ્રહ્૧તા પાવિ ળીવિકોપા્ળન હેતુ કૃષિ કાર્યમે સંલગ્ન ભ૨ નૂયિ પૂ૧્વક સમાળ સેવામે લાગિ ગેલા। સમાળમે વ્યાપ્ત રૂઢિવાદી એવં સામન્તી વ્યવહા૧ સામાળિક વિકાસમે હિનકા વાધક બુઝ્ પિડૈન। શ્રત: ળમીન્દા૧, સામન્તક સંગ ગામમે પુ૧ળો૧ લડાઈ ઠાઢ ભ૨ ગેલૈન। શ્રત: મામ્ડ૭ળી શ્રપન ળીવનક શ્રધિકાંશ સમય કેસ-મોકદમા, ળહલ યાત્૧ાદિમે વ્યતીત કેલાહ। ૨૦૦૧ ઈસ્વીક પશ્ચાત્ સાહિત્ય લેખન-ક્ષેત્૧મે એલા। ૨૦૦૮ ઈસ્વીસઁ વિભિન્ન પત્૧-પત્૧િકાદિમે હિનક ૧ચના પ્૧કાશિત હુઅ લાગલૈન। ગીત, કાવ્ય, નાટક, એકાંકી, કથા, ઉપન્યાસ ઈત્યાદિ સાહિત્યિક મૌલિક વિધામે હિનક શ્રનવ૧ત લેખન શ્રદ્વિતીય સૃજિ ભ૨ ૧હલૈન શ્રછિ। શ્રપન વિ્ દીર્ઘળીવન ભ૨િ નાટક્એકાંકી, પાઁચ સાએસઁ ઊપ૧ ગીત્કાવ્ય, ઉન્નૈસ ગોટ ઉપન્યાસ શ્રો સાઢે શ્રાઠસાએ કથા-કહાનીક સંગ કિછુ મહત્વપૂ્ર્ણ વિષયક શોધાલેખ શ્રાદિક પુસ્તકાકા૧, સાએસઁ ઊપ૧ ગ્૧ન્થમે પ્૧કાશિત છૈન।

મિથિલા-મૈથિલીક વિકાસમે શ્રી ળગદીશ પ્૧સાદ મામ્ડ૭ળીક યોગદાન શ્રવિસ્મ૧ણીય છૈન। ઈ શ્રપન સતત ક્૧ાયાશીલતા શ્રો ૧ચના ધ૧્મિતાક લેલ વિભિન્ન સંસ્થાસભક દ્વા૧ા સમ્માનિત્પુ૧સ્કૃત હોઈત ૧હલા શ્રછિ, યથા- વિદેહ સમ્પાદક મામ્ડલ દ્વા૧ા ગામક ળિનિગી' લઘુ કથા સંગ્૧હ લેલ 'વિદેહ સમ્માન- ૨૦૧૧, 'ગામક ળિનિગી વ સમગ્૧ યોગદાન હેતુ સાહિત્ય શ્રકાદેમી દ્વા૧ા- 'ટૈગો૧ લિટિ૧ેચ૧ એવાર્ડ- ૨૦૧૧, મિથિલા મૈથિલીક ઉન્નયન લેલ સાક્ષ૧ દ૧ભંગા દ્વા૧ા- 'વૈદેહ સમ્માન- ૨૦૧૨', વિદેહ સમ્પાદક મામ્ડલ દ્વા૧ા 'નૈ ધાપૈએ' ઉપન્યાસ લેલ 'વિદેહ વાલ સાહિત્ય પુ૧સ્કા૧- ૨૦૧૪', સાહિત્યમે સમગ્૧ યોદાન લેલ એસ.એન.એસ. ગ્લોવલ સેમિના૧ દ્વા૧ા 'કૌશિકી

साहित्य सम्मान- २०१५', मिथिला-मैथिलीक विकास हेतु सतत क्रियाशील रहबाक हेतु अखिल भारतीय मिथिला संघ द्वारा- 'वैद्यनाथ मिश्र 'यात्री' सम्मान- २०१६', रचना धर्मिताक क्षेत्रमे अमूल्य योगदान हेतु ज्योत्स्ना-मण्डल द्वारा- 'कौमुदी सम्मान- २०१७', मिथिला-मैथिलीक संग अन्य उत्कृष्ट सेवा हेतु अखिल भारतीय मिथिला संघ द्वारा 'स्व. बाबू साहेब चौधरी सम्मान- २०१८', चेतना समिति, पटनाक प्रसिद्धि 'यात्री चेतना पुरस्कार- २०२०', मैथिली साहित्यक अहर्निश सेवा आ सृजन हेतु मिथिला सांस्कृतिक समन्वय समिति, गुवाहाटी-असम द्वारा 'राजकमल चौधरी साहित्य सम्मान- २०२०', भारत सरकार द्वारा 'साहित्य अकादेमी पुरस्कार- २०२१ तथा साहित्य ओ संस्कृतिमे महत्वपूर्ण अवदान हेतु अमर शहीद रामफल मंडल विचार मंच द्वारा 'अमर शहीद रामफल मंडल राष्ट्रीय पुरस्कार- २०२२'

रचना संसार: १ इन्द्रधनुषी अकास, २ राति-दिन, ३ तीन जेठ एगारहम माघ, ४ सरिता, ५ गीतांजलि, ६ सुखाएल पोखरिक जाइठ, ७ सतबेध, ८ चुनौती, ९ रहसा चौरी, १० कामधेनु, ११ मन मथन, १२ अकास गंगा - कविता संग्रह। १३ पंचवटी- एकांकी संचयन। १४ मिथिलाक बेटी, १५ कम्प्रोमाइज, १६ झमेलिया बिआह, १७ रत्नाकर डकैत, १८ स्वयंवर- नाटक। १९ मौलाइल गाछक फूल, २० उत्थान- पतन, २१ जिनगीक जीत, २२ जीवन-मरण, २३ जीवन संघर्ष, २४ नै धाड़ैए, २५ बड़की बहिन, २६ भादवक आठ अन्हार, २७ सधवा-विधवा, २८ ठूठ गाछ, २९ इज्जत गमा इज्जत बँचेलौं, ३० लहसन, ३१ पंगु, ३२ आमक गाछी, ३३ सुचिता, ३४ मोड़पर, ३५ संकल्प, ३६ अन्तिम क्षण, ३७ कुम्भक- उपन्यास। ३८ पयस्विनी- प्रबन्ध-निबन्ध-समालोचना। ३९ कल्याणी, ४० सतमाए, ४१ समझौता, ४२ तामक तमघैल, ४३ बीरांगना- एकांकी। ४४ तरेगन, ४५ बजन्ता-बुझन्ता- बीहैन कथा संग्रह। ४६ शंभुदास, ४७ रटनी खढ़- दीर्घ कथा संग्रह। ४८ गामक जिनगी, ४९ अर्द्धांगिनी, ५० सतभैया पोखैर, ५१ गामक शकल-सूरत, ५२ अपन मन अपन धन, ५३ समरथाइक भूत,

૫૪ શ્રપ્પન-વીનાન, ૫૫ વાઉ ગોપાઉ, ૫૬ માકમોડ઼, ૫૭ ૩ઉવા યાઉન, ૫૮ પનહાડ઼, ૫૯ ગઢૈનગાન હાથ, ૬૦ ઉળવાળી, ૬૧ ૩કડૂ સમય, ૬૨ મધુમાછી, ૬૩ પસેનાક યનમ, ૬૪ ગુડ઼ા-ખુદ્દીક નોટી, ૬૫ શ્કઉહાન, ૬૬ ખસૈન ગાછ, ૬૭ ૯ગાયછા શ્રામક ગાછ, ૬૮ શુમયનિનક, ૬૯ ગાછપન સઁ ખસઉ, ૭૦ ડમાયિ઼ણઉ ગામ, ૭૧ ગુઉની દાસ, ૭૨ મુડ઼યિ઼ણઉ ઘન, ૭૩ વીનાંગના, ૭૪ સમ઼ૃનિ શિષ, ૭૫ વેટીક પૈનુખ, ૭૬ ક્નાણ્નાયિ઼ોગ, ૭૭ ન્નાકિાઉદ્નશી, ૭૮ પૈનીસ સાઉ પછુશ્રા ગેઉૈ, ૭૯ દોહની હાક, ૮૦ સુમામિાની ળનિગી, ૮૧ દેખઉ દનિ, ૮૨ ગાપક પયિ઼હુઉ ઉાક, ૮૩ દવિ઼ાઉીક દીપ, ૮૪ શ્રપ્પન ગામ, ૮૫ ખઉિનોડ઼ મૂમિ, ૮૬ યનિવનક શાકિન, ૮૭ યૌનસ ખેનક યૌનસ ૩પળ, ૮૮ સમયસઁ પહનિ યેન કસિાન, ૮૯ માૈક, ૯૦ ગામક શ્રાશા ટુટિ ગેઉ, ૯૧ પસેનાક મોઉ, ૯૨ ક઼ૃષયિ઼ોગ, ૯૩ હાનઉ યેહના ળીનઉ નૂપ, ૯૪ નહૈ ળોકન પનવિ઼ાન, ૯૫ ક઼્નનાક નંગ ક઼્નમક સંગ, ૯૬ ગામક સૂનન વદૈઉ ગેઉ, ૯૭ શ્રણ્નમિ પનીક્ષા, ૯૮ ઘનક ખ્નય, ૯૯ નીક ડકાન ડકેઉૈ, ૧૦૦ ળીવ઼નક ક઼્નમ ળીવ઼નક મ઼્નમ, ૧૦૧ સંયનામ, ૧૦૨ માનિ મિન કાળ, ૧૦૩ શ્રાણઉ શ્રાશા યઉિ ગેઉ, ૧૦૪ ળીવ઼ન દાન નથા ૧૦૫ શ્રપ્પન સાની- ઉઘુ કથા સંગ્નહ।

ऐ **નયણાપન શ્રપણ મંનવ્યે** દનિોનાઉિસનાડ઼વિદેહાંગામાઉિયોમ **પન પઠાઉ।**

२६.जगदीश प्रसाद मण्डल- मोड़पर (धारावाहिक उपन्यास)

जगदीश प्रसाद मण्डल

मोड़पर (धारावाहिक उपन्यास)

पाँचमि पड़ाव

तीन मास बीत गेल। पिताकेँ तेसर खेप रुपैआ पठबैक जोगार देवनकेँ भऽ गेल। देवन ऐ ताकमे छल जे गाम दिसक जँ कियो गाम जाइबला भेटत तँ हुनके हथौटी रुपैआ पठाएब।

जहिना पिता चनुषचानी माने देवनक पिता, तहिना जलेसरीक मन मानि गेलैन जे जेना देवनकेँ अवढंगा बुझै छेलौ, तेना ओ नहि, आब ढंगर भऽ गेल। जँ एहेन कनिदानी रहल तँ जूर परिवार सम्हारि लेत, जइसँ परिवार आगू मुहेँ ससरबे करत। जहियासँ धरतीपर मनुष्य भेल आकि परिवार बनल तहियासँ तँ अपनो परिवारो आ पूर्वजो ने जीवित रहबे करल अछि। जँ से नहि, तँ

શ્રપન ઉદય કેના જેઉ। પ઼ઌ્હ ને શ્રાર યનકિ રાહિસ નહઉ શ્રછિ, શ્રોકને ને
શ્રાળુક પનવિ઼શમે સમયાનુસાન વના યઉેક શ્રછી। ળે ળમિ્મા સવહ્ક કાન્હપન
શ્રછિ઼।
શ્રપન દૂ માસક વીળઉ ળીવ઼નમે સંળોપ્પ પેવ યનુષયાની પળ્નીકેં કહ્ઉેન-
"દેવ઼નક વશ્રિાહ કનવ ળૂની જાડ ગેઉ।"
શ્રોના, ળઉેસનીક મનમે ઽ યાનમ઼ા વનઉ છેઉેન ળે ળહ્નિા ગામમે કેળેકો ઉેક
દેવ઼ન સન-સન ઢહ્ઉેઉ-વકઉેઉ શ્રછિ, ળેકના ને વશ્રિાહ-દાન જેઉ શ્રા ને કોનો
ઙૌન-ઙેકાન શ્રછી। શ્રોહિ યાનમ઼ાનુકૂઉ ળઉેસની વળઉ-
"દેવ઼નાકેં કે પુછળ ળે વશ્રિાહ હેળર?"
પળ્નીક વ઼યિાન સુના યિનુષયાનીક મનમે નમહ્ન દ્વ઼ન્દ્વ઼ ઉઙઉેન, કિ઼ ળઁ એક
દસિ ગામ-સમાળમે દેપ્પૈથ ળે દેવ઼નક કોન વાળ ળે દેવ઼નોસઁ નીક-નીક દેહ-
દશાવઉાકેં માને ળે શાનીનકિો શ્રા શ્રાન્થકિો નૂપેં નીક શ્રછિ ળેકનો, વશ્રિાહ-
દાન નહિ જાડ નહઉ શ્રછિ શ્રા દેવ઼ના ળઁ સહળે શ્રોરસઁ દવ શ્રછિ। ઍઙામ ઽ નહિ
વુહ્વ ળે પુનુપ્પક શ્રપેક્ષા મહિઉાક સંપ્પ્યા કમ નહ્ને વશ્રિાહ નહિ હોરએ। ળઁએ
મહંથો મહંથાના વેસી શ્રછિ શ્રા મહંથ ળઁ સહળે છથિ। ઍઙામ ઽ શ્રછિ ળે ળઁ વશ્રિાહ
કનૈ છો ળઁ જાવ઼સિક વાઉ-વય્યા શ્રા ળળ્કાઉ દોસનક (પળ્નીક) જાન કન્હાપન
શ્રાવિ નહ્ઉ શ્રછિ, ળેકન નમિનળના કનૈક ઉના-વુયકિ પ્પગાળા ળઁ શ્રછિ।
એકાએક યનુષયાનીક મનમે શ્રોહ્ન સુન્ળક ઉદય જેઉેન ળેહ્ન મેઘક હૅપોન શ્રા
શીળ-પાઉાક કુહેસસઁ મુક્ળ સુન્ળક ઉદયક હોરએ। યનુષયાનીક મનમે ઉઙઉેન,
ળપ્પન દેવ઼નક દેહ-હાથ એળે સુન્દન શ્રછિ, ળૈસંગ એળે નીક કમા-પ્પટા ઉગઉ
શ્રછિ ળિરસઁ માળા-પળિાક માને શ્રપને દુનૂ પનાનીક પ્પાર-પીવેસઁ ઉઙ કઙ નહેયોક
શ્રા વન-વેમાનીમે દવ઼ારયોક ળે દુપ્પ નહઉ શ્રછિ શ્રો ળઁ દૂ માસસઁ, સોઉહોશ્રના
સમાપ્ળ જાઉઁ નહિ જેઉ હુશ્રએ મુદા પહનિસઁ ળઁ શ્રસાન ળૂન વનાયિઁ ગેઉ શ્રછિ!
એકાએક મનક ઉળ્સાહ ળેના યનુષયાનીકેં ળગઉેન ળરસઁ ળુષ્ટપન જાનઉ વ઼યિાન
મનમે એઉેન। એઉેન ઽ ળે ળે વેટા માળા-પળિાક જાન શ્નવ઼ામ કુમાન ળકાઁ શ્રપન

𑒏𑒢𑓂𑒯𑒰𑒣𑒩 𑒅𑒚𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒋, 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒂 𑒥𑒰𑒪-𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒩𑒱𑒞𑒹 𑒢𑒹 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒲𑒢𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒮 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒑𑒹𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒆𑒢𑒰-𑒥𑒳𑒡𑒱 𑒥𑒜𑓃𑒞𑒻, 𑒞𑒹𑒢𑒰-𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒑𑒞 𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙𑒼 𑒢𑒹 𑒥𑒜𑓃𑒞𑒻। 𑒖𑒐𑒢𑒹 𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒞𑒻 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒢𑒹 𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙𑒑𑒩 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒮𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙 𑒥𑒢𑒞 𑒂 𑒮𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒣𑒾𑒞। 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒏𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒮𑒿 𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒁𑒡𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒋𑒞। 𑒋𑒯𑒹𑒢-𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒧𑒰𑒮𑒳𑒞 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒕𑒻 𑒞𑒹 𑒥𑒩𑒞𑒳𑒯𑒰𑒩 𑒮𑒦 𑒛𑒰𑒏-𑒛𑒰𑒏𑒾𑒋𑒪 𑒏𑓄 𑒠𑒃𑒋 𑒂 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒹𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒋𑒞।"

𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒛𑓃 𑒠𑒻𑒞 𑒖𑒪𑒮𑒩𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒪𑒱-

"𑒯𑒿, 𑒮𑒹 𑒞𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒏𑒩𑒰𑓀𑒏𑒳𑒪 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒮𑒼𑒧𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒏 𑒠𑒹𑒯 𑒕𑒻𑒢, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒡𑒢𑒏 𑒪𑒹𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒢𑒩𑒱 𑒏𑒱𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒢𑒹𑒯𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻𑒢।"

𑒁𑒣𑒢𑒼-𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒂 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒱𑒨𑒼𑒿𑒏 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯𑒏 𑒠𑒴𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒰𑒙𑒻𑒞 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒖𑒰𑒥𑒹 𑒞𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒰𑒥𑒹 𑒞𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒐𑒢𑒹 𑒪𑒼𑒏 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒞-𑒖𑒰𑒢𑒞 𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒠𑒱𑒫𑒢 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒩𑒯𑒞। 𑒍 𑒞𑒿 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒍𑒯𑒢 𑒨𑒼𑒠𑓂𑒡𑒰 𑒥𑒢𑒱 𑒖𑒰𑒋𑒞 𑒖𑒹 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒮𑒿 𑒆𑒣𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒋 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒏𑓄 𑒔𑒪𑒰 𑒪𑒞 𑒖𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒹𑒯𑒢𑒼 𑒠𑒰𑒿𑒫-𑒒𑒰𑒿𑒅 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒳𑒞𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒪𑒻𑒋।"

𑒍𑒢𑒰, 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒢𑒻𑒞 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒼𑒗𑒧𑒹 𑒩𑒐𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒪𑒮𑒩𑒲𑒏 𑒅𑒢𑒙𑒪 𑒧𑒢 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒞𑒿𑒋 𑒅𑒢𑒙𑒰 𑒏𑓄 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒱 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒼𑒃𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒩𑓀𑒑 𑒠𑒹𑒐 𑒏𑒾𑒂𑒏 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻𑒟। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒏𑒾𑒂𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒫𑓀𑒬 𑒏𑒼𑒨𑒪𑒲 𑒕𑒲 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒕𑒼𑒙 𑒠𑒹𑒐 𑒮𑒦 𑒏𑒾𑒂𑒏 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒟। 𑒍𑒢𑒰, 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰-𑒣𑒲𑒯𑒰𑒢𑒲𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒠𑒹𑒐 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒃𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒰𑒒𑒏 𑒧𑒾𑒮𑒲 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒋। 𑒖𑒹𑒿 𑒥𑒰𑒒 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒃 𑒮𑒼𑒪𑓂𑒯𑒼𑒁𑒢𑒰 𑒧𑒰𑓀𑒮𑒰𑒯𑒰𑒩𑒲 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒫𑒰 𑒢𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒏 𑒩𑒴𑒣 𑒠𑒹𑒐 𑒧𑒾𑒮𑒲 𑒞𑒿 𑒏𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒋। 𑒖𑒪𑒮𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒋𑒏𑒰𑒋𑒏 𑒧𑒼𑒛𑓃 𑒋𑒪𑒻𑒢। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒙𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒛𑓃 𑒋𑒢𑒹 𑒋𑒏𑒰𑒋𑒏 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑒏𑒪-𑒮𑒴𑒩𑒞 𑒥𑒠𑒻𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒪𑒮𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒥𑒰𑒖𑒪𑒱-

"𑒜𑒯𑒪𑒹𑒪-𑒥𑒏𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒿 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒧𑒰𑓀𑒑𑒏 𑒮𑒱𑒢𑒴𑒩 𑒞𑒿 𑒥𑒿𑒔𑒪 𑒁𑒕𑒱𑒋 𑒏𑒢𑒱। 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒣𑒳𑒞𑒢𑒲 𑒟𑒼𑒛𑓃 𑒏𑒯𑒞 𑒂𑒏𑒱 𑒧𑒳𑒃𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒞, 𑒂𑒏𑒱 𑒏𑒱𑒩𑒱𑒨𑒰-𑒏𑒩𑒧 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒞।"

𑒖𑒪𑒹𑒮𑒩𑒲𑒏 𑒥𑒠𑒪𑒪 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒐 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒰- "𑒂𑒃𑒨𑒼 𑒂 𑒂𑒃𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒾, 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒼𑒟𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒢𑒰𑒿𑒑𑒩 𑒂 𑒢𑒰𑒿𑒑𑒩𑒮𑒿 𑒪𑒳𑒪𑓂𑒯 𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒥𑒖𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒒𑒙𑒧𑒹 𑒚𑒹𑒏 𑒠𑒃𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱।"

𑒮𑓀𑒖𑒼𑒑 𑒥𑒢𑒪, 𑒞𑒯𑒱𑒏𑒰𑒪 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒧𑒱𑒨𑒾𑒞 𑒦𑒰𑒋 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒻𑒢। 𑒅𑒧𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒕𑒼𑒙 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒼𑒛𑓃 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒥𑒻𑒮𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒠𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒦𑒰𑒨 𑒔𑒻𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒁 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒂𑒩𑒹 𑒋𑒪𑒾।"

𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩𑒏 𑒧𑒢𑒏 𑒥𑒹𑒔𑒻𑒢𑒲 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒹𑒔𑒻𑒢 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒦𑒰𑒨 𑒔𑒻𑒢 𑒯𑒳𑒁 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒳𑒢?"

𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒪𑒱𑒁। 𑒒𑒩𑒼 𑒥𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒂 𑒏𑒳𑒪-𑒐𑒢𑒠𑒰𑒢 𑒥𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒁𑒕𑒱।"

𑒋𑒯𑒢 𑒑𑒰𑒋-𑒧𑒯𑒱𑒮 𑒂𑒏𑒱 𑒑𑒰𑒕-𑒫𑒵𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒳𑒪-𑒐𑒢𑒠𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒥, 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒐𑒢𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒕𑒲।

'𑒐𑒢𑒠𑒰𑒢' 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒢 𑒋𑒏𑒰𑒋𑒏 𑒒𑒱𑒩𑒢𑒲 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒢𑒰𑒔𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒢𑒔𑒻𑒞 𑒧𑒢 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒜𑒯𑒪𑒹𑒪-𑒥𑒏𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒲 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒧𑒰𑓀𑒑 𑒂𑒢 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒪? 𑒍 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒁𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒩𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒆 𑒋𑒥𑒹 𑒢𑒹 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒏𑒰𑒧-𑒏𑒰𑒖𑒲 𑒥𑒢𑒋 𑒪𑒑𑒻𑒋 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒔𑒰𑒩-𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒻𑒋। 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒏𑒹𑒞𑒏𑒼 𑒮𑓀𑒑𑒥𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒨𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒢𑒫 𑒪𑒼𑒏 (𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪) 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫𑒲 𑒪𑒼𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒏𑒧𑒰𑒃𑒨𑒼 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒧𑒰𑒮𑒹-𑒧𑒰𑒮 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒧𑒰𑒃 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒚𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒹𑒫𑒢

𑒖𑒩𑒴𑒩 𑒕𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒳𑒬𑒹𑒮𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒢𑒱 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒫𑒢𑒱 𑒏𑒳𑒬𑒹𑒮𑒩𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒢𑒹 '𑒯𑒿' 𑒏𑒯𑒥 𑒅𑒔𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒋𑒞। 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒼 𑒖𑒳𑒂𑒢 𑒦𑒹𑒪, 𑒞𑒿𑒋 𑒍𑒏𑒩𑒼 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒯𑒹𑒥 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱𑒋। 𑒖𑒾𑒿 𑒣𑒞𑒱 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒰𑒢 𑒏𑒋 𑒢𑒹 𑒮𑒳𑒧𑒯𑒰 𑒠𑒱𑒁𑒋, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒞𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒩𑒞𑒥 𑒁𑒕𑒱𑒋। 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒖𑒪𑒹𑒮𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒢 𑒐𑒳𑒬𑒲𑒮𑒿 𑒞𑒩-𑒆𑒣𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒢। 𑒔𑒢𑒳𑒭𑒨𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒳𑒣𑓂𑒣𑒹 𑒕𑒪𑒲 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒪𑒹𑒮𑒩𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒲-

"𑒏𑒩𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒩𑒥?"

𑒍𑒢𑒰, 𑒖𑒪𑒹𑒮𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩𑒏 𑒧𑒢 𑒮𑒼𑒪𑓂𑒯𑒼𑒂𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒏𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯, 𑒯𑒹𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞। 𑒢𑒲𑒏 (𑒬𑒳𑒦) 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒰 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒔𑒪𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒾, 𑒞𑒿𑒋 𑒮𑒳𑒦𑒩 𑒮𑒳𑒐 𑒦𑒹𑒙𑒪। 𑒏𑒟𑒰-𑒏𑒳𑒙𑒧𑒻𑒞𑒲𑒏 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒕𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒠𑒴-𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒠𑒴 𑒣𑒩𑒱𑒥𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒲𑒔𑒏 𑒏𑒢𑒱𑒨𑒰-𑒏𑒪𑒰𑒣𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒕𑒲 𑒞𑒿𑒋 𑒔𑒛𑓃𑒮𑒳𑒛𑓃𑒰 𑒏𑓄 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒰𑒖𑒥 𑒢𑒲𑒏 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒯𑒋𑒞। 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒏𑒟𑒰-𑒏𑒳𑒙𑒳𑒧𑒻𑒞𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒕𑒲, 𑒞𑒿𑒋 𑒔𑒛𑓃𑒮𑒳𑒛𑓃𑒹𑒢𑒹 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒯𑒋𑒞। 𑒞𑒐𑒢 𑒞𑒿 𑒋𑒞𑒹 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡 𑒖𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑒑𑒞𑒏 𑒠𑒱𑒮𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒏 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒪𑒑𑒾𑒪 𑒁𑒕𑒱।"

𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒢 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒥-𑒪𑒱𑒐𑒥, 𑒏𑒩-𑒏𑒧𑒾𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒱𑒮𑒱𑒫𑒰𑒮𑒮𑒿 𑒧𑒢𑒏 𑒞𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒩𑒴𑒣 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒰𑒜𑓃 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱𑒨𑒹 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑒳𑒭𑒨𑒰𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒨𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒂 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒮𑒳𑒪𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒂 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩𑒻𑒏 𑒫𑒠𑒱𑒣𑒢 𑒠𑒹𑒐 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒯𑒋𑒥 𑒮𑒼𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑒳𑒭𑒨𑒰𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒫𑒱𑒮𑒱𑒧𑒞𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒔𑒢𑒳𑒭𑒨𑒰𑒢𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒲-

"𑒥𑒾𑒂 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩, 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒯 𑒞𑒿 𑒞𑒴𑒿 𑒕𑒼𑒙 𑒦𑒰𑒋 𑒦𑒹𑒪𑒯। 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒯𑒴𑒛𑓃-𑒮𑒴𑒮 𑒥𑒰𑒖𑒥 𑒑𑒰𑒩𑒏 𑒯𑒞𑓂𑒨𑒰 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒿𑒋 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒥 𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒪। 𑒞𑒼𑒯𑒲 𑒏𑒯𑒯 𑒖𑒹 𑒂𑒥 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒖𑒫𑒰𑒢 𑒏𑒧𑒰𑒮𑒳𑒞 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒦𑒹𑒪, 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒧𑒰𑒃𑒮𑒿 𑒏𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒥𑒰𑒩 𑒑𑒜𑓃𑒞, 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒁𑒫𑒑𑒻𑒞 𑒞𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒼 𑒂𑒥 𑒦𑒃𑒨𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒩𑒱?"

𑒔𑒢𑒳𑒭𑒨𑒰𑒢𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩𑒏 𑒧𑒢

ઓહ્ના ગેલૈન। કિએ ત઼ એક દિસ મનમે ઉઠૈન જે જે પિતા અપન બેટા વિઆહક જાન અપને નહિ ઉઠા સકૈ છૈથ ઓ પતિ કેહેન અવંડ જેઠ! વાતો ઠીક અછિ। જખ્ન ગુણમીક સમયમે મનુક્ખક જીવન નાજાોસ વનિ ગેલ છલ તખ્ન માતા-પિતા અપન પૈત્ૃક યન્મ નમિાહૈ દુઆમે વાલ-વિવાહક ગઢ઼ૈન કેલૈન। ઓ એ દુઆમે કેલૈન જે જેતવે જીવન તેકમે આસમે, ત઼એ અપન પિત્ૃ-કન્તવ્યકેં નમિાહૈત આવિ નહલ છૈથ ત઼ દોસન દિસ પયહન્તૈન વન્ખક દેશક આજાદીક પનવિશ, વિયાનમે એતે ત઼ મજગૂતી આનિયે દેલક અછિ જે લડ઼કા-લડ઼કી માને બેટા-બેટી અપન માતા-પિતાક દેલ વૈવાહિક વિયાનકેં ઉલંઘનો કરયે નહલ અછિ। ત઼એ નીક કી આ અયલા કી સે કહવ કઠિન અછિ। વિઆહ-દાનક વીય દાન-દહેજ એહેન ખાયિ સમાજમે ઠાઢ઼ કડ઼ દેલક અછિ જે મનક સજા સપના યૂનમ-યૂન સજાક જાયે નહલ અછિ। વિયાનીક ત઼ અપન કડ઼ી અછિ, જર માયયમસઁ એક-દોસન જુડ઼લ અછિ। તેઠામ જઁ એકટા સોનાક કડ઼ી આ દોસન લોહાક કડ઼ીકેં વીયમે જોડ઼એ યાહવ ત઼ કી ઓ સમતુલ્ય જાડ઼ સકૈએ? કેના જાડ઼ સકૈએ, ઈ મૂલ પ્નશ્ન જેલ। જીવનક કોનો કાજ નીકસઁ નીકતમ કિએ ને હુઅએ, મુદા આગૂક જઁ દોસન-તેસન કાજ નીકક નસ્તાસઁ પછિડ઼ અયલા નસ્તા પકૈડ઼ એગાલા કાજ કનત, તખ્ન કી પૈછલા કાજ ઓહિના જગજિયાન નહત આકિ મિટમૈલ જકાઁ જાડ઼ જાએત! જીવન-મનામક વીય ઠાઢ઼ જેલ નામેસન વાજલ-

"ભૈયા, દેવનકેં અહૂઁ પુછિ લિઐ આ હમહૂઁ પુછિ લિવર। જે કહત તર અનુકૂલ આગૂ કનવ।"

શાન્તચિત્તક વિયાન નામેસનક મુહસઁ સુનિ ચિનુષયાની વજલ-

"વૌઆ નામેસન, જહિના હમ દેવનક જન્મદાતા છિએ તહિના ને કુશેસનો કન્મદાતા જેલ, ત઼એ કુશેસનકેં એતે જનૂન કહવૈ જે નામેસન કયિો આન નહિ છયિા, જઁ ઓ પનવિાનકેં અપન પનવિાન વુદ્ધિ કાજમે સહયોગ કનએ યાહિ નહલ અછિ ત઼ ઓ ઘીવોસઁ યકિ્કન જેલ કનિ। અપન શ્નમક સંગ સમયોક વચત ત઼ હેવે કનત।"

ઑના, ઊગમે વૈસઊ ળઊસનીક મન મીતને-મીતન ખ્યૌહાશ્ન નહૈન। ખ્યૌહાશ્ક કાનામ નહૈન, ગામમે ળે ઑાન-ઑાન પનવિાનમે દેખ્યૈથ ળે ઑપના વ઼યિાને માતા-પતિા વેટા-વેટીક વશ્રિાહ કનૈ છૈથ તૈઠામ ઑપન ર઼ળ્ળત ઑપને કઈ ગમાએવ। ર઼ળ્ળતક નૂપ યાહે ળે હુઑએ ળેહેન હુઑએ મુદા ળઊસનીક મનમે ઑાહન નૂપ તઁ વનઊ છેઊન ળેહેન ઑાન-ઑાનક મનમે સેહો વને છૈન। ળઊસની વળઊ-

"કી ઑાન વેટાક માએ-વાપ ળકાઁ હમ (ઑપને) મનતિ ગેઊ છી, ળે દોસનસઁ પુછિ કડ઼ ઑપન વેટાક વશ્રિાહ કનવ।"

ળઊસનીક વ઼યિાન સુનિ ળહનિા નામેસનક મનમે ઑપન એઊહ઼ા-કેઊહ઼ા શ્રુઊક એહસાસ ભેઊેન તહનિા યનુષયાનીક મનમે પત્નીક પ્રનતિ ક્ષોભ ળગાઊેન। ક્ષોભ ઇ ળગાઊેન ળે ળે દેવ઼ન કુશેસનકેઁ પેવ મનુપ્યક નૂપમે ઠાઢ ભેઊ તેકના વનિા પુછને ઑાકન વશ્રિાહ કનવ ઉચતિ નહિ હએત। મનમે ઇહો હોનતિ ળે એહેન નોગસઁ કતિ ળઊસનીએ-ટા નોગાએઊ છૈથ સે વાત થોડ઼ે ઑછિ। સમાળે નોગાએઊ ઑછિ। ળહનિા ઑપના શ્રુનને વળઊ તહનિા ઑપના કેને પુનૌતી। મને-મન ળઊસનીક વ઼યિાનકેઁ મનસૂન-કનસૂન કનૈત યનુષયાની વળઊ-

"વૌઑા નામેસન, સભ તઁ ઑપને ઊક ભેઊ। તર઼ વીય કાળ વળડ઼ઊ ઑછિ। સભ કયિો નીક ળકાઁ વ઼યિાનિ કાળકેઁ ભસા દેવ। ઑપનો વાઊ-વચ્યાક ભાનસઁ ઉનીન ભડ઼ ળાએવ।"

તીન માસક વીય દેવ઼નકેઁ પેવ વનનળીદાદા એનો વ઼શ્રિવ઼સ્થ તઁ ભર઼ચે ગેઊ ળે ળઁ દેવ઼ન સંગમે નહત તઁ ઑપને કાન્યુમુક્ત માને સેવ઼ા નવિ઼ૃત્ત ળકાઁ નહ્વે કનવ। એહ્ને સોયક કાનામેઁ વનનળીદાદાકેઁ મનમે ભેઊ છેઊન ળે ળહયિાસઁ દેવ઼ન ગોદામમે પ્રનવ઼શ કેઊક, તહયિાસઁ ઑાન-ઑાન શ્રનમકિક (મટયિ઼ાક) ઑપેક્ષા ઑાકનામે કછિુ વ઼શિષ ગુણ ઑાવયિ઼ ગેઊ ઑછિ। એક તઁ દેવ઼ન સન ર઼માનદાન, એઠામ ર઼માનદાનક માને ખ્યાઊ મુખ્યૌટયિ઼ ર઼માનદાન નહિ ક્નયિ઼ાગત સેહો ઑછિ, ઊક દુનયિ઼ાઁમે કમ ઑછિ। કમ્મો કેના ને નહત, ળૈઠામ સમાળમે દીક્ષા પહનિ દેઊ ળાર઼એ ઑા શકિ્ષા, માને ળ્ઞાન-ભૂનતિ ઊ પછાતકિ સમય નાખ્યઊ ળાર઼એ તૈઠામ ળઁ

दूषित समाज नहि बनत तँ की ओ समाज दुसैबला बनत जैडामक जीवन समयक संग जुड़ि क्रियागत रूपमे चलैए। प्यार जे अछि, जेतए अछि ओ तैडामक भेल। तइसँ बनर्जीए-दादा आकि देवनेकेँ कोन मतलब छैन।

देवनक काज देख बनर्जीदादा एते तँ वशीभूत भऽये गेल छैथ जे देवनकेँ जे कोनो जीवनक बात कहै छथि तेकरा ओ अप्प्याहिस कऽ आँखिपर चढ़ा करै पाछू लागि जाइए। केते सुन्दर विचार देलक जे दू साए मीटरक (गजक) दूरीपर गाड़ी (ट्रक) सँ अनाज अनलोड करा गोदाममे रखै छी, तइ बीच जे साए किलो, माने एक क्वीन्टलक बोरा पीठपर लादि लेक उघै छैथ, तइसँ नीक ने हएत जे पीठपर उघैक बदला ठेलासँ उघब बेसी असानगर हएत। दू साए गजक (मीटर) बीच जे मनुक्खक पीठपर लादल सौ किलोक बोरा रहल आ बीचमे जँ केतौ चक-चुक भऽ गेल तँ ओ आदमी मरबे करत कहि, जँ नहियोँ मरत तँ अपलांग-बकिलांग भऽये सकैए। जँ एहेन खतरा मेटबैक दोसर असान उपाय अछि तँ किए ने ओहन उपाय कएल जाए। ओना, बनर्जीदादाकेँ अपना मनमे गलानियोँ होनि जे जनिका पाछू सदिकाल बेहाल रहै छी तनिकर समस्ये नीक जकाँ नहि बुझि पबि रहल छी। भाय दुनियाँ देखैक चीज छी, सभ देखैए, मुदा असल देखब तँ तखने ने होइए जखन लोक अपने-आपकेँ देख दुनियाँ देखए बढ़ि होइए। दुनियाँ ऊबर-खाबर, पहाड़-समुद्रसँ तँ भरल अछि। देवनक काजसँ बनर्जीदादा गोदामक काजमे एते नचिन-नश्चिकिन भऽये गेल छैथ जे जँ सरकारी अतिथि आबैथ आकि अपन संगी-साथीक संग कुटुम-परिवारक स्वागत-बेवहार हुअए से गुम्म तँ देवनमे आबियि गेल अछि।
बनर्जीदादाक अपनो मन एते कहबे करै छैन जे भाय माइटकि मुरुत जकाँ मनुक्खो अछि, तहिमे ने ओहन प्राण-प्रतिष्ठा भैक अछि जे ओ देवक्रिया पकैड़ देवतुल्य भऽ जाए आकि सोहे मनक स्नानसँ देहक मैल छोड़ा लेब। देहक मैल तँ हाथसँ मललापर छुटैए। देवन केना विचारक निर्मौल विचिपूराम

जीवनयापक बात, एहेन प्रश्न बनाजीदादाक मनमे सदिकाल नचैत रहै छैन।

जहिना दुनियाँक भौतिक वस्तु परिवर्तित होइत रहैए तहिना ने मनुक्खोक जीवन छी। अबोध बच्चाक रूपमे जन्म भेल। समयक संग बढ़ैत गेल। माने खेलब-धुपबसँ शुरू भेल, पछाइत बढ़ियाबय आएल, तेकर पछाइत परिवार, समाज इत्यादि आएल। अपनो शरीर बच्चासँ टहलुक भऽ सियान होइत वृद्ध हएत। सबहक शरीरक यएह गति छी, आ अहीं बीच शरीरो सन अकृति सेहो अछि। जखन अपनेकेँ नहि देख पाएब तखन दुनियाँकेँ ने एहेन विकट गाँथल अछि जे सभ नहि देख पबैए। केना देख पौत। मने-मन ने सभ सुखे-चैनसँ जीबए चाहै छी, मुदा परिवारक रूप-रेखक हृष्टैत तेहेन चेने रहैए जे हृष्टड़ल डारिक आम जकाँ डंटीक रसं (पानि) तेना सुखा गेल अछि जे कखन छी आ कखन नहि छी, तेकर कोनो ठेकाने ने अछि।

पाँच सालसँ कुशेसर कलकत्तामे रहने अपन चेष्टासँ चेष्टा गेने एखन ने ठीक जकाँ बुझिये रहल अछि जे मनुष्यकेँ उमेरो आ मेहनतोक हिसाबसँ, जँ समझब भऽ सकै ने आरामो आ भोजनो करबेक चाही। मुदा से ने समझब तखन भऽ सकैए जखन बिसिवासू जीवन क्रिया-कलाप बनत। ओना, अपन-अपन उपार्जनक अनुकूल सभ कियो अपन-अपन जीवन गढ़िये लइ छैथ, मुदा ओहि गढ़ैनकेँ ठीकसँ गढ़लापर ठीक होइए आ ठीकसँ नहि गढ़लापर हुकी-हुकी हकैत-हकैत बपिरीत भइये जाइए जइसँ बपिरीत जीवनक निर्माण भऽ जाइए। जखने कोनो बउसे वा मनुक्खेक बपिरीत दिशामे निर्माण हएत तखने ओ बपिरीत बउसो आ जीवनोक निर्माण सेहो करत। ओना, की बपिरीत आ की रीत तेकरा खड़ियाएब असान सेहो नहियेँ अछि। कहब जे किए ने अछि? सोझेमे देखै छी जे गाछे-बिरीछक जड़ि सरि माटिक तरमे अछि आ मनुक्खक सरि ऊपर अकासमे अछि। गाछ-बिरीछ केहनो दात-खदात किए ने हुअए मुदा माटिमे गाड़ल अपन जीवनक खलकेँ केते दूर चरि बाँट-छिड़िया

𑒮𑒏𑒻𑒋? 𑒄 𑒠𑒲𑒑𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒦 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲-𑒮𑒫𑒰𑒩𑒲𑒮𑒿, 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒥𑒰𑒞 𑒖𑒹 𑒂𑒢𑒼 𑒠𑒹𑒬 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒻𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒃 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒼𑒏 𑒏𑒩𑒰𑒧𑒰𑒞 𑒞𑒿 𑒔𑒰𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒲। 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒍𑒯𑒢 𑒧𑒢𑒏 𑒧𑒢𑒳 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒦𑒰𑒩 𑒅𑒚𑒰 𑒔𑒪𑒻𑒋।

𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒮𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒏𑒳𑒬𑒹𑒮𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒍 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒫𑒻𑒔𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒱𑒁 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒟। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒮𑓂𑒞𑒞𑒰 𑒧𑒢𑒏 𑒨𑒰𑒠𑒰𑒮𑓂𑒞 𑒮𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒹𑒜𑒾𑒩 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒐𑒢 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒏𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒪𑒰 𑒂 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒯𑒻𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒁𑒥𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒐𑒢 𑒧𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒯𑒹𑒩𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒧𑒰𑒮 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒧𑒢𑒹𑒧𑒹 𑒯𑒰𑒿𑒣𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒬𑒱𑒬𑒳𑒣𑒢 𑒣𑒾𑒡𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒞𑒩𑒹𑒞𑒩 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒐𑒮𑒪 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒢𑒨𑒱𑒨𑒹𑒿-𑒢𑒨𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒍𑒢𑒰𑒃𑒞-𑒧𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒮𑓀𑒖𑒼𑒑 𑒥𑒢𑒪। 𑒍𑒯𑒳𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒢 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒍𑒯𑒳𑒏𑒹 𑒞𑒰𑒩𑒲𑒐𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒑𑒞 𑒦𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒍𑒯𑒳𑒏𑒹 𑒞𑒰𑒩𑒲𑒐𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒦𑒹𑒪, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒪-𑒮𑒰𑒪 𑒍𑒯𑒳𑒏𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒕𑒳𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒩𑒯𑒻𑒋। 𑒍𑒢𑒰, 𑒏𑒰𑒖 𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒅𑒙𑓂𑒚𑒰 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒰-𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒕𑒻𑒟 𑒞𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲𑒧𑒹, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒅𑒣𑒰𑒩𑓂𑒖𑒢𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒡𑒰 𑒯𑒹𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒥𑒹𑒞𑒢𑒦𑒼𑒑𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒟, 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒅𑒣𑒯𑒰𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒍𑒞𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒋, 𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒏𑒰𑒖-𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒋। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒼 𑒢𑒹 𑒒𑒰𑒙𑒰 𑒞𑒿 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒰-𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒙𑒪-𑒂𑒙𑒪 𑒥𑒼𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒹𑒪𑒻, 𑒖𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒧𑒱𑒏𑒏 𑒯𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒪, 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒍𑒢𑒰, 𑒠𑒹𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒹𑒯𑒢𑒞𑒼 𑒞𑒿 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒏𑒩𑒋 𑒣𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢।

𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒼-𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑𑒏 𑒂 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒼-𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒥𑒻𑒮 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫𑒼 𑒧𑒢𑒥𑒻 𑒕𑒻𑒟 𑒂 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒟। 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒼𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒂 𑒬𑒰𑒮𑒢𑒼𑒏 (𑒮𑒞𑓂𑒞𑒼𑒏) 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

संयोग एहेन बनल जे सरकारक एकोटा पदाधिकारी कार्यक्रममे नहि पहुँच सकलाह। डॉक-डॉनक समय, सभ स्वास्थ्य-विभागमे ओझराएल छल। बनारसीदादा टा मात्र सरकारक पदाधिकारीक रूपमे रहल। व्यवस्था नीक छेलैहे। व्यवस्था माने खेवा-पीवाक आ बैसैक ओरियान। एक दिन पहिनहि बनारसीदादा सभ स्टाफकेँ कहि देने छेलखिन जे सभकेँ रहब अनिवार्य अछि। ओना, काज बन्द रहत मुदा विभागक की क्रिया-कलाप अछि तेँ विषयपर चर्चो हएत, हँसियो-मजाक हएत आ भोजो-भात तँ हेबे करत। तैसंग एते उपहारो भेटबे करत जेते दिनक कमाइ होइए। तेकरा मजदूरीक मानिहा बुझब।

ठीक समयपर सभ गोटामक आगू बनल समागममे उपस्थित भेल। समारोहक आयोजन करैमे जहिना बनारसीदादा तहिना देवनक नीक योगदान छेलैन। बैसक शुरू होइसँ पहिनि जलपानो आ चाहो-पान चलल। होइतो अहिना छै जे जखन दस गोटेकेँ सम्मिलित रूपमे एक रंग खान-पान भेल रहत तखन मनक सुआदो बुझैक-विचारैक, एक रंग भवन रहित अछि। अपन सुअवसर बनारसीदादा बुझि मने-मन खुशी छल जे आइ अपने मटिया-स्टाफि बनि स्टाफकेँ पदाधिकारी बना गप-सप्प करब। ओना, आन दिन समय पेब स्टाफि सभसँ बनारसीदादा भरि मन गप करति छैथ जइसँ हिनका बुझल छेलैन्हे जे जेते मनुष्य दुनियाँमे छैथ सबहक एकटा दुनियाँ सेहो छैन आ वेकता-वेकती मनुक्खक दुनियाँ सेहो अछि। मुदा से केना अछि तैठाम भकचका जाइ छल। भकचकाइक कारण होइ छेलैन जे ओहन समाजक विचारसँ अपन विचार स्थापित कऽ लेने छैथ जइसँ केतौ-केतौ विपरीत भऽ जाइ छैन, तखन अपन विचारपर मनमे ग्लानि सेहो होइते छैन जे अपन बुधियो कँचकूह अछि। मुदा मन तैयो ने मानैन, सदिकाल मन कहबे करैन जे जनिकर पक्षपर बनि ठाढ़ हुअ चाही से तनिके गारदैनकट्टी भऽ जाइ छैन। तँए ओइ स्टाफिक वास्तविक अपन जीवनक की दुनियाँ अछि, माने जीवन अछि तेहो तहमे जखन विचार

𑒏𑒩𑒥 𑒞𑒐𑒢 𑒧𑒴𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲। 𑒮𑒧𑒨𑒼 𑒁𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒥𑒲𑒔𑒏 𑒖𑒹 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒫𑒋𑒯 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰। 𑒍𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰𑒣𑒩 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦𑓄 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒬𑒰-𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒔𑒪𑒥। 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒵𑒞𑒱, 𑒮𑓂𑒧𑒵𑒞𑒱 𑒂 𑒫𑒱𑒢𑒱𑒩𑓂𑒑𑒞 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒔𑒪𑒻𑒋। 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒧𑒙𑒪 𑒩𑒴𑒣 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒞𑒿𑒋 𑒂𑒑𑒴𑒏 𑒗𑒪𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒣𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒢।

𑒔𑒰𑒯-𑒣𑒰𑒢 𑒞𑒏 𑒔𑒪𑒱 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒐𑒢 𑒞𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒫𑒞 𑒩𑒴𑒣 𑒥𑒢𑒥𑒹 𑒢𑒹 𑒏𑒋𑒪। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒮𑒦𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒔𑒪𑒱 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒕𑒪 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒑𑒣𑒹-𑒮𑒣𑓂𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒱-𑒫𑒱𑒡𑒰𑒢 𑒞𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰-𑒏𑒪𑒰𑒣 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮 𑒖𑒪𑒣𑒰𑒢𑒼 𑒂 𑒔𑒰𑒯𑒼-𑒣𑒰𑒢 𑒮𑓀𑒑 𑒧𑒱𑒪𑒱 𑒮𑒦 𑒏𑒩𑒞𑒱 𑒕𑒲 𑒞𑒃𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒒𑒙𑒢 𑒦𑒹𑒪। 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒮𑒦 𑒥𑒳𑒗𑒞𑒱 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒞𑒰𑒧-𑒗𑒰𑒧 𑒧𑒱𑒛𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒋, 𑒞𑒃𑒪 𑒠𑒮𑒙𑒰 𑒤𑒼𑒙𑒼 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒫𑒞𑓂 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒚𑒰 𑒠𑒹𑒥, 𑒥𑒮 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒱-𑒫𑒱𑒡𑒰𑒢।

𑒏𑒰𑒢𑒰-𑒏𑒰𑒢𑒲 𑒂 𑒤𑒳𑒮𑒰-𑒤𑒳𑒮𑒲 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒪𑒣𑒰𑒢𑒏 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒋, 𑒔𑒰𑒯-𑒣𑒰𑒢𑒏 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒔𑒪𑒱𑒨 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒞𑒰𑒪 𑒥𑒹𑒯𑒰𑒪, 𑒞𑒿𑒋 𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒥𑒖𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒞𑒹𑒞𑒥𑒹 𑒮𑒳𑒢𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒼 𑒦𑒹𑒪𑒰। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒠𑒴-𑒠𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰। 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒅𑒚𑒰 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒞𑒏𑒻𑒢 𑒞𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒧𑒹 𑒢𑒹 𑒫𑒏𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒧𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒢𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒼𑒞𑒰𑒏, 𑒞𑒐𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒞 (𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩) 𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒢𑒞? 𑒞𑒻𑒮𑓀𑒑 𑒄𑒯𑒼 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒹 𑒏𑒹𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒞𑒰 𑒂 𑒏𑒹 𑒏𑒹𑒏𑒩 𑒮𑒳𑒐𑒹-𑒠𑒳𑒐 𑒥𑒳𑒗𑒞𑒰 𑒂𑒏𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒹𑒏 𑒑𑒞𑒱-𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒞𑒰! 𑒥𑒻𑒮𑒪𑒹-𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒍𑒯𑒹𑒢 𑒮𑒒𑒢 𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒹𑒩𑒰 𑒑𑒹𑒪𑒰। 𑒖𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒳𑒃𑒨𑒹 𑒑𑒼𑒙𑒹, 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒂 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒩𑒯𑒻𑒟। 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒌 𑒠𑒳𑒂𑒩𑒹 𑒥𑒿𑒔𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒥𑒹𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒴 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒰।

𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒹𑒩𑒰𑒋𑒪 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢-𑒁𑒣𑒢 𑒡𑒳𑒢𑒧𑒱 𑒧𑒮𑓂𑒞

છૈથ તખન અપનો દુનૂ ગોમે કહિ ને અપને ચુની ઉગા। એક-એક ળીવનકેં ચુનિ-ચુનિ ચુનયિ઼ા વની। એક-એક શ્નમકિક (મટયિ઼ાક) ભેદ-ભેદયિ઼ા ળીવનક નસ્સાકેં પકડ઼ી। તૈસંગા કાળ દેખ વનન્ળીદાદાક મનમે ૬હો ખુશી એઉન ળે ળીવને ને ળાન આ ળાને ને ળહાન દરૂએ। મુદા મનુક્ખો તઁ મનુખ છી ળે ગૈયી માછસઁ વેસીએ પીછનાહ હોરૂએ। કખન પાનમિ સુનકુનયિઁા માના કમ્હિન સસૈન ળાએત આ ઉગાઉ થાઉમે કેના થુસકુનયિ઼ા માના સઁાસ છોડ઼એ ઉગાત, તેકન કોનો ડીક અછી। સેન અપને મન વનન્ળીદાદાકેં કહઉકૈન ળે કેતવો ગૈયી માછ ળકઁા મનુખ ગૈયયિ઼ાહ કહિ ને હુઅએ, મુદા ળે ળીવની મછવાન છૈથ આ પકૈડ઼ નહિ પિવૈ છૈથ સેહો વાત નહયિઁ અછી। પાનમિ નહએ આકિ થાઉમે, આ પકડ઼ા ળાઈતે અછી।

દસે-વાનહટા મટયિ઼ા ગોદામમે કાળ કરૈ છૈથ ળરૂસઁ વૈસાનોક આકાન છોટે છઉ। મુદા કહિુ છઉ, ગણિતીમે ળહિના એક સાએ તક ગણિતી સીખૈઉ સાએટા વઉસો યાહી, નહિ તઁ સાએટા અંક તઁ યાહવે કની। ળાવત સે નહિ હિએત તાવત સાએક માને મુખૌટીએ ને નહત। એક-એક ળીવનકેં ળખન સારૂયો ઢંગાસઁ ગનએ શુનૂ કનવ તખને ળીવનકેં સહી ઢંગાસઁ પકૈડ઼ પએવ। નહિ તઁ વાનહમાસા આ યૌમાસાક ભેદે ને વુદ્દિ સિકવ। સભ ળનિતિ છી ળે વાનહમાસામે ળાડ઼, ગનમી આ વન્ષા તીનૂ મૌસમક સુખ-દુખક વ઼ૃતાન્ત કહઉ ળાઈએ, ળખન કિ યૌમાસામે માત્ન એક મૌસમક। ભઉઁ સ્વનઉહની એક્કેનગા કહિ ને ઉહૈત હુઅએ।

અપન યયિ઼ાનકેં સમેટ, યયિ઼ાન માને ભેઉ વ઼ષિય઼-વસ્તુ, વનન્ળીદાદા એકાગ્ન કેઉન। એકાગ્ન હોઈતે અપન મન વ઼યિાનમે વ઼યિનામ કરૈત વનન્ળીદાદાકેં કહઉકૈન ળે મનુક્ખક અકઉ-સૂનત ળહિના વાહની અછિ, માને ઊપનસઁ દેખૈમે અછિ, તહિના ભીતનમે સેહો અછિ। અનેકો નંગાક ગુણ અવગુણ ળહિના વાહની અછિ તહિના ભીતનયિો તઁ અછિ। વઉસો (વ઼સ્તુઓ) આ વ઼યિાનો એહેન છીહે ળે એકડામ એકગોમે-ભ ગુણકાની હોરૂએ તઁ દોસનડામ વદૈઉ અગુણકાની નહિ હોરૂએ સેહો વાત નહયિ઼ઁ અછી। મુદા વીયમે ળે કાનીગની છપિઉ અછિ આ તઁ વ઼એહ કનિ સકૈ છૈથ ળનિકા કાનીગનીક કનીનાપનક વોધ હોરૂન। આ તઁ છડિ઼યિ઼ાએઉ

अछि। एकांगी मनुक्खक शकल-सूरत नहितो जहिना विचारमे तहिना जीवन क्रियोमे सेहो भेद बनियेँ गेल अछि।

जेम्हर-जेम्हर बनजीदादाक मन जीवनमे विचार करैत तेम्हर-तेम्हर प्रएह देखैथ जे एक्के सीमापर ठाढ़ भेल सभ अपनेमे घौंचाएल कs रहल अछि। जइसँ मनमे अकछो उठि कहैत जे अनेरे कोन ओझौड़ीमे पड़ल छी। सभ अपन-अपन सीमापर ठाढ़ नहितो अपने सीमा नहि बुझि पैब रहल अछि आ आनक सीमा सरहद कायम करए चाहि रहल अछि। भाय, बाधमे सइयो बीघा जमीनो अछि आ सइयो जमीनवला सेहो तँ छथिए। अपन-अपन जमीनक आड़ि-पाटि सभकेँ बनल छैन, जइसँ अपन-अपन खेतक परिचय सेहो सबहक बनल छैन्हे। जखन-कखनो कोनो काजे वा देखबेक खियालसँ बाध जाइ छी तँ अपने खेतक आड़िपर ने पहुँच जाइ छी। तहिना जँ अपन जीवनक आड़ि बनि जाएत तखन ने अपन खेतक उपज जकाँ अपन कर्तव्यबोध सेहो ज्ञात हएत जे अपने की छी आ अपन कर्तव्य की अछि। तँए इहो ने अपने सोचैत-विचारैत-करैत आगूक बाट, जीवनक बाट, बनबैत अपना जीवनकेँ आगू मुहेँ ससारैत चलब। मुदा अनहारो तँ ओहन अछिए जे कहलो जाइत अछि जे संगेमे वेद मियाँ मारल है! मुदा एहेन कहबो कि ओहिना बनि गेल रहल अछि, सेहो बात नहियेँ अछि। नीक विचार मनमे रहितो, सभठाम बजैसँ परहेज करए पड़ैए। से खाली बाजबे धरि रहैत तखन तँ ओइसँ किछु-ने-किछु बचिऐत मुदा जीवनकेँ तेना सघन अनहार छानि कs पकैड़ नेने अछि जे कखन मुहसँ दिनकेँ राति आ रातिकेँ दिन कहत तेकर ठेकाने ने रहि गेल अछि। अपने विचारक दुनियाँमे बनजीदादा विस्मित भs गेला।

विस्मित होइतो बनजीदादाकेँ अपने मन विचार देलकैन जे सबहक मनमे रहिते छैन जे भरि दुनियाँक प्रेम भेटए आ अपनो प्रेमसँ दुनियाँक पूजन-अर्चन करी। मुदा! ऐठाम अबैत-अबैत बनजीदादा देबनकेँ हाथक रस्सासँ उठामे बजौलैन। उठामे अबिते देबन बजला-

"𑒠𑒰𑒠𑒰, 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒹 𑒚𑒲𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒋?"

𑒍𑒢𑒰, 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒔𑒼𑒙 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒏𑒔𑒼𑒙 𑒄 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒞𑒰𑒃 𑒮𑒼𑒔𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒴𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒑𑒲 𑒯𑒋𑒞? 𑒖𑒰𑒥𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒴𑒯𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒩𑒴𑒣𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒞 𑒞𑒰𑒥𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒴𑒯𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒋𑒞। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒪𑒑𑒪𑒹 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒧𑒢 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒿𑒏𑒱 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒢𑒱𑒧𑒯𑒻𑒧𑒹 𑒏𑒹𑒞𑒹 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒼𑒔𑒱𑒍𑒁𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒞𑒰। 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒞𑒿 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒱𑒪-𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒛𑒹𑒑 𑒅𑒚𑒾𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒥𑒻𑒞 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒠𑒹𑒫𑒢, 𑒖𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒮𑒳𑒂𑒠 𑒧𑒼𑒙𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒼𑒙 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।"

𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒰। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢𑒏 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒞𑒿 𑒠𑒹𑒥𑒹 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒋𑒏𑒼 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒏 𑒮𑒳𑒂𑒠 𑒏𑒱 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹𑒩𑓀𑒑 𑒪𑒑𑒻 𑒕𑒻𑒢।"

𑒍𑒢𑒰, 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨 𑒩𑒮 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒹𑒐 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒍𑒃 𑒩𑒮𑒏 𑒦𑒹𑒠 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒥𑒖𑒪𑒰 𑒂𑒏𑒱 𑒪𑒹𑒐𑒏 (𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏) 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒥𑒖𑒪𑒰, 𑒃 𑒠𑒳𑒥𑒱𑒡𑒰 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒑𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒍𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒰 𑒏𑒹𑒯𑒢𑒼 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒚𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒯𑒼𑒃 𑒂𑒏𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒯𑒼𑒃, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒼 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒅𑒚𑒥𑒱𑒨𑒹 𑒠𑒻 𑒕𑒻𑒟, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒅𑒚𑒰𑒃𑒨𑒹 𑒠𑒻 𑒕𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒍𑒃 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒒𑒙𑒏 𑒯𑒼𑒃। 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒧𑒹 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒧𑒢 𑒂𑒑𑒴-𑒣𑒰𑒕𑒴 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒂𑒑𑒴-𑒣𑒰𑒕𑒴 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒧𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒟𑒲𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒠𑒹𑒫𑒢, 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒕𑒲, 𑒮𑒦 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩𑒹 𑒕𑒲, 𑒖𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒐𑒹𑒞𑒏 𑒏𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒥𑒼𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒰 𑒫𑒰 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒂𑒢-𑒂𑒢 𑒢𑒰𑒧 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒯𑒳𑒁𑒋, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒅𑒠𑓂𑒠𑒹𑒬𑓂𑒨 𑒞𑒿 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒨𑒰𑒣𑒢 𑒍 𑒅𑒣𑒰𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒏𑒩𑒲।"

𑒫𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒮𑒼𑒯𑒢𑒰𑒋𑒪 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒠𑒹𑒫𑒢 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"હઁ! સે તઁ અછિ।"

દેવનક મુહસઁ 'હઁ સે તઁ અછિ' સુનિ વનજીદાદાક અપન મનક વિસ્વાસ જાગિ ગેલૈન જે દેવન અપન જીવનક સીમાપર ઠાઢ઼ ભઽ રહલ છૈથ। બજલા-

"દેવન, અપ્પન જે દસો-બારહો મજદૂર એકઠામ બૈસ ગપ-સપ્પ કઽ રહલ છી, કી સભક ધ્યેય એક્કેરંગ અછિ।"

વનજીદાદાક વિચાર મહાભારતક ઓર કરાહક સોહે ટાઁગલ માછક આઁખિપર, જહિના અર્જુન છોડ઼િ કિનિકો નજૈર નહિ પડ઼ૈત, તહિના વનજીદાદાક વિચારક આઁખિપર દેવનક આઁખિ નહિ પડ઼િ સકલૈન તઁએ ઘુમે-ઘુમ ચુપે રહલ। જે વાત વનજીદાદા બુઝિ ગેલા। મુદા તૈયો કિછુ ક્ષણ પ્રતીક્ષા કરબ ઠીક બુઝલૈન। કિછુ સમય બીતલા પછાતિ વનજીદાદા બજલા-

"દેવન, એઠામ જેતેક મજિયા-મજદૂર છી તહમે અનેકો ગુણ-સોભાવ અછિ, મુદા અપ્પન સે નહિ, અપ્પન મોટા-મોટી એતબે દેખૈક અછિ જે અપન મન કી કહૈ છૈન।"

'દેખબ' સુનિ દેવનક મન ઉછૈલ ગેલૈન જહસઁ વિચ્યેમે બજા ગેલૈન-

"મોટા-મોટી કી દેખૈક અછિ?"

દેવનક પ્રશ્ન સુનિ વનજીદાદા મને-મન વિચારકેઁ મનેમે ઘોટલૈન તઁ બુઝિ પડ઼લૈન જે દેવનકેઁ અપ્પન અપનો મનક વિચાર વ્યક્ત કરૈક શબ્દકોષ નહિ અછિ, જહસઁ અપન ભાવના વ્યક્ત કઽ સકતા। મુદા ભાવનાક સંગ ભાવન તઁ છૈન્હે। જહસઁ શબ્દ ભલેઁ વ્યક્ત નહિ કઽ પબૈથ મુદા અપન હાવ-ભાવ તઁ વ્યક્ત કરૈયે સકૈ છૈથ। વનજીદાદા બજલા-

"દેવન, જેતેક મજદૂર એઠામ છી તહમે ગૌર કરાયૌ જે કેતો ગોરે કેતો દનિસઁ એક વૃત્તિમે લાગલ છૈથ, પછાતિ દોસર વિચાર કરબ।"

તીનિયેં માસક દેવન, માને તીનિયેં માસસઁ ગોદામમે કાજ કરૈ છૈથ, તઁએ સબહક વિષયમે બુઝલ છેલૈન નહિ, સુપુટ મુહેઁ બજલા-

"દાદા, જખ્ખન અપને નવ છી તખ્ખન પુરાનક વિષયમે કી બુઝબ। નહિ બુઝૈ છી।"

સોહ્મનિયા દેવન, નૂમે ગમૈયા વકહુ, શ્રપન વ઼યિાન સાદા કાગળ સદૃશ વનહુ છેઉર। દેવ઼નક સોહ્પન દેપ્ય વન્ળીદાદાક મન મળગૂનીસઁ વ઼યિાન દેહ્કૈન ળે શ્રપ્પન દેવ઼ન નવ઼ શ્રછિ, ળઁ કાળક મન્મ વુહ્િ ળાઇન નઁ ળીવ઼નોક મન્મ વુહ્યિ સકૈઇ। નઁઇ કિ ને દેવ઼નકૈં ળીવ઼ન દેપ્પા, ળીવ઼ન નમિમવૈક નાસ્ના સુહ્ના દિ। દેપ્પાએવે યનિ કિ શ્રપન કન્નવ઼ય-કન્મ જેહુ શ્રાકિ શ્રોકન હાથ-પઇન પકૈઙ઼ શ્રપના હાથ-પૈનમે ળોઙ઼િ કના દેવ। હઁ, એળે નઁ સમ્જાવ઼ શ્રછિ ળે શ્રોર કાળકૈં શ્રપના હાથે કનિ કિS દેપ્પા દિ। ળૈઠામ પ્પગના હેૈ શ્રા શ્રપન હાથ-પઇન હુઙ઼હુ-યાઙ઼હુસઁ ળઁ જાS ળેનૈ, વ઼ઇહ ને જેહુ ઙયનિક સંગ ઙપકાન। ઙયનિ-ઙપકાન ળાવે એક-દોસનક વોય નહિ હેઇન નાવે સમાળક વોય એકનૂપના કેના શ્રૌન। ઙપકાનક માય્યમસઁ કન્મક વ઼યિનાિમ હોરઇ, માને ળેહેન કાળક ઙપકાન કનવ, શ્રોર કાળક નઁ શ્રપન એગહુ-પૈછહુ ળીવ઼ન સેહો શ્રછિ। શ્રો નઁ વોયક કાળ જેહુ।

દેવ઼નકૈં શ્રાઁપ્પિ રશાના દૈન પાછૂક પનિયાનીપન પ્પઙ઼િવૈન વન્ળીદાદા વળહુ-

"દેવ઼ન, યાનૂ ગોને ળે પાછૂમે વૈસહુ છૈથ, શ્રો નીસ વન્પ્પ ઙપનેસઁ એઠામ કાળ કS નહહુ શ્રછિ।"

ળહિના સન્વ઼-સાયાનાિમ વુહે છૈથ નહિના વુહ્િ દેવ઼ન વળહુ-

"નપ્પન નઁ શ્રાવ નાટિયઽન કનૈ-ળોકન જાS ગેહુ?"

દેવ઼નક વાન સુનિ વન્ળીદાદાકૈં હઁસી હુગહુન। હઁસીક કાનાિમ પ્પુળહુ-દનિાઇ કેન ઘાશ્રો ળકઁ જેહુન। ળહિના પ્પુળહુ-દનિાઇ કુનયિવૈકાહુ મનમે ગુદ-ગુદી હુગૈઇ મુદા શ્રોકન ળહુરનમે ળહુન નહિ શ્રવૈઇ સેહો વાન નહિયૈં શ્રછિ। શ્રવનિ શ્રછિ, નહિના વન્ળીદાદાક મનમે જેહુન ળે દેવ઼ન શ્રપ્પન દુનયિાઁક નીન-નીન નહિ વુહ્િ પેવ નહહુ છૈથ નઁઇ એના વળહુ શ્રછિ। ળઁ સે વુહૈન નહનિથ નઁ કેહો વુહ્વે કનનિથ કનિ ળે દુનયિાઁમે એક ઘન હઁસૈઇ નઁ દોસન કનવો કનનિ શ્રછિ। નૈવોય શ્રપને કેનઇ છો શ્રા કોન ગુાિમ શ્રહુપે છો। વ઼યિાનકૈં સમટૈન વન્ળીદાદા વળહુ-

"દેવ઼ન, ગોદામક મટયિા-મળદૂનકૈં નાટિયઽનમેન્ટ નહિ હોર છૈન, શ્રો શ્રપને

થાકિ હિનકિડ યઊ ળાર છૈથ। સનકાનીકન્મી ળકાઁ હુનકા પેશન નહિ ભેટૈ છૈન।"

પૈછઊ પનયિનીપન નળૈન ૩ડા કડ દેપૈન દેવ઼ન વળઊ-

"દાદા, એક ગોનેકેઁ અહિડામ વળેને અવૈ છયિન।"

વનન્ળીદાદા વળઊ- "નીક હએન। ભને અો અપન વ઼યિાન સભક વીયમે નપ્પન।"

હનદેવ઼ ઊગ઼ ળા દેવ઼ન કહઊકૈન-

"ગ઼ુનુળી, દાદા વળા નહઊ છૈથ।"

ઐડામ ગ઼ુનુળીક માને અપ્પડ઼ાહાક પ્પઊશ્રા અા દન્ળીક શષ્યિ સદૃશ અછિ। હનદેવ઼-સહ્દેવ઼ક ળોડ઼મે ગપ-સપ્પ કનૈ છઊ। હનદેવ઼કેઁ વળાહ્ટસિઁ સહ્દેવ઼ સેહો ૩ડકિડ ડાઢ઼ હોશ્ન આગ઼ૂ વઢ઼ૈન વળઊ-

"યઊ! દુનૂ ભળાન સંગે યઊ છી।"

હનદેવ઼ો અા સહ્દેવ઼ો, વનન્ળીદાદા ઊગ઼ પહુઁયઊ। ઊગ઼મે દુનૂકેઁ પહુઁયને વનન્ળીદાદા વળઊ-

"હનદેવ઼ દાદા, ઐડામ સભસઁ પહનિસઁ અહિ કાળ કનૈ છી?"

હનદેવ઼ વળઊ-

"હમ અા સહ્દેવ઼, દુનૂ ભળાન એક્કે દનિ ગામસઁ કઊકન્નો એઊ, એક્કે ગામક સેહો છી અા સંગે-સંગ ગોદામમે કાળ સેહો શુનૂ કેઊ। વનન્ળી ભાય઼, અહાઁકેઁ અવૈસઁ પહનિહસિઁ એ ગોદામમે કાળ કનૈ છી।"

અોના, વનન્ળીદાદાકેઁ અપનો વુહ્ઊ નહૈન નઁએ દોહના કડ નહિ પુછિ સોહ્ે વળઊ-

"કેને દનિસઁ અહાઁ દુનૂ ગોને ઐડામ કાળ કનૈ છી?"

હનદેવ઼સઁ સહ્દેવ઼ વળૈમે વેસી યડ઼શ્રડ઼। હનદેવ઼ મને-મન સાઊ મોન પાડ઼એ ઊગ઼ઊ, નર વયિ઼યેમે સહ્દેવ઼ વળઊ-

"વડ઼કા ભુમકમ અોહિ સાઊ ભેઊ છેઊર।"

૧૯૩૪ રસ્વ઼ીક ભુમકમકેઁ અટકાનિ વનન્ળીદાદા વળઊ-

"ળપ્પન ગઁ ળીસ વર્ષસઁ વેસીએ ષ઼ડ ગેઉ!"

સહદેવ વળઉ- "સે ગઁ નીક ળકાઁ ઙેકાન નહિ અછિ મુદા ળહિયા ઉહિકયિ વયસ છઉ ગહિયિસઁ ળે કાળ વેઉ સે અપ્પનો વેનહિ છી।"

એકટા ળીવન જેટને ળહિના ંગ-ંગાક ઉકકેઁ ંગ-ંગાક પ્પુશી હોર છૈ ગહિના અપન સ્વજાવાનુકૂઉ સહદેવક ળીવનમે વનર્ળીદાદા પ્પુશી પેઉૈન। ળરસઁ મનમે એગે પ્પુશી પનપયિ ગેઉૈન ળે સમુદ્ર મથન કરૈક નિર્ણય કેઉહ। મુદા સહદેવક ળીવન ઉઉાકેઁ કેગએ-સઁ શુરૂ કર્ગિથ ગર કરૈમે વનર્ળીદાદાકેઁ મને ઉળગુળા ગેઉૈન। દૂ પાઁગીક શાયરી સુનિ અન્હરો-વહિના ળહિના ' વાહ-વાહ' કરએ ઉગેએ ગહિના દાદાક મનક એકટા કોણમે ઉડિ ગેઉૈન। મુદા ગેકરા દોસર કોણક મન દાવૈગ વિચારકેઁ સમટૂઉ વના દેઉકૈન। વનર્ળીદાદા વળઉ-

"આર ળે અપના સજ એકઠામ વૈસ સમારોહ મના રહઉ છી આે પ્પુશીક અછિ। મુદા દુર્જાગ્ય કહિયૌ કિ સૌજાગ્ય, જને કિયૌ વાહ્ની ઉક નહિ એઉ। અહાઁ દુનૂ ગોટે સજસઁ વેસી દિનસઁ એઠામ કાળ કરૈ છી, અપ્પન ગકક ળીવનમે કી સજ દેપ્પઉૈ આ કી સજ મોડ઼ આએઉ, ગેકરા એકા-એકી (ક્રમશઃ) શુરૂહેસઁ સજકેઁ સુના દિયૌન। કનિકો ળઁ કોનો ઘટના વા વિચાર વુહૈમે નહિ આૈગૈન, ગેકરા આે અપન પ્રશ્ન વના પછારિ અહાઁસઁ પુછિ ઉર ળેગા।"

વનર્ળીદાદાક વિચાર સુનિ સહદેવક મનમે આેહિના જૈઉૈન ળહિના સજકેઁ હોર છૈન ળે અપન દુપ્પનાણા ગઁ સજકેઁ સુનવએ ચાહૈ છૈથ મુદા સુપ્પનાણાકેઁ ચોરાકડ રાપ્પિ ઉર છૈથ। સહદેવકેઁ એકાએક અપન કઉકગા પ્રવાસક આે દિન મોન પડ઼ઉૈન ળે ગામ છોડ઼ૈસઁ પાઁચ દિન પૂર્વક છઉ। આે દિન છી ઉન્નૈસ સાએ ચૌગીસ રસ્વીક, ળહિયા ઝુમકજ જેઉ છઉ। ગઉિસંક્રાન્ગિક દિનક ઘટના છી ળરમે ગામક સુન્દરગા માને ગામક પ્પેગ-પથાર, વાડ઼ી-હાડ઼ી, ગાછ-વિરીછ રગ્યાદિ, એકાએક ઝુમકજક એહેન પ્રજાવ જેઉ ળે સજકિછ નષ્ટ જડ ઉળૈડ઼ ગેઉ। ળનકળીક સુઉવાડ઼ી ળકાઁ સૂઉ-સઉક વ઼ૃક્ષસઁ જરઉ અપન ઉછમીપુર ગામ છઉ, અન્નક જાણ્ડાર પ્પેગ છઉ, પનરહસઁ ઊપરે પોપ્પૈર છઉ આ

પચ્ચીસસઁ ઊપરે સ્નાન, જે અપન ગામક સવઠા રહર। મુદા ગુમકમક એહેન પ્રભાવ઼ ભેઠ જે સભયીળ નષ્ટ ભઽ ગેઠ। સે પાણી ઠછ્મીપુરટાક નહિ, કાઙ્માહ્મડૂસઁ મુઁગેર તકક અધિકાંશ ગામક સભકછિ તહસ-નહસ ભઽ ગેઠ। છોટ-છીન ગાછ-વિરીછ તઁ ઠછ્મીપુર ગામમે ગોટ-પિઙગામા વઁચવો કએઠ મુદા દસ વર્ખસઁ ઊપરવઠા આમક એકોટા ગાછ નહિ વઁચઠ। ઘરક ચરચે કી, પળેવાક ઘર તઁ ગામમે છઠે નહિ, મારુટકિ ભીતઘર આ ખુટ્ટા-ખામ્હીક ટટઘર છઠ, ચરતીક એહેન ડોઠ એઠ જે સભટા તહસ-નહસ ભઽ જમીન આટિ ગેઠ। મારુટકિ નીચઠા પરતક વાઠૂસઁ ગામક ઉપળાઊ જૂમિ હઁપા ગેઠ, માને ઉપળાઊ મારુટકિ ઊપરમે વાઠૂ પસૈર ગેઠ। પોખૈર-સ્નારક ભથન ભઽ ગેઠ। જે ઠછ્મીપુર કહિયો ઠછ્મીપુર છઠ આ એકાએક કાઠીપુરમે વદૈઠ ગેઠ। ઠોકક જીવન-યાપન દુભર ભઽ ગેઠ। કી ખાએત, કી પીત આ કેતએ રહત, સભકછુ વેઙ્કાન ભઽ ગેઠ। જીવ તઁ તખને સકૈ છી જખન જીવૈક સાધન રહત। આળુક પરિવેશ છઠ નહિ જે ભારી-ભારી કાળ કરૈક મશીન વનિ ગેઠ અછિ। આના, જખન ભારી કાળ કરૈક સાધન વનિયોઁ ગેઠ અછિ તખનો દેશક કેતે ઉપળાઊ જૂમિ વાઠૂતરમે આકનિદી-નાઠાક સઙૈન-ગઙૈનમે મારઠ અછિ, સેહો તઁ સવહક સોહ્મે અછિયે। ગામક આશા તોઙ઼િ દુનૂ ગોરે (હરદેવ-સહદેવ) કઠકત્તા આએઠ છેઠૌ।

સહદેવ વળઠા-

"વહુત દિનિ ભઽ ગેઠ, તઁએ સભ વાત મનો નહિયેઁ અછિ, મુદા જે મોન અછિ સે કહૈ છી।"

સહદેવક વ઼ચિાર સુનિ વીચમે વૈસઠ એક ગોરે વળઠા-

"અનેરે પૈછઠા દુખ્કેઁ જઙિ ખોદિ જે દુખ મોન પાઙવ તરસઁ નીક ને જે જર વ઼ર્તમાનમે જીવૈ છી માત્ર તેતવેસઁ કાળ ચઠએવ।"

આના, તાત્કકિ ઠોક વનર્ળીદાદા છથિ તઁએ કોનો વ઼ચિાર કાનમે અવતિ તર્ક-વિ઼તિક કરએ ઠાૌ છૈથ। મનમે ઉઠિ ગેઠ છેઠૈન જે જઁ પૈછઠા વાતકેઁ વસૈર જાએવ વા જાનિ કિઽ છોઙ઼િ દિવ તખન પૂર્વક મહત્વ કી રહઠ આ એતે જાતનસઁ

𑒚𑒲𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒟𑒻 𑒏𑒋 𑒕𑒻𑒟। 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒝𑓂𑒛𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒰𑒖𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒻𑒟 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒮𑒥 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱𑒨𑒾𑒢।"

𑒖𑒐𑒢𑒹 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒩𑒹𑒏 𑒪𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒠𑒳𑒩𑒳𑒮𑓂𑒞 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒩𑒴𑒏𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒞𑒻𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒥𑒰𑒖𑒥 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢-

"𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒪-𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯𑒏 𑒔𑒪𑒻𑒢 𑒕𑒪, 𑒞𑒿𑒋 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒹𑒧𑒹 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒋, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒩𑒰𑒑𑒧𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒢𑒻𑒯𑒩𑒹𑒧𑒹 𑒕𑒹𑒪𑒲। 𑒪𑒕𑒧𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒁𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒞𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪।"

'𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩' 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒯𑒱𑒩𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒦𑒖𑒰𑒩, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒹-𑒮𑓀𑒑 𑒔𑒪𑒋 𑒠𑒱𑒨𑒾।"

𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒖𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒑𑒰𑒧 𑒞𑒿 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒕𑒲 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩𑒏 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑𑒹-𑒪𑒑𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒣𑒕𑒰𑒞𑒱𑒨𑒼 𑒠𑒴 𑒑𑒰𑒧 𑒕𑒲। 𑒂𑒢 𑒔𑒲𑒖𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒰𑒧 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹𑒩𑓀𑒑 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒴 𑒣𑒩𑒑𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒐𑒹𑒞 𑒢𑒣𑒻𑒏 𑒪𑒑𑓂𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒪𑒑𑒳𑒖𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒧𑒲-𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒁𑒕𑒱।"

𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒧𑓀𑒖𑒮 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒔𑒰𑒩𑒱𑒨𑒹 𑒒𑒝𑓂𑒙𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒿𑒋 𑒮𑒧𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒂𑒑𑒴 𑒥𑒜𑓃𑒴। 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒞 𑒕𑒹𑒪𑒰?"

𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒧𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒰 𑒂 𑒦𑒖𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒰𑒋 𑒧𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒍𑒢𑒰, 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒰𑒋 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒏𑒰𑒖𑒳𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒲 𑒖𑒹 𑒮𑒠𑒱𑒏𑒰𑒪 𑒒𑒩-𑒁𑒿𑒑𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒧𑒏𑒾𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒲। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒦𑒖𑒰𑒩𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒋𑒏𑒥𑒼𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒚𑒲𑒏 𑒕𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢, 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒧𑒳𑒃𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒚𑒲𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒹𑒞𑒥𑒼 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒱𑒁। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹𑒚𑒰𑒧 𑒁𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒾𑒮𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒋𑒏 𑒦𑒰𑒑 𑒏𑒋 𑒢𑒹 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱

तोड़ब।"

सहदेवकेँ बहराइत देखि बनमालीदादा बजला-

"अहाँक दुरागमन कहिया भेल?"

' दुरागमन' सुनि सहदेव बजला-

"कलकत्ता एलापर जखन कमाए-खटाए लगलौं आ माएकेँ रूपैआ पठबए लगलिऐ तखन साल भरिक पछाति हमर दुरागमन भेल।"

बियाहकेँ समटैत बनमालीदादा बजला-

"कते दिनसँ मटियाक काज करै छी?"

अपन नियोजित बियाह व्यक्त करैत सहदेव बजला-

"जहिया कलकत्ता एलौं तहिया जे काज धेलौं से अखनो धेनहि छी।"

बनमालीदादा बजला-

"जखन लोक कमाए-खटाए लगैए आ आमदनी होइ छै तखन काजोकेँ सुधारैत चलैए, माने भागिन काजकेँ हलुक बनबैत चलैए। तेहन अहाँ?"

सहदेव बजला-

"जहिना शरीरमे काज पकड़ि गेल तहिना कमाएओ जीवनमे पकड़ि गेल। करए जरतौ आ की करितौं। मनमे जे बियाहके रहि ओ सहजहि मनेमे मेटा गेल जइसँ दुनियाँ अन्हार जकाँ लागए लागल।"

' अन्हार जकाँ लागए लागल' कहि सहदेव चुप भऽ गेला। जेना मनक चूर्ण उखड़ल रंग जकाँ भऽ गेलैन तहिना मुँहक सुरखी सेहो मौलाएल गाछक सूल जकाँ देखा लगलैन। ओना, अनुमानसँ बनमालीदादा सहदेवक बियाहमे बहुत किछु बुझैत जरूर, मुदा समाजोहमे बैसल अधिकार लोक नहियेँ बुझैत। बुझबो केना करितथि? रनामे रहैबला बेग गतिशील नदी (धार) बा हलाइत हलैत बात बुझियो केना सकै छल। जीवने ने सब किछु सिखबैए। पढ़निहारकेँ कतिबक ज्ञान, नाचमे नचैयाकेँ नाचक कला, गायककेँ गायन कला आ

चोरकेँ चोरकि कला सम्पिबतो अछि। समारोहमे बैसल मटिया-मजदूरोक तँ जीवन इनारेक बेंग जकाँ बनल अछि, तखन ओ अपनाकेँ केना परिवर्तित करैत आगू बढ़ि सकैए। ओना, बनर्जीदादाक मनमे एहेन भाव प्रबल रूपमे जागि गेल छेलैन जे जाबे मनुष्य अपन प्रवाहित होइत जीवनधारकेँ समुचित ढंगसँ नहि बुझता ताबे अपन भूतसँ अबैत जीवनकेँ भविष्येक आशापर ने कियो अपन जीवन ठाढ़ करैत संकल्पित होइ छैथ। मुदा एहेन विचार मनुक्खमे तखन ने अबैए जखन हुनकामे अपन मनुष्यपनक विचार जगै छैन। से तँ जगैए जागल मनुक्खमे मुदा जे जीवन मृतप्राय बनि सुति रहल अछि। ओहन विचार तँ ओहि सीमाक भीतर ने होइए, जेहेन बहैत धार धारा मारि बालुक बुर्जा बनि मरल-पड़ल रहैए। विचारकेँ आगू बढ़बैत बनर्जीदादा गम्भीर रूपमे सहदेवकेँ पुछलखिन-

"परिवारमे के सभ छैथ?"

'परिवारमे के सभ छैथ' सुनि जहिना सहदेव तिलमिलि गेला तहिना हरदेव सेहो मौलाए लगला। मुदा कुशेसरो आ कुशेसरे जकाँ तीन-चारि गोटेक मन चटपट करए लगलैन जे अपन परिवारक बात हम बाजी। मुदा से नहि, मौलाएल मन सहदेवे बजला-

"बनर्जी बौआ, एहेन दुख लोक छातीमे मुक्का मारि सहि लइए मुदा ककरो कहए नहि चाहैए। ओना, दस गोटेक बीच जखन अहाँ पुछलौं तखन ऐ बुढ़ाड़ीमे चुपो रहब नीक नहि बुझै छी।"

सहदेवक विचार सुनि बनर्जीदादाक मन मानि गेलैन जे सहदेवक जीवनक धारमे केतौ मोनि स्फुटने प्रवाह मारि गेल छैन, मुदा एकटा हमरे बुझने मनक मोनि थोड़े भरैन। तहूमे दुनियाँ अरबो-अरब ब्रह्माण्डक बनल अछि। तखन तँ भेल जे अपन जीवनमे संभलपन आनैत दोसरोक जीवनकेँ सम्हारैक परियास ओते जरूर करक चाही जेते अपन सक्ती अछि।

बनर्जीदादा बजला-

"ચુપ નહ્વ કિ નીક નહિ વુહૈ છી। ળપ્પન કયિો શ્રૉંસીપન મૃત્પુક કનીવ શ્રાવિ ળીવ઼નદાિ વનૈ છૈથ, ાપ્પને ને હુનકા મુહસઁ સ્વ઼ાિી નક્ષત્ન ળકાઁ શ્રમૃાક વ઼ન્ષા હ્હૈ છૈન।"

મને-મન વનન્ળીદાદા વ઼યિાનિ નહ્ઉ છઉા, મુદા શ્રાગૂમે વૈસઉ સઘન ળીવ઼ન ાઁ સવહ્ક શ્રોહ્ને શ્રછિ ળેકના વુહૈક શ્રા કનૈક પ્પગાિ શ્રછિ।

સહ્દેવ઼ વળઉ-

"વનન્ળી વૌશ્રા, શ્રહાઁક ળન્મ કેાૌ બેઉ શ્રછિ શ્રા હ્મન ળન્મ સેહો કેાૌ બેઉ શ્રછિ। કહ્ના-કહ્ના ળઁ ળન્મભૂમકિઁ ગળ-મીટનસઁ નાપવ ાઁ સચ્યો કઊિમીટન દૂની વીચમે શ્રછિ। મુદા ળનિગીક શ્રચકિાન હસ્સિા ાઁ દુનૂ ગોપેક સંગે વીાવો કપઉ શ્રછિ શ્રા વીાવો કનાા, ાઁપ કહ્પ ચાહૈ છી।"

કી કહ્પ ચાહૈ છૈથ સહ્દેવ઼, ાચ સુનૈઉ સબક કાન ઠાઢ઼ બેઉન। શ્રનુકૂઉ પનસ્થિતિ દેપ્પ વનન્ળીદાદા વળઉ-

"પેઠામ સબ કયિો બાચ્પ-બૈચાનીક નૂપમે છી, ળઁ કોનો શ્રવાચો વાચ વળા ળાપા ાઁ શ્રોકના શ્રવ઼ાચ કહિ છોડ઼િ દિવ, મુદા ળે સુવ઼ાચ શ્રછિ શ્રો ાઁ પ્ક ને પ્ક દનિ ળીવ઼નમે કાળ પ્વે કનાા। ાઁપ શ્રોહ્ન વ઼યિાન નિર્બાચ઼ હોચ્ા વાળૂ।"

વનન્ળીદાદાક સહ પેવ સહ્દેવ઼ વળઉ-

"વનન્ળી બાચ઼, ળેહ્ને ળીવ઼નક બાગક હસ્સિા હ્મન શ્રછિ ાેહ્ને હ્નદિવ઼ બાળાનક સેહો છૈન। મુદા દુનૂક દશિાક મુઁહ દૂ દસિ શ્રછિ।"

વીચમે વૈસઉ ઘનશ્ચામ ઉઠકિઠ ઠાઢ઼ હોચ્ા સહ્દેવ઼કેઁ પુછઉપ્પનિ-

"કી દૂ દસિ શ્રછિ, ગુન્ળી?"

સહ્દેવ઼ વળઉ-

"વૌશ્રા, પ્કસંગા મૃાપ્નાચ઼ ળીવ઼ન હ્મના દુનૂ ગોપેક નહ્ાિ, કાનામ શ્રપન-શ્રપન શ્રછિ।"

નવ઼ વ઼યિાન વ઼ા નવ઼ કથા-કહ્ાની સુનને ળહ્ાિ વાઉ-વોચક ળળ્ળિાસા શ્રાનો

𑒅𑒑𑓂𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒫-𑒞𑒴𑒩𑒏 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒰-𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒖𑒼𑒯𑒻𑒞। 𑒋𑒏 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒅𑒚𑒏𑒱𑓄 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲, 𑒖𑒐𑒢 𑒂𑒃 𑒏𑒰𑒖 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒞𑒱-𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯 𑒧𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲, 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒰𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒥𑒢𑒰𑒋𑒥 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒱𑒢𑒹?"

𑒮𑒯𑒱𑒮𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒩𑒮 𑒦𑒹𑒙𑒢𑒹 𑒧𑒢 𑒧𑒼𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒫-𑒞𑒴𑒩𑒏 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒰𑒩𑒪 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒖𑒻𑒧𑒹 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒧𑒢 𑒞𑒱𑒞𑒱𑒥𑒹 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒢𑒼𑒏 𑒫𑒹𑒑 𑒞𑒿 𑒍𑒯𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒕𑒱𑒨𑒰𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒪𑒯𑒰𑒮𑒼 𑒖𑒐𑒢 𑒖𑒑𑒾𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒱𑒯𑒰𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒻𑒋 𑒞𑒐𑒢 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫 𑒞𑒿 𑒮𑒯𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒣𑒲𑒚𑒣𑒩 𑒏𑓂𑒫𑒱𑒢𑓂𑒙𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒼𑒩𑒰 𑒅𑒚𑒥𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒟। 𑒑𑒳𑒢𑒡𑒳𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒠𑒹𑒐 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒐𑒼𑒩𑒢𑒲 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒔𑒳𑒣𑒰-𑒔𑒳𑒣𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒢𑒭𑓂𑒙 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒴। 𑒠𑒴-𑒁𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒒𑒝𑓂𑒙𑒰 𑒥𑒲𑒞 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒏-𑒮𑒫𑒰 𑒒𑒝𑓂𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒿𑒔𑒪 𑒁𑒕𑒱।"

𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒣𑒳𑒞𑒼𑒯𑒳𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒢𑓂𑒨 𑒡𑒲𑒩𑒹-𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒧𑒙𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹𑒙 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑒹𑒭 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒪 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒕𑒲, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒖𑒹 𑒕𑒲, 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒧 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒲। 𑒞𑒿𑒋 𑒥𑒖𑒻𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓀𑒏𑒼𑒔 𑒢𑒯𑒱। 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒂 𑒯𑒵𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒏𑒯𑒥।"

𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒧𑓂𑒦𑒲𑒩𑒣𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒿𑒋 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒼𑒪𑓂𑒯𑒼𑒂𑒢𑒰 𑒮𑒰𑒏𑒰𑓀𑒔 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒋𑒏𑒰𑒑𑓂𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒦𑒰𑒨 𑒮𑒰𑒯𑒻𑒥, 𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒖𑒻𑒮𑒿 𑒪𑒖𑒰𑒅, 𑒢𑒹 𑒏𑒹𑒏𑒩𑒼𑒮𑒿 𑒛𑒩𑒰𑒅 𑒂 𑒢𑒹 𑒮𑒧𑒴𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪𑒮𑒿 𑒡𑒐𑒰𑒅। 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒕𑒲, 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑒱𑒌 𑒢𑒹 𑒥𑒰𑒖𑒥। 𑒂 𑒖𑒿 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒖𑒥 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒂 𑒮𑒳𑒢𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒰।"

𑒋𑒏 𑒞𑒿 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒯𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒢𑒫 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒢𑓂𑒨-𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒢𑒢𑒹 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒅𑒣𑒏𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒞𑒻𑒣𑒩 𑒥𑒢𑒩𑓂𑒖𑒲𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒹𑒪𑒏𑒻𑒢। 𑒢𑒱𑒧𑒼𑒯𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒞

સહ્દેવ વળઉ-

"વહુત આશા વેટા-પુતોહુપ૧ છઉ। મનમે સોઉહોઅના વનઉ ૧હૃ ળે અપ્પન ળહિ઼ના વેટાક સેવા કઽ ૧હઉ છી તહિ઼ના વુઢ઼ાડ઼ીમે અપનો હ્યત। મુદા સઞ પાનિમે યઉ ગેઉ। સાત-આઠ વ૧્પ પત્નીકેં મુરના સેહો ભઽ ગેઉન। અસગાને ગામસઁ વાળા૧ ય૧ા પઙઉ છી। કિયો સુયપ-વુયપ ઉનહિ઼ા૧ દુનિયાઁમે નહિ અછી।"

વ઼યા૧કેં સાસ્થ કનૈક પ્પયિ઼ાઉસઁ વન્૧ળીદાદા વળઉ-

"કી આશા વેટા-પુતોહુપ૧ છઉ આ કી ભેઉ?"

સહ્દેવ વળઉ-

"દુનૂ છોઙકિઽ વમ્વે શહ૧ પકૈઙ઼ ઉઉક। ળહિ઼ના હ્મ૧ા ળીવ઼નિ ૧હૈત છોઙ઼ને અછિ તહિ઼ના હ્મદેવ઼ ભળા૧કેં, પત્ની તઁ ળીવ઼નિ છૈન મુદા નઃસિન્તાન ૧હને કિયો દેપ્પનહિ઼ા૧ નૈ છૈન।"

સમાનોહ સમાપ્ત ભેઉ। સઞ કિયો યઉ ગેઉા। વન્૧ળીદાદા, દેવ઼ન આ કુશેસ૧ ૧હિ ગેઉા। વન્૧ળીદાદા દુનૂ ગોનેકેં માને દેવ઼નો આ કુશેસનોકેં સમ્મ઼ાઉતિ નૂપમે પુછઉન-

"એક ત૧હક કાળ કનૈતો એક-દોસ૧ક ળીવ઼નમે ળે દૂ૧ી વનઉ અછિ, તેક૧ા એક૧સમે કેના પાટઉ ળાયત?"

વ઼ૈયાનિક યટસા૧પ૧ વૈસનહિ઼ા૧ કુશેસ૧ તઁ છઉા નહિ આ દેવ઼ન તઁ સહળે તીનિયેઁ માસક અનુભવી છૈથ। કુશેસ૧ક અપન સમય તેના અપન ળનિગીમે વન્હા ગેઉ છૈન ળે અપન સુપ્પ-દુપ્પ છોઙ઼ દુનિયાઁમે દોસ૧ કિછુ દેપ્પ નહિ પવૈ છઉા, ળરસઁ આનો ળીવ઼નક ળાન-પહ્યાન હોરૌન। મુદા સમાનોહમે સુનઉ કિછુ વ઼યા૧ તઁ મનકેં મથયિ ૧હઉ છેઉન। અપન વ઼યા૧ક રમાન-ય૧્મ વઁચવૈત કુશેસ૧ વળઉ-

"દાદા, એક દિનક ભોળે કી આ એક દિનક ૧ાળે કી। ળીવ઼ન તઁ ળીવ઼ન છી ઓક૧ા ળર નૂપેં ગહકિઽ ગહયિ઼વૈત, મહયિ઼વૈત ૧હ્વ તેહ્ને ને વનત। મુદા સે તઁ ગહયિ઼વૈ-મહયિ઼વૈકેં વુહૈયોક અવ઼સ૧ ને ભેટ ૧હઉ અછી। વન્૧ળીદાદા, અપને સઞ ત૧હેં વ઼યા૧વ઼ાનો છી આ ક્૧ાયિ઼માનો તઁ છીહે। ળઙ઼કિ વાત કને?"

કુશેસ૧ક ળખ્ઝાસા દેપ્ય વન૧્ળીદાદા વળ૭-

"શ્રોના, વેકળા-વેકળી ળીવન શ્રપન-શ્રપન શ્રછ઼િ, મુદા શ્રપ્પન સે નહિ, શ્રપ્પન એળવે ળે મોટા-મોટી ળીન ંગાક વ઼યિા૧ મટયિા સવહ્ક વીય છૈના પહિ૭ ળે પુ૧ાન પોઢોક છૈથ, દુનયિાઁક સભ કછિુ હાના, શક્ળા નહિ ૧હળિ, દેહ્ક શક્ળાકિઁ ળીવૈ૭ ળાનકેઁ દાઁવપ૧ ૭ગા કાળ કડ ૧હ૭ા શ્રછા। દોસ૧ શ્રોહ્ન છૈથ ળે પ૧વિાિ૧ક વીય ળેના શ્રોહ્ના કડ વોહયિા ગે૭ છૈથ ળે દુનયિાઁકેઁ દેપ્યયિે ને પેવ ૧હ૭ા શ્રછ઼િ શ્રા ળેસ૧ શ્રો છૈથ ળે શ્રપના સંગ શ્રપન પ૧વિાિ૧ોકેઁ સુયા૧ કચૈળ ભવ઼સિ દસિ ૩ગા ૩ડા ૧હ૭ છૈથ। મુદા ળ૨ વુદ્દે શ્રા કચૈ૭ શ્રનવ઼૧ળળા યાહિ। શ્રાગૂશ્રો વ઼યિા૧-વ઼મિ૧્શ હોશ્ળ ૧હળ। શ્રવે૧ ભડ ગે૭। ળા૨ ળા૩।"

- ળગદીશ પ્૧સાદ મમ્ડ૭ળીક ળન્મ મ્યુવની ળ૭ાક વે૧મા ગામમે ૫ ળુ૭ાઈ ૧૯૪૭ ઈસ્વ઼ીમે ભેલૈન। મમ્ડ૭ળી હનિ્દી એવં ૧ાળનીળિ શાસ્ળ૧મે એમ઼એક શ્રહ્૧ળા પાવિ ળીવ઼કિોપા૧્ળન હેળુ ક્ૃષિ કા૧્યમે સંલગ્ન ભડ ૂયા પૂ૧્વક સમાળ સેવ઼ામે ૭ગા ગે૭ા। સમાળમે વ઼્યાપ્ળ ૂઢવિાદી એવં સામન્ળી વ઼્યવહા૧ સામાળકિ વ઼કિાસમે હનિકા વાયક વ઼્હ પિડઽૈન। શ્ર૭ળ: ળમીન્દા૧, સામન્ળક સંગ ગામમે પુ૧ળો૧ ૭ડા૨ ડાઢ ભડ ગે૭ૈન। શ્ર૭ળ: મમ્ડ૭ળી શ્રપન ળીવ઼નક શ્રયકિાંશ સમય કેસ- મોકદમા, ળહ૭ યા૧્૧ાદમિ વ઼્યળીળ કે૭ાહ। ૨૦૦૧ ઈસ્વ઼ીક પછાશ્ળ સાહળિ્ય ૭પ્યન- ક્ષેળ્૧મે એ૭ા। ૨૦૦૮ ઈસ્વ઼ીસઁ વ઼ભિનિ્ન પળ્૧- પળ્૧કિાદમિ હનિક ૧યના પ્૧કાશળિ હુશ્ર ૭ગ૭ૈન। ગીળ, કાવ્ય, નાટક, એકાંકી, કથા, ઉપન્યાસ ઈળ્યાદિ સાહળિ્યક મૌ૭કિ વ઼યિામે હનિક શ્રનવ઼૧ળ ૭પ્યન શ્રદ્વિળીય સાદ્દિ ભડ ૧હ૭ૈન શ્રછા। શ્રપ્યન યળિ દ્૧ળન ભળિ નાટક/એકાંકી, પાઁય સાએસઁ ઊપ૧ ગીળ્કાવ્ય, ઉન્નૈસ ગોટ ઉપન્યાસ શ્રા સાઢે શ્રાઠસાએ કથા- કહાનીક સંગ કછિુ મહળ્વ઼પૂ૧્ણ વ઼ષિયક શોયા૭પ્ય શ્રાદકિ પુસ્ળકાકા૧, સાએસઁ ઊપ૧ ગ્૧ન્થમે પ્૧કાશળિ છૈન। મથિ૭િા- મૈથિ૭ીક વ઼કિાસમે શ્૧ી ળગદીશ પ્૧સાદ મમ્ડ૭ળીક યોગદાન શ્રવ઼સિ્મ૧ણીય છૈન। ઈ શ્રપન સળળ ક્૧યિાશી૭ળા શ્રો ૧યના યર્મળિાક ૭૭ વ઼ભિનિ્ન સંસ્થાસભક દ્વા૧ા સમ્માનળિ્પુ૧સ્ક્ૃળ હોશ્ળ ૧હ૭ા શ્રછ઼િ, યથા-

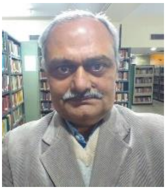
વિદિહ સમ્પાદક મણ્ડઠ દ્વાના ' ગામક ળિનિગી' ઠઘુ કથા સંગ્નહ ઠેઠ' વિદિહ સમ્માન- ૨૦૧૧' , ' ગામક ળિનિગી વ સમગ્ન યોગદાન હેતુ સાહિત્ય અકાદેમી દ્વાના- ' ટૈગોન ઠટિનિયન એવાન્ડ- ૨૦૧૧' , મથિઠિ મૈથિઠીક ઉન્નયન ઠેઠ સાક્ષન દનભંગા દ્વાના- ' વૈદેહ સમ્માન- ૨૦૧૨' , વિદિહ સમ્પાદક મણ્ડઠ દ્વાના ' નૈ યાનૈ' ઉપન્યાસ ઠેઠ ' વિદિહ વાઠ સાહિત્ય પુનસ્કાન- ૨૦૧૪' , સાહિત્યમે સમગ્ન યોદાન ઠેઠ એસએનએસ ગઠીવઠ સેમનિની દ્વાના ' કૌશકિી સાહિત્ય સમ્માન- ૨૦૧૫' , મથિઠિ- મૈથિઠીક વકિાસ ઠેઠ સતત ક્નાયિાશીઠ નહવાક હેતુ અખઠિ ભાનતીય મથિઠિ સંઘ દ્વાના- ' વૈદ્યનાથ મશ્નિ' યાત્ની' સમ્માન- ૨૦૧૬' , નયના યનમાતિક ક્ષેત્નમે અમૂઠ્ય યોગદાન હેતુ ળ્યોત્સ્ના- મણ્ડઠ દ્વાના- ' કૌમુદી સમ્માન- ૨૦૧૭' , મથિઠિ- મૈથિઠીક સંગ અન્ય ઉત્કૃષ્ટ સેવા ઠેઠ અખઠિ ભાનતીય મથિઠિ સંઘ દ્વાના ' સ્વ વાવૂ સાહેવ યૌયની સમ્માન- ૨૦૧૮' , યેતના સમતિ િપટનાક પ્નસદ્ધિ ' યાત્ની યેતના પુનસ્કાન- ૨૦૨૦' , મૈથિઠી સાહિત્યક અહનનશિ સેવા આ સૃળન હેતુ મથિઠિ સાંસ્કૃતકિ સમન્વય સમતિ, િગુવાહાટી- અસમ દ્વાના ' નાળકમઠ યૌયની સાહિત્ય સમ્માન- ૨૦૨૦' , ભાનત સનકાન દ્વાના ' સાહિત્ય અકાદેમી પુનસ્કાન- ૨૦૨૧' તથા સાહિત્ય આ સંસ્કૃતમિ મહત્વપૂર્ણ અવદાન ઠેઠ અમન શહીદ નામક્ષઠ મંડઠ વચિાન મંય દ્વાના ' અમન શહીદ નામક્ષઠ મંડઠ નાષ્ટ્નીય પુનસ્કાન- ૨૦૨૨'

નયના સંસાન : ૧ ઇન્દ્નધનુષી અકાસ, ૨ નાત- દનિ, ૩ તીન ળેડ એગાનહમ માઘ, ૪ સનતિ, ૫ ગીતાંળઠિ, ૬ સુખાએઠ પોખનકિ ળાઇડ, ૭ સતવેધ, ૮ યુનૌતી, ૯ નહસા યૌની, ૧૦ કામધેનુ, ૧૧ મન મથન, ૧૨ અકાસ ગંગા- કવતિા સંગ્નહ। ૧૩ પંયવટી- એકાંકી સંયયન। ૧૪ મથિઠિક વેટી, ૧૫ કમ્પ્નોમાઇળ, ૧૬ હ્નમેઠયિા વશ્નિાહ, ૧૭ નત્નાકન ડકૈત, ૧૮ સ્વયંવન- નાટક। ૧૯ મૌઠાઇઠ ગાછક ફૂઠ, ૨૦ ઉત્થાન- પતન, ૨૧ ળિનગીક ળીત, ૨૨ ળીવન- મનણ, ૨૩ ળીવન સંઘન્ષ, ૨૪ નૈ યાડૈએ ૨૫ વડકી વહનિ, ૨૬ ભાદવક આઠ અન્હાન, ૨૭ સધવા- વધિવા, ૨૮ ઠૂઠ ગાછ, ૨૯ ઇળ્ળત ગમા ઇળ્ળત વઁયેઠૌ, ૩૦

लहसन, ३१ पंगु, ३२ आमक गाछी, ३३ सुयाति, ३४ मोड़पर, ३५ संकल्प, ३६ अन्तिम क्षण, ३७ कुम्हड़- उपन्यास। ३८ पयस्विनी- प्रबन्ध-निबन्ध- समालोचना। ३९ कल्याणी, ४० सतभाए, ४१ समझौता, ४२ तामक तमघैल, ४३ वीरांगना- एकांकी। ४४ तरेगन, ४५ बजन्ता- बुझन्ता- बीहनि कथा संग्रह। ४६ शंभुदास, ४७ रटनी खढ़- दीर्घ कथा संग्रह। ४८ गामक जिनगी, ४९ अर्द्धांगिनी, ५० सतभैया पोखरि, ५१ गामक शकल-सूरत, ५२ अपन मन अपन धन, ५३ समरथाइक भूत, ५४ अप्पन- बीरान, ५५ बाल गोपाल, ५६ भकमोड़, ५७ उलबा चाउर, ५८ पतझाड़, ५९ गढ़ैनगर हाथ, ६० लजविजी, ६१ उकड़ू समय, ६२ मधुमाछी, ६३ पसेनाक धरम, ६४ गुड़ा- खुद्दीक रोटी, ६५ फलहार, ६६ खसैत गाछ, ६७ एगारहटा आमक गाछ, ६८ शुभचिन्तक, ६९ गाछपर सँ खसला, ७० डभियाएल गाम, ७१ गुलेती दास, ७२ मुड़ियाएल घर, ७३ वीरांगना, ७४ स्मृति शेष, ७५ बेटीक पैरुख, ७६ क्रान्तियोग, ७७ त्रिकालदर्शी, ७८ पैंतीस साल पछुआ गेलौं, ७९ दोहरी हाक, ८० सुआमिनी जिनगी, ८१ देखल दिन, ८२ गपक पियाहुल लोक, ८३ दिवालीक दीप, ८४ अप्पन गाम, ८५ खिलतोड़ भूमि, ८६ चितवनक शिकार, ८७ चौरस खेतक चौरस उपज, ८८ समयसँ पहिने चेत किसान, ८९ भौक, ९० गामक आशा टूटि गेल, ९१ पसेनाक मोल, ९२ कृषियोग, ९३ हारल चेहरा जीतल रूप, ९४ रहै जोकर परिवार, ९५ करताक रंग कर्मक संग, ९६ गामक सूरत बदैल गेल, ९७ अन्तिम परीक्षा, ९८ घरक खरच, ९९ नीक डगर डगेलौं, १०० जीवनक कर्म जीवनक मर्म, १०१ संचराम, १०२ भरि मन काज, १०३ आएल आशा चलि गेल, १०४ जीवन दान तथा १०५ अप्पन साथी- लघु कथा संग्रह।

अपन मंतव्य editorial@videha.com **पर पठाउ।**

२.७ रवीन्द्र नारायण मिश्र- मातृभूमि (उपन्यास) १७म खेप

रवीन्द्र नारायण मिश्र

मातृभूमि (उपन्यास) १७म खेप

१७

एकटा समय छलैक जे उत्तरवारिटोलक लोकसभ दछिनवारिटोलक गरिहथसभक ओहिठाम हर जोतैत छल, जन-बनिहार रहए, घरसँ लए कए बाहरधरि सभटा काज करैत छलए ओ बोनिक नाम पर जकरा जे भेटल जाए, नहि भेटैक तैओ कोनो बात नहि। ककरो बाबा पाँचटा टका कर्ज लेने रहैत, ताहि ऋणकेँ सधेबामे कैक पुस्तक श्रम लगा गेल। मुदा कर्जा ठामहि छलैक। मुदा समयक चक्र बदलैत छैक, से बदललैक। आब ओ उत्तरवारिटोल नहि अछि। केओ दछिनवारिटोलक जन-बनिहार नहि अछि। ओहि टोलमे बीए-एमए पास लोक छैक। मास्टर, अफसर, की-की ने बनि गेल छैक छौड़ासभ। तँ ने ओहि दिन जखन पाठशालाक विवाद भेलैक तँ ओहिटोलक युवकसभ छड़पि कए जयन्तक समर्थनमे आबि गेल। जयन्तक पितिऔत लैतक सहयोगसँ ओहि जगहकेँ कथिनहु छोड़बाक हेतु तैयार नहि छल। ताहि हेतु ओ अपन वयोवृद्ध पिताक अवहेलना करबामे सेहो नहि बाज आएल। आब सोचओक जे भेलैक ने परिवर्तन। मुदा जहिना उत्तरवारिटोलक लोकसभकेँ विकास भेलैक तहिना दछिनवारिटोलक लोकक गति दिस बढ़ि रहल अछि। साँझ होइत देरी सौंसे टोल तारीक दुर्गंधसँ महमह करए लगैत अछि। किछु बूढ़सभ महादेवक मंदिरपर शरण लेने रहैत छथि, कोनो आओर

𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒢𑒱। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢𑒯𑒳 𑒮𑒏𑓂𑒭𑒧 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒮𑒢 𑒚𑓀𑒛𑒏 𑒂𑒑𑒴 𑒮𑒏𑒠𑒧 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒏𑒋 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒱𑒞𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱।

𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒼𑒔𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒥𑒠𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒹𑒞𑒢𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒏𑒩𑒼𑒮𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒪𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒍 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒼𑒦-𑒪𑒰𑒪𑒔𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒋 𑒂𑒋𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒔𑒰𑒯𑒱। 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒕𑒪। 𑒍 𑒞𑒏𑒩 𑒑𑒾𑒩𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒴 𑒏𑒩𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒮𑒏 𑒁𑒫𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰-𑒠𑒳𑒩𑓂𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒍 𑒏𑒲 𑒖𑒰𑒢𑒹 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯? 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒢𑒱𑓁𑒮𑓂𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑒱𑒏 𑒃𑒔𑓂𑒕𑒰𑒮𑒿 𑒍 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒳𑒐 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒐𑒢 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒢𑒰 𑒯𑒮𑒱𑒏 𑒦𑒹𑒪 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒯𑒼𑒋𑒥 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏।

𑒍𑒯𑒱 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒁𑒫𑒮𑒰𑒠𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒍 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒂𑒥𑒱 𑒏𑒋 𑒧𑒾𑒢 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒏𑒩𑒥𑒰𑒠𑒮𑒿 𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒣𑒳𑒕𑒢𑒱 𑒍 𑒖𑒥𑒰𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒟𑒱। 𑒄 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒩𑒯𑒟𑒱।

" 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒞𑒿 𑒁𑒢𑒹𑒩𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲 । 𑒋𑒏 𑒩𑒮𑒰𑒢𑒰 𑒠𑒩𑒱𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰 𑒠𑒹𑒥𑒻𑒏 । 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒯𑒫𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒰𑒑𑒞𑒻𑒏 ।"-𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒪𑒚𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪
।

"𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒚𑒹𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒱𑒌𑒏। 𑒖𑒞𑒋 𑒖𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒼𑒢𑒱 𑒞𑒞𑒋 𑒖𑒰𑒟𑒳 । 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒮𑓂𑒛𑒰 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒟𑒳।"-𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒪𑒚𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪 ।

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒅𑒞𑒩𑒥𑒰𑒩𑒱𑒙𑒼𑒪𑒥𑒰𑒮𑒦 𑒖𑒹 𑒙𑒩𑓂𑒩-𑒙𑒩𑓂𑒩 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒲 𑒏𑒩𑒥𑒯𑒏?" -𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒪𑒚𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪।

"हमरा हिसाबे तँ ओ दुनू अगत्ती छौंड़ासभकेँ किछु सबक सिखाएब जरूरी अछि, नहि तँ कखनो उकबा उठि सकैत अछि।"-धारमि लठैत बाजल।

ओकरा सभकेँ ठीक केनाइ आब आसान बात नहि छैक। पुलिस-थाना सभ ओकरेसभ दिस भए जाइत छैक। तोरासभक संग के देतह? सोचि विचारि कए काज करह। एहन ने होअए जे मुँहे भरे खसी।"-सुधाकर बाजलाह।

"हमरा लगैत अछि जे जयन्त शीघ्रे जानकीधाम वापस चलि जेताह। बातो सही छैक, एहि गाममे आब की राखल छैक? एहिठाम शास्त्र पढ़निहार अछि के? सभ तँ साँझ होइते तारी पीबि कए बमकए लगैत अछि, ताहिठाम हिनकर पोथापंथीकेँ ककरा काज हेतैक?"-सुधाकर बाजलाह।

"तखन कएल की जाए?"-पहिल लठैत बाजल।

"तूँ सभ पता तँ लगाबे जे उत्तरवारिटोलमे की चलि रहल अछि? जाहि प्रकारसँ ओ दुनू छौंड़ा बाजि रहल छल ताहिसँ हमरा बहुत चिन्ता भए रहल अछि। कहि पाठशालाक नामपर ओ सभ पुरना ओलिने चुकाबए लगए।"-सुधाकर बाजलाह।

"ठीक कहि रहल छी। हमसभ ओमहरे जाइत छी, देखैत छी जे हवाक रुख केमहर अछि?"- से कहि लठैतसभ उत्तरवारिटोल दिसि बढ़ि गेल।

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

૨૮.નિ્મળ કન્ાા- અગ્નિ શિખા (ભાગ- ૧૧)

<u>**નિ્મળ કન્ાા**</u> (૧૯૬૦-), શિક્ષા - એમ્ એ, નૈહન - ખનાળપુન, દનભઙ્ગા, સાસુન - ગોઢિયાની (વળહા), વન્તમાન નિવાસ - નાઁચી, ઝાનખામ્ડ, ઝાનખંડ સનકાન મહિળા એવં વાળ વિકાસ સામાજિક સુનક્ષા વિભાગ મે વાળ વિકાસ પનિયોજના પદાધિકાની પદ સઁસ સેવાનિવૃત્તિ ઉપનાન્ત સ્વતંત્ન લેખન।

મૂળ હિન્દી- સ્વન્ગીય જિતેન્દ્ન કુમાન કન્ાા, મૈથિળી અનુવાદ- નિ્મળ કન્ાા

અગ્નિ શિખા (ભાગ - ૧૧)

પૂન્વ કથા

કુમાન વન મે વસંતોત્સવ મનાયળ જાઇત છળ, જાહિ મે સમ્મિળિત હોયવાક લેળ દેશ દેશાંતન સઁ નાજકુમાની સભ આયળ છથિ, આ એખનહિ ઓ સભ નાજા પૂનવાક વ્યગ્નતા સઁ પ્નતીક્ષા કનૈત છથિ ળ

આવ આગૂ

એહિ કુમાન વન મે આઇ વસંતોત્સવ કે સમાનોહક દિન પુનુષક પ્નવેશ વન્જિત છળ । માત્ન ઉદ્ઘાટન કનતા અપને કિછુ સહયોગીક સંગ ઉદ્ઘાટનક અવસન પન કિછુ સમય ળેળ જા સકૈત છથિ ળ

ઋષિમાળ ચ્યવ઼ન કે પત્ની શ્રશોક વ઼ૃક્ષક પૂળન કેઉથી। શ્રગ઼ર ચૂપ દીપ સંસ પૂળનોપરાંત મદન દેવ઼ના કે પૂળન કસ ભોગ શ્રર્પામ કેઉથિ ઉ તદુપરાંત ઉદ્‌ઘાટન સમારોહ કે ઉઉ નાળા પુરૂરવ઼ા કે શ્રામંત્રિત કરવ઼ા હેતુ એક પ્રતિહિરિમિ઼ી કે પઠાશ્રોઉ ગેઉ ઉ

પુરૂરવ઼ા શ્રનેક નાળા સવહક સંગ પ્રવ઼ેશ દ્વ઼ાર સંસ શ્રંદર પ્રવ઼િષ્ટ ભેઉથિ ઉ કુંવ઼ારિ કન્યા સભ પુરૂરવ઼ાક ળયઘોષ કેઉથિ,પુનઃ હુનક સ્વ઼ાગત મે મધુર ગાન પુવ઼તી સવહક દ્વ઼ારા ગાશ્રોઉ ગેઉ ઉ તત્પશ્ચાત પુરૂરવ઼ા સંસ શ્રશોક વ઼ૃક્ષ મે પદાઘાત કરવ઼ા હેતુ કહઉ ગેઉ ઉ શ્રો શ્રશોક વ઼ૃક્ષ મે ળિખનહિ શ્રપન પદાઘાત કેઉથિ,નાળાક ળયકારાક ઉદ્‌ઘોષ સંસ દિગ્દિગંત ગુંળિત ભસ ગેઉ ઉ તત્પશ્ચાત સભ નાળકુમારી પુષ્પવ઼ર્ષા નાળા પુરૂરવ઼ા પર પુષ્પવ઼ર્ષા કેઉથિ ઉ સભ નાળકુમારી એક-દૂસર કે પછુશ્રા સ્વ઼યં નાળાક સમ્મુખ શ્રયવ઼ા હેતુ એક-દૂસર સંગ ધક્કા મુક્કી કરસ ઉગઈહ ઉ પુરૂરવ઼ાક દૃષ્ટિ હુનકા સભ દિસિ ક્ષામ માત્ર ઉઉ ઉઠઉ છઉન્હિ શ્રવ઼શ્ય પરંચ પુનઃ હુનક દૃષ્ટિ હુકિ ગેઉન્હિ ઉ હુનક નેત્ર ળનિકા સભ કે શ્રોહિ ક્ષામ માત્ર મે દેખઉક શ્રો સભ નાળકુમારી શ્રપના કે ધનો ધન્ય સન માનસ ઉગઈહ ઉ નાળા કે પુરુષોચિત સુંદરતા પર સભ નાળકુમારી વ઼િમોહિત સન ભેઉ છઈહ ઉ કતેકો નાળકુમારી મૂર્છિત ભસ ભૂ ઉંડિત ભસ ગેઈહ ઉ એક તો નાળા કે ચરામ તઉ મે ચેતનાહીન ભસ ગેઉ છઈહ ઉ ઋષિ નાળ ચ્યવ઼ન કે પત્ની શ્રોકરા ઉઠૌઈહ,એવ઼મ ઉચિત ચિકિત્સા હેતુ શ્રોહિ સુન્દરી કે ઉસ કસ શ્રાગૂ વઢિ ગેઈહ ઉ પુનઃ ચ્યવ઼ન ઋષિ સસ શ્રનુમતિ ઉસ પુરૂરવ઼ા શ્રન્ય નાળા સવહક સંગે વ઼ન પ્રાંત સંસ વ઼ાપસ ભસ ગેઉ છઉાહ ઉ કહિુએ દેરી કે વાદ શ્રો પ્રવ઼ેશ દ્વ઼ાર સંસ વાહર ભસ ગેઉાહ ઉ

નાળા પુરૂરવ઼ા સમુદ્ર સન ગંભીર વનઉ છઉાઉાહ ઉ હુનક મુખ પર કનિયો ભાવ઼ પરિવ઼ર્તન નહિ ભેઉન્હિ,પૂર્વ઼વ઼ત વનઉ રહઉન્હિ હુનક મુખમાણ્ડઉ ઉ મહાન પુરુષક હૃદય સામાન્ય તરુણી પર વ઼િમોહિત નહિ ભસ સકત ઉ શ્રોહો એહેન પુરુષ ળે ઇંદ્રઉોક કે શ્રપ્સરાક સુંદરતા સૌસ વ઼ંચિઉત નહિ ભેઉથિ,શ્રો શ્રપન તપસ્યા પૂર્ણ કેઉથિ,હુનક તસ વાત કહિુ શ્રઉગ હોયત ઉ હુનકા સંવંધ મે એહેન સોચનાઈ શ્રસંગત હોયત ઉ

- - - -

કછિુ દિવિસ વાદ એક દિન મહામાત્ય સેનાપતિ સૌસ કહલથિ - "સેનાપતિ જી, હમના વુહાર્ત અછિ જે અપના સવહક સમ્રાટ આજીવન કુમારે રહિ જેતાહ"|
"હમર વિચાર અપને સૌસ કછિુ જાનિ નહિ અછિ,કિએક તસ દેખલિયેક જે ઋષિ મુનિ સભ અનેક પ્રકાર સૌસ સમદ્દાઓલ રાજા કે લ વંશ કે આગૂ વઢાયવ આવશ્યક અછિ। પતિૃ ઋણ ચુકાયવ પુરુષ કે વાસ્તે અત્યાવશ્યક થિક જાહિ લેલ પુત્રક આવશ્યકતા અછિ લ પૂંગવ નરક સૌસ પરિત્રાણક સાધન પુત્ર હોઈત અછિ - ઈ પર્યંત કહલન્હિ લ પરંચ રાજા પુનૂરવા અપન વ્યેય પર અડિગ રહલાહ"| સેનાપતિ ચિંતિત સ્વર મે વાજિ ઉઠલાહ લ
"કાલ્હિયે તસ શાકલદ્વીપ કે પ્રસિદ્ધ નરેશ કૃતવર્માક સંદેશ આઓલ છલ લ 'હુનક પુત્રી વિવાહ કરતીહ તસ સમ્રાટ પુનૂરવા સસઅન્યથા ઓ આજીવન કુંમારી રહતીહ' - ઈ પ્રણ ઓ રાજકુમારી લેને છથિ લ ઈ વાત વતવૈત નૃપતિ કે પત્ર કરુણ રસ સૌસ ભરલ પરલ છલ લ પરંચ રાજા પુનૂરવા ઓ પત્ર પઢલા ઉપરાન્ત અસ્વીકૃતિ ભરલ પત્રોત્તર દસ દેલન્હિ લ લગૈત અછિ જે અપન રાજા નિઃસંતાને રહિ જેતાહ"| મહામાત્ય ચોર ગંભીર છલાહ લ
"કિએક સંતાન ઉત્પન્ન કરવાક ક્ષમતા હુનકા મે નહિ છૈન્હિ કી"? સેનાપતિ કિછલ કચૈત વાજિ ઉઠલ છલાહ |
મહામાત્ય કિચિંત ક્રોધિત હોઈત વાજિ ઉઠલાહ સેનાપતિ પર - "જખની હુનક હૃદય મે કોનો નારીમી કે પ્રવેશ હોયત તખનહિ તસ એહન ભસ સકત ! પરંચ ઉનકા હૃદય ! ઓ તસ ઋષિ-મુનિ સભ સસ અધિક સ્થિર છૈક લ વિશ્વામિત્ર ચ્યવન ઋષિ સવ પથભ્રષ્ટ ભેલાહ,પરંચ અપન સમ્રાટ કે અપ્સરિ ધરિ તસ કેયો નહિ આકૃષ્ટ કસ પયલહિ લ વુદ્દતા જાઈત અછિ ભવિષ્યો મે કેયો સુંદરી એહિ ઉપલવ્ધિ કે પ્રાપ્ત નહિ કસ સકતીહ"|
"દેખૂ આગૂ કી હોયત ઈ તસ સમય વતાએત"- સેનાપતિ મુસ્કુરા ઉઠલાહ લ
"હંસ સોમવંશ કે લિએ એક પુત્રક આવશ્યકતા થિક,એકર પૂર્તિ તસ કોનહુના

अवश्य होयत,ई बात तँ निश्चित अछि,कारण अनेको ज्योतिषाचार्य भविष्यवाणी केलन्हि जे ई वंश युग युगान्तर तक पृथ्वी पर रहत । एहि सँ निश्चित अछि जे भविष्य मे कियो सुन्दरी राजाक हृदय पर विजय अवश्य प्राप्त करतीह । परंच ओ सुन्दरी के छथि आ ओ छथि कतह ? ई बुझना मे नहि अबैत अछि" - गहन विचार पूर्ण मुद्रा मे आकाश दिसि देखैत बजलाह प्रधान अमात्य । बुझाइत छल जेना ओ ईश्वर सँ पूछि रहल होथि ई प्रश्न ।

प्रधान अमात्य आ सेनापति दूनु मीलि विचार-विमर्श करैत रहलाह राजा पुरुरवाक विवाह के संबंध मे ! हुनक प्रणय आ परिणय के संबंध मे ! हुनक मस्तिष्क थाकि गेल मुदा हुनका एहन कोनो मार्ग नहि भेटलन्हि जाहि सँ कोनहुना कोनो सुन्दरी के प्रति राजा के आकृष्ट कराओल जाय,आ ओहि सुन्दरी के विवाह राजा सँ कराओल जाय । तखनहि तँ राजा गृहस्थ धर्मक पालन करताह ।

क्रमशः

अपन मंतव्य editorial.staff@videha.com **पर पठाउ।**

𑓒𑓘𑓖𑒚ॉ 𑒫𑒱𑒣𑒱𑒢 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒦𑒰𑒮 𑒣𑓂𑒩𑒝𑒲𑒞 𑒏𑒩𑓂𑒝𑒦𑒰𑒩𑒧𑓂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 (𑓗𑒧 𑒦𑒰𑒑)

𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒦𑒰𑒮 𑒣𑓂𑒩𑒝𑒲𑒞 𑒏𑒩𑓂𑒝𑒦𑒰𑒩𑒧𑓂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠

(𑓗𑒧 𑒦𑒰𑒑)

डा. विपिन कुमार झा

(संस्थापक आ सम्पादक- जाह्नवी संस्कृत ई-शोधपत्रिका)

(एहि सँ पूर्व महाकवि भास केर लिखल कर्णभारम् जे कर्णक मनोव्यथा पर लिखल गेल प्राचीनतम एकांकी अछि, संस्कृत मे लिखल एहि ग्रन्थक छठम प्रभाग यत्र मैथिली रूपान्तर पढने रही अहाँ सब, आइ ओहि सं आगू)

शक्रः- अविहा अविहा (अविहा अविहा।)

इन्द्र-एहेन अनर्थ जुनि करू

कर्णः- न भेतव्यं न भेतव्यम्। प्रसीदतु भवान्। अन्यदपि श्रूयताम्।

कर्ण- नै भयभीत होउ, नै भयभीत होउ, प्रसन्न होउ, और सुनल जाउ

अङ्गैः सहैव जनितं मम देहरक्षा

देवासुरैरपि न भेद्यमिदं महास्त्रैः।

देयं तथापि कवचं सह कुण्डलाभ्यां

प्रीत्या मया भगवते रुचितं यदि स्यात् ।। २१ ।।

अंगक संग हमर देहरक्षा हेतु कवच संग कुण्डल सेहो उत्पन्न भेल जे देव-दानव सं सर्वथा दुर्भेद्य अछि यदि अहां लिये चाहैत छी त हम प्रसन्नतापूर्वक ई दय दी।

शक्रः- (सहर्षम्।) देहु, देहु। (ददातु, ददातु।)

इन्द्र प्रसन्न भय- दिय दिय

कर्णः- (आत्मगतम्) एष एवास्य कामः। किं नु खल्वनेककपटबुद्धेः कृष्णस्योपायः। सोऽपि भवतु। धिगयुक्तमनुशोचितुम्। नास्ति संशयः। (प्रकाशम्) गृह्यताम्।

कर्ण- मनहि मन ऐह हिनक इच्छा छैन्ह अवश्य कपटव्यवहार बला कृष्णक ई षड्यन्त्र छन्हि यैह त ऐह उचित। धिक्कार अछि जे ई अनुचित विचार कयल कोनो संशय नै करबाक चाही (प्रकट) त ई लेल जाउ।

सख्यः- अङ्गराज! न दातव्यं न दातव्यम्।

सख्य- अंगराज ई नै दियौ ई नै दियौ

कर्णः- शल्यराज! अलमलं वारयितुम्। पश्य

कर्ण- शल्यराज नै रोकू देखू

शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्

सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः।

जलं जलस्थानगतं च शुष्यति

हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति।। २२ ।।

व्यतीत समय मे शिक्षा समाप्त भय जाइत अछि मजबूत जड़ि बला गाछ सेहो उखड़ि जाइत अछि। जल जलस्थान जाक सुखा जाइत अछि। किन्तु देल गेल उचित हवि या दान सतत् विद्यमान रहैत अछि।

तस्मात् गृह्यताम्। (शक्राय ददाति)

एहि कारण लेल जाउ (शक्रकेँ दैत छथि)

𑒬𑒏𑓂𑒩𑓁- (𑒑𑒵𑒯𑒲𑒞𑓂𑒫𑒰 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒑𑒞𑒧𑓂।) 𑒯𑒢𑓂𑒞 𑒑𑒵𑒯𑒲𑒞𑒹 𑒮𑓂𑒧𑒼। 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒧𑒹𑒫𑒰𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢𑒫𑒱𑒖𑒨𑒰𑒩𑓂𑒟𑓀 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒠𑒹𑒫𑒻𑒩𑓂𑒨𑒞𑓂 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒞𑒠𑒱𑒠𑒰𑒢𑒲 𑒧𑒨𑒰𑒢𑒳𑒭𑓂𑒚𑒱𑒞𑒧𑓂। 𑒞𑒮𑓂𑒧𑒰𑒠𑒯𑒧𑒣𑓂𑒨𑒻𑒩𑒰𑒫𑒞𑒧𑒰𑒩𑒳𑒯𑓂𑒨𑒰𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢𑒏𑒩𑓂𑒝𑒨𑒼𑒩𑓂𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑓂𑒫𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑓀 𑒣𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧𑒱। (𑒢𑒱𑒭𑓂𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑓁।)

𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩- (𑒪𑒨 𑒏𑒹 𑒧𑒢 𑒧𑒹) 𑒍𑒯 𑒄 𑒪𑒨 𑒞 𑒪𑒹𑒪𑒯𑒳 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒯𑒧 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒮𑒧𑒨 𑒧𑒹𑓀 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒫𑒱𑒖𑒨 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒲 𑒂 𑒏𑒰𑒖 𑒂𑒨 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪 𑒂𑒥 𑒯𑒧 𑒌𑒩𑒰𑒫𑒞 𑒣𑒩 𑒔𑒜𑒱 𑒏𑒹𑓀 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒂 𑒏𑒩𑓂𑒝𑒏 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒠𑒹𑒐𑒥

𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱

𑒬𑒪𑓂𑒨𑓁- 𑒦𑒼 𑒁𑒓𑓂𑒑𑒩𑒰𑒖! 𑒫𑒘𑓂𑒔𑒱𑒞𑓁 𑒐𑒪𑒳 𑒦𑒫𑒰𑒢𑓂।

𑒬𑒪𑓂𑒨- 𑒁𑓀𑒑𑒩𑒰𑒖 𑒁𑒯𑒰𑓀 𑒚𑒏𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑓀

𑒏𑒩𑓂𑒝𑓁- 𑒏𑒹𑒢।

𑒏𑒩𑓂𑒝- 𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰

𑒬𑒪𑓂𑒨𑓁- 𑒬𑒏𑓂𑒩𑒹𑒝।

𑒬𑒪𑓂𑒨- 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰

कर्णः- न खलु। शक्रः खलु मया वञ्चितः। कुतः,

कर्ण- नै नै इन्द्र हमरा सं ठकल गेला कियाक

अनेकयज्ञाहुतितर्पितो द्विजैः

किरीटमाली दानवसङ्घमर्दनः।

सुरद्विपास्फालनकर्कशाङ्गुलि-

र्मया कृतार्थः खलु पाकशासनः ॥ २३ ॥

(वंशस्थ वृत्तम्)

अनेक यज्ञ मे आहुति दऽ ब्राह्मण लोकनि प्रसन्न कएल अछि जे किरीट धारण कएल छथि एवं दानवसमूह के विनाशक छथि एहन ऐरावत के पीठ थपथपेनहार जनिक हाथ आंगुर कठोर भेल अछि एहेन इन्द्र आइ हमरा द्वारा स्वयं उपकृत भेलाह ई हमरा लेल प्रशंसाक गप्प अछि।

देवदूतः- भोः कर्ण! कवचकुण्डलग्रहणजनितपश्चात्तापेन पुरन्दरेणानुगृहीतोऽसि। पाण्डवेष्वेकपुरुषवधार्थममोघमस्त्रं विमला नाम शक्तिरियं प्रतिगृह्यताम्।

देवदूत- हे कर्ण कवच कुण्डलक प्रतिग्रहणक पछतावा क कारण इन्द्र अहाँपर अनुग्रह केलथि पाँचो मे कोनो एक पाण्डवक हेतु विमला नामक अमोघ अस्त्र स्वीकार करू।

कर्णः- धिग्, दत्तस्य न प्रतिगृह्णामि।

कर्ण- धिक्कार अछि दान दय के वापस कछि नै लैत छी

देवदूतः- ननु ब्राह्मणवचनाद् गृह्यताम्।

देवदूत- त ब्राह्मणवचन मानि लिय ओहि

कर्णः- ब्राह्मणवचनमिति। न मयातिक्रान्तपूर्वम्। कदा लभेय।

कर्ण- ब्राह्मणवचन हम कहियो उल्लंघन नै कयल। कखनो भेटत

देवदूतः- यदा स्मरसि तदा लभस्व।

देवदूत- जखने स्मरण करब तखने भेटत

कर्णः- बाढम्। अनुगृहीतोऽस्मि। प्रतिनिवर्ततां भवान्।

𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒢𑒲𑒏 𑒯𑒧 𑒅𑒣𑒏𑒵𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒯𑒳 𑒁𑒯𑒰𑓀 𑒖𑒰𑒅

𑒠𑒹𑒫𑒠𑒴𑒞𑓁- 𑒥𑒰𑒜𑒧𑓂। (𑒢𑒱𑒭𑓂𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑓁।)

𑒠𑒹𑒫𑒠𑒴𑒞- 𑒢𑒲𑒏 𑒑𑒣𑓂𑒣 (𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱)

𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑓁- 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒩𑒰𑒖! 𑒨𑒰𑒫𑒠𑓂𑒩𑒟𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒰𑒫𑓁।

𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒩𑒰𑒖! 𑒩𑒟 𑒣𑒩 𑒔𑒜𑒲

𑒦𑒠𑓂𑒩𑓁- 𑒥𑒰𑒜𑒧𑓂!

𑒦𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒲𑒏 𑒁𑒕𑒱

(𑒩𑒟𑒰𑒩𑒼𑒯𑒝𑓀 𑒢𑒰𑒙𑒨𑒞𑓁)

𑒩𑒟𑒰𑒩𑒼𑒯𑒝 𑒁𑒦𑒱𑒢𑒨 𑒏𑒩𑒻𑒞

𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑓁- 𑒁𑒨𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒃𑒫 𑒬𑓂𑒩𑒴𑒨𑒞𑒹। 𑒏𑒱𑓀 𑒢𑒳 𑒐𑒪𑓂𑒫𑒱𑒠𑒧𑓂।

𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰- 𑒁𑒩𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒖𑒏𑒰𑓀 𑒮𑒳𑒢𑒰𑒃 𑒣𑒛𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱

𑒬𑒓𑓂𑒐𑒡𑓂𑒫𑒢𑒱𑓁 𑒣𑓂𑒩𑒪𑒨𑒮𑒰𑒑𑒩𑒒𑒼𑒭𑒞𑒳𑒪𑓂𑒨𑓁

𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒮𑓂𑒨 𑒫𑒰 𑒢 𑒞𑒳 𑒦𑒫𑒹𑒞𑓂𑒮 𑒞𑒳 𑒤𑒰𑒪𑓂𑒑𑒳𑒢𑒮𑓂𑒨।

𑒢𑒴𑒢𑓀 𑒨𑒳𑒡𑒱𑒭𑓂𑒚𑒱𑒩𑒣𑒩𑒰𑒖𑒨𑒏𑒼𑒣𑒱𑒞𑒰𑒞𑓂𑒧𑒰

𑒣𑒰𑒩𑓂𑒟𑓁 𑒏𑒩𑒱𑒭𑓂𑒨𑒞𑒱 𑒨𑒟𑒰𑒫𑒠𑒧𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑒧𑓂 ॥ २४ ॥

𑒣𑓂𑒩𑒪𑒨𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩𑒫𑒞𑓂 𑒁𑒞𑒱𑒑𑒧𑓂𑒦𑒲𑒩𑒬𑒥𑓂𑒠𑒫𑒪𑒰 𑒄 𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒏 𑒬𑓀𑒐 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢𑒏 𑒬𑓀𑒐𑒡𑓂𑒫𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱? 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒨𑒞𑒱 𑒨𑒳𑒡𑒱𑒭𑓂𑒚𑒱𑒩𑒏 𑒣𑒩𑒰𑒖𑒨 𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒣𑒩𑒰𑒖𑒱𑒞 𑒄 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑓀 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑓀 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒩𑒞𑒰𑒯।

𑒬𑒪𑓂𑒨𑒩𑒰𑒖! 𑒨𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮𑒰𑒫𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢𑒮𑓂𑒞𑒞𑓂𑒩𑒻𑒫 𑒢𑒲𑒨𑒞𑒰𑓀 𑒧𑒧 𑒩𑒟𑓁।

𑒬𑒪𑓂𑒨𑒩𑒰𑒖 𑒖𑒞𑒨 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒍𑒞𑒨 𑒯𑒧𑒩 𑒩𑒟 𑒪𑒨 𑒔𑒪𑒴।

𑒬𑒪𑓂𑒨𑓁- 𑒥𑒰𑒜𑒧𑓂।

𑒬𑒪𑓂𑒨 𑒚𑒲𑒏

(𑒦𑒩𑒞𑒫𑒰𑒏𑓂𑒨𑒧𑓂)

𑒦𑒩𑒞𑒫𑒰𑒏𑓂𑒨

𑒮𑒩𑓂𑒫𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒠𑓁 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒢𑒬𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒫𑒱𑒣𑒠𑓁 𑒮𑒠𑒰।

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒑𑒳𑒝𑒼𑒣𑒹𑒞𑒼 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑓁 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒢𑓁 ।। 𑓒𑓕 ।।

𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩 𑒧𑒹 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒩𑒯𑒨 𑒫𑒱𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒠𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒨 𑒖𑒰𑒨 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏 𑒑𑒳𑒝 𑒮𑓀 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒼 𑒂 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒵𑒟𑓂𑒫𑒲 𑒣𑒩 𑒬𑒰𑒮𑒢 𑒏𑒩𑒨 𑒂 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒩𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒩𑒟𑒳

(𑒢𑒱𑒭𑓂𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒾।)

𑒨𑒫𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒐𑒮𑒞 𑒁𑒕𑒱

𑒏𑒩𑓂𑒝𑒦𑒰𑒩𑒧𑒫𑒮𑒱𑒞𑒧𑓂

𑒏𑒩𑓂𑒝𑒦𑒰𑒩𑒧𑓂 𑒃 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒹𑒪

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒𑓑.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰- 𑒏𑒟𑒰-𑓑 𑒖𑒯𑒣𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑓁𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒣𑒩

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒍𑒣𑓂𑒣𑒏𑒏 𑒂𑒧𑓁𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒂𑒧𑓁𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖</u> 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒔𑒳𑒢𑒱 𑒁𑒯𑓀 𑒣𑒜𑓃𑒴-

𑓑 𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒰𑓁𑒔 𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓑𑓖</u>

𑓒 𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 "𑒧𑒢𑒳"𑒏 "𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏 𑒫𑒰𑒮𑒢" 𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓓𑓕𑓓</u>

𑓓 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒏 𑒋𑒏𑒰𑓁𑒏𑒲 "𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏 𑒧𑒼𑒛𑓃" 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓓𑓕𑓔</u>

𑒌 𑒬𑓂𑒩𑒵𑓀𑒐𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒝𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑓕-𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒕𑒟𑒱𑓁-

𑓑.𑒏𑒣𑒱𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒩𑒰𑒅𑒞
𑓒.𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
𑓓.𑒩𑒰𑒧 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒮𑒰𑒯𑒳
𑓔.𑒩𑒰𑒖𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
𑓕.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑓖.𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒩𑒰𑒨
𑓗.𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
𑓘.𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑒌 𑒁𑓀𑒏𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰, 𑒖𑒏𑒩 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒣𑒩 𑒁𑒕𑒱- 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏

𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰

𑒏𑒟𑒰 𑓑

𑒧𑒳𑓀𑒯𑒗𑒙𑒣𑒢

𑒠𑒨𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒣𑒠 𑒮𑒹 𑒮𑒹𑒫𑒰𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠

अपना डेरा मुरलियाचक में रहे लागलन। हम दूनू गोरे एक ही स्कूल सुलहर में योगदान कैल रहि। बाद में दूनू गोरे के दू गो स्कूल में बदली भो गेल। हमहु प्रधानाध्यापक पद से रिटायर हो के बसवारिया में डेरा पर रहे लागली। एक दिन हम दयानंद बाबू के डेरा पर मां जानकी जन्मभूमि मंदिर, पुनौरा धाम दर्शनसे लौटती में भेंट घाट करे गेली।

दयानंद बाबू आइ कालि अस्वस्थ्य छथि।

जब हम डेरा पर पहूंचली आ डोर बेल बजैयली। त बो घरे में से बजल-के छी।

हम बोल ली-घनश्याम महतो।

अंदर से दयानंद बाबू के आवाज आयल-घनश्याम बाबू।

दयानंद बाबू ग्रिल दरवाजा खोलैत बोललन-आउ घनश्याम बाबू। बहुत साल पर मिलि ली हैय। कहु की हाल चाल हए।

आ बीचे में अपना बेटा संजय से बोललन-संजय अपना मम्मी से कहा नाश्ता चाय बनावे के लेल।

हमर साथी घनश्याम बाबू हमरा से भेंट करे आयल छथि।

अब घनश्याम बाबू बोललन-कहु दयानंद बाबू का हाल चाल हए लैरका सभ का कि करैत हए। संजीव आ संजय का कि करैत हए। वो दूनू के त हम छोटकाही में ही देखल रहि।

दयानंद बाबू बोललन-हां। संजीव त पंचायत शिक्षक हए आ संजय कम्पीटीशन के तैयारी करैत हए।

घनश्याम बाबू बोललन-सुनल नहि का जौ अहां बाजपट्टी में रहि त उहा के बीरओ घूस लैत पकड़ा गेल रहे। का भेलै बोर बीरओ के।

दयानंद बाबू बोललन- हं। जौ राजीव गांधी पंचायती राज के स्कूली शिक्षा दे देलकै त पंचायती राज के चुनाव के बाद शिक्षक सभ के सामूहिक बदली भेलैय।

𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒠𑒪𑒲 𑒩𑒲𑒑𑒰 𑒮𑒹 𑒥𑒰𑒖𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒥𑓂𑒪𑒾𑒏 𑒧𑒹 𑒦 𑒑𑒹𑒪।

𑒅𑒯𑒰𑓀 𑒏𑒹 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒰𑒫𑒢 𑒩𑒰𑒨 𑒠𑒱𑒪 𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒤 𑒩𑒯𑒹 𑒪𑒹𑒏𑒱𑒢 𑒧𑒳𑓀𑒯𑒤𑒙 𑒩𑒯𑒹। 𑒏𑒳𑒕 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒠𑒱𑒪 𑒮𑒤𑒰𑒄 𑒮𑒹 𑒐𑒳𑒬 𑒩𑒯𑒹 𑒞 𑒏𑒳𑒕 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒳𑓀𑒯𑒤𑒙𑒣𑒢 𑒮𑒹 𑒢𑒰𑒐𑒳𑒬 𑒩𑒯𑒹।

𑒥𑒰𑒖𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒮𑒯 𑒮𑒲𑒂𑒩𑒮𑒲 𑒮𑒯 𑒥𑒲𑒂𑒩𑒮𑒲 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒐𑓀𑒛 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒨𑒼𑒖𑒢 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒦𑒲 𑒩𑒯𑒹।𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒦𑒲 𑒩𑒯𑒹।𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒰𑒖 𑒃𑒯𑒹𑓀 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒻𑒢।

𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒏𑒳𑒪 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒩𑒯𑒹। 𑒁𑒔𑒰𑒢𑒏 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒮𑒳𑒢𑒰𑒄 𑒣𑒛𑓃𑒪-𑒥𑒔𑒰𑒥𑒰 𑒯𑒼।𑒥𑒔𑒰𑒥𑒰 𑒯𑒼।

𑒮𑒥 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒕𑒼𑒛𑓃 𑒏𑒹 𑒏𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒹 𑒢𑒱𑒏𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒯𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒻 𑒕𑒲 𑒏𑒱 𑒔𑒰𑒩 𑒑𑒼 𑒂𑒠𑒧𑒲 𑒯𑒰𑒟 𑒧𑒹 𑒣𑒱𑒮𑓂𑒞𑒾𑒪 𑒪𑒯𑒩𑒻𑒥𑒻𑒞 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒪𑒹 𑒒𑒮𑒱𑒨𑒻𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒼𑒛 𑒣𑒩 𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞।

𑒏𑒳𑒕 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒰𑒥𑒹 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒜𑓃𑒪 𑒏𑒱 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒑𑒳𑓀𑒛𑒰 𑒮𑒥 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒏𑒹 𑒪 𑒪𑒹 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒋।

𑒞𑒦𑒲𑒨𑒹 𑒣𑒱𑒮𑓂𑒞𑒾𑒪 𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒏𑒯𑒪𑒏-𑒯𑒧 𑒮𑒥 𑒢𑒱𑒑𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑 𑒮𑒹 𑒯𑒋।𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒹 𑒒𑒴𑒮 𑒪𑒹𑒞 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒪𑒲 𑒯𑒋। 𑒁𑓀𑒯𑒰 𑒮𑒥 𑒢𑒻 𑒂𑒅।𑒢 𑒞 𑒁𑒯𑒴 𑒮𑒥 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒡𑒰 𑒠𑒹𑒥𑒹 𑒧𑒹 𑒤𑓀𑒮 𑒖𑒰𑒨𑒥।𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒃 𑒠𑒹𑒐𑒴𑓀 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒣𑒞𑓂𑒩 ।

𑒣𑒩𑓀𑒔 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒢 𑒦𑒹𑒪। 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒮𑒥 𑒏𑒯𑒪𑒏-𑒖𑒾 𑒞𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒢 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒞, 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒢 𑒪𑒨 𑒖𑒰𑒨 𑒠𑒹𑒥।

𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒩 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒂 𑒑𑒹𑒪। 𑒁𑒥 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒦𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒱 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒑𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒣𑒏𑒛𑓃 𑒏𑒹 𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒣𑒩𑓀𑒔 𑒃 𑒣𑒞𑒰 𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒏𑒱 𑒏𑒻𑒪 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒰𑒨𑒪।

𑒢𑒱𑒑𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒮𑒲𑒂𑒩𑒮𑒲 𑒣𑒩 𑒮𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒚𑒰 𑒏𑒹 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒧𑒜𑓃𑒲 𑒟𑒰𑒢𑒰 𑒧𑒹 𑒪 𑒑𑒹𑒪।

𑒮𑒰𑓀𑒗 𑒧𑒹 𑒤𑒹𑒩 𑒋𑒑𑒼 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒮𑒹 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒂𑒨𑒪 𑒏𑒱 𑒋𑒑𑒼 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒎𑒩 𑒔𑒰𑒯𑒱।𑒮𑒲𑒖𑒩 𑒪𑒱𑒮𑓂𑒙 𑒣𑒩 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒐𑒞 𑒏𑒹 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒹। 𑒋𑒑𑒼 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒹 𑒣𑒯𑒱𑒪𑒹 𑒯𑒲 𑒪 𑒑𑒹𑒪

छी।

पांच शिक्षक सभ के पुलिस से डर लागे।कोई जाय लेल तैयार न।तब पुलिस मनावे लागल। अंहा सभ के डरे के जरूरत नै हए।खाली सीजर लिस्ट पर दस्तखत करै के हए।

बाद में सभ शिक्षक कहे लागल-दयानंद बाबू।अंहि के सीतामढ़ी जाय के हैय।अंहि चल जाउ पुलिस के साथे आ सीजर लिस्ट पर दस्तखत करा देवै।

हम नगिनानी पुलिस के गाड़ी में सीतामढ़ी थाना में चल गेली।उंहा पुलिस कागजी काम करैत रहे।बीरओ साहेब के पुलिस हाजत में बंद देख ली। एकदम गमगीन।मुरझायल चेहरा।

इक दू घंटा के बाद पुलिस बोलैलक- शिक्षक दयानंद आइए। पांच छह पन्ना पर लिखल स्टेटमेंट पढ़ के लेल आतुर भेली कि पुलिस कहलक-दस्तखत करा की

हम डर से दस्तखत कर देली। रुपया नोट पर भी दस्तखत कर देली। पुलिस कहलक कि अइ बोतल पर दस्तखत कर दा।अइ में बीरओ साहेब के हाथ के धोयाल लाल पानी हए।इ रूपए में लागल केमिकल से हनिकर हाथ में केमिकल लागल रहे जे पानी से धोयला पर लाल हो गेल हए।हम बोतल पर दस्तखत कर देली। हमरा देखा देखी पहिल आयल शिक्षक अजय कुमार भी दस्तखत कर देलन।

पुलिस कहलक-आबि अंहा सभ जाऊं।

अब हम अजय बाबू से पुछली-कि अंहा के सामने में बीरओ साहेब के हाथ धोलाइ गेल रहे ।हमरा त बाद में पुलिस लायल रहे।

अजय बाबू कहलन- न। हमरा त ओनी बाहरे बठा देल रहल हए।हम त कछू न देखा लिये हए।

लगभग एगारह बरस के बाद पटना नगिनानी कोर्ट से चिट्ठी मिलल कि अमूक तारीख के जज साहब के इंहा गवाही हए।हम अजय बाबू बस से

પટના ગેલી।

પહિલે સરકારી વકીલ સે મિલલી। સરકારી વકીલ કહલક-ઘટના સભ યાદ હૈયે ના।હં। બઢ઼િયાં સે યાદ કરૂ લેલ પાંચ છહ પન્ના મે લિખલ કાગજ પઢૈ લા દેલન।

હમ દૂનૂ ગોરે કાગજ કે પઢ લી।કાગજ મે લિખલ રહે કિ પકડ઼ૈત સમય દેખલી કિ રૂપયા લે રહલ હઇ। આ પકડ઼ાએ વાલા સ્થાન પર હાથ ઘુલૈત દેખ લી આ

સારા કાગજી કામ ભેલ।

હમ દૂનૂ ગોરે વકીલ સાહેબ કે કહલી કિ સભ કાજ હમ સભ ન દેખલી હઇ।હમ દૂનૂ ગોરે સીતામઢ઼ી થાના પર ડર સે કેવલ દસ્તખત કૈલ છી। દસ્તખત હમર સભ કે હૈયે। વકીલ સાહેબ કહલન- જૌ આપ દૂનૂ ગોરે દસ્તખત કૈલ છિયૈ ત લિખલ સભ વાત સ્વીકાર કરૂ કે પડ઼ત।હમ દૂનૂ ગોરે પેશોપેશ મે પડ઼ ગેલી।

પરંચ હમ દૂનૂ ગોરે સોચ લી કિ ચાહે જો જાય।હમ સભ સચ કહબ।જબ હમ દેખબે ન કૈલી।ત કેના કહબૈ કિ હમ દેખ લી હઇ।

વકીલ સાહેબ કહલન-અંહા દૂનૂ ગોરે કોર્ટ મે ચલૂ।

હમ અંહા દૂનૂ ગોરે ગોરે કે ચુલ લેબ।

હમ દૂનૂ ગોરે કોર્ટ કમ્પાઉન્ડ મે બૈઠ ગેલી આ વકીલ સાહેબ કે ફોન કે ઇંતજાર કરૂ લાગલી। કોર્ટ કે સમય ખતમ હોયે લાગલ।ત હમ દૂનૂ ગોરે જજ સાહેબ કે ઇજલાસ મે ગેલી। વકીલ સાહેબ ઉંહા રહે। વકીલ સાહેબ કહલન- અંહા દૂનૂ ગોરે કંહા રહલી હઇ। અબ સમય સમાપ્ત ભ ગેલ હઇ।અબ દોસર તારીખ પર આબૈ કે હોયત।

હમ દૂનૂ ગોરે કહલી કિ હમરા સભ કે હાજરી ત લ લૂ।ન ત હમ દૂનૂ ગોરે એબસેંટ હો જાયબ। વકીલ સાહેબ આ પેશકાર બોલલક-ન ન।અબ હાજરી ન હોયત।હમ સભ જજ સાહેબ કે કહલી।વો સભ દેખૈત સુનૈત રહૈતા।

જજ સાહેબ પેશકાર કે હાજરી લે લેવૈ કે કહલન।પેશકાર હાજરી લેકે

દોસર તારીખ દે દેલક।

હમ દૂનૂ ગોટે કે નજર વીરશ્રી સાહેબ પડ઼લ। ગમગીન, મુરઝાયલ ચેહરા, સ્ટાર્ચ ધુલલ આ સ્ટાર્ચ સર્ટ પહિરને।

યાદ આ ગેલ ઓ હંસૈત ચેહરા, દમદાર આવાજ, કલફદાર પૈંટ સર્ટ આ વુડલૈંડ કે જૂતા પહને ગૌરવ પૂર્ણ છવિ છૈલ।

અગિલા તારીખ પર અજય બાબૂ સંગે પટના ગેલૌં। સરકારી વકીલ સે ભેંટ કૈલૌં। વકીલ સાહબ કહલન-સબ બાત યાદ હય ન।જો કાગજ મેં હય વોહે બાત જજ સાહબ કે નજદીક બોલિયા।

હમ દૂનૂ ગોટે કહલી-જી।

સમય પર બુલાહટ ભેલ।

હમ ગવાહ કે બનાયલ કઠઘરા મેં ગેલૌં।

પહિલે જજ સાહબ પૂછલન-

અહાં રુપયા લેત દેખલી-જી ન।હમ પુલિસ કે વીરશ્રી સાહેબ કે પકડ઼ કે ઘસિયાબત રોડ પર લે જાત દેખલી।

જજ સાહબ પૂછલન-નોટ પર અહાં કે હી દસ્તખત હય।

હમ કહલી-જી। પુલિસ કે કહલા પર સીતામઢ઼ી થાના પર ડર સે દસ્તખત કૈ દેલિયૈ।

જજ સાહેબ કહલન-અહીં કે સામને મે હાથ ધુલાયલ ગેલ।

હમ કહલી-જી ન। હમ સીતામઢ઼ી થાના મેં લાલ રંગ કે પાની ભરલ બોતલ પર પુલિસ કે કહલા પર ડર સે દસ્તખત કૈ દેલિયૈ।

જજ સાહબ પુછલન-અઇ સીજર લિસ્ટ પર અહીં કે દસ્તખત હય।

હમ કહલી-જી। પુલિસ કે કહલા પર ડર સે હમ દસ્તખત કર દેલિયૈ।વકીલ સાહબ કહલન-અહાં બાત સે મુકરૈય છી।

હમ વકીલ સાહબ કે ઉદ્વૃત કરૈત કહલી-ઈ કહલા કાગદ કે લેખી।મૈ કહલા અંગ્રેજિન કે દેખી।

𑒖𑒖 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒳𑒩𑒻𑒪𑒢।

𑒂 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒁𑒖𑒨 𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒪𑒢।

𑒁𑒖𑒨 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒑𑒫𑒰𑒯𑒲 𑒫𑒰𑒪𑒹 𑒏𑒙𑒒𑒩𑒹 𑒧𑒹𑓀 𑒑𑒹𑒪𑒢 𑒫𑒼 𑒖𑒼 𑒯𑒧𑒩𑒹 𑒖𑒹𑒏𑒰 𑒮𑒥 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒹 𑒠𑒳𑒯𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒢।

𑒫𑒏𑒲𑒪 𑒥𑒼𑒪𑒻𑒪𑒢-𑒏𑒹𑒬 𑒛𑒱𑒮𑒔𑒰𑒩𑓂𑒖 𑒦 𑒑𑒹𑒪।

𑒯𑒧 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒥𑒨𑒰𑒢 𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒣𑒩 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒐𑒞 𑒏 𑒏𑒹 𑒏𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒮𑒹 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒲।

𑒁𑒞𑒩 𑒮𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒏𑒹 𑒢𑒖𑒩 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪। 𑒑𑒧𑒑𑒲𑒢 𑒂 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒔𑒹𑒯𑒩𑒰 𑒣𑒩 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒪𑒯𑒩।

𑒯𑒧 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒮𑒼𑒔𑒹 𑒪𑒑𑒪𑒲।𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒧𑒨 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒕𑒻𑒨।

𑒥𑒰𑒞 𑒁𑒥 𑒞𑒏 𑒐𑒳𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒱 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑓀𑒯𑒤𑒙𑒣𑒢 𑒮𑒹 𑒏𑒳𑒕 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒖 𑒪𑒼𑒑 𑒤𑓀𑒮𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒹 𑒩𑒯𑒻।𑒏𑒯𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒋-𑒢 𑒥𑓂𑒩𑒴𑒨𑒰𑒞𑓂 𑒮𑒞𑓂𑒨𑒧𑓂 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒧𑓂 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒖𑒹 𑒮𑒔 𑒥𑒰𑒞 𑒁𑒔𑓂𑒕𑒰 𑒢 𑒪𑒑𑒹, 𑒢 𑒥𑒼𑒪𑒹 𑒏𑒹 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒠𑒨𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒏𑒯𑒪𑒢- 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒪𑒴𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒏𑒱 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹𑒬 𑒖𑒲𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒢। 𑒣𑒩𑓀𑒔 𑒏𑒹𑒬 𑒖𑒞𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒧𑒹 𑒯𑒰𑒩 𑒑𑒹𑒪𑒢। 𑒧𑒳𑓀𑒯𑒤𑒙𑒣𑒢 𑒫𑒲𑒩𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒥𑒩𑓂𑒥𑒰𑒠 𑒏𑒻 𑒠𑒹𑒪𑒏।

𑒢𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒔𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠 𑒯𑒧 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒛𑒹𑒩𑒰 𑒥𑒮𑒥𑒰𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒔𑒪 𑒁𑒉𑒪𑒲।

-𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪, 𑒮𑒹𑒫𑒰𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑒰𑒣𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏, 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒣𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓂𑒫०𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒧𑓀𑒛𑒪, 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲-𑒣𑓂𑒩𑒧𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒞𑒱𑒟𑒱-𑓐𑓑 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓖𑓐 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨𑒞𑒰- 𑒋𑒧-𑒋𑒮𑒮𑒲 (𑒩𑒮𑒰𑒨𑒢 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩), 𑒋𑒧 𑒋 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲)। 𑒩𑒳𑒔𑒱- 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲-𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 -𑒏𑒯𑒰𑒢𑒲 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒂 𑒂𑒪𑒹𑒐। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲 - 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒢𑒰𑒮𑒰 𑒏𑒹 𑒢 𑒥𑒰𑓀𑒙𑒱𑒨𑒼। 𑓒𑓐𑓒𑓒 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 - 𑒮𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑒼𑒟𑒲 - 𑒖𑒢𑒏 𑒢𑓀𑒠𑒱𑒢𑒲 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲 𑒂 𑒬𑒾𑒩𑓂𑒨 𑒑𑒰𑒢। 𑓒𑓐𑓒𑓒 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 -𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒒𑒩 -𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒂 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒡𑒰 (𑒧𑒻𑒮𑒰𑒧)। 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩 -𑒠𑒻𑒢𑒱𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒖𑒰𑒑𑒩𑒝 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬। 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏-

સામાળકિ યતિન, દાયતિ્વ- પૂ્વ ળલિા પ્નાતનિધિ, પ્નાથમકિ શક્ષિક સંઘ, ડુમના, સીતામઢ઼ી। સ્થાયી પતા- ગ્નામ-પપિના વશિનુપન થાના- પનહિન ળલિા-સીતામઢી। વ્તમાન પતા-પપિના સદન, મુનઊયિાયક વા્ડ- ૦૪ સીતામઢ઼ી પોસ્ટ-યકમહલિા ળલિા-સીતામઢી નાળ્ય-વહિન પનિ-૮૪૩૩૦૨

ઐ નયનાપન શ્રપન મંતવ્ય દતીનાઊિસતાડ઼વદિહ઼ાંગામાઊિયોમ **પન પઢ઼ાઉ।**

ર઼૧઼૧શ્રાયા્ય નામાનન્દ મહા્ઙઊ ૫ ટા કથા- કથા-૨ ળ઼૨પન સમ્પાદકીય સમીક્ષા શ્રંગ્નેળીમે સમ્પાદકીય પ઼ૃષ્ઠ પન

<u>વ઼દિહક ઊપ્પકક શ્રામંત્નતિ નયના શ્રા શ્રો઼૨પન શ્રામંત્નતિ સમીક્ષકક સમીક્ષા સીનીળ</u> મે શ્રપ્પન યન શ્રહઁ પઢ઼ઊ-

઼૧ કામનિીક પાંચ ટા કવતિા શ્રા શ્રો઼૨પન મ઼ધુકાન્ત હ઼ાક ટપિ્પણી

<u>વ઼દિહ઼_૦૧_૦૯_૨૦૧૬</u>

઼૨ ળગદાનન્દ હ઼ા "મનુ"ક "માટકિ વાસન" પન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટપિ્પણી

<u>વ઼૨યપ્હશ્ર_૩૫૩</u>

३ मुन्नी कामतक एकांकी "जिन्दगीक मोल" आ ओकरपर गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी

विदेहक_३५४

ऐ संकलनमे आगाँ समानान्तर धाराक किछु गणमान्य कथाकारसँ हुनका नजरिमे हुनकर अपन सर्वश्रेष्ठ ५-५ टा कथा आमंत्रित कएल गेल अछि। कथाकार लोकनि छथि:-

१ कपिलेश्वर राउत
२ उमेश मण्डल
३ राम विलास साहु
४ राजदेव मण्डल
५ आचार्य रामानन्द मण्डल

६ नन्द विलास राय
७ जगदीश प्रसाद मण्डल
८ दुर्गानन्द मण्डल

ऐ अंकमे प्रस्तुत अछि आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा, जकरपर हमर समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर अछि।- सम्पादक

आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा

કથા ૨

શ૧ાવ શ્રા શવાવ

સેન્ટ્૧ઘ વૈક શ્રાસ્ક ઇંડિયા મેં વ઼િમેઘેશ ઠાકુ૧ કૈશિયિ૧ ૧હથિ।વો ગણિત સે એમ઼ એસ સ઼ી ૧હઘન।હ્મ યા૧ ગો સાથી મહિ કે સેકેંડ૧ી કોર્યગિ સેંટ૧ પ્યોઘ ઘી, ત મૈથ પઢાવે ઘઘ કહ્ઘી, ત વ઼ો મા૧્નગિ સસ્ક્રિટ મેં પઢાવ઼ે ઘઘ ગૈયા૧ હે ગોઘન।હુનક૧ પઢાવ઼ે કે શૈઘી સે વ઼િદ્યિા૧્થી સબ પ્યુશ ૧હે। કોર્યગિ મેં વ઼િદ્યિા૧્થી કે સંપ્ય઼ા વઢ઼ે ઘાગઘ।હ્મ ળવ મેહ્તાના દેવે કે ઘઘ કહ્ઘી તો વ઼ો કહ્ઘા- દયાનંદ વાવૂ હ્મ મેહ્તાના ન ઘેવ।હ્મ શ્રંહા સબ કે મદદ ક૧ૈ છી। શ્રંહા સબ એગો વ઼િતિ ૧હિતિ મહાવ઼િદ્યિાઘય઼ મેં પઢ઼વૈ છી। શ્રંહા સબ કે વ઼ેતન ન મહિ હ્ય઼। હ્મ૧ા ત વૈક મેં નૌક૧ી હ્ય઼ શ્રા વ઼ેતન મહિ હ્ય઼।વો એક નેક દિઘ ઇંસાન ૧હૈત।

વૈક કે પા૧્ટી શ્રંક્શન મેં વો કબી-કબી શૌકિયા શ૧ાવ પી ઘે ૧હૈત। ધી૧ે ધી૧ે હુનકા શ૧ાવ કે ઘત પડ઼ ગોઘ।વ઼ો વડ઼કા શ૧ાવી વન ગોઘન।શ્રવ ત દીન વળે બો૧ સે પીય઼ે ઘાગઘ। વૈક શ્રાવ઼૧ મેં બી પીય઼ે ઘાગઘન।

શ્રવ શ૧ાવ કે નશા મેં શવાવ બી ચાહિ।શવાવ કે ઘઘ હુનક૧ નળ૧ કપડ઼ા ધોય઼વ઼ાઘી મહિઘા પ૧ પડ઼ઘ।વો મૈ૨ઘ કપડ઼ા ઘાવ઼ે શ્રા સાફ઼ કૈઘ કપડ઼ા દેવ઼ે, ઉમ૧ા મેં શ્રવૈત ૧હે।તીસ વ૧્ષીય઼ મહિઘા નાટી, મોટી શ્રા કા૧ી ૧હે। ગોઘ મુંહ , પીઠ પ૧ ઘટકૈત કા૧ી કેશ, છોટકી છોટકી શ્રાંપ્યિ, મોટ હોઠ , તાડ઼ કે શ્રઘ ળેકા ઉભ૧ળ , હ્કઘા૨ત શ્રાવ઼ાળ શ્રા હ્થિની શ્ર૨સન ચાઘ ૧હે।માનો વાસના કે મૂ૧્તિ ૧હે।કામ કઘા કે મ૧્મળ્ઞ શ્રા કામશાસ્૧્૧ કે ૧ચય઼િતા ૧સિ વ઼ાત્સ્ય઼ાય઼ન કે શ્રનુસા૧ હ્સ્તિની સ્૧ેમી કે સ્૧્૧ી ૧હે।

ધી૧ે ધી૧ે સ્૧્૧ી કે સાથ હુનક૧ વ઼ાસનાત્મક સંવંધ ળુડ઼ ગોઘ।

शराब आ शबाब के लल आबि विमलेश ठाकुर के धन (रुपया) के जरूरत पड़ लागल।वेतन कम पड़ लागल। कारण कि वो बाल बच्चेदार नहैत। सुंदर पत्नी भी नहै।पंच शराब के लत।

जौ बैंक के अन्यकर्मी आ मैनेजर छुट्टी पर रहैत त विमलेश ठाकुर कैशियर के संगे मैनेजर के भी काज करैत। बैंक में तीनेटा कर्मचारी रहै।एगो मैनेजर, एकटा क्लर्क आ एगो कैशियर ठाकुर जी स्वयं। ठाकुर जी कोनो ग्राहक के नाम पर भाउचर भरके आ ओकरा पास क के राशि(रुपया) निकाल लेबै। रूपया से खूब शराब पीये आ महिला संग ऐश करै। महिला के खूब रुपया देबे लागल।

बैंक के जौ ऑडिट भेल त गड़बड़ी पकड़ल गेल।लेखा बही के पन्ना फाड़ल भेटल।भाउचर गायब।

ठाकुर जी पर आरोप लागल। ठाकुर जी कहलन हम २ काज न कैली हए।२ काज मैनेजर साहब कैलन हए।आडिटर कहलन-जौ दिन अंहा गड़बड़ी कैली हए।वोइ दिन के उहे खास भाउचर गायब हए आ कैश बुक के पन्ना फाटल हए।वोइ दिन मैनेजर साहब आ क्लर्क छुट्टी पर हए। केवल अहीं ड्यूटी पर छी आ ओकर नाजायज फायदा उठैली हए। विमलेश ठाकुर शांत पड़ गेलन आ रोय लग लन। मैनेजर साहब थाना में फोन कैलन।

कुछ देर बाद दारोगा दू टा पुलिस के साथ आ बैंक में आ धमकल। कैशियर विमलेश ठाकुर पर एफआईआर दर्ज भेल। पुलिस हथकड़ी लगा के थाना में ले गेल।बाद में कोर्ट में पेश क के जेल ले गेल।

विमलेश ठाकुर बैंक सेवा से बर्खास्त भे गेलन।

शराब आ शबाब के कारन एक नेक दिल इंसान ठाकुर जी के जीवन

વ્૧વાદ હો ગેઉ।શ્રર સે ઊગ્ગ કે દૂ૧ ૧હે મેં હો ત્રઊાઈ હ૯।

-શ્રાયાન્ય નામાનંદ મંડલ, સેવાનવિૃત્ત પ્૧યાનાય્યાપક, માતા-યન્દ્૧ દેવી, પતિ-સ્વ૦નાળેશ્વ૧ મંડલ, પત્ની-પ્૧માભા દેવી, ળન્મ તથિ-૦૧ ળનવ૧ી ૧૯૬૦ યોગ્યતા- એમ-એસસી (૧સાયન શાસ્ત્૧), એમ એ (હન્દિી)। ૂચિ- સાહત્યિકિ, મૈથલિી-હન્દિી કવતિા -કહાની લેખન શ્રા શ્રાલેખ। પ્૧કાશતિ પોથી - મૈથલિી કવતિા સંગ્૧હ ત્રાસા કે ન વાંટયિો। ૨૦૨૨ પ્૧કાશતિ ૧યના - સહયિા કવતિા સંગ્૧હ પોથી - ળનક નંદની ળાનકી શ્રા શૌ૧્ય ગાન। ૨૦૨૨ પત્૧કિા -મથિલિા સમાળ, ઘ૧ -વાહ૧ શ્રા શ્રૂપ્૧વા (મૈસામ)। શ્રખવા૧ -દૈનકિ મૈથલિ પુનર્ળાગ૧ણ પ્૧કાશ। સામાળકિ-સામાળકિ યતેન, દાયત્વિ- પૂ૧્વ ળલિા પ્૧તનિધિ, પ્૧ાથમકિ શકિ્ષક સંઘ, ડુમ૧ા, સીતામઢી। સ્થાયી પત્તા- ગ્૧ામ-પપિ૧ા વશિનપુ૧ થાના- પ૧હિ૧ ળલિા-સીતામઢી। વ૧્તમાન પતા-પપિ૧ા સદન, મુ૧લયિાયક વાર્ડ-૦૪ સીતામઢી પોસ્ટ-યકમહલિા ળલિા-સીતામઢી ૧ાજ્ય-વહિા૧ પનિ-૮૪૩૩૦૨

-

શ્રપન મંતવ્ય દતિોનાિલસતાડ્વદિહાઙામાિયોમ **પ૧ પઠાઉ।**

𑓒𑓑𑓒𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰- 𑒏𑒟𑒰-𑓓 𑒖𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒣𑒩

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖</u> 𑒧𑒹 𑒁𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒾-
𑓑 𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒰𑓀𑒔 𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓑𑓖</u>

𑓒 𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 "𑒧𑒢𑒳"𑒏 "𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏 𑒫𑒰𑒮𑒢" 𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>[illegible]_𑓓𑓕𑓓</u>

𑓓 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒏 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲 "𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏 𑒧𑒼𑒪" 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>[illegible]_𑓓𑓕𑓔</u>
𑒌 𑒬𑒵𑓀𑒐𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒝𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒖𑒩𑒱𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑓕-𑓕 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒕𑒟𑒱:-

𑓑𑒏𑒣𑒱𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒩𑒰𑒅𑒞
𑓒𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
𑓓𑒩𑒰𑒧 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒮𑒰𑒯𑒳
𑓔𑒩𑒰𑒖𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
𑓕𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑓖𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒩𑒰𑒨
𑓗𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

दुर्गानन्द मण्डल

ऐ अंकमे प्रस्तुत अछि आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा, ऊपर हमर समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर अछि।- सम्पादक

आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा

कथा ३

महाप्रयाण

आइ भाइ सुमन राम विलास ठाकुर जी बड याद आबैय हैय। फेसबुक एकटा पोस्ट से मालूम भेल कि परसुयेअइ दुनिया के छोड़ देल। ओ बड़ा बीमार छल आ अंतिम समय मे अपन नौकरीहा बेटा संग विशाखापट्टनम मे रहैत रहलन।

हुनका संग बितायल समय मन के चित्र पट पर आबे लागल। वित्र रहित काउज घनश्यामपुर मे काम करैत, आइ से सैतीस बरस पहिले गायत्री

મહાયળ્ઝ કે।

ઠાકુર ળી ગાયત્રી પરિવાર શાંતિકુંળ હરિદ્વાર સે ળુડ઼લ રહથિ।વો પરિવ્રાળક રહથિ।હુનકર મન ઘનશ્યામપુર મે ગાયત્રી મહાયળ્ઝ કરાવે કે છેલ।વો હમરા અપના મન કે વાત કહલન। મહાયળ્ઝ કે ળગહ ળમીન કે લેલ ઘનશ્યામપુર વસ સ્ટૈંડ કે વગલ કે ળમીન વાલા કપલ સાહ સે વાતચીત કૈલી।વોર ળમીન પર હુનકે વનાયલ મહાદેવ મઠો છૈ।

કપલ વાવૂ મહાયળ્ઝ કે લેલ ળમીન દેવે કે લેલ તૈયાર ભે ગેલન।કપલ વાવૂ કહલન-હમ ચંદા દેવ આ લોગ સભ સે દેવાવે મે મદદ કરવ।

અવ યળ્ઝ કે પ્રચાર-પ્રસાર આ ચંદા સંકલન કે લેલ ટીમ વનલ। પહિલ હમ દૂનૂ ગોટે પૈસા લગા કે હૈંડ વિલ આ પોસ્ટર છપવૈલી। ઠાકુર ળી કહલન- દયાનંદ વાવૂ પ્રચાર યહી કે કરૈ કે છૈ।એગો રિક્શા આ લાઉડસ્પીકર ભાડ઼ા પર લેકે પ્રચાર -પ્રસાર પર નિકલ ગેલી।માઇક સે હમ હી પ્રચાર કરૈ લાગલી।હમ હાથ મે માઇક લેકે વોલ લી-હેલો।હેલો। ઘનશ્યામપુર મે પહિલ વેર ગાયત્રી મહાયળ્ઝ વસ સ્ટૈંડ મે પાંચ ફરવરી ઉન્નીસ સૌ પચાસી કે ભે રહલ છૈ।સભ કોઈ મહાયળ્ઝ મે ભાગ લૂ આ પુણ્ય કે ભાગી વનૂ। મહાયળ્ઝ મે સામૂહિક યળ્ઞોપવીત સંસ્કાર, નામાકરન સંસ્કાર, વિદ્યારંભ સંસ્કાર, પુંગનવન સંસ્કાર ઔર અન્ય સભ સંસ્કાર સી કૈલ ળાયત।યળ્ઝ કે સફલ વનાવે કે લેલ યથા શક્તિ સહયોગ કરુ ળાય।

લોગ સભ ઉત્સુકતા આ આશ્ચર્ય સે દેખૈ। અઇ ક્ષેત્ર મે મે ગાયત્રી મહાયળ્ઝ ન ભેલ રહે।ઇ ક્ષેત્ર વામન વહુલ ક્ષેત્ર સી રહે। વામન સભ મે આંતરિક પ્રતિક્રિયા સી ભેલ। લેકનિ ખુલ કે વિરોધ ન કૈલન।કાના ફૂસી ળરૂર શુરૂ ભે ગેલ। ગાયત્રી મહાયળ્ઝ સોલકન સભ કેના કરતૈ।

આવિ મહાયળ્ઝ મંડપ કે લેલ વાંસ આ ખરહી કે ળરૂરત ભેલ। માલૂમ

મેઘ કવિગાઘ કે ગાંવ સયિાનાની બે નેપાઘ મેં પગૈય હઇ વહાં કે મહનબી કે વાંસ આ પ્પાહિ વહુો હઇ।

હમ દૂનૂ ગોપે મહનબી કે યહાં ગેઘો।દંડ પ્રનામ મેઘ।હમ સબ અપન પરિચય દેઘી કિ હમ સબ ઘનશ્યામપુર કાલેજ મેં પઢૈ છી આ ઘનશ્યામપુર મેં ગાયત્રી મહાયજ્ઞ

કરવા રહલ છી।યજ્ઞ મંડપ વનાવે કે લેલ વાંસ પ્પાહિ કે જરૂરત હઇ।મંહબી અપના જગિતિયા સયિાવર હા કે વુલેલન આ કહલન-હનિકર સબ કે કાજ કૈ દિઔ।

સયિાવર હા કહલન-અહા સબ પરસૌ આઉ। હમના સે સયિાવર હા કે વેટા ટરિશન પઢ।વો આઇવાં પઢૈત રહે।

જૌ હમ દૂનૂ ગોપે પરસૌ સયિાવર હા સે મલિલી ત વતૈલન કિ-અહા સબ કે માલૂમ હઇ। સયિાનાની સંસ્કૃત કૈપસ કે ગુરુ જી સબ મહનબી સે મલિ કે કહલન હઇ

કિ ગાયત્રી મહાયજ્ઞ કે મંડપ વનાવે કે લેલ વાંસ આ પ્પાહિ નૈ દૂ।અરલા કિ ગાયત્રી મહાયજ્ઞ સોલકન સબ ક રહલ હઇ।સોલકન કે ગાયત્રી યજ્ઞ કરે કે અધિકાર નૈ હઇ। મહનબી હુનકા સબ કે કોઇ ઉત્તર ન દેલથિ હઇ।ગુરુ જી સબ કે ચલ ગેલા કે વાદ હમ મહનબી કે કહૈલયિન કિ ગાયત્રી મહાયજ્ઞ ઘનશ્યામપુર કાલેજ કે વિદ્વાન શિક્ષક સબ કરૈત છથિ।હુનકા મદત કરનાઇ જરુરી હઇ।ન ત વડકા વવાલ હો જાયત। વૈકવર્ડ આરવર્ડ કે લડાઇ હો જાયત।અપન ગાંવ સયિાનાની ત વૈકવર્ડ વહુલ હઇ।પ્પાલી સોલકને સોલકન।સબ પઢલ-લખિલ। મહનબી કહલન-સયિાવર જી અહા કે જે મન હઇ સે કરુ।

વાદ મેં સયિાવર હા હમના કહલન- દયાનંદ વાવૂ અહા હમના વેટા કે ગુરુજી છી। અહા હમના રહા આયલ છી।હમ અહા કે માંગ કે નૈ ટાલ સકૈ છી।

શ્રંહા દૂનૂ ગોપે ળાઉ।હ્મ સ્થાણ કે ટ્રૈક્ટા સે શ્રાર સાંહ્ મે વાંસ શ્રા પ્પાહિ યળ્ઞ સ્થઊ પા ગાિા દેવ।હ્મ દૂનૂ ગોપે ઘણશ્યામપુા યઊ શ્રરઊ।

સાંહ્ મે સયિાવ઼ા ળી ટ્રૈક્ટા સે વાસ શ્રા પ્પાહિ ગાિા દેઊણ।શ્રર વીય મે પાયાપ્ત યંદા જી ળમા ગે ગેઊ। પ્પૂવ સુંદા યળ્ઞ મંડપ વણ કે ળૈયાા જા ગેઊ।ળીણ શ્રવાવ઼ી કે સાંહ્ મે શાંળિ કુંળ હ્માદ્વિાા સે સંગીળ મંડઊી પ્રૂય ગેઊ।

યાા શ્રવાવ઼ી કે સુવહ મે મુપ્પ્ય યળમાણ કપઊ સાહ શ્રા હ્રુણકા યપ્મ પળ્ણી કે ગેળ્ળ્વ મે યળ્ઞ કે ઊઊ એક સય એક કુંવાી કણ્યા કે સાથ મંગાઊ કઊશ યાળ્ાા ણકિઊઊ। ઊાઉડ સ્પીકા સે ઞ જૂાજુવઃ સ્વ કે ઉદ્ઘોસ હોશ્ળ ાહે।વગાઊ કે યૌસ ણદી કે ળઊ સે ઘડા જાાઊ ગેઊ। ણદી કે કિાિે કે સુંદા દ્રશ્ય દેપ્પે ઊાયક ાહે। જાક્ળ સજા કૈમાા સે શ્રોટો પ્પીચૈ શ્રા પ્પીયાવે ઊાગાઊ। મંગાઊ કઊશ યાળ્ાા યળ્ઞ મંડપ ળક શ્રાકે સમાપ્ળ જે ગેઊ। પ્ાસાદ ઊકે ઊોગ સજા શ્રપણ શ્રપણ ઘા યઊ ગેઊ।

પાંય શ્રવાવ઼ી કે સુવહ સે ઊાઉડસ્પીકા સે જાક્ળિ ગીળ વળે ઊાગાઊ।પૂા વાળાવાણ જાક્ળિમિય હો ગેઊ।યળ્ઞ દેપ્પે શ્રા કો ઊઊ જાક્ળણ કે જીડ વઢ ગેઊ। ગાયળ્ાી પાવિાા કે પાવ્ાાળક ાામ વાિસ ઠાકુા કે પૌાહિળ્યિ મે પંયકુંડીય મહાયળ્ઞ શુરૂ જેઊ।વાાી વાાી સે સમૂહ મે જાક્ળસજા શ્રાહુળિ દેવે ઊાગાઊ।

યળ્ઞ મંડપ કે જાક્ળ સજા પાક્િામા કૈ ઊાગાઊ। શ્રાશ્યય્ય ળ ળવ ઊાગાઊ ળવ સયિાણાી સંસ્ક્ળ કૈપસ કે ગુરુ ળી સજા હાથ ળોડ કે યળ્ઞ મંડપ કે પાક્િામા કૈ ઊાગણ।ળે યળ્ઞ કે વાિાયી ાહેળ। કુછ યણ્હિ પાયિય કે ઊોગ સજા ગુરુ ળી કે કહઊકે કિ ગુરૂળી શ્રંહા સજા ળ સોઊકણ કે યળ્ઞ કહિ કે મહણળી સે યળ્ઞ મંડપ ઊઊ વાંસ શ્રા પ્પાહિ કે ઊઊ મણા કૈ દેઊ ાહઊયિ કિ ગાયળ્ાી યળ્ઞ કો કે સોઊકણ શ્રયકિાાી ગૈ હૈય।ળ શ્રંહા સજા સોઊકણ યળ્ઞ મે પાક્િામા કૈઊ કો શ્રરઊ હૈય। ગુરુ ળી કહઊણ-હં।હ્મ સજા

बिनोद जुर कैली हैय।पंच आबि गायत्री महायज्ञ शुरू हो गेलैय। गायत्री माता के आह्वाण हो गेलैय। गायत्री माता के जौ पदार्पण हो गेलैय त हम सभ बिनोद नै कर सकै छी। बिनोद कै के हम सभ राक्षस नै बन सकै छी।अब त हम सभ भी पूर्णाहुति कि के हो जायब।सभ लोग उत्तर सुनके खुस हो गेल।

यज्ञ होइत रहै। आहुति कार्यक्रम के बाद सामूहिक यज्ञोपवीत संस्कार, नामांकरण संस्कार, पुंसवन संस्कार, विद्यारंभ संस्कार आदि संस्कार कैल गेल।बाद मे पूर्णाहुति भेल। बहुत भक्त दीक्षा ले लेलन।

प्रसाद बंटायल। भंडारा भेल। संध्या मे हरिद्वार से आयल संगीत मंडली भक्ति संगीत आ युग संगीत प्रस्तुत कैलक। लोग सभ गायत्री महायज्ञ मे भाग लेके गायत्री परिवार से जुड़ गेल।

भाई साहब ठाकुर जी के प्रयास से बोर यज्ञ स्थल पर कपल बाबू के सहयोग से पक्का पंचकुंडीय यज्ञशाला बन के तैयार हए। आब हर पूर्णिमा के भक्त सभ गायत्री यज्ञ करैत हए। हर साल वसंत पंचमी के गायत्री महायज्ञ होइत हए। आइ गायत्री परिवार के बड भाई रामविलास ठाकुर जी बड़ा याद आबै हए।

-आचार्य रामानंद मंडल, सेवानिवृत्त प्रधानाध्यापक, माता- चन्द्र देवी, पिता-स्व०राजेश्वर मंडल, पत्नी-प्रमिला देवी, जन्म तिथि- ०१ जनवरी १९६० योग्यता- एम-एससी (रसायन शास्त्र), एम ए (हिन्दी)। रूचि- साहित्यिक, मैथिली-हिन्दी कविता -कहानी लेखन आ आलेख। प्रकाशित पोथी - मैथिली कविता संग्रह भासा के न बांटियौ। २०२२ प्रकाशित रचना - सहिया कविता संग्रह पोथी - जनक नंदिनी जानकी आ शौर्य गान। २०२२ पत्रिका -मिथिला समाज, घर -बाहर आ अपूर्वा (मैसाम)। अखबार -दैनिक मैथिल पुनर्जागरण प्रकाश। सामाजिक-

સામાજકિ ચતેન, દાયત્વિ- પૂર્વ જલિા પ્રતનિધિ, પ્રાથમકિ શક્ષિક સંઘ, ડુમરા, સીતામઢી। સ્થાયી પત્તા- ગ્રામ-પપિરા વશિનપુર થાના- પરહિાર જલિા-સીતામઢી। વર્તમાન પતા-પપિરા સદન, મુરલયિાચક વાર્ડ- ૦૪ સીતામઢી પોસ્ટ-ચકમહલિા જલિા-સીતામઢી રાજ્ય-બહિાર પનિ-૮૪૩૩૦૨

અપન મંતવ્ય ggdgsdfgdxhgfdhxghsdcvb**પર પઠાઉ।**

૨૧૩આચાર્ય રામાનન્દ મણ્ડલક ૫ ટા કથા- કથા- ૪ જરૂપર સમ્પાદકીય સમીક્ષા અંગ્રેજીમે સમ્પાદકીય પૃષ્ઠ પર

<u>વદિેહક લેખકક આમંત્રતિ રચના આ ઓકરાપર આમંત્રતિ સમીક્ષકક સમીક્ષા સીરીજ</u> મે અપ્પન ચર્ચા અહાઁ પઢૂ-

૧ કામનિીક પાંચ ટા કવતિા આ ઓકરાપર મધુકાન્ત ઝાક ટપિ્પણી

<u>વદિેહ_૦૧_૦૯_૨૦૧૬</u>

૨ જગદાનન્દ ઝા "મનુ"ક "માટકિ વાસન" પર ગજેન્દ્ર ઠાકુરક ટપિ્પણી

<u>व्रयएहश्र_३५३</u>

३ मुन्नी कामतक एकांकी "जिन्दगीक मोल" आ ओइपर गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी

<u>व्रयएहश्र_३५४</u>

ऐ अंकमे आगाँ समानान्तर धाराक किछु गामसमान्य कथाकारसँ हुनका नवीनतम हुनकर अपन सर्वश्रेष्ठ ५-५ टा कथा आमंत्रित कएल गेल अछि। कथाकार लोकनि छथि:-

१कपिलेश्वर राउत
२उमेश मण्डल
३राम विलास साहु
४राजदेव मण्डल
५आचार्य रामानन्द मण्डल

६नन्द विलास राय
७जगदीश प्रसाद मण्डल
८दुर्गानन्द मण्डल

ऐ अंकमे प्रस्तुत अछि आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा, जकर हमर समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर अछि।- सम्पादक

आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा

कथा ४

हलवाह

भजन अप्पन समिरा गाँव के डोस गिरहस शेखर प्रताप के हलवाह रहै। हर साल सिरि पंचैय के अप्पन मालिक के हर खड़ा क के साल भर के लेल बंधुआ हलवाह बन जाय।

बोइन मे पाँच सेर अनाज मिलैय। अनाज मे धान त कहियो गहूँम, त कहियो मरुआ, त कहियो मकैइ, त कहियो अलुआ मिल। ओकर घरोवाली मजदूरनि के काम करै। खास के धनरोपनी, कमौटी आ कटौनी। और समय मे अपन घर के काम करै।

भजन गिरहस के हलवाही करैत आब अधवैस भ गेल। परंच दमा के कारण बुढ़ जका भ गेल। भजन के एगो बेटा हैय मनोहर। जे आब इक्कीस साल के हए। मनोहर अपना गाँव के स्कूल से आठवाँ पास हए। आब वो चाहै हैय कि दिल्ली जा के कमाई। गाँव के ओकर उमेर के मोहन, पदारथ आ बदरी कमाय के लेल दिल्ली जा रहल हए। सभ सिरी पंचैय के दिल्ली जाय के प्लान बनैल हए ।

सिरी पंचैय के एक दिन पहिल साँझ मे भजन गिरहस शेखर प्रताप के इहाँ गेल आ कहलक-मालिक। मनोहर काल्हि अपना संगी सभ के संगे दिल्ली कमाय जाइत चाहैय हए। मनोहर के भाड़ा-खरचा के लेल हमरा एक हजार रुपया दूं। जैयसे मनोहर दिल्ली जाइ सकै। हम ई रुपया जल्दीये सधा देब। हम त अंहा के हलवाही करबे करै छी।

शेखर प्रताप बिगड़ैत कहलन-तोरा मनोहर के दिल्ली कमाय लेल भाड़ा

𑒐𑒩𑒔𑒰 𑒏𑒹 𑒪𑒪 𑒩𑒳𑒣𑒨𑒰 𑒔𑒰𑒯𑒱।

𑒂 𑒯𑒧𑒩 𑒩𑓀𑒯𑒰 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒹 𑒏𑒩𑒞𑒻। 𑒞𑒴 𑒂𑒥 𑒠𑒧𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒧𑒹 𑒢 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒹। 𑒂𑒥 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩𑒰 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒞𑒾𑒅। 𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒮𑒱𑒩𑒲 𑒣𑒔𑒻𑒨 𑒯𑒻𑒨। 𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒥𑒠𑒪 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩𑒹 𑒯𑒩 𑒅𑒚𑒻𑒞𑒾𑒅। 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩𑒰 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒢 𑒖𑒞𑒾𑒅। 𑒏𑒩𑒖𑒰 𑒪𑒪 𑒮𑒹 𑒂𑒩 𑒞𑒏 𑒢 𑒮𑒡𑒞𑒾𑒅 𑒯𑒋।

𑒦𑒖𑒢 𑒑𑒱𑒛𑒑𑒱𑒛𑒰𑒨𑒪 𑒥𑒼𑒪𑒪- 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏। 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩 𑒏𑒹 𑒏𑒧𑒰𑒨 𑒖𑒰𑒨 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒖𑒰𑒨 𑒠𑒱𑒨𑒾। 𑒮𑒥 𑒏𑒩𑒖𑒰 𑒯𑒧 𑒮𑒡𑒰 𑒠𑒹𑒥। 𑒞𑒹𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒥𑒼𑒪𑒪-𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒥𑒰𑒣 𑒏𑒩𑒖𑒰 𑒪𑒹𑒏𑒹 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒢 𑒮𑒡𑒰 𑒣𑒻𑒪𑒏। 𑒞𑒴 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒥𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒩𑒖𑒰 𑒢 𑒮𑒡𑒰 𑒣𑒻𑒥𑒹। 𑒂 𑒞𑒴 𑒂𑒥 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒏𑒹 𑒪𑒪 𑒏𑒩𑒖𑒰 𑒪𑒹𑒥𑒹। 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒞 𑒁𑒥 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒹 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒹 𑒢। 𑒂𑒥 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒯𑒩 𑒐𑒛𑓃𑒰 𑒏𑒩𑒹 𑒏𑒹 𑒣𑒩𑒞𑒾𑒅।

𑒦𑒖𑒢 𑒂 𑒞𑒹𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒲 𑒮𑒥 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒏। 𑒖𑒹 𑒞𑒹𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒩𑒯𑓀𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑓀𑒑𑒲 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒪𑒰𑒥𑒹 𑒂𑒨𑒪 𑒩𑒯𑒹। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒥 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒖𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒪𑒪 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒩𑒹 𑒏𑒹 𑒩𑒯𑒹।

𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩 𑒏𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒮𑓀𑒑𑒲 𑒥𑒠𑒩𑒲 𑒏𑒳𑒕 𑒖𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰 𑒯𑒼𑒬𑒑𑒩 𑒂 𑒢𑒱𑒛𑒩 𑒥𑒻𑒮𑓂𑒏𑒰 𑒩𑒯𑒹। 𑒒𑒩 𑒮𑒹 𑒟𑒼𑒛𑒰 𑒧𑒖𑒥𑒴𑒞 𑒦𑒲 𑒩𑒯𑒹। 𑒍𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒁𑒢𑓂𑒠𑓂𑒨 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒯𑒰𑒃 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒏𑒹 𑒔𑒣𑒩𑒰𑒮𑒲 𑒩𑒯𑒹।

𑒥𑒠𑒩𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒏-𑒔𑒪 𑒒𑒩𑒹 𑒦𑒖𑒢 𑒏𑒰𑒏𑒰। 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒖𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒦𑒰𑒛𑓃𑒰 𑒐𑒩𑒔𑒰 𑒯𑒧 𑒠𑒹𑒥𑒻। 𑒃 𑒞𑒹𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒏𑒻𑒪 𑒧𑒢𑒼𑒯𑒩 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒖𑒰𑒨 𑒠𑒹𑒞𑒾। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒞 𑒥𑓀𑒡𑒳𑒂 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒔𑒰𑒯𑒱। 𑒖𑒹 𑒮𑒰𑒪 𑒦𑒩 𑒣𑒰𑓀𑒔 𑒮𑒹𑒩 𑒁𑒢𑒰𑒖 𑒣𑒩 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒹। 𑒃 𑒧𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒹 𑒖𑒧𑒲𑓀𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒹 𑒣𑒩𑒟𑒰 𑒏𑒱 𑒮𑒱𑒩𑒲 𑒣𑓀𑒔𑒻𑒨 𑒏𑒹 𑒖𑒹 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒯𑒩 𑒐𑒛𑓃𑒰 𑒏𑒩𑒞𑒻, 𑒅 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯 𑒥𑒢 𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒪 𑒦𑒩 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒐𑒹𑒞 𑒖𑒼𑒞 𑒞𑒻𑒩। 𑒅 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒹 𑒯𑒩𑒥𑒰𑒯𑒱 𑒢 𑒕𑒼𑒛𑓃 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒻𑒨। 𑒃 𑒋𑒑𑒼 𑒣𑒩𑓀𑒣𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒯𑒻𑒨। 𑒂𑒥 𑒃 𑒥𑓀𑒡𑒳𑒂 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒥𑒢𑒰𑒥𑒹 𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰 𑒥𑒢

ગેલ હ્ઇ।ર દાસ પ્રથા હ્ઇ ।

ઓર દાસ પ્રથા કે ચલતે ઓર તક કોનો મજદૂર કે કરજા ન સધ લ હ્ઇ।ઓાવિ ઓર યંગુલ મેં મનોહર ન શુંસતૈય। મનોહર હ્રવાહ ન વનૌય। મનોહર જો કહલક હમ હ્રવાહ ન વનવૈય।જાજન ઓ મનોહર સજ સંગી કે સંગે ઓપના ઘરે ચલ ઓાયલ।તેજ પ્રતાપ મૂંહ તકૈત રહ ગેલ।

સભો પંચૈય કે મનોહર સજ સંગી કે સાથ દિલ્લી ચલ ગેલ।

-ઓાચાર્ય રામાનંદ મંડલ, સેવાનિવૃત્ત પ્રધાનાધ્યાપક, માતા-ચન્દ્ર દેવી, પતિ-સ્વ૦રાજેશ્વર મંડલ, પત્ની-પ્રમિલા દેવી, જન્મ તિથિ-૦૧ જનવરી ૧૯૬૦ યોગ્યતા- એમ-એસસી (રસાયન શાસ્ત્ર), એમ એ (હિન્દી)। રૂચિ- સાહિત્યિક, મૈથિલી-હિન્દી કવિતા -કહાની લેખન ઓ ઓાલેખ। પ્રકાશિત પોથી - મૈથિલી કવિતા સંગ્રહ જાસા કે ન વાંટિયૌ। ૨૦૨૨ પ્રકાશિત રચના - સહિયા કવિતા સંગ્રહ પોથી - જનક નંદિની જાનકી ઓ શૌર્ય ગાન। ૨૦૨૨ પત્રિકા -મિથિલા સમાજ, ઘર -વાહર ઓ ઓૂપ્રવા (મૈસામ)। ઓખવાર -દૈનિક મૈથિલ પુનર્જાગરણ પ્રકાશ। સામાજિક- સામાજિક ચિંતન, દાયિત્વ- પૂર્વ જિલા પ્રતિનિધિ, પ્રાથમિક શિક્ષક સંઘ, ડુમરા, સીતામઢ઼ી। સ્થાયી પતા- ગ્રામ-પપિરા વશિનપુર થાના-પરિહાર જિલા-સીતામઢી। વર્તમાન પતા-પપિરા સદન, મુરલિયાચક વાર્ડ-૦૪ સીતામઢ઼ી પોસ્ટ-ચકમહિલા જિલા-સીતામઢી રાજ્ય-વિહાર પિન-૮૪૩૩૦૨

ઓપન મંતવ્ય દિતોરાઇ્સતાડઙ્વદિહાગ્રમાઇ્યોમ **પર પઠાઉ।**

२१४𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 ५ 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰- 𑒏𑒟𑒰-५ 𑒖𑒯𑒣𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒣𑒩

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖</u> 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒨𑒩 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒾-

१ 𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒰𑓀𑒔 𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_०१_०८_२०१६</u>

२ 𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 "𑒧𑒢𑒳"𑒏 "𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏 𑒥𑒰𑒮𑒢"𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_३५३</u>

३ 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒏 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲 "𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏 𑒧𑒼𑒪" 𑒂 𑒍𑒯𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

<u>𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_३५४</u>

𑒌 𑒬𑒵𑓀𑒐𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒝𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒖𑒩𑒱𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 ५-५ 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒂𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒕𑒟𑒱:-

१𑒏𑒣𑒱𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒩𑒰𑒅𑒞
२𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
३𑒩𑒰𑒧 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒮𑒰𑒯𑒳
४𑒩𑒰𑒖𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪
५𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

६𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒩𑒰𑒨
७𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

दुर्गानन्द मण्डल

ऐ अंकमे प्रस्तुत अछि आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा, जकरा हमरा समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर अछि।- सम्पादक

आचार्य रामानन्द मण्डलक ५ टा कथा

कथा ५

झापन

विनिता हंसमुख आ बातूनी छौड़ी रहै।ओ दू बहिनी रहै। विनिता बड़ आ समिता छोट रहै।एगो भाइ मोहन रहै।जे विनिता से छोट रहै। पनरह बरख के विनिता जौं नवमा मे पढैत रहै तब विनिता के बाबू शिव प्रसाद ओकरा विवाह संपन्न के विधुर जयकांत से कै देलथिन।जयकांत ग्राम सेवक रहै।हुनका एकटा बेटी आ एकटा बेटा रहै। बेटा बहुत बहुत बाद मे भेल रहै।

बेटी त विनिता के उमर के रहै। बेटी सुजाता के विवाहो भे गेल रहै। बेटा मोहन पांच बरस के रहै त जयकांत के पत्नी के अकस्मात मृत्यु भे गेल रहै।

विनिता अब हंसमुख आ बातूनी नै रह गेल।ओ आब गंभीर आ मितभाषी बन गेल।आबत त ओ तीनटा छौड़ी आ एकटा छौड़ा के माय बन गेल।एतबे न ओ

𑒮𑒰𑒮 𑒦𑒲 𑒥𑒢 𑒑𑒹𑒪।𑒋𑒑𑒼 𑒪𑒃𑒏𑒲 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒰𑒯 𑒞 𑒏𑒩𑒯𑒱 𑒏𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒨 𑒕𑒻𑒨।𑒦𑒪𑒹 𑒫𑒼 𑒅𑒧𑒩 𑒂 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒧𑒹𑓀 𑒣𑒩𑒱𑒣𑒏𑓂𑒫 𑒦𑒪𑒹 𑒢 𑒯𑒼𑒨।

𑒠𑒴 𑒥𑒩𑒐 𑒥𑒲𑒞 𑒑𑒹𑒪। 𑒁𑒔𑒰𑒢𑒏 𑒖𑒨𑒏𑒰𑓀𑒞 𑒏𑒹 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒦 𑒑𑒹𑒪।

𑒫𑒱𑒢𑒱𑒞𑒰 𑒫𑒱𑒡𑒫𑒰 𑒦 𑒑𑒹𑒪।𑒯𑒰𑒟 𑒏𑒹 𑒔𑒳𑒛𑓃𑒲 𑒙𑒴𑒙 𑒑𑒹𑒪।𑒧𑒰𑓀𑒑 𑒏𑒹 𑒮𑒹𑒢𑒳𑒩 𑒡𑒼 𑒂 𑒑𑒹𑒪।𑒅𑒖𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒩𑒲 𑒣𑒯𑒢𑒹 𑒏𑒹 𑒦𑒹𑒪। 𑒔𑒹𑒯𑒩𑒰 𑒅𑒖𑒩𑒰 𑒂 𑒮𑒣𑒰𑒙 𑒦 𑒑𑒹𑒪।𑒏𑒢𑒻𑒞 𑒏𑒢𑒻𑒞 𑒂𑓀𑒐𑒱 𑒏𑒹 𑒑𑒜𑓃𑒰 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒯𑒼 𑒑𑒹𑒪।𑒣𑒹𑒙𑒏𑒼𑒢𑒲𑒨 𑒣𑒪𑓀𑒑𑒩𑒲 𑒣𑒩 𑒣𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒩 𑒏𑒳𑒙𑒳𑓀𑒥 𑒮𑒥 𑒮𑒧𑒗𑒻𑒪𑒏। 𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒧𑒰𑒨 𑒮𑒧𑒗𑒻𑒪𑒏। 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒏𑒹𑒏𑒩𑒼 𑒯𑒰𑒟 𑒧𑒹𑓀 𑒢 𑒯𑒻𑒨।𑒫𑒱𑒡𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒹 𑒖𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒯𑒻𑒨।𑒫𑒼𑒯𑒹 𑒯𑒼𑒨 𑒕𑒻𑒨।𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒢𑒰 𑒢 𑒧𑒱𑒙𑒰 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒻𑒨।𑒂𑒥 𑒞 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒥𑒻 𑒣𑒛𑓃𑒞𑒻𑒨।𑒂𑒥 𑒥𑒰𑒪 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒹 𑒏𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒞𑒻𑒁।

𑒫𑒱𑒢𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹 𑒂𑓀𑒮𑒴 𑒮𑒳𑒐 𑒑𑒹𑒪। 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒂 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪।𑒑𑒧 𑒂𑒥 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒹𑓀 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒑𑒳𑒧 𑒯𑒼𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪।𑒂𑒥 𑒏𑒦𑒲 𑒏𑒦𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒰𑒞 𑒣𑒩 𑒯𑓀𑒮𑒹 𑒦𑒲 𑒪𑒰𑒑𑒪।𑒅𑒢𑓂𑒢𑒲𑒮 𑒥𑒩𑒐 𑒏𑒹 𑒠𑒾𑒩𑒰𑒢 𑒂𑒥 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒴𑒣 𑒢𑒱𑒐𑒰𑒩𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒏𑒦𑒲 𑒏𑒦𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒮𑒰𑒩𑒲 𑒂 𑒑𑒯𑒢𑒰 𑒦𑒲 𑒣𑒹𑒢𑓂𑒯𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒂𑓀𑒐𑒱 𑒧𑒹𑓀 𑒏𑒰𑒖𑒩 𑒦𑒲 𑒪𑒑𑒰 𑒪𑒹𑒥𑒹।

𑒣𑓀𑒔 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒏𑒹 𑒪𑒼𑒑 𑒏𑒳𑒕 𑒢 𑒏𑒯𑒹। 𑒥𑒪𑓂𑒏𑒱 𑒮𑒰𑓀𑒞𑓂𑒫𑒢𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒂𑒯 𑒦𑒲 𑒦𑒩𑒹 𑒏𑒱 𑒦𑒩𑒪 𑒖𑒫𑒰𑒢𑒲 𑒧𑒹𑓀 𑒥𑒹𑒔𑒰𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒡𑒫𑒰 𑒦 𑒑𑒹𑒪।𑒒𑒰𑒫 𑒦𑒲 𑒮𑒧𑒨 𑒣𑒩 𑒦𑒩𑒰 𑒖𑒰𑒨 𑒕𑒻𑒨।𑒄 𑒞 𑒖𑒫𑒰𑒢 𑒯𑒋।

𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒫𑒱𑒢𑒱𑒞𑒰 𑒂𑒥 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒱𑒨𑒰𑒠 𑒧𑒹𑓀 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒫𑒩 𑒧𑒢𑒱𑒏𑒰𑓀𑒞 𑒧𑒹𑓀 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒪𑒹𑒥𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒯𑒰𑒪𑒰𑓀𑒏𑒱 𑒧𑒢𑒱𑒏𑒰𑓀𑒞 𑒦𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒹।𑒣𑓀𑒔 𑒫𑒱𑒡𑒫𑒰 𑒦𑒰𑒦𑒲 𑒏𑒹 𑒧𑒢 𑒪𑒑𑒰𑒫𑒹 𑒏𑒹 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒼𑒯𑒼 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒏𑒩𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒄 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒂𑒥 𑒬𑒰𑒩𑒲𑒩𑒱𑒏 𑒕𑒹𑒛𑓃𑒕𑒰𑒛𑓃 𑒞𑒏 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔 𑒑𑒹𑒪। 𑒖𑒾 𑒄 𑒠𑒹𑒫𑒩 𑒦𑒰𑒦𑒲 𑒏𑒹 𑒯𑓀𑒮𑒲 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒯𑒼𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒹 𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒏𑒹 𑒪𑒼𑒑 𑒫𑒼𑒃 𑒖𑒑𑒯 𑒮𑒹 𑒯𑒙 𑒖𑒰𑒨। 𑒏𑒱 𑒠𑒱𑒫𑒩 𑒦𑒰𑒦𑒲 𑒏𑒹 𑒯𑓀𑒮𑒲 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒂 𑒑𑒣𑒬𑒣 𑒧𑒹

વાયા ન હોય। પનવિાન કે ૨ ઙન હોય કા િણવા છૂટ ન દેવૈ ત વિનિતિ કે મન કોનો દોસન પુવક કે સંગ ઉગ સકૈ હઇ। કાનન કા વિનિતિ અઝી ળવાની સે ગુળન નહઉ હઇ ।ળવાની કે સમય વીત ગેઉ પન સઝ ઠીક હો ળતૈય। ળવાની કે આગા િત વયિવા કે નાપ્પા િસે હ્પઉ નહૈ છૈય। કોનો ળવાન પુનુષ કે પ્રેમ હ્વા સે વો આગા િપ્નળ્વઉિત હોય ળાય છૈય ।ળવાન વયિવા કે પૈન ઘન સે વાહન નકિઉ સકૈ હૈય ।ત વોર સે સામાળકિ રળ્ળત પન આંય આવૈ છૈય ।તૈરઉ ઘન મેં કુછ છૂટ દેઉ ળાય છૈય। કાનામ કા કુઉનિ વન્ગ મેં વયિવા કે વઆિહ કને પન સામાળકિ નોક હઇ।

વિનિતિ આ મનકિાંત કે ૨ છૂટ શાનીનકિ સંવંય વનાવે કે ઉઉ સહાયક વનઉ।આવા િત દૂનૂ કે શાનીનકિ સમ્વન્ય કે યન્યા ઘન મેં હોય ઉગઉ।પનંય ઘન કે વડ વુળુન્ગ કે કહ્ઉ નહે કે ળૈ પનસ્થિતિ િમેં વિનિતિ હૈય ।અર સ્થતિ િમેં હ્ાપન દેના આવશ્યક હઇ।૨ કુઉ આ પનવિાન કે રળ્ળત વયાવે કે ઉઉ ળનૂની હઇ।

વિનિતિ આર સાઠ વનપ્પ મેં મોહન કે યયાિ પુત કે વુઢ઼યાિ દાદી વન ગેઉ હઇ।આર વો પાનવિાનકિ આ સામાળકિ રળ્ળ઼તદાન મહ્ઉિ માનઉ ળાર હઇ।"

-આયાન્ય નામાનંદ મંઙઉ, સેવાનવિ્ત્ત પ્નયાનાય્યાપક, માતા-યન્દ્ન દેવી, પતિ-સ્વ૦નાળેશ્વન મંઙઉ, પત્ની-પ્નમાઉિ દેવી, ળન્મ તથિ-િ૦૧ ળનવની ૧૯૬૦ યોગ્યતા- એમ-એસસી (નસાયન શાસ્ત્ન), એમ એ (હનિ્દી)। નૂયા- સાહત્યિકિ, મૈથઉિ-હનિ્દી કવતિા -કહાની ઉપ્પન આ આઉપ્પ। પ્નકાશતિ પોથી - મૈથઉિ કવતિા સંગ્નહ માસા કે ન વાંટયાિ। ૨૦૨૨ પ્નકાશતિ નયના - સહયાિ કવતિા સંગ્નહ પોથી - ળનક નંદનિી ળાનકી આ શૌન્ય ગાન। ૨૦૨૨ પત્નકાિ -મથિઉિ સમાળ, ઘન -વાહન આ શૂપન્વા

(મૈસામ)। શ્પ્પવાન -દૈનકિ મૈથલિ પુન્ળાગાનાપ્ર પ્નક્ાશ। સામાળકિ- સામાળકિ યતિન, દાયતિ્વ- પૂ્ન્વ ળલિા પ્નાનિધિ, પ્નાથમકિ શક્ષિક સંઘ, ડુમના, સીતામઢ઼ી। સ્થાયી પ્તા- ગ્નામ-પપિના વશિનુપ્ન થાના- પન્હિન ળલિા-સીતામઢી। વ્નતમાન પતા-પપિના સદન, મુન્લિયિાયક વા્ન્ડ- ૦૪ સીતામઢ઼ી પોસ્ટ-ચકમહલિા ળલિા-સીતામઢી નાળ્ય-વહિાન પનિ-૮૪૩૩૦૨

શ્પન મંતવ્ય્ય દતિોનાહ્િસતાડ઼વદિ઼હ઼ાગામાહ્િયોમ **પન પઠાઉ।**

ર઼ાપ઼કુમાન મનોળ કશ્ય્પ 1 ટા લઘુકથા- સમાનાન્તન ગેપ્પ

<u>કુમાન મનોળ કશ્ય્પ</u>

<u>1 ટા લઘુકથા</u>

સમાનાંતન ગેપ્પ

નાઘવેન્દ્ન પ્નતાપ સહિ ળમીંદાનક વાનસિ તૈ છોટ પૈઘ સભ માલકિ કે નામ સસ વળવૈત। ળમીંદાની ખ઼તમ ભેલા કે વાદો હળાન વીઘા કે ચાસ્ટુટલી હથસિાન તૈયો નૌ ઘનક સાછ્ગાહ। હુનકન પૂ્ન્વળ કે શકિાનક સૌપ્પ તકન પ્નમાણ દેવાલ પન

नाना प्रकारक बन्दूक टाँगल। राघवेन्द्र के पुरान ऐतिहासिक वस्तु संग्रह के सौख्य से एक कोठली म्यूजियम जकाँ ऐतिहासिक वस्तु सभ सँ सुसज्जित। हँ! एतय जतेक दिन रही जे राघवेन्द्र हमर सहपाठी छै हम गामक आन लोक जकाँ भाषिक नहि कहि, राघवेन्द्र कहैत छथि। गाम गेल रही तँ घुमैत-घुमैत ओकरो ओतय गेलहुँ। ओ देखाबय लागल अपन ऐतिहासिक संग्रह बतबैत गेल ओकर इतिहास, प्राचीनतामहत्त्वकेँ आ कतय स प्राप्त केलक इत्यादि-इत्यादि। एहि क्रम मे हुलसित आ गौरवान्वित भय कय देखेलक रामा सांगा के कटार जे हाथहि मे लोहमो मे पसीदने छलदय लाख मे! तखने लोकरनी चाय टेबल पर राखि एक कात मे ठाढ़ भय गेलि।

"ई के छी? एतय ठाढ़ कथिक छै? घरक काज देखहि गय।"

"मालकिन!"

"की छथि?"

"मालकि बुधनी बाप के आइ हपता दिन भय बोखार लै छोड़ै है कोनो डाक्टर सय देखबतियै।"

"तय देखबहि गय हम पैर बन्हने छथि?"

"मालकि पाँच सय सरस!"

"एक्को पाई के काम नै ए तोरसनो तोरा पर दस हजार सय ऊपरे बकाया है! चुकायल पार लौत नहि छैन आ बात-बात पर पाईये चाहियैन!"

सभक मनोदशा तत्क्षण बदलि गेल छलै। निःशब्द हम चाय सुड़कैत रहलौं।

-कुमार मनोज कश्यप, सम्प्रति भारत सरकार के उप-

𑒮𑒔𑒱𑒫, **𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏𑓁** 𑒮𑒲-११, 𑒙𑒰𑒫𑒩-४, 𑒙𑒰𑒃𑒣-५, 𑒏𑒱𑒠𑒫𑒄 𑒢𑒑𑒩 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 (𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒯𑒰𑒙 𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹), 𑒢𑒄 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲-११००२३ 𑒧𑒼 ९८१०८११८५०, ८१७८२१६२३९ 𑒄-𑒧𑒹𑒪 : editorial.staff.videha@gmail.com

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

२१.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪- 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒨

𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪

𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒨

𑒧𑒰𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲 𑒋𑒑𑒼 𑒠𑒥𑓀𑒑 𑒢𑒰𑒩𑒲 𑒩𑒯𑒹।𑒄 𑒠𑒥𑓀𑒑𑒄 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒰 𑒧𑒹 𑒕𑒼𑒙 𑒧𑒼𑒙 𑒗𑒑𑒛𑓃𑒰 𑒧𑒹 𑒥𑒖𑒂𑒢𑒲 𑒮𑒹 𑒂𑒨𑒪।𑒠𑒹𑒐𑒯𑒳 𑒧𑒹𑓀 𑒦𑒰𑒩𑒲𑒦𑒩𑒏𑒧 𑒩𑒯𑒹।𑒧𑒼𑒙 𑒏𑒠 𑒏𑒰𑒚𑒲 𑒏𑒹 𑒩𑒯𑒹।𑒧𑒩𑒠𑒰𑒢𑒰 𑒚𑒣𑓂𑒣𑒰 𑒥𑒼𑒪 𑒔𑒰𑒪 𑒦𑒲 𑒩𑒯𑒹।

ળહાં દેખ્ધ વ઼ોકના કોનો ન વાત મે ળોન ળોન સે વોલૈત નહે।યાહે વ઼ો સનકાની નાસન કે દોકાન હો વ઼ા સનકાની ૨સ્કૂલ।નાસન કે દોકાનદાન કે ઘટતૌલી ઔા ઔનળી નાસનકાન્ડ પન નળન નપ્પે।ઔન વદલા મેં દોકાનદાન વ઼ોકના મંગાની મેં યામલ-ગહુમ દે દેવે।તહિાા ૨સ્કૂલ મે કે મધ્યાન્હ ભોળન કે નૂપ મે ગહુમ વંટવ઼ાના કે ઘટતૌલી ઔા છાત્ન કે સંખ્યા પન નળન નપ્પે।તૈય઼ ડન સે હેડમાસ્ટન ભી ગહૂમ દે દેવે। પહિલે ઔાર લખ્ખા ૨સ્કૂલ મેં મધ્યાહ્ન ભોળન ન વને।

માયા દેવી પંચાયત કે નાળનીતિ મેં ભી ભાગ લેવે।પનંચ કહિયો વ઼ાન્ડ મેમ્વન ભી ન વન પાય઼લ। પંચાયત કે લોગ સભ કે સહાય઼તા કે વહન્ને પ્નખંડ મુખ્યાલય઼ ભી ળાય઼ લાગલ।

છૂટ ભૈયા નેતા કે સમ્પન્ક મેં ઔય઼લા કે વાદ ળલિા કે નાળનીતિ સે ભી ળુડ઼ ગેલ। નેતા સભ કે હ્વસ કે શિકાન ભેલ।વાદ મેં નેતા સભ કે હ્વસ પૂના કને મેં ભી સહાય઼ક વનલ।માને કિ લનકી સભ કે ભી સપ્લાઈ કને લાગલ।૨હાં તક કિ ઔપન સંવંધી લનકી સભ કે ભી ઔુસલા કે કમાઈ ઔા સનકાની નૌકની મહિ કે વહન્ને નેતવ઼ન સભ કે હ્વસ કે લલ ભોળે લાગલ। કોઈ કોઈ લોગ ત કહે કિ માયા દેવી કેતે ગનીવ ઔા ઔસહાય઼ કે વેટી કે વેય દેલક। કેતે લનકી ત લૈટ કે ઔપન ઘન કહિયો ન ઔાય઼લ।

ઔન સભ કામ કે લલ માયા દેવી ઔપન ગાંવ઼ મે ન નહ કે પુપની શહન મેં ભાડ઼ા પન ડેના લેકે નહે લાગલ।

ઔા સફેદપોશ વનકે વ઼ેશ્યાવ઼ૃત્તિ કનાવે લાગલ। ઔન કામ મે પુપની સે પટના તક દૌડ઼ા કને।

માયા દેવી કહે કિ ખાળનીતિ મેં પૌનશોષમ઼ શ્રા સસ્ટેદપોશ વેશ્યાવ઼ૃતિ શ્રાવ઼શ્યક હો ળાર છૈ। શ્રર કે વિના કોઈ કામ ન હો સકૈ છઈ। શ્રર મે યોળ દામન કે સંવંય હૂ। નેતાસ્ન પન િનેતા કે ગદ્િય દૃષ્ટિ નૈ હૂ।

કેના ન કેના માયા દેવી કે સમ્પન્ક શ્રપનાયી સત્ત સે ભી હો ગેળ।ભૂટ પાટ કે વંદનવાંટ મેં વેસ્માન સાવતિ ભેળ શ્રા ગોળી સે માનળ ગેળ।કહળ ગેળ હૂ ન ગળતી કામ મે રમાનદાની શ્રાવ઼શ્યક હોર છઈ।

ખાળનીતિ શ્રા શ્રપનાય માયા દેવી નેતાસ્ન કે પ્નાન ભેળકૈ।

-શ્રાયાન્ય઼ ખામાનંદ મંડળ સામાળિક યતિક સીતામઢ઼ી।

શ્રપન મંતવ્ય઼ દિતીખાિ઼સતાડ઼વ઼દિહ઼ાં઼ગમાિ઼યોમ **પન પઠાઉ।**

ર઼ાઽળગદાનન્દ હ઼ા ' મનુ' - શ્રનમોળ હ઼ા ળીક પોથી ' ટેકનોળળી' ક સમીક્ષા

ળગદાનન્દ હ઼ા ' મનુ'

શ્રનમોળ હ઼ા ળીક પોથી "ટેકનોળળી"ક સમીક્ષા

મથિળિ સંસ્કૃતિકિ પ૨ષિદ, કોળકત્તા દ્વા૨ા પ્૨કાશતિ શ્૨ી શ્રનમોળ ઞ્ઞા ળીક ળઘુકથા સંગ્૨હ "ટેકનોળળી" એપ્પન હમ૨ા હાથેમે શ્રછી। પાઁછાક તીન દનિસઁ ળગાતા૨ એક૨ા પઢ઼ િ૨હળ છી। સુન્ન૨ કવ૨ પેળસઁ સળળ તેહને ભીત૨ક કથા સબ એકસઁ એક ઉપ૨ા ઉપ૨ી।

સવસઁ પહનિ શ્રનમોળ ળીકેઁ એહ િ--- કથા સંગ્૨હ હેતુ વહુત વહુત વધાઇ શ્રા સંગે સંગ મંગળ કામના જે મૈથળિી સાહતિ્યમે દનિો દનિ શ્રો શુક્ળ પક્ષક ચાઁન જકાઁ ઉદયમાન હોઇત ૨હથિ।

પોથીક સમીક્ષા કેનાઇ હમ૨ા ળેળ ઈ કઠનિ કાજ શ્રા શ્રોહૂસઁ વેસી કષ્ટક૨ છળ વનિા કોનો પક્ષ વપિક્ષમે ગેને તટસ્થ એહ િપુસ્તકકેઁ સમીક્ષા કેનાઇ। હમ૨ામે કૌશળ શ્રા શહાસ દુનૂક શ્રભાવ મુદા માઁ સ૨ોસ્વતી શ્રા ગુ૨ુદેવકેઁ સુમરિત શ્રપન શ્રાઁપ્પકિઁ પોથીક પન્નાપ૨ શ્રા કળમકેઁ કાગદપ૨ ચળવએ ળગળહુઁ।

શ્રનમોળ ળીક સમ૨્પણ દેખ મોન ગદગદ ભએ ગેળ। જતએ શ્રાજુક નવ પીઢ઼ી શ્રપન માએ વાવૂકેઁ વોહ્ વુહ િ૨હળ શ્રછ િશ્રોહ઼ઠિામ શ્રનમોળ ળીક ઈ પોથી હુનક પૂજ્ય વાવૂળીક શ્૨ીચ૨ણ કમળમે સમ૨્પતિ શ્રછી। નવકા પીઢ઼ી ળેળ ઈ એકટા નવ ૨સ્તા કાએમ ક૨ત।

શ્રાગૂ પોથી પઢ઼ૈસઁ પહનિ એકટા વાત મોનકેઁ કચોટળક, જે શ્રનમોળ ળીક એહસિઁ પહનિ દૂટા વીહનિ કથા સંગ્૨હ પ્૨કાશતિ ભએ ચુકળ શ્રછી। હુનક નામ મૈથળિી સાહતિ્યમે એકટા સ્થાપતિ વીહનિ કથાકા૨કેઁ રૂપમે ળેળ જા ૨હળ શ્રછ િતક૨ વાદો શ્રો શ્રપન એહ િનવ વીહનિ કથા સંગ્૨હકેઁ, વીહનિ કથા સંગ્૨હ નહ િકહ િળઘુ કથા સંગ્૨હ કહ િ૨હળ છથિ। જખ્ખન કી શ્રાઇ વીહનિ કથા એકટા સ્થાપતિ વધિાકેઁ રૂપમે મૈથળિી સાહતિ્યમે સ્થાપતિ ભએ ચુકળ શ્રછી। વીહનિ કથા શ્રાવ કોનો ત૨હક પ૨ચિય ળેળ મોહતાજ નહ િશ્રછી। દુનયિાઁક વડ઼કા-વડ઼કા ભાષા એહ િદસિ સોચૈ ળેળ વવિસ શ્રછી। શ્રંગ્૨ેજી એક૨ા "સીઙ સ્ટો૨ી" કહ િ

सम्बोधित केलक। हिंदी अंग्रेजीमे जकर कोनो स्थान नहि ओहेन एकटा नव विधाक अग्रज मैथिली साहित्य आ ओ विधा, "विहनि कथा"।

विहनि कथा आ लघु कथामे बहुत अन्तर अछि। विहनि अन्यतम विधा। विधा वटवृक्षकेँ सेहो जड़ सकैए आ सागर सेहो। तेनाहित मोनक विधानक विधा जे कोनो आकारमे फूटि सकैए, विहनि कथा। विहनि, विधा, सीडमे सँ केहन गाछ फुटतै कोनो आकारक सीमा नहि। लघु कथा मने एकटा छोट कथा जेकर आरम्भ आ अन्त दुनू छैक।

अनमोल झा जीक एहि संग्रहक एक एकटा कथा जबरदस्त विहनि कथा अछि। तहन लघु कथाक जामा कथिक ? हँ, किछु गोट लघु कथाक श्रेणीक कथा सेहो अछि मुदा अल्प मात्रामे, जेना पृष्ठ संख्या ७६ पर "बढ़ैत युग", ७९ पर "समाज", ८० पर "मर्माहत", ८२ पर "सपूत सब", ८३ पर "शोध", ८५ पर "प्रायश्चित", ९० पर "बड़का लोक", ९५ पर "समय समय केर बात" आ पृष्ठ संख्या १०१ पर "अप्पन जकाँ"। पृष्ठ संख्या ८८ पर "मिथिला नाट्यक" तँ नहि विहनि कथा अछि आ नहि लघु कथा, एहिपर जँ कनीक आओर मेहनत कएल गेल रहितैक तँ एकटा नीक आलेख अवश्य भए सकैत छल।

प्रकाशक, मिथिला सांस्कृतिक परिषद, कोलकाताक कर्मठ मन्त्री श्री गंगाधर झाजी अपन प्रकाशकीयमे "लघु कथा"केँ एकटा नवीन विधा कहि सम्बोधित कए रहल छथि, एहिठाम तँ ओ विहनि कथा कहितथि तँ सार्थक उचित रहितए मुदा लघु कथा आ नवीन विधा हास्यपद। हम एहि कथा संग्रहक कथाकेँ आगाँक उल्लेखमे विहनि कथा कहि सम्बोधित करब।

"टेक्नोलोजी" विहनि कथा संग्रह रूपी मालामे कुल १५५ गोट कथा गाँथल गेल अछि। संग्रहक पहिल विहनि कथा "टेक्नोलोजी" एकरे नामपर संग्रहक

नामकनाम लेल अछि। अनुपम वीहनि कथा, वीहनि कथाक सजाटा गाम कुटि-कुटि कए जाएल अछि। जतेक प्रशंसा करी कम। ऐ वीहनिमे, कोना एकटा परदेशीया पुत्रु अपन ससुरकेँ मात्र एहि दुआरे पार पड़ौलक रक्षा नपैत छथि, जाहिसँ समाजमे हुनक नाम होइन। ऐ दुआरे ओ नव टेकनोलोजी वैकल्पिकेँ छोड़ि मनीआर्डर दुआरा पार पड़बै छथि।

"टेकनोलोजी" नाम यानी ई वीहनि कथा संग्रह नामक भ्रम उत्पन्न कए रहल अछि। पहिल नजरिमे टेकनोलोजी नामसँ एना बुझा रहल अछि जे विज्ञान, टेकनोलोजी आदिसँ सम्बन्धित विषय वस्तु होएत मुदा एहन कोनो गप्प नहि। समस्त पोथीमे एकसँ एक नीक, नुयगिर वीहनि कथा अछि मुदा टेकनोलोजी, विज्ञान, तकनीकीसँ सम्बन्धित एकौटा नहि।

वीहनि कथाक मुख्य अंग संवाद अछि आ अनमोल लीक वीहनि कथा संवादसँ भरल अछि, जबरदस्त! मुदा संवाद "--------" इनवर्टेड कोमामे बन्द कए कऽ नहि लिखल अछि, एकर अभाव सम्पूर्ण पोथीमे अछि।

दोसर कमी जे हमरा सम्पूर्ण पोथीमे, कथासँ प्रकाशकीय तक लागल, वर्तनी। वर्तनी अप्पन पहिलुका आधारसँ हटा कए लिखल अछि जाहि कारण कतौ कतौ अर्थकेँ अनर्थैतमे असमंजसकेँ स्थिति उत्पन्न भऽ रहल अछि।

पृष्ठ १३ पर लिखल वीहनि कथा "टेकनोलोजी" आ २७ पर लिखल "लोक बुझाउन" दुनू एक्के सन कथा थिक मात्र नामेटा बदलल अछि।

एहि संग्रहमे कोनो एहन पक्ष नहि जाहिपर अनमोल लीक कलम नहि चलल होइन। मनक भावसँ समाजकेँ बडिम्बना यानी, अन्तरंग सम्बन्धसँ हँसी ठठा यानी सिरा पक्षक उचित स्थान देल गेल अछि। पृष्ठ ३३ पर "झूठो", ३८ पर "चनिता (एक)", ३८ पर "बेटा बेटी", ४३ पर "दुख", ४५ पर

"𑒐𑒼𑒩𑒰𑒏𑒲", 𑓔𑓖 𑒣𑒩 "𑒑𑒼𑒯𑒰𑒩𑒱", 𑓕𑓘 𑒣𑒩 "𑒦𑒲𑒐", 𑓖𑓐 𑒣𑒩 "𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹", 𑓙𑓘 𑒣𑒩 "𑒁𑒢𑓂𑒯𑒩𑒖𑒰𑒪", 𑓑𑓐𑓑 𑒣𑒩 "𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒖𑒏𑒰𑒿", 𑓑𑓐𑓓 𑒣𑒩 "𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒏𑒹 𑒏𑒳𑒏𑒳𑒩 𑒏𑒹", 𑒧𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒕𑒳𑒥𑒻𑒞 𑒏𑒩𑒹𑒖𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒼𑒧 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒑𑒪𑒰 𑒏𑒋 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒁𑒥𑒻𑒣𑒩 𑒧𑒖𑒥𑒴𑒩 𑒏𑒋 𑒏𑓄 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒼𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒙𑒲𑒮 𑒕𑒼𑒩𑒱 𑒠𑒻 𑒕𑒻𑒏। 𑒍𑒞𑒋 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑓓𑓒 𑒣𑒩 "𑒋𑒏𑒠𑒧 𑒚𑒲𑒏" 𑒂 𑓓𑓗 𑒣𑒩 "𑒙𑒰𑒮𑓂𑒏" 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒏𑒳𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒩 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑓓𑓔 𑒣𑒩 "𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 (𑒋𑒏)", 𑓔𑓐 𑒣𑒩 "𑒧𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩", 𑓗𑓗 𑒣𑒩 "𑒂𑒢𑓂𑒯𑒩", 𑒂 𑓘𑓗 𑒣𑒩 "𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰", 𑒂𑒠𑒱𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒧 𑒥𑒲𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑓓𑓕 𑒣𑒩 "𑒖𑒰𑒑𑒩𑒝", 𑓔𑓒 𑒣𑒩 "𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰(𑒋𑒏)", 𑓔𑓖 𑒣𑒩 "𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢", 𑒂𑒠𑒱𑒏 𑒖𑒰𑒑𑒩𑒴𑒏 𑒪𑒏𑒏 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒥𑒲𑒯𑒢𑒱 𑒟𑒱𑒏। 𑒥𑒰𑒪 𑒧𑒼𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒑𑒠𑒣𑒩 𑒅𑒞𑒰𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒢𑒧𑒼𑒪 𑒖𑒲 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑓖𑓕 𑒣𑒩 "𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 (𑒠𑒴)", 𑒂 𑓖𑓙 𑒣𑒩 "𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒱𑒞", 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒾𑒿𑒏𑒻𑒏 𑒥𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒞𑒋 𑓖𑓓 𑒣𑒩 "𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩" 𑒂 𑓗𑓑 𑒣𑒩 "𑒦𑒩𑒧"𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒫𑒰𑒪 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒋𑒯𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒬𑒹𑒩𑒣𑒩 𑒮𑒫𑒰 𑒬𑒹𑒩। 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒢𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑓔𑓘 𑒣𑒩 "𑒥𑒳𑒠𑓂𑒠𑒴", 𑓖𑓗 𑒣𑒩 "𑒧𑒯𑒏", 𑒂 𑓘𑓑 𑒣𑒩 "𑒬𑓂𑒩𑒨𑒰" 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑓓𑓖 𑒣𑒩 "𑒮𑒁𑒐" 𑒂 𑓖𑓐 𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪 "𑒣𑒳𑒠𑓂𑒨" 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒯𑒱𑒿𑒮𑒲𑒮𑒿 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒧𑒳𑒢𑒹𑒫𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒞।

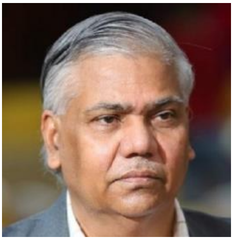
𑒏𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏𑒹𑒿 𑒕𑒼𑒩𑒱 𑒠𑒲 𑒞𑒿 𑒏𑒳𑒪 𑒧𑒱𑒪𑒰 𑒏𑓄 𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒲𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯। 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒮𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒰 𑒂 𑒢𑒴𑒨𑒱 𑒖𑒑𑒥𑒻𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒮𑒤𑒪। 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒂𑓄𑒥 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒿 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒔𑒻𑒢 𑒢𑒯𑒱।

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓓. 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒐𑒝𑓂𑒛

𑓓.𑓑. 𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒢𑒫-𑒫𑒮𑒰𑒞

𑒩𑒴𑒣𑒪 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒢𑒫-𑒥𑒮𑒢𑓂𑒞

𑒣𑒰𑒪 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒣𑒙𑒱𑒨𑒰𑒪𑒰 𑒨𑒲𑒮𑒳 𑒧𑒹𑒢𑒰𑒪 𑒧𑒻𑒢𑒹𑒖𑒩 (𑒮𑒹), 𑒫𑒲𑒋𑒮𑒋𑒢𑒋𑒪(𑒧𑒳𑒣𑓂𑒣𑒰𑒪𑒨), 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲, 𑒑𑒰𑒧- 𑒁𑒢𑒹𑒩 𑒙𑒲𑒯, 𑒣𑒼 𑒁𑒢𑒹𑒩 𑒯𑒰𑒙, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲

𑒢𑒫 - 𑒥𑒮𑒢𑓂𑒞

𑒢𑒫 - 𑒥𑒮𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒹 𑒥𑒯𑒋 𑒠𑒱𑒬𑒾,
𑒂𑒥, 𑒂𑒥𑒋 𑒢𑒫 - 𑒮𑓂𑒣𑓀𑒠𑒢,
𑒮𑒙𑒪, 𑒑𑒢𑓂𑒯𑒰 𑒩𑒞 𑒧𑒹 𑒁𑒕𑓂𑒕𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒞 ,
𑒏𑒯𑒱, 𑒏𑒞𑒯𑒱 𑒌 𑒁𑒼𑒏𑒩𑒼 𑒫𑓀𑒠𑒢?

𑒧𑒹𑒙𑒻 𑒂𑒥, 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒯𑒲𑒢,
𑒟𑒰𑒏𑒪, 𑒠𑒹𑒯𑒱 𑒂𑒋𑒪 𑒥𑒮𑒰𑒞,
𑒅𑒞𑓂𑒞𑒰𑒨𑒰𑒯𑒲 , 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒱𑒞 𑒯𑒳𑒪 𑒮,
𑒂, 𑒡𑒳𑓀𑒡-𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒨𑒰𑒯𑒲 𑒣𑒞𑒰𑒞।

𑒢𑒱𑒧𑒼 𑒑 𑒯𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒫𑒰𑒙 𑒕𑒹𑒏𑒰,
𑒏𑒱𑒋 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒏𑒱 𑒁𑒼 𑒥𑒳𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒂𑒞?
𑒠𑒴𑒭𑒱𑒞 𑒫𑒰𑒨𑒳 𑒮𑒿 𑒧𑒼𑒯 𑒏𑒱𑒋?
𑒧𑒹 𑒏𑒞𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒲 𑒣𑒞, 𑒫𑒰𑒞।

વહ્એ દિ શ્રૌ, ટટકા વસા ત,
ઉત્સાહ, ઉમંગ ભાગ્ય છૈ,
તા કિ ૧હ્ય છી કો ન પ્ના મ?
ળે વા યુ, વા વિત્રામ પડ્ય છૈ।

સૂઁઘિ - સૂઁઘિ વા ન્હ્ય હ્વા
સઁ વઢ઼િ ગેય તન મે વૂયા યિ,
વેમા ન વસા ત કે ળા એ દિ શ્રૌ,
કનવૈ કી શ્રોકના, સા યિ?

નવ - સ્પંદન સઁ, ઙના ળા એ,
શ્રા ભા ગ ળિ ા એ સનકય શ્રન્હા ન,
છમ - છમ નચૈત શ્રાવએ પના ત,
ળી તક' ઓૌક પા વની - તહિ ન।

શ્રાવએ દિ શ્રૌક નવ- મૌ સમ કે,
શિશિ ન ભેય વૂઢ઼, શ્રશ્રોતએ મધુમા સ,
નવ - નવ યતિન, નવ ળી વન - પથ,
ટૂટએ ને, નવય- પુના તન- સમા સ।

કતેક પુના ન ગ નિહ સભ કે,
ધ્યો યત, ઽ નવ - યુગ કે વસા ત,
ટટકા વયિા ન યએ સિ હ્કિત, શ્રા
દયા ને - દયા ન, ઘૂમત પ્નવા ત।

ગેયહે ગી ત કતેક ગા એવ?
યગા ઉ શ્રાવ, નવ - સુન કે સા ળ,

ρૂઇ કિા મે નડવ઼ ંગા હો ,
કા ળ ક' વા ત ક' ૩ડ૯ શ્રવા ળ।

નવ઼ - નવ઼ વ઼ િષય઼,
ણૂતન યિ ન્તન,
ગાપ હો ૩ત્થા નક'
ક િએક પતન?

હ્મ છો તટસ્થ, શ્રન િશ્રાત૯ ઇઇ
શ્ર૯ઇહું શ્રછિ, નવ઼ઇ - વસા ત કે,
વ િતઈ ના તિ, સ્વ઼ા ગાત કન િશ્રૌ
શ્રાવ, શ્રાવ૯ વઇા પના ત કે।

વ઼ય઼ન્થ વા ત કે યેને છો ,
ન િમન્થક શ્રંયવ઼ િશ્વ઼ા સ,
વેકા ળક મેઇ નેવા ળ ળે,
હ્મ ક િએક વનઇ છો દા સ?

ળે, સુન્દન , સ્વ઼સ્થ પંપના ,
શ્રોકના વના ૩, સ િન - પા ગ,
મુદા , ક િએક ૩ઘને યઇ ,
ળે ની ત િવનઇ શ્રછ િદા ગ?

વ઼ય઼ન્થ, કુતન્ક, ઘમનથન મે,
કો ઇા મ? ગામા શ્રોઇ ળા ૯ સમય઼,
શ્રન િછા સકૈછ, ળુશ્રા૯ઇ શ્રસા દ,
હો નવ઼ - યિ તન મે, મેઇક ' ઇય઼।

ળે ની ત િ, ન િમ્થક ઘ િઘની કટૈછ,
શ્રો, સમય - સંગ શ્રસંગત શ્રછ િ,
ક િए, મો ટની ઊઘો , વેમતθવ?
ई પ્નગત િશી θ θા કક' મત શ્રછ િ।

શ્રાનθક સમી ન સંગ મે હુθા સ,
નહ િમો ન કકનો , છૈ પ્યનહન,
વંચન પ્યો θ િઉન્મુક્ત બેθ,
શ્રછ િના ચ િમહθ, વ઼ા ત ા વ઼નામ।

વહકए નહ િશ્રો, નૂતન વસા ત,
સા હિકય , ત' દૂમए ગા છ - પા ત,
સ્પન્શ સુપ્યદ, શ્રનુભવ઼ સવ કે,
ટૂટए શ્રાθસ, θા ગए પના ત।

મુદા , સતન્ક ત' નહए પડ઼ત ,
ई વ઼ા ત, કહુઁ ને વનए ઉદ્દામ્ડ,
ય િન્હનો ને છ િऐ, કહુઁ વ઼ િડ઼નો વન િ,
દેવ ' ને θા ગૈ , દામ્ડ।

ई શ્રવઢડ નવકા પ્નવ઼ા ત,
શ્રો પી વए, સુસંસ્કા નક ' ઘૃત,
શ્રપન સંસ્કૃત િક સઁ સ પન,
નહए પડ઼ૈક શ્રોકનો શ્રાશ્ન િત।

છુય્છે નવ઼કા વસા ત ત'

ओ आओत बनि क' अनचिन्हार,
जे सभ ल' क' , चलल संग मे,
बढ़ल आ ओहने हेतै बढ़ियार।

मुदा , चलो हमरे मे पहिने सँ,
राखल जे, सुंदर संस्कार ,
जँ नहि अपना ओत ओहि के ओ,
लक को ना करतै स्वीकार?

बनल बबंडर आगू चलि, जँ
नब्य पबन ल' उच्छृंखल,
नहि रोकू, ओकरा जाए दिऔ,
करतै, तै छुच्छे गरन, को लल?

नबका बहिरा, को हे पुरना ,
दूह त' , एकहि बात जेते,
उचिते करब, एना को ओना ,
बनि जाए के त' बरिसात जेते।

अलसाएल, ओङ्हाएल पुरबात,
पेटका नह लचने अछि पिडल ,
नबल अनि ल स्पर्शन सँ,
असमञ्जस मे ओ , अछि अबरल।

सामञ्जस्य नब - पुरान के हो ,
सो हरा उ बात, महो दय!
समायोजन, नेक प्रतिक्रिया ,

એક - દો સનક ત્નુટકિે યો દપ।

સંસ્કૃતિ સિમાક ગઙવંચન હો ,
નવ્ય શ્રાશ્રોન પુના ન,
પ્રૌ હ્ર ર નહિ એક દો સન પન,
શ્રા, હો ર મેઊ - મણિ ન।

સ્વયચ્છન્દતા , ૬ શ્રછિ વિન્હા એઊ,
સદૈવ, ઉત્તનદા યતિ્વ સંગ,
વ્રિયા નક ગૂતનતા કે મતઊવ,
હો ર નહિ છૈ, નમસઊ ઉમંગ।

કે છૂટઊ શ્રછિ પિન વિન્તતન સઁ?
કહુ, એહિ નિશ્ચ્વન સંસા ન મે,
મુદા , કેહેન દિશા છૈ, વુહ્ણા
ળા રત શ્રછિ ળગત્ - વ્યવહા ન મે।મે

કનિ શ્રૌન્હ સ્વા ગત, નવકા કે,
દેથિ પુના તન શ્રાશી ન્વા દ,
હ ણિ - મણિ, શ્રાગૂ વઢૈત યઊ ,
કિએક હૈૌક, કો ની વિ વા દ?

શ્રપન મંતવ્યે દ્તિોનાિઉસતાઙ્વઉિહાગામાિઉયોમ **પન પઠાઉ।**

𑓔.𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒦𑒰𑒑

𑓔.𑓑𑓗. 𑒠𑒲𑒣𑒱𑒏𑒰- 𑒁𑒢𑒴𑒣𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒨𑒬𑒼 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑓁 (𑒮𑒣𑓂𑒞𑒧𑒼𑒔𑓂𑒕𑓂𑒫𑒰𑒮𑓁)

૪૧૭. દીપિકા- યત્પૂસાહિત્યયશો વિભાસઃ (સપ્તમોચ્છ્વાસઃ)

યત્પૂસાહિત્યયશો વિભાસઃ
(સપ્તમોચ્છ્વાસઃ)

𑒛𑒰 𑒠𑒲𑒣𑒱𑒏𑒰

(𑒮𑓂𑒫𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒹𑒠𑒫𑒞𑒲-𑒧𑒯𑒰𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒮𑓂𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒏𑓂𑒞𑒢𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒱𑒏𑒰 𑒔)

[𑒔𑒧𑓂𑒣𑒴𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒫𑒰𑒑𑓂𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒮𑓂𑒨 𑒮𑒣𑓂𑒞𑒧𑒹𑓄𑒯𑓂𑒢𑒱 𑒦𑒫𑒞𑒰𑓀 𑒦𑒫𑒞𑒲𑒢𑒰𑓀 𑒔 𑒮𑒧𑒹𑒭𑒰𑓀 𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑓀 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞𑓀 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒯𑒵𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒠𑓂𑒨𑒞𑒢𑒲𑒨𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒧𑒰𑒠𑒰𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒰𑓄𑒮𑓂𑒧𑒱। 𑒁𑒠𑓂𑒨 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒞𑒩𑓀 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱𑒦𑒼𑒖𑒩𑒰𑒖𑒏𑒵𑒞𑒔𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒫𑒱 𑒩𑒝𑓀 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒰𑒢𑒳𑒑𑒳𑒝𑓀 𑒫𑒱𑒠𑒳𑒭𑒰𑓀 𑒞𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒫𑒞𑒰𑓀 𑒦𑒫𑒞𑒲𑒢𑒰𑒘𑓂𑒔𑒰𑒧𑒼𑒠𑒣𑓂𑒩𑒧𑒼𑒠𑒰𑒨 𑒏𑒱𑒘𑓂𑒔𑒱𑒞𑓂𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒾𑒧𑒱।]

𑒨𑒟𑒰 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒮𑓂𑒧𑒱𑒢𑓂 𑒅𑒔𑓂𑒕𑓂𑒫𑒰𑒮𑒹 𑒢𑒱𑒑𑒠𑒱𑒞𑒧𑓂 𑒂𑒮𑒲𑒞𑓂 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒮𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑𑒰𑓁 𑒋𑒫𑒧𑓂 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒱। 𑒁𑒮𑓂𑒨 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒮𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝𑒲𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒠𑒵𑒬𑒲 𑒋𑒫 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒞𑒹 𑒞𑒠𑒹𑒫 𑒏𑒰𑒩𑒝𑓀 𑒨𑒞𑓂 𑒙𑒲𑒏𑒰𑒏𑒰𑒩𑓁 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙𑒞𑒨𑒰 𑒋𑒞𑒮𑓂𑒨 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢𑒮𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒹 𑒢𑓂𑒨𑒏𑓂𑒏𑒩𑒼𑒞𑒱।

𑓑 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒰𑒝𑓂𑒛𑒧𑓂

𑓒 𑒁𑒨𑒼𑒡𑓂𑒨𑒰𑒏𑒰𑒝𑓂𑒛𑒧𑓂

३ अरण्यकाण्डम्

४ किष्किन्धाकाण्डम्

५ सुन्दरकाण्डम्

६ युद्धकाण्डम्

ग्रन्थे आदिकविवाल्मीकिगुणकीर्तनं दरीदृश्यते-

वाल्मीकिगीतरघुपुंगवकीर्तिलेशै

स्तृप्तिं करोमि कथमप्यधुना बुधानाम्

गंगाजलैर्भुवि भगीरथयत्नलब्धैः

किं तर्पणं न विदधाति नरः पितृणाम्

अनेन श्लोकद्वारा भगीरथस्योपमां प्रस्तौति। एवमेव नारदवचनविषये अपि ग्रन्थकारः विमिश्रं प्रस्तौति यथाहि-

वाचं निशम्य भगवान् स तु नारदस्य

प्राचेतसः प्रवयसां प्रथमः कवीनाम्

माध्यन्दिनाय नियमाय महर्षिसेव्यां

पुण्यामवाप्य तमसां तमसां निहन्त्रीम्॥

एवमेव चम्पूरामायणस्य द्वितीये काण्डे अयोध्याकाण्डे राज्याभिषेकसज्जायाः वर्णनं विदधाति-

"तदनन्तरमसौ संमन्त्र्य मन्त्रिभिः सह पौरवृद्धान्"

एवमेव अरण्यकाण्डे रावणस्य स्थितिनिरूपणक्रमे पद्यमिदमस्ति तत्तु अलंकारादिदृशा सम्पूर्णरामायणस्य हृदयवद्वर्तते-

विपिनमवगाहे राक्षसानां कोटी

असकृदसकृद्बाणविसर्पमाणैक्य शोचन्।

कृतयुगेऽपि वन्यमन्यं कुशानां कुशानां

पथि क्रियमाणविघ्नं कुर्वन्नेषः।

उपर्युक्तानि यानि उदाहरणानि अत्र प्रदत्तानि तानि दिग्दर्शनार्थमेव केवलम् । वस्तुतः अध्ययनं तत्र सम्पूर्णरामायणरसास्वादाय तत्र कर्तुं शक्यते श्रेयम्।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**